



DIRECTORIUM

HORARUM CANONICARUM ET MISSARUM

PRO

DIOECESI VILNENSI

IN ANNUM DOMINI COMMUNEM

MCMVII

AUCTORITATE ET MANDATO

EXCELLENTISSIMI, ILLUSTRISSIMI AC REVERENDISSIMI
DOMINI DOMINI

EDUARDI Liberi Baronis
de ROPP

DEI MISERATIONE ET S. APOSTOLICAE SEDIS GRATIA
EPISCOPI VILNENSIS

IUXTA KALENDARIUM A SEDE APOSTOLICA
1901 A. APPROBATUM COMPOSITUM.



VILNAE

Typis Josephi Zavadzki.

—
1906.

IMPRIMATUR

Vilnae die 24 Augusti A. D. 1906.

† **Eduardus** *Episcopus*.

Pro Secretario Praelatus **Kurczewski**.

Novissima Decreta S. R. C. et in nostra Dioecesi abhinc fideliter servanda.

SAMOGITIEN.

Hodiernus R-mus Episcopus Samogitiensis a Sacrorum Rituum Congregatione humiliter expetivit, ut, ad devotionem populi pro animabus defunctorum fovendam et secundum antiquam ac vigentem in dioecesi Samogitiensi consuetudinem, licite possit post Missas de die et non de Requie cantatas vel lectas, in medio ecclesiae extendi pannus niger et posito prope et extra illum crucifixo, cantari a sacerdote induto pluviali nigro et a cantoribus *Libera* cum aspersionibus et incensationibus, quae fieri solent ad tumulum.

Et Sacra eadem Congregatio, exquisito voto Commissionis liturgicae, omnibusque accurate perpen-tis rescribendum censuit: *Servetur decretum, n. 3780 Romana 12 Julii 1892 ad VIII; et si dicatur Officium defunctorum, fiat in casu Absolutio immediate post ipsum et ante Missam.*

Atque ita rescripsit die 17 Martii 1906.

A. Card. TRIPEPI, *Pro-Praefectus*

D. Panici Archiep. Laodicen *Secretarius.*

(Dubium VIII cum sua resolutione:

Dubium VIII. Num absolutio pro defunctis fieri vel Responsorium super sepulturam cantari quotidie possit; maxime si id ex consuetudine antiquiori servatum hucusque fuerit, ut adimpleatur testatoris voluntas?

Ad. VIII Affirmative; exceptis tamen duplicibus primae classis, in quibus Absolutio et Responsorium neque habere locum poterunt private post absolutas vespere Horas canonicas. Quod si in diebus

permissis de mane fiant, nunquam post Missam de die, nisi omnino independenter ab eadem).

Ob similem praxim in nostra Dioecesi attendendum est hoc S. R. C. decretum, et abhinc diebus duplicibus (exceptis I cl.), si Missa pro festo dicatur, *Libera*, aut immediate post Officium Defunctorum i e. ante Missam canendum, aut prorsus omittendum, non autem post Missam diei, nisi, ut, S. R. C. denotat, *omnino independenter ad eadem*.

Et. etiam In Missis, quae vulgo „całunowe“ nuncupantur, si in colore diei dicantur neque pannus niger extensus neque feretrum in medio ecclesiae, intra Missam tolerari potest, sed si placat haec omnia fieri possunt tempore posteriori, independenter a Missa.

Hinc in memoriam revocandum est S. R. C. decretum ad quaesitum Excellentissimi Antecessoris Nostri Episcopi St. Zwierowicz an. 1901 latum, quo statutum in officio defunctorum una cum debito Nocturno etiam Laudes dicendas; solus excipitur casus: *cadavere sive physice sive moraliter praesente* posse si placeat cantari solum tantummodo Nocturnum absque Laudibus, sed *in casu* primum semper dici Nocturnum cum Invitatorio.

Mos introductur nostra in dioecesi adorandi D. N. J. Christi in SS. Sacramento publice exposito sive tempore orationis Quadraginta horarum, sive Triduo sacro in Sepulchro, per puellas pias ac devotas et vestibis albis ad hoc exornatas. Quamquam altera ex parte volumus atque mandamus SS. Sacramentum expositum non relinquatur solum, sed cum debita adorantium frequentia adoretur, altera tamen ex parte praxim supra descriptam laudare non possumus. Exigit rubricarum tenor, ut exposito SS. Sacramento nullus saecularis ad altare accedere audeat utque clerici etiam superpelliceo induti genuflexi continuo SS. Sacramentum adorent. (Herdt. vol. II pg. 46.50 ed. 1903 a.). Quae cum ita sint, saltem mares,

sive pueri, sive adolescentes, dummodo probi et honesti, id genus ministerii sacri exerceant oportet, non autem puellae et mulieres. In casu magnae necessitatis, i. e. ubi omnino mares desint⁴ possunt adhiberi puellae piae ad SS. Sacramentum adorandum, sed collocandae sunt illae extra presbyterium et extra sepulcrum sacrum, neque anteo oculos accedentium fidelium.

Orationes imperatae sunt: 1) pro Papa, 2) pro quacunque tribulatione.

Usque modo feret communis theologorum opinio fuit in extrema necessitate pro sacramento extremae unctionis adhibendam esse formulam: „Per istam sanctam unctionem et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per sensus: visum, auditum, gustum, odoratum et tactum“ (S. Alphonsus n. 920 Theol. Mor. V II n. 418), cum autem hodie supremae Congregationi quaesitum fuerit, ut unica determinaretur formula brevis in administratione sacramenti extremae unctionis in casu mortis imminientis, Eminentissimi ac Remi Patres Generales Inquistorum, maturimè re expensa prae-habitoque RR. DD. Consultorum voto decreverunt: In casu verae necessitatis sufficere formam: PER ISTAM SANCTAM UNCTIONEM INDULGEAT TIBI DOMINUS QUIDQUID DELIQUISTI AMEN.

Ssms D. N. decretum EE. et RR. Patrum approbavit. *Petrus Palombelli R. U. Inquis Nat.*

Confessio & Communio Paschalis hoc anno incipit a 1-ma Dominica Quadragesimae et proseguitur usq. ad Dominicam Ss. Trinitatis inclusive.

Nota. Ex privilegio S. Sedis die 22 Martii 1898 a. dato, licet *per decennium* omnibus sacerdotibus in omnibus ecclesiis dioecesis Vilmensis ob rationabilem causam bis in hebdomada cantare *Missam de Requie*,

occurrente etiam festo ritus duplicis, exceptis diebus Dominicis, festis primae et secundae classis, aliisque festis de praecepto servandis, nec non vigiliis feriis atque octavis privilegiatis. Quocirca notandum:

a. Concessi indulti currere *annum* decimum et ultimum a die 22 Martii.

b. Indultum esse *locale* non *personale*, id est: non cuilibet sacerdoti licere bis per hebdomadam vi praedicti indulti celebrare missas de Requie, ubi voluerit, sed in qualibet ecclesia duabus diebus per hebdomadam, ab ejusdem ecclesiae rectore assignandis, missae in colore nigro etiam a pluribus sacerdotibus cantari possunt.

c. Dies vero pro praedictis missis assignandi non sint: duplicia I vel. II Class.,—festa de praecepto,—Dominicae,—tandem octavae,—feriae, vigiliae privilegatae.

d. Numero duarum dierum per hebdomadam nil obstare officium inferioris ritus (sdx aut splx) eadem hebdomada occurens. Etsi igitur bis vel etiam ter eadem hebdomada off. sdx cadat, nihilominus tamen indultum pro reliquis duabus diebus, officio duplici majori vel minori occupatis, valet.

e. Tandem missa cantanda est *quotidiana* c. 1-ma (*ex orationibus diversis* in fine missalis), 2-da *ad libit.* celebrantis. 3-tia *Fidelium Deus...* et *Sequentia*.

Oratio pro Papa in Miss. etiam hoc anno imperatur et quando in Missali pro certis temporibus notatur pro *Ecclesia vel pro Papa* semper utraque dicenda est SRC. 22 Maii 1835.

Quoniam saepissime contingit tempore verno, fruges terrae prae siccitate arescere, aestate autem prae nimietate pluviarum, ipsas, antequam colliganrur, putrescere, eapropter cuivis presbytero Dioecetano, post orationem pro **Papa**, loco orat. pro qu. tribul. orationem pro **Pluvia Serenitateve**, prout necessitas expostulaverit, addendam in Missa praecipitur.

MODLITWY,

nakazane przez Ojca św. LEONA XIII,

które po Mszy św. czytanej, klęcząc odmawiać należy.

**(Recitari possunt per extensum lingua vernacula SRC.
4 mart. 1904).**

Kapłan. Zdrowaś Maryo, łaskiś pełna i t. d.
Lud. Święta Maryo, Matko Boża i t. d. *trzy razy.*

A N T Y F O N A.

Witaj Królowo, Matko miłosierdzia, życie, słodkości i nadziejo nasza, witaj!

Do Ciebie wołamy wygnańcy synowie Ewy.

Do Ciebie wzdychamy jęczący i płaczący na tym łożu padole.

Tedy więc, Orędowniczko nasza, Twoje miłosierne oczy ku nam zwróć.

A Jezusa, błogosławiony owoc żywota Twego, po tem wygnaniu nam okaż.

O łaskawa, o litościwa o słodka Panno Maryo.

W. Módl się za nami Św. Boża Rodzicielko.

R. Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.

M Ó D L M Y S I Ę.

Kapłan. Boże, ucieczko nasza i mocy, wejrzyj na lud do Ciebie wołający, a za przyczyną chwalebnej i niepokalanej Dziewicy, Bożej Rodzicielki Maryi, z świętym Józefem Jej Oblubieńcem, z świętymi Apostołami Twoimi Piotrem i Pawłem, oraz ze wszystkimi Świętymi, wysłuchaj litościwie i łaskawie prośb,

które za nawrócenie grzeszników, za wolność i wywyższenie świętej Matki Kościoła zanosimy. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego.

Lud. Amen.

Kapłan. Święty Michale Archaniele, broń nas w walce; przeciwko niegodziwościom i zasadzkom djabelskim bądź nam obroną. *Niechaj* mu *Bóg rozkaże*, pokornie o to prosimy; Ty zaś, o Księżę zastępów niebieskich, szatana i inne złe duchy, które na zgubę dusz ludzkich krążą po świecie, za Boską pomocą strąć do piekła.

Lud. Amen.

(300 dni odpustu LEON XIII).

Et loco „Niech będzie Bóg uwielbiony etc.“ uti in Directorio dioecetano anni elapsi fuit expressum, adhibenda est interpretatio alia, quae plus videtur esse conveniens, textui originali *Dio sia benedetto*, scilicet:

Niech będzie Bóg błogosławiony.

Błogosławione Jego Święte Imię.

Błogosławiony Jezus Chrystus prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek.

Błogosławione Imię Jezusowe.

Błogosławione Jego Przenajświętsze Serce.

Błogosławiony Jezus w Przenajświętszym Sakramencie Ołtarza.

Błogosławiona Wielka Matka Boża Marya Najświętsza.

Błogosławione Jej Święte i Niepokalane Poczęcie.

Błogosławione Imię Maryi Dziewicy i Matki.

Błogosławiony Bóg w swoich Aniołach i swoich Świętych. Amen.

Sic recitandae sunt Laudes Divini Nominis a sacerdotibus alternatim cum populo post quamlibet Missam lectam.

MALDOS

Kurias Sv. Tėvas LEONAS XIII

prisakė kalbėti po skeitinių mišių klupojant.

**(Recitari possunt extensum lingua vernacula SRC.
4 Mart 1904).**

Kunigas. Sveika, Marija, mylistos pilna ir t. t. *tris*
Žmonės. Šventa Marija, Motina Dievo ir t. t. *kartas.*

A N T I P H O N A.

Sveika, Karaliene, Motina mielaširdystės: gyvenimas, saldybe ir viltis mūsų, sveika!

Taviep šaukiamės ištremtieji sunus Jievos.

Taviep dusaujame vaitodami ir verkdami ant šios ašarų pakalnės.

Taigi tat, Užtorytoja mūsų, anas savo mielaširdingas akis, ant mūsų atversk.

Ir Jezų, palaimintą vaisių yščiau Tavo mums pošpio ištrėmimo parodyk.

O meilingoji, o maloningoji, o saldžiausioji Panna Marija.

U. Melskis už mus šventa Dievo Gimdytoja.

Ė. Idant dutumeme verti Kristaus žadėjimų.

M E L S K I M Ė S.

Kunigas. Dieve, mūsų pagelbė ir trirtyba, maloningai žvilktėrėk ant žmonių, prie Tavęs šaukiačiųjų, o par užtarymą garbingos ir nekaltos Panos, Dievo Gimdytojos Marijos, draug su palaimintu Juozapu, Jos Sužieduotiniu ir palaimintais Tavo Apaštalais Petru ir Pavilu ir su visais Šventaisiais, mielaširdingai ir maloningai išklausk mal-

dų, kurias kalbame už atsivertimą nusi-
dėjėlių už lasivę ir paaugštinimą šventos
Motinos Bažnyčios. Par Kristų Viešpatį mūsų.

Žmonės. Amen.

Kunigas. Šventas Mykolai Arkaniolai, gink mus
kovoje; buk apgynėju prieš velnio nedorybę
ir žabangus. Teprisako jam Dievas, mes nu-
sižeminę meldžiame; Tugi dangiškųjų ga-
lybių Kunigaikšti, su Dievo pagelba nu-
gramzdink pragaran Šetoną ir kitas piktas
dvasias, kurios klaidžioja po svieta, tyko-
damos pražudyti dušių.

Žmonės. Amen.

L I T H U A N E.

Palaimintas Dievas!

Palaimintas Šventas Jo Vardas!

Palaimintas Jezus Kristus, tikras Dievas ir tikras
žmogus!

Palaimintas Jėzaus Vardas!

Palaiminta Švenčiausia Jo Širdis!

Palaimintas Jezus Švenčiausiame Altoriaus Sakra-
mente!

Palaiminta Didi in Švenčiausia Dievo Motina Marija!

Palaimintas Šventas ir nekaltas Jos Prasidėjimas!

Palaimintas Marijos Panos, ir Motinos Vardas!

Palaimintas Dievas, savo Aniuolais ir Šventaisiais!

REVOLUTIONES anni 1907.

Cyclus solaris	V. S. XII.	N. S. XII.
Aureus numerus	" " VIII.	" " VIII.
Indictio Romana	" " V	" " V.
Epacta	" " XXVII	" " XVI.
Littera Dominicalis	" " g.	" " f.
" Martyrologii	" " H.	" " r.
Pontificatus SSmi D-ni Papae Pii X a die 22 Julii		
(4 Aug.) incip. annus		5.
Aetatis eiusdem a d. 22 Junii incip. annus		72.

FESTA MOBILIA anni 1907.

Septuagesima	V. S. 18 Febr.	N. S. 27 Januar.
Dies Cinerum	" " 7 Martii.	" " 13 Febr.
Pascha	" " 22 April.	" " 31 Mart.
Ascensio Domini	" " 31 Maii.	" " 9 Maii.
Pentecostes	" " 10 Junii.	" " 19 Maii.
Corpus Christi	" " 21 Junii.	" " 30 Maii.
Dominicae p. Pentec.	" " XXIV	" " XXVII.
Dominica 1-ma Adv.	" " 2 Dec.	" " 1 Dec.



In Nomine Domini. Amen.

JANUARIUS XXXI dierum.

Nota. Exposito SS. Sacramento Celebrans versus Idem inclinationem facere debet, quotiescumque in lectione Evangelii pronuntiat nomen Jesu; et ad verba: „*Et Verbum caro factum est*“ genuflectat aliquantulum versus Illud. S. R. C. N 3875. 4.

SS. Sacramentum expositum ad Introitum et Offertorium in Missa et ad Magnificat in Vesperis incensare debet Celebrans genuflexus *super suppedaneo* Altaris, his exceptis semper incensare debet SSimum expositum genuflexus *super infimo gradu*.

SS. SS.
V. N.

- | | | |
|---|----|--|
| 1 | 14 | A. F. 2. CIRCUMCISIO DOMINI. dx. 2 cl. off. et Mis. pr. Hymn. term <i>Jesu... qui natus es</i> usq. ad Epiph. exclus. Gl. Cr. Prf. et Comcant Nativ. <i>Annunt. pop. fest. Epiph. Dni sabb.</i> In. Vesp. com. seq. tant. or. pr. |
| 2 | 15 | R. F. 3. Oct. S. Stephani Protom dx. ut. infest. et pr. loc. com. oct. S. Joan. Ap. et SS. Innoc. Mm. Gl. Cr. Prf. Nativ. Comcant. comm. Vesp. a cap. de seq. <i>ut in 1 Vesp.</i> com. praec. et oct. SS. Innoc. |
| 3 | 16 | A. F. 4. Oct. S. Joannis Ap. et. Ev. dx. com. SS. Innoc. Mm. Gl. Cr. Prf. Apl. In. Vesp. com. seq. ex. 1 Vesp. |

JANUARIUS.

- 4 17 R. F. 5 Oct. SS. Innoc Mm. dx. In 3 N. loco ant. *Tradiderunt* dic *Isti sunt* in R 8-o addtr. *Glor. Patri* et omissio 9-no R dic *Te Deum* Gl. ttm. Post Grad. dic. *Allel.* et V seq. Tract. omtr. Prf. Nativt. in fine *Ite Missa est.* In Vesp. com. Vigil. Epiph. et S. Telesphori Pp. M.
- 5 18 A. F. 6. Vigilia Epiph. (sine jejun). De ea sdx. Off. ex Circumc Dni et pr. l. com. S. Pp. M. (*sine Suffr. et prec.*) Gl. 3 or. B. *Deus qui salut.* (*sine Cr.*) Prf. Nativ. Communic. comm. Vesp. de seq.
- Notae: 1. Hodie et per tot. Oct. prohibentur Missae vot. et Defunct., excepta una pro re gravi ab Ordinario approbata, vel requiali praes corp., quae tamen ipso Epiph. die celebrari nequit.
2. Hymn per tot. oct. term. *Jesu... Qui apparuisti.*
3. Ad Prim. in R br. per tot. oct. dic. V *Qui apparuisti hodie.*
- 6 19 A. Sabb. **EPIPHANIA DNI.** dx 1 cl. cum. oct. Off. pr. *Ad. Matutin dictis.* Pater, Ave, Credo incip. absol ab Ant. Afferte; in 3 Noct dic. ant. Venite adoremus omissis ant. Homo et. ps. Fundamenta hodie ttm. Ad Prim *Qui apparuisti. Ante Miss. solemn. bened. auri, myrr. thuris ex Rituali.* In Miss. Gl. Cr. Prf. et Communie pr. per tot, oct. In Vesp. com. Dom. (*Ant Remansit. V. Omnes de Saba*) Ant ad Magn. et Benedict. per tot. oct. quotidie propr. Cras mane aperitur nuptiarum solemnitas.
- 7 20 A. Dom. infra oct. et 1 post Epiph. sdx. Off. ut in fest. et. pr. l. *Matut. incip. more solito.* 1. R *Hodie in Jordane.* Ll 1 N. Inc. *Epist. 1 ad Corinth.* (quae seq. diebus continuatur, ad Rom. omittitur) com. oct. ttm. (*orationes imperatae*

JANUARIUS.

- dicuntur.)* Gl. Cr. Prf. et Comcant. Epiph. In Vesp. com. oct.
- 8 21 A. F. 2. De 2-da die infr. oct. sdx. oo. ut in fest et pr. l. *Ll. 1 N. de Scrip. Ep. 1 ad Corinth. fer 2.* In Miss. 2 or. B. 3 or. Eccl. Vesp. de seq.
- 9 22 A. F. 3. De 3 die infr. oct. sdx oo. ut in fest. et pr. l. Vesp. de seq.
- 10 23 A. F. 4. De 4 die infr. oct sdx. oo. ut in fest. et pr. l. Vesp. de seq. com. S. Hygini Pp. M.
- 11 24 A. F. 5. De 5 die infr. oct. sdx. oo. ut in fest. et pr. l. com. S. Pp. M. in Laud. et Miss. 3 or in Miss. B. Vesp. de seq.
- 12 25 A. F. 6. De 6 die infr. oct. sdx. oo. ut in fest. et pr. l. Vesp. de seq. (*utin 1 Vesp.*) or. pr.
- 13 26 A. Sabb. Octava Epiph. dx. Ll. 1 N *ad Corinth R 1-m Hodie in Jordane* Gl. Cr. Mis. pr. Vesp. de seq. com praec. et Dom. (Ant *Suscepit V. Vespertina*) ttm. Hym. term. *Jesu... Qui natus De S. Hilario Ec. D. hocanno fit. 26 Februar.*
- 14 27 A. **Dom 2 post Epiph.** SS. Nominis Jesu dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. et com. Dom. ac. S. Felicis M. in Laud et Mis. priv. (*in Miss. cant. com. Dom. ttm.*) Gl. Cr. Prf. de Nativ. (*Comcant comm.*) ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq., et Dom., ac S. Mauri Abb.
- 15 28 A. F. 2. S. Pauli I Erem. C. dx. (*m. t. v.*) Ll. 1 Noct Dom. 2 post Epiph. 9 l. et com. S. Mauri Gl. Prf. comm. In Vesp. com seq:
A crastina die resumuntur Suffr. Sanct. in Laud. et Vesp. quando non est dx. et non infra octavam usque ad Dom Pass. exclusive.
- 16 29 R. F. 3. S. Marcelli Pp. M. sdx. R 8-um Dne praeven. de B. dic R. *Post Partum* Or. *Deus qui salut. et sic ad Purific. Ad Laud. suffr. ad Prim preces* Gl. 2 or. B. *Deus qui salut.* 3 or.

JANUARIUS.

		Eccl. Vesp. de seq. com. praec. (color albus).
17	30	A. F. 4. S. Antonii Abb. dx. Gl. Vesp. de seq. com. S. Pauli Ap., praec. ac. S. Priscae V. M.
18	31	A. F. 5. Cathedrae S. Petri Ap. Romae dxm. Off. ut in Comm. Conf. Pont. et pr. l. 9 l. S. Priscae com. S. Pauli Ap. et S. V. M. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. de seq. absque ulla com.
19	1	R. F. 6. S. Henrici Ep. M. PRS. dx. 1 cl. Ll. 1. N. A. <i>Mileto</i> . Gl. In Vesp. com seq.
20	2	R. Sab. 6. SS. Fabiani et Sebastiani Mm. dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec., S. Agnetis V. M. (<i>h-a simplfc</i>) et Dom. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus</i>
21	3	A. Dom. 3 post Epiph. Sanctae Familiae Jesu, Mariae, Joseph dxm. 9 l. Dom. com. S. V. M. et Dom. Ad Prim. <i>Qui natus</i> . Gl. Cr. Prf. Nativit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq S. V. M. et Dom.
22	4	R. F. 2. SS. Vincentii et Anastasii Mm. sdx. Ll 1 N. ex Dom. praec. <i>Ad Laud. Suffr. ad Prim. preces</i> Gl. 2 or. B. <i>Deus qui éalutis</i> , 3 or <i>Eccl.</i> Vesp. de seq. com. S. Joseph., praec. et S. Emerentianae V. M. Hymn term. <i>Jesu... Qui natus</i> .
23	5	A. F. 3. Desponsatio B. M. V. dxm. <i>pro aliqu.</i> loc. 9 l. S. V. M. com. S. Joseph et S. V. M. Ad Prim. <i>Qui natus</i> . Gl. Cr. Prf. B. in <i>Desponsatione</i> . In Vesp. com. S. Joseph et seq.
24	6	R. F. 4. Translatio S. Erixi R. M. PRS. d. a. exheri dx. Gl. Vesp. de seq. com. S. Petri Ap. et praec.
25	7	A. F. 5. Conversio S. Pauli Ap. dxm. com. S. Petri Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. S. Petri Ap. et seq.
26	8	R. F. 6. S. Polycarpi Ep. M. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. (<i>Ant. O. D.</i>) m. t. v. com. praec.

FEBRUARIUS.

- 27 9 A. Sabb. S. Joannis Chrysostomi Ep. C. E. D. dx. Gl. Cr. In Vesp. (*Ant. O. D.*) com. Dom. et S. Agnetis secundo *Ant. pr.*
- 28 10 Vir. **Dom. 4 post. Epiph.** De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr l. Ad Matutin. Hymn. „Primo die“ *in Laud.* „Aeterne rerum“ 9 l. et com. S. Agnetis secundo. 3 or. *Deus qui sal.* Cr. Prf. SS. Trinit. Suffr. Ad prim. preces add. ps. *Confitemini* symb. *Quicumque* et prec. Annunt. pplo fer 6. Purific. B. et jejun. consuet. fer. 5. Vesp. de seq. *m. t. v.* (*Ant OD*) com. Dom. ttm. *Col. Alb.*
- 29 11 A. F. 2 S. Francisci Salesii Ep. C. E. D. dx. Gl. Cr. In Vesp. com. seq.
- 30 12 R. F. 3. Martinae V. M. sdx. *Ad Matutin et Laud, hymn. pr. Ad. Laud. Snffr. ad prim. preces.* Gl. 2 or. B. *Deus qui sal.* 3 or. *Eccl.* Vesp. de seq. *m. t. v.* com praec. *Col. Alb.*
- 31 13 A. F. 4 S. Petri Nolasco C. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec.

FEBRUARIUS XXVIII dierum.

Crucis signum ad *Magnificat* et ad *Benedictus* ab omnibus faciendum est, tam in choro quam extra, iuxta laudabilem praxim. S. R. C. N 3127.

Crucis signum manu non est producendum ad instar benedictionis, dum dicitur *Fidelium animae* in fine Officii S. R. C. N 4048. ad 8.

- 1 14 A. F. 5. *Jejun consuet.* S. Brigidae V. PRP. dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec. Hymn term. *Jesu... Qui natus.*
- 2 15 A. F. 6. **PURIFICATIO B. M. V.** dx. 2 cl. *Celebre.* Ad Prim. *Qui natus.* Gl. Cr. Prf. Nativ. Ante

FEBRUARIUS.

- Miss. solemn, benedictio candelar. (ex cera alba) in cantu ex Missali in col. viol. In altari sex cand. accend. Celebr. amictu, alba, cingulo stola et pluviali viol. indutus accedit ad altare, osculatur illud in medio et manib. semper junct. in cornu Epist. cant. ad *Oremus* et *Jesu* caput cruci inclin. Benedictio candel. et processio fit per eum sacerdotem, qui Missam subsequentem solemniter celebrat, quod etiam praeceptive valet de Benedictione cinerum, Palmarum et Fontis baptism., solo Episcopo Dioecesano excepto (S. R. C. 23 Sept. 1848). Processio fit in col. viol. nisi fiat cum SSmo, tunc enim in col. albo. Candelae accensae prae manib. tenentur ad Processionem, in Evang. et a Sanctus ad Commun. inclus. In Missa solenni cum ministris sacris solus celebrans sub cantu Evang. candelam prae manu tenet eamq. accipit post benedict. diaconi ac dimitt. ante osculum libri. In Vesp. com. seq. et S. Blasii Ep. M. Post Vesp. in choro dic *Alma*. Post Compl. *Ave Regina*.
- 3 16 R. Sabb. S. Timothei Ep. M. (*d. a. ex 24 Jan.*) dx. 9 l. et com. S Ep. M. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et Dom.
- 4 17 A. **Dom. 5 post. Epiph.** S. Ansgarii Ep. C. P. R. S. dx. 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. SS. Trint. ult. Ev. Dom. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et Dom. *Col. R.*
- 5 18 R. F. 2 S. Agathae V. M. dx. *Off. pr. Bened. panis et aquae inter Miss. ex Rit.* Vesp. a cap. de seq. com. praec.
- 6 19 R. F. 3. S. Dorotheae V. M. P. R. P. dx. Ll. 1 N *Inc Ep. II ad Timotheum* Ll. 2 N IV *Dorothea virgo* ut in corpore Breviarii; V et VI de Comuni *Quoniam hodie* et *Haec nu-*

FEBRUARIUS.

		<i>bes. Ll. 3 N. Homilia Caelorum regnum de Communi nec Virg. nec Mart. cum RR de Virginibus. Gl. Vesp. a cap. de seq. m. t. v. com. praec.</i>
7	20	A. F. 4. S. Romualdi Abb. C. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. m. t. v. com. praec.
8	21	A. F. 5. S. Joannis de Matha C. dx. Ll. 1 N. <i>Inc. Ep. ad Titum</i> Gl. Vesp. (<i>Col. R.</i>) a cap de seq. com. praec.
9	22	R. F. 6. S. Apolloniae V. M. PRP. dx. Gl. Vesp. (<i>Col. A.</i>) a cap. de seq. com. praec.
10	23	A. Sabb. S. Scholasticae V. dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>
11	24	A. Dom 6 post Epiph. Apparitionis B. M. V. Immaculatae dxm. <i>Off. in aliq loc.</i> 9 l. et com. Dom. Ad Prim. V. <i>Qui natus.</i> Gl. Cr. Prf. B. <i>Ed Te in Concept. Immac.</i> Ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
12	25	R. F. 2. S. Ignatii Ep. M. (<i>d. a. ex 1 hui</i>) dx. Ll. 1 N ex Dom praec <i>Inc. Ep. ad Hebr.</i> Gl. Vesp. a cap. de seq. m. t. v. com. praec. (<i>Col. A.</i>)
13	26	A. F. 3. S. Andreae Corsini Ep. C. (<i>d. a. ex 4 huj.</i>) dx. Gl. Vesp. (<i>Col. R.</i>) a cap. de seq. com. praec. et S. Valentini M.
14	27	R. F. 4. SS. Viginti sex Martyrum Japonen. (<i>d. a. ex. 5 huj.</i>) dx. com. S. M. Gl. Vesp. de seq. com. praec. ttm.
15	28	A. F. 5. Sigfridi Ep. C. dx. 2 cl. Ll. 1 N. <i>Fidelis sermo Hymn. pr.</i> 9 l. et com. SS. Faustini et Jovitae Min. (in Missis cantatis com. omttr.) Gl. In Vesp. com. seq. ttm.
16	1	A. F. 6 S. Titi Ep. C. (<i>d. a. ex 6 huj.</i>) dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
17	2	A. Sabb. Fugae D. N. J. Chr. in Aegyptum

FEBRUARIUS.

dxm. *pro aliq. loc.* Gl. Cr. Prf. Nativit. In Vesp. com. seq. et S. Simeonis Ep. M.

Notae: 1. Hodie in Vesp. ad „Benedicamus“ addtr duo *Alleluja* et deinceps All. non dicitur usq. ad Sab. Sanct., eius loco ad initium omnium Horarum dicitur *Laus tibi Dne...*

2. In off. de Temp. a crastina die loco *Te Deum* dic. 9 R. usq. ad Pasch. et in Prima Dominicae loco Ps. *Confitemini* dicitur Ps. *Dominus regnavit* usque ad Dom. Pal. inclus.

3. Im Missis Ssrum et votivis a Dom. septuag. usq. ad Pasch dicto Graduali omissis 2 All. et V. sequenti cum All. statim subiungitur Tractus; in feriis autem usq. ad feriam 4 Cinerum, quando repetitur Missa Dominicae, nondicitur Tractus sed Graduale tant. Quod si Missa proprio Tractu non sit provisa, sumitur de Communi respectivo.

4. Crastina die et 2 seq. Dominicis et Feriis ad Miss. solemn. pulsantur Organa et sacri Ministri utuntur Dalm. et Tunicella.

18 3 Viol. **Dom. Septuages.** 2 cl. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. com. S. Simeonis (sine lect.) Ad Laud. Suffr. ad Prim. Ps. „*Dominus regnavit*“, *Symb.*, et *prec.* (*sic semper dic Prima in Dom usque ad Dom. Palm. inclusive*) Gl. non dicitur. 3 or. *Acunctis* Cr. Prf. SS. Trinit. Vesp. (*col. A.*) de seq. com. praec. ttm.

19 4 A. F. 2. SS. Septem Fundatorum Ord. Servorum B. M. V. Conff. (*d. a. ex 11 huj.*) dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec. et S. Canuti RM. (*d. a. ex 19 Januar.*)

20 5 R. F. 3. Orationis D. N. J. Ch. in monte Oliveti dxm. *pro aliq. loc.* Gl. com. S. Can. Cr. Prf. † In Vesp. com. seq. et S. Canuti.

21 6 A. F. 4. S. Raymundi de Pennafort C. (*d. a. ex*

MARTIUS.

		23	Januar.) sdx. Suffr. ad Prim. <i>preces</i> . 2 or. <i>A cunctis</i> . 3. ad libit Gl. Vesp. de seq. com. S. Pauli Ap. et praec.
22	7	A.	F. 5. Cathedrae S. Petri Antiochiae dxm. com. S. Pauli Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. S. Pauli et seq (Ant OD.)
23	8	A.	F. 6. S. Petri Damiani Ep. CED. dx. 9 l. et com. Vigiliae Gl Cr. ult. Ev. Vigil. Vesp. (<i>Col. R.</i>) de seq. com. praec. (Ant. OD.)
24	9	R.	Sabb. (M. P.) S. Mathiae Ap. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq.
25	10	Viol.	Dom. Sexages. 2 cl. De ea sdx. Off. ex. Psalt. et pr. Suffr. ad Prim. 4 ps. Symb. et <i>preces</i> . 2 or. <i>A cunctis</i> 3 <i>ad libit</i> . Cr. Prf. ss. Trin. Vesp. de seq. <i>m. t. v.</i> (Ant OD) com. Dom.
26	11	A.	F. 2. S. Hilarii Ep. CED (<i>d. a. ex 14 Januar</i>) dx. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec (Ant. OD.)
27	12	R.	F. 3. Commemoratio Passionis D. N. J. Chr. dxm. pro aliquo loco Gl. Cr. Prf. † In Vesp. com. seq. (Ant. OD.)
28	13	A.	F. 4. S. Cyrilli Ep. Alexandrini C. E. D. (<i>d. a. ex 9 huj.</i>) dx. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus</i>

MARTIUS XXXI dierum.

„Superpellicco et stola uti debent Parochi in administratione Sacramentorum tam intra, quam extra Ecclesiam“ S. R. C. N 2578 ad 1.

„Oleum sacrum pro extrema Unctione non est solemneriter deferendum cum superpelliceo“ S. R. C. N 196.

Illa solemnitas soli SS. Sacramento deferendo inservit; absolutis caeremoniis in administra-

MARTIUS.

- tione sacramentorum infirmo deponendum est superpelliceum, dedecet sacerdotem exire ab infirmi cubiculo superpeliceo indutum.
- 1 14 A. F. 5. Off. vot. de SS. Sacramento sdx. Suffr. ad Prim. V. *Qui natus* et prec Gl. 2 or. *A cunctis 3 ad libit.* Prf. Nativit. Vesp. de seq. com praec (In Complet. Hymn term. *Jesu... Qui natus.*)
- 2 15 A. F. 6. S. Helenae Imperatricis Virg. P. R. P. dx. Gl. In Vesp. com. seq. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 3 16 A. Sabb Off. vot. de Immac. Conc. B. M. V. sdx. Suffr. (*de B. omit.*) ad Prim. V. *Qui natus* et prec. Gl. in secreta pro *Solemnitate die commemoratione* 2 or. *de Spiritu S. 3 Eccl.* Prf. B. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
- 4 17 A. **Dom, Quinquag.** 2 cl. **S. CASIMIRI** C. P. M. D. L. dx. 1 cl. c. oct. Ll. 1 N Justus. 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. ss. Trinit. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 5 18 R. F. 2. Translatio S. Venceslai M. PRP. dx. Ll. de Scr. occ. 2 N. pr. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct.
- Cras dies onomastica **Suae Sanctitatis Pont. Pii X.** Quam ob causam in Cath incumbit obligatio cant. vot. solemn. alibi vero addtr consueta Collecta pro Papa.
- 6 19 R. F. 3 Sacrae Columnae Flagellationis D. N. J. Ch. dxm. *pro aliq loc.* com. oct. Gl. Cr. Prf. † In Vesp. com. oct. et SS. Perpetuae et Felicitatis Mm. *De S. Thoma de Aqu. h a. fit. 14 huj.*

Notae pro Tempore Quadragesimali.

1. *Nuptiarum solelmnitas hodie sero clauditur.*
2. *Ieiunium quadragesim incipit ab hora 12 noctis et iuxta Ordinarii loci expositionem stricte*

MARTIUS.

obligat; clare haec materia fidelibus est explicanda.

3. *Missa votiva cras quaecumque etiam solemnis pro re gravi et de Requiem, una solum excepta solemnī in sepultura cadaveris, stricte prohibetur.*

4. *Cras ante Missam principalem per sacerdotem hanc Miss. celebrantem (in poram viol.) benedicuntur cineres de ramis olivarum vel aliarum arborum praecedenti anno in Dom. Palm. benedictis parati, et imponuntur Cineres, uti Missale docet. Processio cum cantu Litan. de OO. SS.*

5. *Organa in Quadragesima nom sunt pulsanda excepta Dom. 4 Laetare, item exceptis feriis et festis, quae cum solemnitate ab Ecclesia celebrantur, item in fer. V. in Coena Dni et in Sabb. sancto, et quandocumque celebretur solemniter et cum laetitia pro aliqua re gravi.*

6. *In Miss. solemn de Temp. (Dom et feriis cras et per tot. Quadrag. in Eccles. Cathedr. et Collegiatis Ministri sacri utuntur planetis plie. excepta Dom. Laetare in qua Dalm. et Tunic.) In aliis vero Eccl. Diac erit in Alba, Manip. et Stola transversa; Subdiac. autem in Alba cum solo Manipulo.*

7. *Preces feriales ad omnes Horas (flexis genibus in choro) dicuntur in Off. feriali; insuper in Off. fer. addatur commemor de Cruce et dicantur Suffragia Sanct. in Vesp et Laud. usque ad Dom. Pass. exclus. tantum Ant. ad Bened. et Magnif. item Oratio quotidie propria.*

8. *In Festis novem Lectionum per Quadrag. semper legitur 9 na lectio Homiliae feriae eiusque fit com. in Vesp. Laud. et Miss. cum ult. Evang. feriae in fine Missae. Oratio ta-*

MARTIUS.

men super populum in Missa de festo omit- titur.

9. *In Eccles. Cathedr. et Colleg, per tot. Quadr. (Dominicis), quando offic. fit. de Festo 9 Lectionum duae cantantur Missae conventua- les, scilicet una de Festo post Tertiam sine com. feriae, et altera de Feria post Nonam, in col. viol. cum Or. et reliquis in pr. l assignatis. Si occurrat simplex (vel Simplificatum) de eo fit. com. in sola Missa de Festo; Si occurrat Vi- gilia, de ea fit com. in sola Missa de Feria. Si festum sit semiduplex et non simul occurrat simplex, in Missa tam de Festo, quam de Feria Oratio 2 erit „A cunctis“ 3 „Omnipotens“ (except. temp. Passionis in quo non dicitur tres Orat. sed duae tm., nempe Eccl. vel pro Papa) Ultim. Evang. semper erit: „In principio.“*

- | | |
|-------|--|
| 7 20 | Viol. F. 4. Cinerum De ea splx. offic. ut in Psalt et pr. l. Ad Laudes et oo, horas prec. fer. com. SS. Mm. et Suffr. (com. oct. omtr.) ad Prim. 4 ps. Missa pr. sine Gl. sine Cr. 2 or. SS. Mm, 3 A cunctis Prf. Quadrag. in fine <i>Humiliate</i> et <i>Bened. Dno</i> Vesp. de seq. com. oct, et fer. |
| 8 21 | A F. 5. S. Joannis de Deo C. Patr. hospital. et infirm. dx. Ll. 1 N <i>Beatus vir</i> 9 l. fer. com. oct. et fer Gl. Cr. Prf. Qudrg. ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. praec S. Franciscæ Rom. Vid. oct. et fer. |
| 9 22 | R. F. 6. Sacrae Spineae Coronae D. N. J. Ch. dxm. 9 l. fer. com. S. Franciscæ Vid., oct et fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq., S. Franc. Vid., oct. et fer. |
| 10 23 | R. Sabb. SS. Quadrajginta Marsyrum sdx. Ll. 1 N. <i>Fratres deb.</i> 9 l. fer. Gl. com oct. et fer. Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de |

MARTIUS.

seq. com. praec. et oct. (ex 1 mis.) (*Suffr. et prec. omitt.* Hodie et deinceps per tot. Quadrages Dominicis exceptis Vesp. in choro dicant comestionem.

Incipit pars verna Breviarii.

- | | | |
|----|----|--|
| 11 | 24 | Viol. Dom I Quadrages. 1 cl. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. <i>sine Suffr.</i> ad Prim. 4 ps. cum. Symb. <i>sine prec.</i> com. oct. ttm. Cr. Prf. Qudrgs <i>Annunttr populo IV temprum feriis IV, VI, et Sabb.</i> Vesp. de seq. (Ant. OD). com. Dom. et oct. |
| 12 | 25 | A. F. 2. S. Gregorii I Pp. CED. dx. Ll. 1 N. <i>Sapientiam</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. com. praec. (Ant. OD.) et fer. |
| 13 | 26 | A. F. 3. B. Vincentii Kadl. Ep. C. dx. 9 l. et com. fer. Gl. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. (Ant. OD.) com. praec. et fer. |
| 14 | 27 | A. F. 4. Q. T. S. Thomae de Aquino C. E. D. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i> |
| 15 | 28 | A. F. 5. Off. vot. de SS. Sacram. sdx. 9 l. et com. fer. <i>Suffr.</i> ad Prim. V. <i>Qui natus</i> et <i>prec.</i> Gl. 3 or. <i>A cunctis</i> Prf. Nativit. ult. Ev. fer. Vesp. de seq., com. fer. rtm. |
| 16 | 29 | R. F. 6. Q. T. Lanceae et Clavorum D. N. J. Chr. dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer. |
| 17 | 30 | A. Sabb. Q. T. S. Patritii Ep. C. dx. Ll. 1 N. <i>Fidelis sermo</i> 9 l. et com. fer. Gl. ult. Ev. fer. In Vesp. com. Dom. <i>De S. Gabriele h. a. fit 24 huj.</i> |
| 18 | 31 | Viol. Dom II Quadrages. 2 cl. De ea sdx. Off. ut |

MARTIUS.

April.		in Psalt. et pr. l. Suffr. ad Prim. 4 ps. Symb. et preces. In Miss. ors in loco Cr. Prf. Quadres. Vesp. de seq. com. Dom.
19	1	A. F. 2. (M. P.) S. Joseph C. Sponsi B. M. V. Catholicae Eccl. Patroni dx. 1 cl. 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Qudrgs. ult. Ev, fer. In Vesp. com. seq. (Ant. OD.) et fer.
20	2	A. F. 3. S. Cyrilli Ep. Hierosolymitani CED. <i>d a ex 18 huj.</i> dx. <i>m. t. v.</i> 9 l. et. com. fer. Gl Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. praec. (Ant. OD.) et fer.
21	3	A. F. 4. S. Benedicti Abb. C. dxm. 9 l. et com. fer. Gl. ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer.
22	4	A. F. 5. Catharinae Vast. V. PRS. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. praec. et fer.
23	5	R. F. 6. Sacratissimae Sindonis D. N. J. Chr. dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. Vesp. se seq. com. praec. et fer.
24	6	A. Sabb. S. Gabrielis Arch. (<i>d. a. ex 18 huj.</i>) dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. Qudrgs ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. Dom ttm. Hymn. term. <i>Jesu. . Qui natus.</i>
25	7	A. Dom. III Quadrages. 2 cl. ANNUNTIATIO B, MARIAE V, dx. 1 cl. <i>Celebre</i> 9 l. et com. Dom. ad Prim. V. <i>Qui natus.</i> Gl. Cr. (ad V. „Et incarnatus etc. in Missa solemnī celebrans et ministri totusque chorus genua flectunt). Prf. B. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. Dom. vel ad libit off. vot. de Angelis. ergo com. seq.
26	8	Viol. F. 2. De ea smplx. Off. ut in Psalt et pr. l. com. † et Suffr. ad Laudes et oo. horas preces in Mis. 2 or. <i>A cunctis</i> 3 or. <i>Omnipotens</i> Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. Ant. OD. (<i>m. t. v.</i>) com. fer.

APRILIS.

- | | | |
|----|----|--|
| 27 | 9 | A. F. 3. S. Joannis Damasceni C. ED. dx. 9 l. et com. fer. ult. Ev. fer. In Vesp. com. fer. (aut. Off. vot.) |
| 28 | 10 | Viol. F. 4. De ea smplx. Off. ut in Psalt. et pr. 1 com. † et Suffr. ad Laudes et oo hor. preces. In Miss. 2 or. <i>A cunctis</i> , 3 or. <i>Omni-potens</i> Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. com. † et Suffr. Ad Vesp. et Compl. preces. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i> |
| 29 | 11 | Viol. F. 5 off. vot. de SSmo Sacr. 9 l. fer. Suffr. ad Laudes ad Prim. <i>Qui natus</i> et preces. In Miss. ut heri. Prf. Nttv. ult. ev. fer. Vesp. de seq. com. fer. ttm. |
| 30 | 12 | R. F. 6. Sacrorum Quinque Vulnerum D. N. J. Chr. dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i> |
| 31 | 13 | A. Sabb. Off. vot. de Immac Conc. B. M. V. Suffr. ad Prim. V. <i>Qui natus</i> et prec 9 l. et com. fer. In Miss. 3 or. <i>de Spiritu</i> S. Gl. Prf. B. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. com. praec. Suffr. (<i>com. B. omttr.</i>) ad Compl. hymn. term. <i>Jesu... Qui natus</i> et preces. |

APRILIS XXX dierum.

„Evangelium ultimum in Missa a Celebrante, aliquantulum oblique stante, recitari debet“ S. R. C. N. 3792 ad 5.

Exposito SS. Sacramento non signatur ad ultimum evangelium S. Joannis altare, sed aut tabella aut sola frons.

- | | | |
|---|----|---|
| 1 | 14 | Viol Dom. IV Quadrages. 2 cl. de ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. 1. Suffr. ad Prim. 4 ps. Symb. |
|---|----|---|

APRILIS.

- | | | |
|---|----|--|
| | | et prec. 2 or. <i>A cunctis</i> . 3 <i>Omnipotens</i> . Cr. Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. com. Dom. |
| 2 | 15 | A. F. 2. S. Francisci de Paula C. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. In Vesp. com. fer. |
| 3 | 16 | Viol. F. 3 De ea splx. Off. ut in Psalt. et pr. l. Com. † Suffr. et ad oo. horas preces. In Mis. 2 or. <i>A cunctis</i> 3 <i>Omnipotens</i> Prf. Qudrgs. Vesp. de seq. Ant. OD. com. fer. |
| 4 | 17 | A. F. 4. S. Isidori Ep. CED. dx 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de seq. com. praec et fer. |
| 5 | 18 | A. F. 5. S. Vincentii Ferrerii C. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Prf. Qudrgs. ult. Ev. fer. Vesp. de seq. com. praec. et fer. |
| 6 | 19 | R. F. 6. Pretiosissimi Sanguinis D. N. J. Chr. dxm. <i>pro aliq. loc.</i> 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et fer. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i> |
| 7 | 20 | A. Sabb. Off. vot. de Immac. Conc. B. M. V. sdx. Suffr. (<i>com B. omttr.</i>) ad Prim. V. <i>Qui natus</i> et preces 9 l. et com. fer, 3 or. de <i>Spiritu S.</i> Gl. Prf. B. ult. Ev. fer. Vesp. a cap. de Dom. Passionis com. praec. ad Compl. preces (Hymn. Complet. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>) |
| | | Notae pro Tempore Passionis: 1. Abhinc cessant Officia votiva. |
| | | 2. Cruces, imagines SS. Salvatoris, icones Altarium ac Sanctorum ante Vesp. velo violaceo cooperiuntur in omnibus Altaribus et Sacristia, manentque Cruces sic tectae usque ad Parasceven; imagines Alt. autem et Sanctorum usque ad Gloria in Sabbato S. |
| 8 | 21 | Viol. Dom. Passionis 1 cl. Off. ut in Psalt. temp. Pass. et pr. l. ad Prim. 4 ps. cum. Symb. et |

APRILIS.

- prec. (*Ad Laud. Suffr. non dictr.*) Mis. pr. (*sine Ps. Judica, sine Gloria in excels. sine Gloria Patri post Lavabo.*) 2 or. Eccl. ttm. Cr. Prf. † Vesp. de Dom. ut pr. l. Ad Compl. *prec.*
- 9 22 Viol. F. 2. De ea splx. Off. ut in Psalt. et. pr. l. ad Laudes et eo. horas preces. 2 or. Eccl. ttm. Prf. † Vesp. de ea. *Ad Vesp. et Compl. prec.*
- 10 23 Viol. F. 3. De ea splx. off. de eo ut heri Vesp. de seq. (Ant OD.) com. fer.
- 11 24 A. F. 4. S. Leonis 1 Pp. CED. dx. 9 l. et com. fer. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. fer.
- 12 25 Viol. F. 5. De ea smplx. Off. et oo. ut fer. 2. Vesp. de seq. com. S. Hermenegildi M. (h. a. simplific.) et fer. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 13 26 A. F. Septem Dolorum B. M. V. dxm. Off. pr. 9 l. fer. com. S. M. (*sine lect.*) et fer. Gl. Sequent. Cr. Prf. B. *et Te in Transfixione* ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq., S. Hermen., fer. ac SS. Tiburtii et Socior. Mm.
- 14 27 R. Sabb. S. Justini M. dx. Ll. 1 N. *Fratres Debit.* 9 l. et com. fer. ac SS. Mm. Gl. ult. Ev. fer. Prf. † In Vesp. com. Dom. Palmar.
- Notae pro Hebdomada Maiori.
1. *Cras et per tot. hebd. maior. atque paschalem usque ad Dom. in Albis inclus. prohibentur Missae votivae vel de Requiem, una solum excepta sollemni in sepultura cadaveris, quae tamen etiam in Coena Dni, Parasceve et Sabb. S. ac Dom. Paschatis dici nequit.*
2. Ante Miss sol. post Aspers 6 cand. in alt. accensis incip. Bened. Palm. in cantu. celebrans omnia cantat aut legit et *Munda cor* dicit in corn. Eplae manibus semper iunctis etiam ad Donus vobiscum, ad Oremus, ad nom

APRILIS.

- | | | |
|----|----|--|
| | | Jesu solum caput cruci inclin. Impon. incens. bened „ab Illo benedicaris etc.“ Palmas accipientes flect. utr. gen. oscul. prius ramum, dein manum celebr. Can. Cath. stant. inclin. palm. accip. atque ante Subd. et Diac. Mis. |
| | | 3. Palmae benedictae tenentur manibus ad Process. et ad cantum Pass. et Evang. |
| 15 | 28 | Viol. Dom. Palmarum. 1 cl. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. ac ut Dom. Pass. In Miss. or. unica Cr. Prf † ult Ev. in solemn. <i>In princip.</i> in aliis <i>Cum appropinquasset.</i> Vesp. de Dom. ad Compl. preces.
<i>De S. Joanne Damasc. C. E. D. hoc anno fit.</i> |
| 16 | 29 | Viol. F. 2. Fer. 2-da Maioris Hebdom. De ea ut in Psalt. pr. l. et fer. 2 post Dom. Pass. ntr. Invit. et Hymn. ut in Dom. Ad Laud. et. HH. <i>hodie et per. seq. biduum</i> Ant <i>propr. et preces ferial flexis genibus.</i> Prima cum 4 ps. et <i>ita seq. biduo.</i> Miss. pr. sine Gl., sine Cr. 2 or. Eccl. <i>Bened. Dno</i> In fine Orat <i>super popul. et ita seq. biduo.</i> Vesp. ut in Psalt et pr. loco. et com. S. Aniceti Pp. M. <i>Preces feriales flex. gen.</i> ad Vesp. et Compl. et <i>ita seq. biduo.</i> |
| 17 | 30 | Viol. F. 3. Feria 3-tia Maior. Hebdom. De ea. In Miss. or. in loco „ Passio “ eodem ritu ac Dom. <i>item cras.</i> com. (sine l.) S. Pp. M. Vesp. ut Psalt. et pr. l. |
| 18 | 1 | Viol. F. 4. Feria 4-ta Maior. Hebdom. De ea. Mis. pr. Vesp. ut in Psalt et pr loco.
Notae pro Triduo Sacro.
<i>Ante inchoation. Matutini accendtr. 15 candelae cerae flavae (superior alba) in triangulo, quod pontr. a parte Epist. et 6 in Altari Maj.. quae dein successive, ad finem cujuslib. Psal. ubi de more Gloria Patri ponitr., extinguuntur,</i> |

APRILIS.

incipiendo a parte Evang. et candela inferiori; in Altari vero ad ultimas stroph, cantici Benedictus.

1. *Terminatur Offic per or. Respice, quae sumus. qua sine cantu obsoluta, fit fragor.*

2. *Sequenti triduo transeuntes ante Altare Majus genuflect. Cruci exceptis Celebrante, Praelatis majorib. et Canonicis Cathedralib. qui tamen et ipsi feria VI post detection † genuflect. per Offic. huj. diei.*

3. *Post sacrum solemne Fer. V. usq. ad Mis. Sabb. Sancti non administratur Sanctiss. Sacrament. nec publice, nec privatim, nisi infirmis per modum Viatici.*

4. *Missae privatae, Votivae, etiam solemnes pro re gravi, et de Requiem etsi praesente corpore (quod in Ecclesiam inferri non potest) prohib. triduo seq.*

5. *Hoc triduo non possunt fieri nec Exsequiae, nec Sepultura solemnis, sed omnia tum domi, ubi jacet defunctus, tum in coemeter. dicntr privatim. submissa voce. Sabbato S. ad vesperam sepelire solemniter jam licet.*

6. *Aqua benedicta removetur a vasis ecclesiae.*

7. *Hodie et biduo seq. sero cantatr **Matutinum Tenebrarum** cum Laudibus diei sequent sub. ritu duplici, et ad ejus aliarumq. Horar. initium formatr. signum †, dum dicntr. verba 1-ae Antiph. vel. Psalmi; nam Deus in adjutorum omtr. aequae ac Gloria Patri in fine Psalmor.*

19 2 F. 5. Viol. et Alb. **COENA DOMINI.** dx. 1 cl. — *Offic. hodiernum et biduo seq. fit sicut nttr. in Brev. et Missali in suis locis.*

a) *Hodie et seq. biduo non legtr Martyrolog.*

b) *In officio hodierno adhibtr color viol.*

APRILIS.

c) Horae minor. absolvuntr in Choro *sine cantu*.

d) In Missa, quae est propria, adhibetr *color allus*, sed non dictr. Ps. *Judica*. nec. *Gloria Patri* ad Introitum et ad Ps. *Lavabo*.

e) Cantatur solemniter *Glaria*, sub. quo pulsantur organum et campanae, quae deincep. silent usq. ad *Gloria* in Sabb. Sancto.

f) Oratio unica.

g) Credo.

h) Praefatio de Cruce.

i) *Communicantes*. *Hanc igitur* et *Qui pridie* propria.

j) Osculum pacis non datur.

k) Fit **Communio** Cleri *de praecepto*, et populi *de consilio*. Sacerdotes omnes, alicui ecclesiae adscripti, de manu Celebrantis S. Communion. accipere debent. In civitate episcopali de manu Episcopi.

l) Ultim. Evang. S. Joan. *In principio*, et quod non signatur altare. sed tabella, vel libr.

m) In Eccl. Cathedralib. **Consecratio SS. Oleorum** *).

n) Consecrantur in omnib, ecclessis *tres Hostiae*. quar. una hodie, altera cras a Celebrte sumitur. tertia veroreservatur pro Sepulchro. Hostiae, pro die crastino reservandae, ponun-

*) Praeceptum renovandi Oleum obligat *sub gravi* Attamen, si novum Oleum haberi non possit, antiquo uti licitum est, si vero hoc non sufficiat, aliud non consecratum, in minori tamen quantitate, quam vetus addere fas est (*Rit. Rom.*) Idque saepius fieri potest, quamvis *paulatim* longe etiam major quantitas addatur, quae ab Episcopo consecrata fuit initio. modo tamen in una quaque mixtione minor sit altera parte, in quam Infunditur. (*S. Lig. n. 708*).

APRILIS.

tur in calice, operto palla. patena desuper inversa et velo albo cum ligamine affixo, et finita Missa, portantur in processione ad aliqu. locum in eccles. decenter ornatum; deinde recitnr. Vesp. in choro *sine cantu.* cum candelis accensis.

o) Finitis Vesp. denundtr. a celebr. *induto alba et stola violac.* omnia altar. (crux et candelabra manent erecta). Ad denudationem altarium recitatur alternatim a Celebrante et Ministris ss. Ant. *Diviserunt sibi.* et Ps. *Deus Deus meus, respice in me.*

p) Post haec ubi consuetudo et jus indulgent. fit **Mandatum**, ad normam in Missali positam.

20 3 F. 6. Nig. **PARASCEVE**, dx. 1 cl.

a) Horae minor. absolvnr sine cantu et sine lumine.

b) Crux altaris major, tegtr. velo nigro.

c) Ministri ss. utnr in Eccles. Cathedr. planetis plicat., alibi stola ttm. et manip. super albam.

d) Finitis orationib. Celebrans et Ministri deponunt planet et manip. Mox. Celebr. de- tegit Crucem, cantando ter: *Ecce lignum*, prout in *Missali* nottr., dein in pulvino violac. super tapet. deponit et *depositis calceamentis*, ad adorand. procedit., ter genua flectens, anteq. Crucem deosculetur. Post Celebr. qui interim sedet. acceptis calceament. et casula, et legit *Impropria*, adorant Cruc. Ministri ss. et reliqui de clero *bini et bini*, qui etiam possunt, sed non tenent deponere calceamenta. Postmod., accednt ad adorat. Crucis laici. *In hac Crucis adoratione pedes ttm. Crucifixi ob humilitat. deosculantur.*

APRILIS.

e) Reliquae omnes caeremoniae ad amussim sunt descriptae in Missali; hic solum addere licet sequentia: 1) In processione velum calicis et Celebr. debet esse *album*; 2) Oblata incensntr. more solito; omtr tamen specialis incensatio SSmi praeparati pro Ostensorio; 3) Post Communion. S. Hostia pontur in Ostensorio. quod ita obtegtr. velo albo *ut S. Hostiae videri nequeat*.

f. Completis omnib. caeremon. Celebrans deponit casulam et manipulum (Ministri ss. depnt sola manipula), sumit pluviale nigri col. et genuflexus in infimo gradu altaris, dicit Vesperas (in Choro omnes genuflexi alternatim, *sine cantu*, Vesperas absolvunt).

g) Finitis Vesp. instituitur Processio cum Sanctiss. ad Sepulchrum.

h) Deinde omnia altaria prorsus denudantur et deteguntur omnes Cruces.

i) In Sepulchro debent ardere saltem sex cereae candelae, noctu vero saltem una lampas; et continuo peragi adoratio.

21 4 Sab. Viol. et Alb. **SABBATUM SANCTUM.** 1 cl.

a) *Benedictio novi ignis*, qui e silice excipiend. est, et *Incensi* (in pluviali col. *viol.* *).

b) *Benedictio Cerei Paschalis* peragitur a Diacono, dalmatica *albi col.* induto **).—Etiam

*) Possunt benedici, si talis est consuetudo, ab alio sacerdote Missam non celebraturo, (*S. R. C. 2684 8*).

**) Diaconus debet esse idem ipse, qui in Missa et Officio inservit *S. R. C.*—Dalmaticam albam accipit in ingressu Ecclesiae. — In Eccles. minorib. ipse Celebr. induit. dalmaticam et benedicit Cereum. Tres candelae in cuspide arundinis remanent accensae usq. ad fin. Missae, dein extinguuntur et amoventur omnino Cereus paschalis item ad finem Missae ardet et remanet in

APRILIS.

si Cereus jam sit benedictus, cantus *Exsultet* non est omittendus, simul cum caeremoniis eid. cantui junctis. (Cas. Consc. Bertolotti, Capel. Suae Sanctit—an. 1887).

c) *Prophetiae*, etiam in Ecclesiis, ubi Fons baptism. non benedicit, leguntur a Celebrante casula *col. viol.* induto *).

d) *Benedictio Fontis baptismalis* in pluviali *col. viol.* **)

e) Ad omnes supra dictas caeremonias Ministri ss. in Eccles. Cathedr. utuntur planetis plicat.; in Eccles. minorib. nec. istis.

f) Sub. fin. Litaniar. accendnt candelae in altari et incipit Missa, ad quam adhibtr. *col. alb.* dictr Ps. *Judica me, Gloria Patri* (etiam ad *Lavabo*) et *Kyrie*, sine Introitu.—*Gloria in excelsis*, ad quod pulsnt organ et campan. atque discoprnt imagin. altarium. — Evang. cantr. absq. lumine. *Oratio unica*.—Non. dictr. *Cr.* nec. *Offertor.* neq. *Agnus dei*; non datr

suo candelabro usq. ad finem Missae in Ascensione Dni. Toto hoc tempore Cereus accenditur in Missis et Vesperis solemnibus, in omnib. Dominicis ac Festis Domini et Sanctorum.

*) Non licet vi consuetudinis ab eo, qui cantat Prophetias, eas relinquere, ubi vix a celebrante earum lectio absoluta. (*S. R. C. 3104. 8*).

**) Fontis benedictio peragenda est a celebrante. (*S. R. C. 2783*).—In regionib. ubi Cereus paschalis est magnae molis, in benedictione Fontis abhiberi potest alius Cereus minor, dummodo alias fuerit semel benedictus (*S. R. C. 3358*).

Benedictioni Fontis Baptismalis in Sabbato Sancto in Ecclesia vel Oratorio publico, in quo Fons baptismalis non exstat, substitui nequit Benedictio Aquae ordinaria (*S. R. C. 3271 1*) sed haec Benedictio ordinarie fieri potest privatim in sacrario (*S. R. C. 3271. 2*).

APRILIS

Pax.—Prf. et reliq. propr.—Non. dictr. *Communio*, sed loco ejus cantnt *Vesperae*. Ad *Magnific.* fit. *incensatio* more solito. Post orat. quae legtr de Missali ad cornu Epist. canitr *Ite Missa est* cum 2-bus *Alleluja* et sic usq. ab Sabb. in Alb. inclusive.

Vesp. extra chorum ut in Breviar. — Completor. ut ibi.—In fine Ant. **Regina coeli.** quae dictr. semper *stando*, usq. ad 1 Vesp. SS. Trinit. *exclus.*

Ordines Sacri.

Notae: 1. *Hodie et per Octav. Resurrect. usq. ad Vesp. Sabb. in Albis exclusive in Laud. et Vesp. ad Renedicamus Domino addnt.* 2 *Alleluja.*—2) *Post Deus in adjutorum initio omnium HH. dictr. Alleluja et sic usq. ad Septuagesimam.*—3. *Cras et omnib. Dominic. usq. ad Dom. Pentec. inclucive ante Miss. solemn. fit Aspersio aqua benedict. per Ant. Vidi aquam. fitq. Processio cum stationib. ut in Rituali Provinc. nostrae.*

Incipit Tempus Paschale (T. P.).

Nota. *Per totam Octav. seq. Cap. et Hymn. non dantur, nec non prohibnt. Missa votiv. privata et defunctor, nisi post biduum seq. et quidem pro re gravi, vel praesente corpore.*

22 5 A. Dom. RESURRECTIONIS D. N. J. Chr. dx. 1 cl. cum oct Gl. Cr. *Sequentia* Prf. *Communicant et Hanc igitur* propr. usq. ad Sab. proxim. *inclus.* Ad *Aspersionem Vidi aquam* usq.

Ad SS. Trinit. *exclus.* Vesp. et Compl. ut in loco *per tot. oct. De S. Georgio hoc an. fit. 30 huj.*

APRILIS.

Cras d. Nom. S. J. M. Alexandrae Theodori Cras ubi S. Georg. Titularis non permittitur Missa de S. Georgio sed solemnitatis tantum fit et Miss. de die.

- 23 6 A. F. 2. *Paschae* dx 1 cl. *Celebre*. Omn. ut 1ma die et pr loco et sic per. oct. Gl. Cr. Vesp. de ead.

Annuntiatur populo abstinencia a carnibus fer. 4-ta et Processio cum Litanis.

Cras ubi S. Adalbertus Titularis idem fit ac ntr. supra de S. Georgio.

Temp. Pasch. quoties extra Miss. administratur S. Eucharistia ad V. Panem de caelo etc. add. Alleluja et loco „Deus qui nobis etc.“ dicitur oratio „Spiritus nobis etc. quod ad Postc. Missae hodiernae ponitur. In administratione tamen Communionis infirmorum servari debet Rituale nulla habita ratione Temp. Paschalis. De S. Adalberto h. a. f. 1 d. Junii.

- 24 7 A. F. 3. (M. P.) De oct. dx. 1 cl Gl. Cr. Vesp. de eadem. *De S. Marco Ev. h. a. fit 2 Jun.*

- 25 8 A. F. 4. De oct. sdx. ut in fest et pr. l. 2 or. Eccl ttm. *Hodie fit processio in param. violaceis et dic. Litan. cum suis prec. et oration. Ab omnibus, qui ad hor. canon. obligantur dic de praecepto Lit. OO. SS. cum ps. VV. et ornbis propr. Hodie abstinencia a carnibus.* In Cath. et in Paroch. Eccl. ubi possunt cantantur 2. Missae. Post 3. am ante Process. de festo post 9-nam vel in fine Process. de Rogationibus in col. viol. sine Gl., sine Cr cum. 2 or. Concede, 3 Eccl. In utraque Missa Prf. Pasch. ult. Ev. S. Joannis ut in loco. Ubi unus sacerdos Miss. dic. de Rogationibus in col. viol. cum or. In ecclsiis, in quibus non fit processio, celebranda non est missa de rogationi-

A P R I L I S.

bus, sed de die cum commemoratione rogationum. Haec tamen commemoratio rogationum facienda est in principali tantum Missa, quae cantatur aut legitur; aliae missae dicuntur sine commemoratione rogationum. (De Herdt. III. 375.) Vesp. de oct.

De B. M. V. *de Bono Consilio* h. a. fit. 8 Junii.

26 9 A. F. 5. De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. 2 or. Eccl. ttm. In Vesp. com. S. Fidelis Sigmar M. (*h. a. simplic.*)

27 10 A. F. 6. De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. com. S. M. (sine lecti.) In Vesp. com. S. Pauli S. a Cruce (*h. a. simplic.*) et S. Fidelis, et S. Vitalis M.

28 11 A. Sabb. De oct. sdx. com S. Pauli (*sine lect.*) et S. Vitalis M, Vesp. (*ex Psalt. sub. una ant. „Allel.“ in rit. dupl.*) a cap. de Dom. in Albis com. S. Petri M. (*h. a. simplic.*) et S. Pauli a Cruce. Ad V. Benedicamus *neque hodie, ne deinceps add. All. Compl. ut pro Temp. Pasch. not. Abhinc usque ad Ascens. Dni Hymn. eiusd. metri termin. Deo Patri... et Filio, Qui a mortuis except., qui propr. term. habent et ad Prim. dic. V. br. Qui Surrexisti a mortuis.*

Notae pro Tempore Paschali:

1. Ad Compl. tot. temp. pasch. Ant. Allel., quod etiam addit. in fine Ant. „Salva nos“ et ad V. custodi. In R. br. vero dupl. All.

2. Tot. temp. Pasch. dicunt. 3 Ps. cuiusl. Noct. sub una et quidem prima Ant.

3. In festis Sanctorum ad Invit., Ant., Versiculos (except. precib. ad Prim et Compl. et post V. „Pretiosa“ ad Prim) et ad R, post Ll. additur unum All. ubi non est; ad RR. vero brevia, Horar. et Comp. dicunt. 2 Allel.

MAJUS.

4 *Cessant Suffagia Sanctorum usq. ad Fést. SS. Trinitatis; item et consueta com. Crucis omtr.*

5. *In Hymn. „Vexilla regis“ ad tot stroph. „O cruxave“ in choro utrumque flectitur genu.*

6. *In Respons, brevi Complet. et oo. Horar. atqu in RR. post. Lectiones in Off. de Temp. (i. e. Dom. et Fer.) loco „Gloria Patri“ repetitur Respons. pariter in Off. et Miss. de Temp. „Gloria Patri“ in ftne Ps. „Venite exultemus“, ad Introitum et Lavabo atque in Dom. ad „Asperges“. Omittitur item in temp. (non vero festivis) Ps. „Judica“ ante confessionem Praef. dic. (etiam in festis nisi al. nottr) de Cruce.*

7. *Preces ad Prim. et Compl. resumuntur et dicunt. quando non est. dx. vel infra octav.*

8 *In Miss. ad introit. add. 2 Allel., ad of-fert. et Communionem unum Allel*

29 12 A. **Dom. in Albis et 1 post. Pasch.** 1 cl. De ea dx. Off. ut in Psalt. temp. Pasch. et pr. l. 9 l. (ex 2-bus una) et com. S. Petri in Laud. et Miss. Ad Prim 3 Ps. cum Symb. (*sine preci-bus*) Gl. Cr. Prf. Pasch. *in hoc potiss. Com-cantes et Hanc igit commes.* Vesp. de seq. com. Dom.

30 13 R. F. 2. S. Georgii M. P. M. D. L. dx. 1 cl. (*d. a. ex 23 h.*) Ll 1 N. *Fratres Debitores* Prf. Pasch. In Vesp. com. seq.

MAJUS XXXI dierum.

Pyxis sacra in benedictione debet cooperiri extremitatibus veli humeralis S. R. C. NN. 2786 ad 1; 3582 ad 1; 3780 ad 1; 3888 ad 3.

MAJUS.

- Coram Pyxide vel velato exposito SSmo Sacramento omnes genuflexiones observari debent, quae alias fiunt coram SSmo publice exposito S. R. C. 2427 ad 10 et 2769. III-3.
- 1 14 R. F. 3. (M. P.) SS. Philipi et Jacobi Ap. dx. 2 cl. Ll. 1 N. Dom. 4 post Pasch *Incipit. Epist. B. Jacobi.* Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. Com. seq. (Ant OD) et Sigismundi M *inter PP.*
- 2 15 A. F. 4. S. Athanasii Ep. Cr. D. dx. 9 l. ex 3 bus una et com. S. Sigism. R. M. PRP. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. (Ant. OD.) ttm.
- 3 16 R. F. 5. (M. P.) Inventio S. Crucis dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. et com. SS. Alexandri I Pp. et Soc. Mm. (*in Laud. et Miss. lect ttm.*) Gl. Cr. Prf. † In Vesp. com. seq. ttm.
- 4 17 R. F. 6. S. Floriani M. PRP. dxm. Ll. 1 N. *Fratres Debitores* cum. RR. Pasch. *Hymn pro Matut.* Gratuletur Eccl. Gl. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq.
- 5 18 A. Sabb. S. Pii V. Pp. C. dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. *Cras d. Nat S. J. Majest.* NICOLAI ALEXANDRI.
- 6 19 A. **Dom. 2 post Pasch.** S. Sepulcri D. N. J. Chr. dxm. off. pr. inter PRP. 9 l. et com. Dom. Mis. pr. com. et ult. Ev. Dom. Gl. Cr. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 7 20 A. F. 2. S. Catharinae Senen. V. (*d. a. ex 30 April.*) dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. ttm.
- 8 21 R. F. 3. S. Stanislai Ep. M. PRP. et Titular. Eccl. Cathedr. dx. 1 cl. cum. oct. Gl. Cr. Ll. 2 N. *ut in Corp. Br. 7 huj.* Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. (Ant. OD)
- 9 22 A. F. 4. S. Gregorii Narianz Ep. CED. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. (Ant. OD.) et oct. ac SS. Gordiani et Epimachi M.

MAJUS.

- 10 23 A. F. 5. Apparitio S. Michaelis Arch. (*d. a. ex 8 huj.*) dxm. 8-va *Bened.* Quorum 9 l. SS. MM, com. oct. et SS Mm. Gl. Cr. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. et oct. ttm.
- 11 24 A. F. 6. S. Monicæ Vid. (*d. a. ex 4 huj.*) dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. et oct.
- 12 25 R. Sabb. SS. Nerei, Achillei et Domitillæ V. atque Pancratii Mm. sdx. com. oct. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. S. Antonini Ep. c. (*h. a. simplifc*) et Dom. ttm.
- 13 26 A. **Dom. 3 post. Pasch.** Patrocinii S. Joseph C. Sponsi B. M. V. dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. Dom. com. S. Ep. C. (*sine lect.*) et. Dom. Gl. Cr. Prf. Pasch. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. S. Antonini Ep. C., Dom. et S. Bonifacii M.
- Cras. d. ann. Coronationis.* S. J. Majest NICOLAI ALEXANDRI.
- 14 27 R. F. 2. SS. Cleti et Marcellini Pp. Mm. (*d. a. ex 26 April.*) sdx. Ll. 1 N. ex Dom. hest. *Incip. lib. Apoc.* 9 l. S. M. com. oct. et S. M. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. (*ex 1-mis*) com. praec. ttm.
- 15 28 R. F. 3. Octava S. Stanislai Ep. M. PRP. dx. Ll. 1 N. de Scr. occ. 2 et 3 propr. ex. oct. int. PP. Gl. Cr. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com praec.
- 16 29 R. F. 4. S. Joannis Nepomuceni M. dx. *int. fest. in aliqu. loc. 1-mo l. positum.* Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec.
- 17 30 A. F. 5. S. Pashalis Baylon C. dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. ttm.
- 18 31 R. F. 6. S. Erixi R. M. M. PRP. dx. 1 cl. off. pr. Ll. 1 N. *Fratres debitores* cum RR.

MAJUS.

	<i>Jun.</i>	Pasch. Gl. Prf. Pasch. In Vesp. com. seq. ttm.
19	1	A. Sabb. S. Petri Coelestini Pp. C. dx. 9 l. et com. S. Pudentianae V. Gl. Prf. Pasch. In Vesp. com. Dom. et S. Bernardini C. (<i>h. a. simplic.</i>)
20	2	A. Dom 4 post Pasch. De ea sdx. Off. ut in Psalt. et pr. l. ad Laud. com. † ad Prim. Symb. et prec. 9 l. ex 3 bus una-et com. S. Bernardini C. Gl. 3 or. B. <i>Concede</i> Cr. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. Dom. et S. C.
21	3	A. F. 2. Joannis Bapt. de la Salle C. (<i>d. a. ex 15 huj.</i>) dx. <i>Off. nov. Mis. pr.</i> Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. (Col. R.) com. praec.
22	4	R. F. 3. S. Venantii M. (d. a. ex 18 huj.) dx. Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec.
23	5	R. F. 4. B. Andreae Bobolae M. PRP. dx. Ll. 1 N. de Scr. occ. 2 N. pr. 3 Dominus diem judicii <i>de Comni unius Mart. 3 loco.</i> Gl. Prf. Pasch. Vesp. de seq. com. praec. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>
24	6	A. F. 5. B. Mariae V. titulo Auxilium Christianorum dxm. Off. pr. <i>pro aliq. loc.</i> Gl. Cr. Prf. B. <i>et te in festivitate</i> In Vesp. com. seq. et S. Urbani II Pp. M. <i>Cras d. Nat. S. J. Majestat ALEXANDRAE THEODORI.</i>
25	7	A. F. 6. Gregorii VII Pp. C. dx. 9 l. et com. S. Urbani Pp. M. Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et S. Eleutherii Pp. M.
26	8	A. Sabb. S. Philippi Nerii C. dx. 9 l. et com. S. Pp. M. Gl. Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq. com. praec. Dom. et S. Joannis I Pp. M.
27	9	A. Dom. 5 post Pasch. S. Bedae Venerabilis C. ED. dx. Ll. 1 N. Sapientiam 9 l. et com. Dom.

MAJUS.

ae S. Pp. M. Gl. Cr. Prf. Pasch ult. Ev. Dom.
Annuntiatur populo festum Ascens. Dni et dies
rogationum cum Processionibus. Vesp. a cap. de
seq. com. praec. et Dom. ttm.

Notae pro feriis Rogationum.

1. Sequenti Triduo fiunt Processiones cum
Litaniis (in param. viol.), ad quas una cum
precibus et orat. dicendas tenentur omnes in
sacris Ordinibus constituti. Qui processioni
non intersunt, dicant Litanias, Prec, et Orat.
privatim, quae anticipari non possunt.

2. In Cath. et ubi possunt in Eccl. paroch.
hoc triduo 2 cantr. Missae: post 3-iam vel
ante Process. de fest. sine com. fer. post 9.
nam vel in fine proces de Rog.

3. In Miss. Rogat. „Exandivit in col. viol.
sine Gl. et absque Cr. 2 or. *Concede* 3 Eccl.
In utraque Prf. Pasch. et ult. Ev. S. Joannis.

4. Ubi unus est sacerdos et perag. processio
dic. Mis. de Rog. in col. viol. sine Gl. sine
Cr. 2 or. fest. 3B *Concede* Prf. Pasch. in fine
Benedic. Duo. Ult. Ev. S. Joann.

5. *Toto triduo abstinencia a carnibus.*

28 10 A. F. 2. *Rogation.* S. Augustini Cantuar. Ep.
C. dx. Ll. 1 N. ex Dom. praec. *Incip. Ep. 1*
B. Petri Ap. 9 l. et com. fer. Rogat. Gl. ult.
Ev. fer. In Vesp. com. seq.

29 11 A. F. 3. *Rogation.* S. Ubaldi Ep. C. (*d. a. ex*
16 huj.) sdx. ad Laud. com. † ad Prim. prec.
2 or. *Rogation. (de Dom. Deus a quo cum*
ant ad Laud. pr. V. In resurrectione) 3 or.
B. *Concede.* Prf. Pasch. Vesp. a cap. de seq.
com. praec. S. Felicis Pp. M. et † ad Compl.
prec.

30 12 A. F. 4. *Rogat. et Vigil. sine jejun. Abstin.* S. Ma-
riae Magdalenae de Pazzis V. (*d. a. ex 25*

JUNIUS.

- huj.) sdx. 9 l. Vigil. com. Vigil. et S. Pp. M. Ad Laud. com. † Ad Prim preces. In Miss. 2 or. Vigil. 3-ia S. Pp. M. 4 or. Rogation. 5-ta B. Concede. Gl. Prf. Pasch. ult. Ev. Vigil. In Cath. 3 Missae. Vesp. de seq. ttm. Hymn. term. Jesu... Qui victor ad Pentec. exclusive. Ad Prim. V-per tot. oct. prop. De S. Angela et S. Petronilla h. a. nil. fit.*
- 13 A. F. 5. **Ascensio Dni N. Jesu Christi** dx. 1 cl. cum oct. *Celebre Gl. Cr. Prf. et Coment. per tot. oct. usq. ad fer. 5 inclus etiam in Missis pr. Prf. habentibus. Post Evang. in Miss. solemn. extinguitur Cereus Pasch. et post Missam amovetur. In Vesp. com. seq.*

JUNIUS XXX dierum.

Sacr. Cordis Jesu Missa uti votiva celebrari potest S. R. C. 3605 V-3. De Sacr. Corde Jesu feria VI prima cuiusvis mensis conceditur Missa votiva, si peculiaria exercitia peraguntur; dummodo in illam diem non incidat aliquod festum Domini, aut duplex I classis, vel feria, Vigilia, aut Octava privilegiata S. R. C. 3712; haec votiva Missa celebrari debet cum Gloria, Credo et unica Oratione S. R. C. 3731 ad 1 et 3769 ad 3; etiamsi sit solummodo lecta S. R. C. 3773 et 3792 dub. I.; nequit tamen celebrari in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum occurrente prima feria VI Novembris S. R. C. 3855 dub. II.

In Sacr. Cordis Jesu Missa votiva duo Alleluja in Introitu extra tempus Paschale omitti debent S. R. C. 3137 ad 5 et 3764 ad 10.

JUNIUS.

De Sacr. Corde Jesu Missa votiva dici potest diebus, quibus recitatur officium votivum de SSmo Sacramento, de Passione Domini etc.; et in casu secunda Oratio sumenda est de tempore, quando non occurrunt aliae Commemorationes S. R. C. 3764 ad 11.

In Sacr. Cordis Jesu festo Officium Defunctorum praesente cadavere recitari potest SRC. 3788 ad 2.

- 1 14 R. F. 6. S. Adalberti Ep. M. Patroni Poloniae (*d. a. ex 24 April.*) dx. 1 cl. *Hymn. Vesp. et Laud. iunguntur in unum.* Gl. Cr. Prf. et comcant Ascens. In Vesp. com. seq.
- 2 15 R. Sabb. S. Marci *d. a. ex 25 April.* dx. 2 cl. 9 l. et com. (*in lectis ttm.*) SS. Marcellini et Socior. Mm. Gl. Cr. Prf. Ap. et Comcant. Ascens. In Vesp. com. Dom ttm.
- 3 16 A. **Dcm. infr. oct. Ascens. ac 6 post Pasch.** sdx. De ea off. ut in fest. et pr. l. Ll. 1 N. Inc. Ep. 1 b. Joann. com. oct. ttm. Gl. Cr. Prf. Comcant. Ascens. Vesp. de seq. com. Dom. et oct.
- 4 17 A. F. 2. S. Francisci Caracciolo C. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. et Comcant. Ascens. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct. (*Col. R.*)
- 5 18 R. F. 3. Bonifacii Ep. M. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. et Comcant. Ascens. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct. (*Col. A.*)
- 6 19 A. F. 4. S. Norberti Ep. C. dx. Ll. 1 N. *Incipit Ep. 2 b. Joann.* com. oct. Gl. Cr. Prf. et Comcant. Ascens. Vesp. de seq. (*ut in 1 Vesp. fest.*) com. praec.
- 7 20 A. F. 5. Octava Ascens. Dni dx. ut fest. et pr. l. Miss. de festo. Vesp. de seq. com. praec. Hymn. in Comp. term. *Jesu... Qui natus.*
- 8 21 A. F. 6. B. M. V. de Bono Consilio (*d. a. ex*

JUNIUS.

- 26 *Aprili*) dxm. com. fer. ut in Dom. praec. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. fer. (*ex 2 dis Vesp. Dom. praec.*) et SS. Primi et Feliciani Mm. 9 22 Viol. et R. Sabb. Vigilia Pentec. *cum jejun. str. in lact.* De ea sdx. off. ex Dom. praec. et pr. l. 9 l. (*ex 2 bus una*) et com. SS. Mm. in Laud. ttm. (*sine com. † et Prima sine prec.*) In. Miss. Col. R. or unica (sine Cr.) Prf. Comcant. et Hanc igitur propr. per tot. oct.

Ad prophet. et benedict. fontis col. viol. In Mis. priv. dic. Introit. cum sanctif. in solemni (post benedict. fontis) non dic. Ad Gloria in exc. puls camp. et org. Vesp. de seq. sine com. (Col. R.)

Ad 1-mam stropt. Hymni Veni Creator genufl.

Missae vot. priv. et requiæl prohib. seq. bi-duo nee corp. praes. permitt.

De S. Margarita Vid. h. a. nil fit, idem de SS. Basilide et soc.

Ordines Sacri.

- 10 23 R. Dom. Pencecostes. dx. 1 cl cum. oct. *Celebre* ad Prim. V. *Qui sedes Ad tertiam loco hymni* Nunc Sancte dic. hymn. Veni Creator per tot. oct. Gl. Cr. per. oct. *annunt. pop jejun. str. IV. Temp. fer. 4, 6 et Sab. seq. Vesp. in loco.*
- 11 24 R. F. 2. Pentec. dx. 1 cl. *Celebre. Vesp. in loco.*
- 12 25 R. F. 3. (M. P.) De oct. dx. 1 cl. *Vesp. in loco.*
- 13 26 R. F. 4. *IV Temp. jejun. str. in lact.* De oct. sdx. In Miss. 2 or. Eccl. ttm. *Vesp. in loco.*
- 14 27 R. F. 5. De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. 2 or. Eccl. ttm. In Vesp. com. S. Joannis a S. Facundo C. (*d. a. ex 12 huj.*) (*h. a. simplific.*) et SS. Viti et Socior. Mart.
- 15 28 R. F. 6. *IV Temp. jejun. str. absque lact.* De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. com. S. C.

JUNIUS.

- 16 29 R. (sine lect.) et SS. Mm. In Vesp. com. S. Ben-
nonis Ep. C. (*h. a. simplic.*) et S. Joannis.
sdx. ut in fest. et pr. l. com. (*sine lect.*) S.
Ep. C. *vide Miss. hod. Cum Nona et Missa*
hod. terminatur temp. Paschale.

Vesp. de seq. com. S. Bennonis Ep. C. et
Dom.

Abhinc Ant. Salve Regina Dom. a 1 Vesp.
stando ceteris diebus flex. genib.

Incipit pars aestiva Breviarii.

- 17 30 A. **Dom. 1 post Pent.** 1 cl. SS. Trinitatis 2 cl,
off. pr. 9 l. et com. Dom. Ad Prim 3 Ps.
cum. symb. Gl. Cr. Prf. SS. Trinis. ult. Ev.
Dom. In. Vesp. com. seq. et Dom. *Annunttr*
pplo solemn. Corp. Ch. fer. 5.
- 18 1 R. F. 2. S. Aeschili Ep. M. P. R. S. dx. 2 cl.
(*d. a. ex 12 huj.*) Ll. 1 N. A. *Mi'eto* 9 l. et
com. (*in Laud. et Miss. lect. ttm.*) SS. Mm. Gl.
Prf. comm. In Vesp. com. seq. et SS. Ger-
vasii et Protasii Mm.
- 19 2 A. F. 3. S. Julianae V. dx. *Ad Mat. hymn. de*
Vesperis (Ll. 1 N. ex Dom. praec. Incip. lib.
1 Regum) 9 l. et com. SS. Mm. Gl. Prf. Comm.
In Vesp. com. seq. et S. Silverii Pp. M.
- 20 3 R. F. 4. S. Bonifacii M. (*d. a. ex heri*) sdx. 9 l.
(*ex 2bus una*) et com. S. Pp. M. Suffr. ad
Prim. prec. 3 or. *A cunctis.* Vesp. de seq. si-
ne com. *De S. Aloisio h. a. nil. fit.*

Notae pro festo et Octava SS. Corporis
Christi.

1. *In Hymn. ad integr. stroph. „Tantum er-
go“ et „O salutaris“ in choro coram SSmo ex-
posito genuflectitur, coram vero abscondito SSmo*

JUNIUS.

ubi adsit consuetudo genuflectitur, quod semper in Off. de SS. Sacram. valet.

2. *Hymn. term. Jesu... Qui natus et ad Prim. V. Qui natus. per tot. oct.*

3. *Per hanc. Oct. prohibentur Miss. votiv. (cras etiam pro re gravi vel publica Ecclesiae causa) et de Requiem, nisi funere recens humato aut pridie vespere sepulto, quo casu unica Miss. (excepto crastino Festo) cantari potest; funeralia autem nunquam exposito SSmo hebeantur.*

4. *In Miss. de SS. Christi Corpore ad finem Sequentiae „Lauda Sion“ consuetudo nostrae provinciae. iuxta quam Celebrans accipit SSmm et versus populum intonat verba: „Ecce panis,“ „In figuris,“ Bone Pastor,“ tolerari potest dummodo absque benedictione cum SSmo id fiat, sola observata thurificatione ante et post.*

5. *In processione solemnissima Corporis Chr. tolerari potest, ut semel, iterum, tertio et quarto SSmm deponatur super altare per viam constructam et benedictio cum SSmo populo imperiatur, dummodo singulis vicibus praemittatur Hymnus „Tantum ergo“ cum versu V. Panem de caelo etc. et Oratione Deus qui nobis etc. S. R. C. N. 3488. 2et N. 3621. 3.*

6. *In qualibet benedictione cum SSmo per tot. oct. Corporis Chri. ad V. Panem de caelo... addendum est Alleluja.*

7. *Tempore processionis ad incensandum SSm. et ante discessum et post accessum a Celebrante semper imponendum est thus, non autem incensatur SSmm absque thure quavis vice imposito.*

8. *Tempore benedictionis cum SSmo Sacramento imponitur thus et SSmm incensatur dum a choro canitur praeintonatum a Celebrante Ge-*

JUNIUS.

- nitori Genitoque, neque prius, neque postea, sed hoc tempore et thus imponitur et SS^mum incensatur. Iterum incensatur SS^mum statim benedictione impertita et SS^{mo} super altare posito ante cantum provinciale: „Niech będzie pochwalony Przenajśw, Sakrament etc,“*
- 21 4 A. F. 5. **Solemn. SS. Corporis Christi.** dx. 1 cl. cum oct. *Celebre* off. pr. In Mis. Gl. *Sequentia* (hodie, 23 et 28 huj.) Cr. et Prf. de Nativit. *per tot. oct.* Vesp. de oct. com. seq. (O. D.)
- 22 5 A. F. 6. S. Anselmi Ep. C. E. D. (*d. a. ex 21 Apr.*) com. S. Paulini Ep. C. (*sine lect.*) et oct. Gl. Cr. Prf. Nativit. In Vesp. com. oct.
- 23 6 A. Sabb. *Vigil. S. Joannis.* De oct. sdx. ut in fest. et pr. l. 9 l. et com. Vig. 3 or. *Concede Sequentia* ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. com, Dom. et oct.
- 24 7 A. **Dom. 2 post Pent. et infr. oct, SS. Corp. Chr.** Nativitas S. Joannis Baptistae dx. 1 cl. cum. oct. Off. pr. 9 l. et com. Dom. et oct. Gl. Cr. Pr. Nativ. ult. Ev. Dom, In Vesp. com, seq. et Dom. ac oct.
- 25 8 A. F. 2. S. Gulielmi Abb. dx. com. 2 octavar. (*SS. Corp. Chri et S. Joann.*) Gl. Cr. Prf. Nativit. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et 2 octavar (*Col. R.*)
- 26 9 R. F. 3. SS. Joannis et Pauli Mm. dx. R. 8. *haec est vera fratern.* Gl. Cr. com. 2 octvarum Prf. Nativ. Vesp. de seq. com. praec. et 2 octvr.
- 27 10 A. F. 4. S. Ladislai R. C. PRP. et Eccl. Cath. dxm. Ll. 1 N. *Beatus vir.* com. 2 octavar. Gl. Cr. (*In Eccl. Cath. Missa solennis ratione festi*) In Vesp. com. seq. (*ut 1 Vesp. fest.*), S. Leonis II Pp. C. (*h. a. simplific.*) et oct. S. Joann.

JULIUS.

- | | | |
|----|----|---|
| 28 | 11 | A. F. 5. <i>Vig. Ap. jejun. str.</i> Octava SS. Corp. Chr. dx. ut in festo et pr. l. 9 l. Vigil. com. S. Leonis Pp. (<i>sine lect.</i>), oct. S. Joann. ac Vigil. <i>Sequentia</i> ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. com. oct. SS. Corp. Chr. et OO. SS. Ap. (V. <i>in 1-mis Vesp.</i> Annuntiaverunt <i>in Laud.</i> In omnem terram; <i>in 2 Vesp.</i> In omnem terram. <i>Oratio ex 28 Oct. omissis nominibus:</i> Simeonis et Judae vel ex off. vot. App. |
| 29 | 12 | R. F. 6. SS. PETRI et PAULI App , dx. 1 cl. <i>Celebre</i> cum. oct. com. OO. SS. Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. et oo. SS. Ap. |
| 30 | 13 | A. Sabb. Sacratissimi Cordis Jesu dx. 1 cl. l. pr. ex heri. Ad Prim. V. Qui Passus Gl. Cr. Prf. † Mis. <i>Miserebitur, Exposito SSmo com. Eius omitt.</i>) In Vesp. com. diei oct. S. Joann. ex 1-mis et Dom ttm. |

JULIUS XXXI dierum.

Scapulare exhibens colores et imagines quatuor Scapularium collective nempe Pretios Sanguinis D. N. J. Ch., Immac Conc., de Monte Carmelo et Septem Dolorum B. M. V. Non approbatur S. R. C. 3495.

Scapulare B. M. V. Boni Consilii conceditur SRC 3815.

- | | | |
|---|----|--|
| 1 | 14 | R. Dom. 3 post Pent. Pretiosissimi Sanguinis D. N. J. Christi dx. 2 cl. Off. pr. 9 l. Dom. com. oct. S. Joann. et Dom. Gl. Cr. Prf. † ult. Ev. Dom. Vesp. de seq. com. praec. et oct. S. Joann. ttm. <i>In Compl. ttm. concluditur Hymn. Jesu... Qui natus.</i> |
| 2 | 15 | A. F. 2. Visitatio B. M. V. dx. 2 cl. 9 l. et com. (<i>in Miss. lect. ttm.</i>) SS. Processi et Mar- |

JULIUS.

- | | | |
|----|----|---|
| | | tiniani Mm. Gl. Cr. Prf. B. <i>Et te in Visitatione</i> In Vesp. com. seq. et S. Petri Ap. |
| 3 | 16 | R. F. 3. Commemoratio S. Pauli Ap. dxm. com. S. Petri Ap. (<i>d. a. ex 30 Jun.</i>) dxm. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. a cap. de seq. com. S. Pauli et S. Petri Ap. |
| 4 | 17 | R. F. 4. S. Joannis ante Portam Latinam (<i>ex 6 Maji</i>) dxm. com. oct. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. et oct. |
| 5 | 18 | A. F. 5. S. Antoniae Mariae Zaccaria C. dx. com oct. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. de seq. (<i>ut suo loco</i>) com. praec. |
| 6 | 19 | R. F. 6. Octava SS. Petri et Pauli App. dx. ut in Comni Apl. et pr. l. Mis. pr. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. |
| 7 | 20 | A. Sabb. SS. Cyrilli et Methodii Ep. CC. PRP. dx. Gl. Vesp. de seq. com. Dom. ttm. <i>De Elisabeth Regina Portugaliae Vid. h. a, nilfit.</i> |
| 8 | 21 | A. Dom. 4 post Pent. sdx. B. Joannis de Dukla C. PRP. dx. 1 cl. cum. oct. Ll. 1 N. <i>Beatus vir.</i> 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trint. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom. In Compl. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i> |
| 9 | 22 | A. F. 2. B. Mariae V. de Perpetuo Succursu <i>ex Dom. 1 p. Pent.</i> dxm. com. oct. Gl. Cr. Prf. B. <i>et te in Festivitate</i> In Vesp. com. seq. |
| 10 | 23 | R. F. 3. Septem Fratrum Mm. sdx(8 R, <i>Haec est vera fratern.</i>) com. oct. 3 or. B. <i>Concede</i> Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct. et S. Pii I Pp. M. |
| 11 | 24 | R. F. 4. S. Barnabae Ap. (<i>ex 11 Jun.</i>) dxm. 9 l. S. Pp. M. com. oct. et S. Pp. M. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. et oct. ac SS. Naboris et Felicis Mm. |
| 12 | 25 | A. F. 5. S. Joannis Gualberti Abb. dx. com. oct. et SS. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct. |

JULIUS.

- | | | |
|----|----|---|
| 13 | 26 | A. F. 6. S. Margaritae V. M. PRP. dx. com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. (Ant. OD.) com. praec. et oct. |
| 14 | 27 | A. Sabb. S. Bonaventurae Ep. CED. dx. com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. ut Imae com. (Ant. OD.) praec. Dom. et S. Davidis Abb. P. R. S. |
| 15 | 28 | A. Dom. 5 post. Pent. sdx. Octava B Joannis de Dukla dx. PRP. Ll. 2 N. ex oct S. Stanislai Kostka Ll. 3 N. ut in festo 9 l. et com, Dom. et S. Abb. Gl. Cr. Prf. Trin. ult. Ev. Dom. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i> |
| 16 | 29 | A. F. 2. B. Mariae V. de Monte Carmelo dxm. Gl. Cr. Prf. B. <i>et te in commémoratione</i> In Vesp. com. seq. |
| 17 | 30 | A. F. 3. S. Alexii C. sdx <i>Ll. 1 N. de Dom. praec. Inc. lib. 2 Reg.</i> Suffr. ad Prim. pree. Gl. 2 or. <i>A cunctis</i> 3 <i>ad libitum.</i> Vesp. de seq. com. praec. et SS. Symphorosae etc. Mm. |
| 18 | 31 | A. F. 4. B. Simonis de Lipn. C. PRP. dx. 9 l. et com. SS. Mm. Gl. Vesp. a cap. de seq. V. h. m. com. praec. |
| 19 | 1 | A. F. 5 Vincentii a Paulo C. dx. Patr univers. oper. charit. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. |
| 20 | 2 | A. F. 6. B. Ceslai C. PRP. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. (<i>Col. R.</i>) et S. Praxedis V. |
| 21 | 3 | R. Sabb. S. Anacleti Pp. M (<i>d. a. ex 15 huj.</i>) dx. 9 l. et com. S. V. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et Dom. |
- Cras ob annivers. Elect. SS. D N. Pii Pp. X. in Cath. cant. Missa solemn. „Statuit“ ex fest. Cath. S. Petri (d. 18 Jan) in col. albo cum Gl. or. unica „Deus omnium fidelium“ Cr. Prf. Ap. ult. Ev. S. Joann. ceteri sacer-

JULIUS.

- dotes ferventissime ad SS. aras orent add.
consuet. Collect. pro Papá. Item cras d. Nom.
S. J. M. MARIAE THEODORI. Hanc ob cau-
sam cras finito post Missam Te Deum can-
tandi sunt versus et oratio pro die festivo
Papali, dein orationes pro festo Palatii.
- 22 4 A. **Dom. 6 post Pent.** sdx. Martae Magdalenae
Poenitent dx Off. pr. Gl. Cr. 9 l. et com.
Dom. ult. Ev. Dom. Vesp. (*Col. R.*) a cap.
de seq. com. praec., Dom. et S. Liborii Ep. C.
- 23 5 R. F. 2. S. Apollinaris Ep. M. dx. com. S. Ep.
C. Gl. In Vesp. com. seq. et Christinae V. M.
- 24 6 A. F. 3. *Vigilia.* S. Henrici (d. a. ex 15 huj.)
sdx. Suffr. ad Prim preces 9 l. et com. Vig.
ac. S. Christinae V. M. Gl. ult. Ev. Vig. In
Cath. 2 Missae Vesp. de seq. ttm.
- 25 7 R. F. 4. (M. P.) S. Jacobi Ap. dx. 2 cl. com.
(*in Laud. et Miss. lect*) S. Christophori M.
Gl Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq.
- 26 8 A. F. 5. (M. P.) S. Annae Matris B. M. V. dx.
2 cl. Gl In Vesp. com. seq. et S. Pantaleonis M.
Cras ob annivers. Coronationis SS. D. N.
Pii Pp. X in Cath. incumbit oblig. cant. vot.
solemn. alibi vero addtr consueta Collecta
pro Papa ut nottr 21 huj.
- 27 9 A. F. 6. S. Camilli de Lellis C. (*d. a. ex 18 huj.*)
dx. 9 l. et com S. M. Gl. Vesp. a cap. de
seq. com. praec (*Col. R.*)
- 28 10 R. Sabb. S. Botvidi M. PRS. dx. Gl. Vesp. de
seq. com. Dom. ttm.
De S. Olavo et SS. Felice etc Mm. h. a.
nilfit.
- 29 11 A **Dom. 7 post Pent. 1 ma Aug.** sdx. B. Cune-
gundis V. PRP. dx. 1 cl. cum oct 9 l. et
com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom.
In Vesp. com. seq. et Dom.

AUGUSTUS.

- Cras d. Nat. S. J. C. Succ. Troni Caesaris
M. D. ALEXII NICOLAI.
- 30 12 A. F. 2. S. Hieronymi Aemiliani C. (*d. a. ex*
20 huj.) Ll. 1 N. ex Dom. praec. Incip. Pa-
rabolae Sal. dx. 9 l. SS. Abdon et Sennen Mm.
com, oct. et SS. Mm. Gl. Cr. Vesp. a cap. de
seq. com. praec. et oct.
- 31 13 A. F. 3. S. Ignatii de Lojola C. dx. com. oct.
Gl. Cr. Vesp. de seq. com. S. Pauli Ap., praec.
et SS. Machabaeorum Mm.

AUGUSTUS XXXI dierum.

Lampas retinenda est intra et ante Altare
SS. Sacramenti, ut continuo ardeat; ac mos
illam retinendi longe ab Altari reprobatur.
SRC. N. 2033.

Lampas coram SS. Sacramento ardens su-
stentari licet tam per brachium ex metallo
parieti infixum ad similitudinem cornucopiae
quam ope chordularum, dummodo intra et
ante Altare continuo ardeat, et haec lampas
ex vitro colorato esse potest S. R. C. 3576
ad 4 et 5.

Ad lampadem nutriendam coram SS. Sa-
cramento ardentem generatim utendum est
oleo olivarum S. R. C. 3121.

- 1 14 R. F. 4. S. Petri Ap. ad Vincula dxm. off. pr.
9 l. SS. Mm. com. S. Pauli Ap. oct. et SS. Mm.
Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. S. Pauli Ap.,
seq. (Ant. OD.) oct. S. Stephani I Pp. M. et
S. Catharinae Vast. V. PRS.
- 2 15 A. F. 5. S. Alphonsi Mariae de Ligorio Ep.
CED. dx. 9 l. S. Stephani Pp. M. com. oct.,

AUGUSTUS.

- S. Pp. M. ac S. V. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et oct.
- 3 16 R. F. 6. Inventio S. Stephani Protomart. sdx. off. pr. com. oct. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Vesp. de seq. (*v. h. m.*) com. praec. et oct.
- 4 17 A. Sabb. S. Dominici C. dxm. com. oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 5 18 A. **Dom. 8 post Pent. 2 Aug.** sdx. Octava B. Cunegundis V. PRP. dx. 9 l. et com. Dom. Ll. 1 N ex Scr. reliq. ex com. 1 l. Gl. Cr. Prf. Trinit ult. Ev. Dom. Vesp. de seq. com. praec. Dom. et SS. Xysti II Pp. et Soc. Mm.
- 6 19 A. F. 2. Transfiguratio D. N. J. Ch. dxm. off. pr. 9 l. et com. SS. Mm. Ad Prim. V. *Qui apparuisti*. Gl. Cr. Prf. Nativit. In Vesp. com. seq. et S. Donati Ep. M.
- 7 20 A. F. 3. S. Cajetani C. dx. *Ll 1 N ex Dom. praec. Inc. lib. Eccles* 9 l. et com. S. Ep. M. Gl. In Vesp. com. seq.
- 8 21 R. F. 4. SS. Cyriaci et Soc. Mm. sdx. Suffr. ad Prim. prec. Gl. 2 or. *A cunctis 3 ad libit.* Vesp. de seq. com. praec ac Romani M.
- 9 22 R. F. 5. S. Helenae Vid. M. P. RS. (d. a. ex 31 Jul.) dx 9 l. et com. Vigil. ac S. M. Gl. ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. com. praec.
- 10 23 R. F. 6. (M. P.) S. Laurentii M. dx. 2 cl. cum. oct. Gl. (*sine Cr. nisi in Eccl pr*) Pr. Commis. In Vesp. com. seq. atque SS. Tiburtii et Susannae Mm.
- 11 24 R. Sabb. SS. Nazarii, Celsi et Victoris I Pp. Mm. atq Innocentii I Pp. C. (d. a. ex 28 Jul.) sdx. 9 l. SS. Tiburtii et Susannae Mm. com. oct. ac SS. Mm. Gl. Vesp. de seq. com. praec. Dom. et oct.
- 12 25 A. **Dom. 9 post Pent. 3 Aug.** sdx. S. Clarae V. dx. *Ll 1 N. Incip. lib. Sapientiae* 9 l. et com.

AUGUSTUS.

		Dom. et oct. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. Vesp. a cap. de seq. com. praec., Dom. oct. et SS. Hippolyti et Cassiani Mm. <i>Annunt. pplo fest. Assumpt. cum jej. str.</i> in vigil.
13	26	A. F. 2. S. Joannis Berchmans C. dx. 9 l. SS. Mm. com. oct. ac SS. Mm. Gl. In Vesp. com. seq., oct. ac S. Eusebii C.
14	27	A. F. 3. <i>Vigil cum jejun. str.</i> S. Marthae V. (<i>d. a. ex 29 Jul.</i>) sdx. 9 l. Vigil. com. oct. Vigil. et S. C. Gl. ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. ttm. Hymn. per tot oct. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>
15	28	A. F. 4 ASSUMPTIO B. M. V. dx. 1 cl. <i>Celebre cum.</i> oct. Gl. Cr. Prf. B. per tot. oct. (<i>Et te in Assumptione</i>) Ad Prim V. <i>Qui natus. Benedict. herbar ex Rituali.</i> In Vesp. com. seq.
16	29	A. F. 5. S. Rochi C. PRP. dx. com. 2 oct-rum (Ass. et S. Laur.) Gl. Cr. Prf. B. Vesp. a cap. de seq. ut 1-mae (<i>or. propr.</i>) com. praec. et oct. Ass.
17	30	R. F. 6. Octava S. Laurentii M. dx. in fest. et pr. l. com. oct. Ass. Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de seq. com. praec. (<i>or. propr.</i>) et S. Agapiti M. Hymn. term. <i>Jesu Qui... natus</i>
18	31	A. Sabb. Purissimi Cordis B. M. V. dxm. ex Dom. III p. Pent. 9 l. S. Agapiti M. Ad Prim. <i>Qui natus.</i> com. S. M. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
19	1	A. Dom, 10 post Pent. 4 Aug. sdx. S. Hyacinthi C. PRP. dx. 1 cl. cum oct. Ll. 1 N. <i>Beatus vir</i> reliq. ut in corp. Br. et Miss 16 huj 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. B. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
20	2	A. F. 2. S. Bernardi Abb. et ED. dx. (Ll. 1 N. ex Dom. praec. <i>Incip. lib. Eccltici</i>) com. 2 oct. rum (Ass. et S. Hyac.) Gl. Cr. Prf.

Sept.

AUGUSTUS.

- | | | |
|----|----|--|
| | | B. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et 2 oct.-rum. |
| 21 | 3 | A. F. 3. S. Joannae Franciscæ Fremiot de Chantal Vid. dx. com 2oct-rum Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de seq. ut 1-mae com. praec., oct. S. Hyac. et SS. Timothei et Soc. Mm. |
| 22 | 4 | A. F. 4. Octava Assumpt. B. M. V. dx. ut in fest. et pr. l. 9 l. SS. Mm. com oct. S. Hyac. et SS. Mm. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. seq. et oct. S. Hyac. |
| 23 | 5 | A. F. 5. <i>Vigilia</i> . S. Philippi Benitii C. dx. 9 l. Vigil. Gl. Cr. ult. Ev. Vigil. In Cath. 2 Missae Vesp. de seq. com. praec. ttm. |
| 24 | 6 | R. F. 6. (M. P) S. Bartholomaei Ap. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. ttm. |
| 25 | 7 | A. Sabb. S. Ludovici R. C. dx. com. oct. Gl. Cr. Prf. Cmnis. Vesp. de seq. com. praec. oct. ex 1-mis S. Hyac. S. Rosae Lim V. (<i>h. a. simplif.</i>) et Dom. |
| 26 | 8 | A. Dom. 11 post. Pent. 5 Aug. Translatio S. Casimiri C. dx. 2 cl. Ll. 1 N, Justus 9 l. Dom. com. oct. S. Hyac., S. V., Dom. et (<i>in laudibus et Miss. lect. ttm.</i>) S. Zephyrini Pp. M. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. oct., S. V. et Dom. |
| 27 | 9 | A. F. 2. S. Josephi Calasanctii C. dx. Gl. Vesp. a cap. de seq. (<i>Ant OD.</i>) com. praec. et S. Hermetis M. |
| 28 | 10 | A. F. 3. S. Augustini Ep. CED. dx. Ll. 1 N. <i>Sapientiam</i> com. S. M. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et S. Sabinae M. |
| 29 | 11 | R. F. 4. Decollatio S. Joannis Bapt. dxm. Off. pr. 9 l. et com. S. Sabinae Gl. Vesp. de seq. com. praec. |
| 30 | 12 | R. F. 5. Felicis et Adaucti Mm. PRP. et dioec. Viln. dxm. Ll. 1 N. <i>Fratres debitores</i> 2 N. |

SEPTEMBER.

- 1-ma propr. in corp. 2 et 3 de Coni 1 l. 3 N.
 propr. inter. PRP. Miss. in cap. Missalis Gl.
 In Vesp. com. seq.
 3 13 A. -F. 6. S. Raymundi Nonnati C. dx. v. h. m.
 Gl. Vesp. de seq. com. prae. S. Aegidii Abb.
 et S. Duodecim Fratrum Mm. Hymn term.
Jesu... Qui natus.

SEPTEMBER XXX dierum.

Super Altare nihil omnino ponatur, quod
 ad Missae Sacrificium, vel ipsius Altaris orna-
 tum non pertineat. Extra Missam altare co-
 periri potest et debet, nunquam autem intra
 Missam quaelibet coopertura sive lignea sive
ceratae toleranda sit.

- 1 14 A. Sabb. Dedicatio B. M. V. ad Nives dxm.
 (ex 5 huj.) 9 l. et com. S. Aegidii Abb. et
 SS. MM. Gl. Cr. Pr. B. *et te in Festivitate*
 Vesp. de seq. com. Dom. ttm. *De S. Stephano*
R. C. h. a nil fit.

Incipit pars autumnalis Breviarii.

- 2 15 A. Dom. 12 post Pent. et 1 Sept. sdx. S. Joachim
 C. Patris B. M. V. et Protect. R. P. ad M.
 D. L. dx. 1 cl. cum. oct. 9 l. et. com. Dom.
 Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp.
 com. seq. et Dom.

Annunttr pplo Sabb. seq. fest. Nativ. B. M.
V. et fer. 6 jej. consuet.

- 3 16 A. F. 2. B. Bronislavae V. PRP. dxm. Ll. 1 N.
De Virginibus Gl. Cr. com. oct. Gl. Cr. Vesp.
 de seq. com. prae. et oct.

- 4 17 A. F. 3. Divisionis Apostolorum (ex 15 Aug.) dxm.
 Gl. Cr. Prf. Ap. com. oct. In Vesp. com. seq.
 et oct.

SEPTEMBER.

- 5 18 A. F. 4. S. Laurentii Justiniani Ep. C. sdx. Ll.
1 N. ex Dom. praec. *Incip. lib. Joab.* com.
oct. 3 or. B. *Concede.* Gl. Cr. Vesp. de seq.
com. praec. et oct.
- 6 19 A. F. 5. S. Antonii C. (*ex 13 Iunii*) dxm. com.
oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et oct.
- 7 20 A. F. 6. S. Basilii Ep. CED. (*ex 14 Iunii*) dx.
com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec.
ttm. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 8 21 A. Sabb. **Nativitas B. M. V.** dx. 2 cl. cum. oct.
Celebre off. pr. 9 l. et com. S. Hadriani M.
(in laudibus et Miss. lect. ttm.) Ad Prim. V.
Qui natus Gl. Cr. Prf. B. *Et te in Nativitate*
per tot. oct. Vesp. de seq. com. oct. S. Joach.
ut 1-mae et Dom.
- 9 22 A. **Dom. 13 pōst Pent. 2 Sept.** SSmi Nominis Ma-
riae dx. 1 cl. off. ut in fest. per an. et pr l.
9 l. Dom. com. oct. S. Joach. et Dom. Gl.
Cr. Prf. B. *Et te in festivitate* ult. Ev. Dom.
In Vesp. com. seq. oct. S. Joach et Dom.
- 10 23 A. F. 2. S. Nicolai de Tolentino C. dx. com.
oct. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. seq. et SS.
Proti et Hyacinthi Mm.
- 11 24 A. F. 3. De 4-ta die infr. oct. Nativ. sdx. ut in
fest et pr. l. 9 l. et com. SS. Mm. 3 or. de
Spir. S. Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de oct.
- 12 25 A. F. 4. De 5-ta d. infr. oct. sdx. etc. ut in fest
et pr. l. 2 or. de *Spir. S.* 3 *Eecl.* Gl. Cr. Prf.
B. Vesp. de oct.
- 13 26 A. F. 5. De 6 die infr. oct. sdx. etc. ut heri.
Vesp. de seq. com. oct.
- 14 27 R. F. 6. Exaltatio S. Crucis dxm. off. pr. com.
oct. Gl. Cr. Prf. † In Vesp. com. seq. ut in
1-mis et S. Nicodemi M.
- 15 28 A. Sabb. Octava Nativ. BMV. dx. ut in fest. et
pr. l. 9 l. et com. S. M. Gl. Cr. Prf. B. Vesp.

SEPTEMBER.

		de seq. com. Dom. SS. Cornelii Pp. et Cypriani Ep. Mm., atq. SS. Euphemiae et Sociar. Mm. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus es.</i>
16	29	A. Dom. 14 post Pent. 3 Sept. Septem Dolorum B. M. V. dxm. off. pr. 9 l. Dom. com. Dom. SS. Cornelii etc. Mm., atque SS. Euph. et Soc. Mm. Ad Prim. V. <i>Qui passus</i> Miss. pr. Gl. <i>Sequentia (cum Alleluja in fine)</i> Cr. Prf. B. <i>Et te in transfixione</i> ult. Ev. Dom. <i>Annunt. pplo dies IV Temp. cum jejun str.</i> In Vesp. com. seq. ac Dom. SS. Corneli etc. Mm.
17	30	A. F. 2, Impressio Sacr. Stigmatum S. Francisci C. dx. ut in pr. l. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
18	1	A. F. 3. S. Josephi a Cupertino C. dx. Ll. 1 N. pr. Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec. (<i>Col. R.</i>)
19	2	R. F. 4. IV Temp. jejun str. SS. Januarii Ep. et Soc. Mm. dx. Ll. 1 N. ex Dom. praec. <i>Inc. lib. Tobiae</i> Gl. Vesp. a cap. de seq. com. praec.
20	3	R. F. 5. SS. Eustachii et Soc. Mm. dx. 9 l. et com. Vigil. Gl. ult. Ev. Vig. Vesp. de seq. com. praec.
21	4	R. F. 6. IV Temp. jejun. str. S. Matthaei Ap. et Ev. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. 9 l. et com. fer. ult. Ev. fer. In Vesp. com. seq. et SS. Mauritii et Soc. Mm.
22	5	A. Sabb. IV Temp. jejun str. S. Thomae de Villanova C. dx. m. t. v. Ll. 1 N. <i>Fidelis sermo</i> 9 l. et com. fer Sabb. ac SS. Mm. Gl. ult. Ev. fer. Sabb. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
		<i>De S. Lino Pp. M. et S. Thecla h. a. nūl fit.</i>
23	6	A. Dom. 15 post Pent. 4 Sept. B. Ladislai de Gielnow C. PRP. dx. 1 cl. cum oct. Ll. 1 N. <i>Beatus vtr</i> 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf.

SEPTEMBER.

- Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 24 7 A. F. 2. Mariae V. de Mercede dxm. ad Prim. V. *Qui natus* com. oct. Gl. Cr. Prf. B. *et te in Festivitate* In Vesp. com. seq.
- 25 8 A. F. 3. S. Ladisl. sdx Ll. 1 N. ex Dom. praec. *Incip. lib. Judith.* Gl. 2 or. *Concede 3 Eccl.* Cr. Ll. 2 et 3 N. de Comni Conf non Pont. Vesp. de seq. com. oct. et SS. Cypriani ac Justinae V. Mm.
- 26 9 R. F. 4. S. Josaphat Ep. M. Patr. Dioec. Lith. et Vilnen. dxm. Ll. 1 N. *A Mileto 9 l. (ex 2-bus una)* SS. Mm. com. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et oct.
- 27 10 R. F. 5. Translatio S. Stanislai Ep. M. P. R. P. dx. off. pr. Ll. 1 N. de Scr. ex Dom V Sept. *Incip. lib. Esther 2 N. Ecce enim Stanislaus 3 N. pr. com. oct. Gl Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec et oct.*
Vilnae in Eccl. Cath. Transl. S. Stanisl. Ep. M. dxm. Ll 1 N. Omnis Pontifex reliq. ut supra. In Vesp. com. seq. et oct. *Cras Ll. 1 N. Incip lib Esther.*
- 28 11 R. F. 6. S. Vincesai R. M. P. R. P. dx. Ll. 1 N. *ex feria II Dmnceae V. Sept.* Ll. 2 N. ex Corp. Brev. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. ttm.

Capitulum autumnale.

- 29 12 A. Sabb. (M P.) Dedicatio S. Michaelis Arch. dx. 2 cl. Gl. Cr. off. pr. In Vesp. com. seq. ex 1-mis. et Dom.
- 30 13 A. **Dom. 16 post. Pent. et 1 Oct.** Octava B., Ladislai C. PRP. dx. Ll. 1 N. *Incip. lib. 1 Machab.* 2 et 3 N. ex octava S. Joannis Cantii 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit ult Ev.

OCTOBER.

Dom. In Vesp. com seq. et Dom. De S. Hieronymo C. E. D. h. a. fit 12 Oct.

OCTOBER XXXI dierum.

Ministro in Missa privata non licet Missale aperire ad designandam Missam S. R. C. 2572 ad 5. nec quaerere varias partes Missae et Communionem in Missali pro commoditate Sacerdotis S. A. C. 3448 ad 14. nec potest praeparare Calicem, aquam infundere etc. etiam si sit sacerdos vel in sacris constitutus S. R. C. 2572 ad 6.

- | | | |
|---|----|---|
| 1 | 14 | A. F. 2. S. Remigii Ep. C. sdx. <i>m. t. v. Suffr.</i> ad Prim. <i>preces</i> Gl. 2 or <i>A cunctis</i> 3 <i>ad libit.</i> Vesp. de seq. absque ulla com. |
| 2 | 15 | A. F. 3. SS. Angelorum Custodum dx. 2 cl. cum. oct. off. pr. Gl. Cr. Prf. Comnis In Vesp. com. seq. |
| 3 | 16 | R. F. 4. SS. Cosmae et Damiani Mm. (d. a. ex 27 Sept.) sdx. com. oct. 3 or. B. <i>Concede</i> Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct. |
| 4 | 17 | A. F. 5. S. Francisci Seraphici C. dxm. Ll. 1 N. <i>Iustus</i> com. oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq. oct. SS. Placidi ac Soc. Mm. |
| | | <i>Cras dies Onom.</i> S. J. C. Succ. Thr. Caesar. M. D. ALEXII NICOLAI. |
| 5 | 18 | R. F. 6. Sacrarum Riliquiarum sive SS. quorum Corpora vel Reliquiae in Eccl. Upsalen. asservantur. dx. inter PRS. 9 l. SS. Placidi etc. Mm. com. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et oct. |
| 6 | 19 | R. Sabb. Translatio S. Aeschili Ep. M. PRS. dx. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. ttm. |

Cras ob celebritatem et concursum ppli potest celebrari per modum votivae Missa Rosarii.

OCTOBER.

- 7 20 A. Dom. 17 post Pent. 2 Oct. S. Birgittae Vid. dx. 2 cl. 9 l. et com. Dom. atque *in laud.* et *Miss. lect.* S. Marci Pp. C. et SS. Sergii et Soc. Mm. Gl. Cr. Prf. Trin. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom
- 8 21 A. F. 2. S. Brunonis C. (d. a. ex 6 huj.) dx. v. h. m. com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. ex 1 mis com. praec.
- 9 22 A. F. 3. Octava SS. Angelorum Custodum dx. Ll. 1 N. de Scr. occ. 2 N. *pro aliq. loc.* 3 de festo. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec.
- 10 23 A. F. 4. Gratiarum actiones pro victoria Chocimensi dxm. off. pr. inter. P. R. P. Gl. Cr. Prf. Trinit. Miss. tot. vot. SS. Trinit., Orationi, Secretae ac Postcom-ni-Missae adduntur sub una conclus. oratio, secreta et postcom. inter Patron. positae sub die 10 Octobr. In Vesp. com. seq.
- 11 24 A. F. 5. S. Francisci Borgiae C. (d. a. ex heri) sdx. v. h. m. Suffr. ad Prim. *prec.* Gl. 2 or. *A cunctis* 3. *ad libit.* Vesp. de seq. ttm.
- 12 25 A. F. 6. Sacratiss. Rosarii B. M. V. dx. 2 cl. off. pr. (*ex Dom. 1 Oct.*) Ad Prim. V. *Qui natus* Gl. Cr. Prf. B. *et te in solemnitate* In Vesp. com. seq.

Cras dies onomastica Excell. Illustriss. ac Reverendissimi Praesulis nostri **Eduardi**, quem ut Deus ad multos annos incolumem conservet donisque supernis cumulentissime exornet ferventius hac die vota precesque nostras ad Aram depromamus. Cras or. imp. pro Pp. omtr. et eius loco ab oo. sacerdotibus in Miss. dicitur collecta pro Antist. nostro ut in Miss. vot. *Sacerdotès tui* nottr. Post Miss. cantr. *Te Deum*.

- 13 26 A. Sabb. S. Eduardi R. C. sdx. Suffr. ad Prim. preces Gl. 2 or. *A cunctis* 3 *ad libit.* Vesp.

OCTOBER.

- de seq. com. praec., et S. Callixti I Pp. M. (*h. a. simplic.*) et Dom. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 14 27 A. **Dom 18 post Pent. 3 Oct.** Puritatis B. M. V. dxm. *off. pr. pro aliq loc.* Ad Prim. *Qui natus.* Ult. Ev. Dom. Gl. com. S. Pp. M. et Dom. Cr. Prf. B. *et te in Festivitate* ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. S. Pp. M. et Dom.
- 15 28 A. F. 2. S. Teresiae V. Patronae dioec. dxm. Ll. 1 N. *De Virgin.* Hymn. pr. Gl. In Vesp. com. seq.
- 16 29 R. F. 3. SS. Dyonisii Ep. et Socior. Mm. (*d. a. ex 9 huj.*) sdx. Suffr. ad Prim. prec. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
- Cras gratiarum actio pro servata coelitus vita Imperialis Augustissimae Familiae.
- 17 30 A. F. 4. S. Hedvigis Vid. dx. *off. inter.* P. R. P. (*d. a. ex 15 huj.*) Ll. 1 N. de Scr. occ. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
- 18 31 R. F. 5. S. Lucae Evang. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq.
- N.
- 19 1 A. F. 6. S. Petri. de Alcantara C. dx. *v. h. m.* Gl. In Vesp. com. seq.
- 20 2 R. Sabb. Translatio S. Adalberti Ep. M. P. R. P. dx. ut pr. l. Gl. Ll. 3 N. de Coi. 1 l. Vesp. de seq. com. Dom. ttm. De SS. Ursula et Soc. etiam de S. Hilarione h. a. nilfit.
- Cras Anniv. Ascens. Throni S. J. M. NICOLAI ALEXANDRI.
- 21 3 A. **Dom. 19 post. Pent. 4 Oct.** S. Joannis Cantii C. P. R. P. dx. 1 cl. cum oct. Ll. 1 N. *Beatus Vir.* 9 l. et com. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 22 4 A. F. 2. B. Margaritae Mariae Alacoque V. (*d. a. ex 17 huj.*) dx. Ll. 1 N. ex Dom praec.

OCTOBER.

- Incip. lib. 2 Machab. com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec. et. oct.*
- 23 5 A. F. 3. S. Joannis a Capistrano C. dx. Off. pr. inter. P. R. P. com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct.
- 24 6 A. F. 4. S. Raphaelis Archang. dxm. *Off. pr. pro aliq. loc. com. oct. Gl. Cr. In Vesp. com. seq., oct. et SS. Chrysanthi et Dariae Mm.*
- 25 7 A. F. 5. S. Hieronymi Presb. C. E. D. dx. (*ex 30 Sept.*) 9 l. (*ex 2 bus una*) SS. Mm. com. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. In Vesp. com. oct. et S. Evaristi Pp M.
- 26 8 A. F. 6. De 6 die infr. oct. S. Joann. sdx. ut in fest. et pr. l. 9 l. et com. S. Pp. M. 3 or. B. *Concede* Gl. Cr. Vesp. de oct. ut 2-dae.
- Cras ob Annivers translationis a Sede Tiraspolen. in Vilnen. Excellent. Praesulis Nostri **EDUARDI** cant in Eccl. cath. Mis. vot. „sacerdotes“ cum Gl. or. unica, Cr. Prf. Comms. Post. Miss. in oo. Dioeceseos eccl. canttr. *Te Deum.*
- 27 9 A. Sabb. *Vigilia.* De 7 die infr. oct. S. Joann sdx. 9 l. et com. Vigil. Missae oo. de Vigil. col viol. sine Gl. sine Cr. 2 or. oct. 3 de B. *Concede.* In Cath. etiam cant. una ttm. Miss. de Vigil. *non tamen prohib.* Miss. vot. et def. Vesp. de seq. com. oct. ex 1 mis et Dom.
- 28 10 A. **Dom. 20 post. Pent. 5 Oct.** Dedicatio Eccl. Cathedr. dx. 1 cl. *Vilnae, etiam extra muros civit., cum oct., per dioec. sine oct. 9 l. Dom. com. oct. et Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq., et oct. Annunttr pplo fer. 5. fest. OO. SS. et fer. 4 jej str.*
- 29 11 R. F. 2. (M. P.) SS. Simonis et Judae App. (*d. a. ex heri*) dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. Vesp. de eodem. com. seq. per or. ex 29 Jun. pro

NOVEMBER.

		aliq. loc.: „ <i>Deus qui nos Beatorum Aplrum comm. laetificas etc.</i> “
30	12	R. F. 3. Off. vot. De SS. Apostolis sdx. <i>Suffr.</i> ad Prim. <i>preces.</i> 2 or. <i>A cunctis.</i> 3 <i>ad libit.</i> Gl. Prf. Ap. Vesp. a cap. de seq. com. praec. <i>Suffr.</i> ad Compl. <i>preces.</i> <i>Vilnae.</i> de 3 d. infr. oct. Ded. Eccl. sdx. ut in loco 2 or. B. <i>Concede.</i> 3 Eccl. Gl. Cr. Vesp. de oct.
31	13	3A. F. 4. <i>Vigilia jejun. strictum</i> Off. vot. de S. Joseph Sponso B. M. V. sdx. <i>Suffr.</i> ad Prim. <i>preces</i> 9 l. et com. Vigil. 3 or. <i>de Spir. S.</i> Gl. Prf. Commis. ult. Ev. Vigil. Vesp. de seq. ttm. <i>Vilnae</i> de 4 d. infr. oct. Ded. Eccl. sdx. etc. ut heri 9 l. com et ult. Ev. Vigil. Vesp. de seq. ttm.

NOVEMBER XXX dierum.

Tobaleae, Amictus, Albae, Corporalia, Pal-lae, Purificatoria esse debent ex lino vel can-nabe; et confecta ex gossipio prohibentur. S. R. C. N. 2600.

Tobalea superior Altaris usque ad terram pertingere debet; et contraria consuetudo non probatur, sed servanda est Rubrica generalis Missalis tit. XX. S. R. C. 4029 ad 1.

1	14	A. F. 5. Omnium Sanctorum dx. 1 cl. cum oct. Gl. Cr. Vesp. de eodem. Post. <i>Benedic Dno</i> dictr. in col. nigro Vesp. Deff. ritu dupl. ab oo. qui ad horas canonic. oblig. <i>Processio cum station. ut in Rit.</i>
2	15	A. F. 6. De 2-da die infr. oct. OO. SS. sdx. ut in fest et pr. l. Commemoratio OO. Fidelium Defunctorum <i>Dicto in laud. festi</i> Benedic Dno

NOVEMBER.

inchoatr ● *off. defunct. (anticipari nequit) ritu dupl. cum. 3-bus. Noct. et Laud. Miss in Eccl. Cath. et Colleg. dictur duae: I de oct. col albo 2 or. de Spir. S. 3 Eccl. II et principalis pro defunctis iuxta formulare primum cum or. unica. Omnes Miss privatae dicunt. pro def. ut 1-mo l. ponitur licet pro uno def. celebr; praesente tamen corpore cant. ut „in obitu“ Processio ut heri. Vesp. de oct.*

Cras ratione Annivers. Consecr. Excellent., Illustriss. ac Reverendissimi Antistitis Nostri **EDUARDI** in Eccl. Cath. canttr. Missa solemn. vot. „*Sacerdotes tui*“ in col. alb. cum Gl. Cr. or. unica. Post. Missam in oo. dioeceseos eccl. canttr. *Te Deum* cum V. et or. ex Direct. OO. Sacerdotes exemplo suo praeerentes exhortentur fideles ad ferventius preces coram D. O. M. effundendas ut Ipse Praesuli nostro iugum suum levius et dulcius fructuque uberius faciat.

3 16 A. Sabb. De 3-ia d. infr. oct. OO. SS. sdx. Gl. Cr. 2 or. de Spiritu S. 3 Eccl. (*Vilnae* 2 or. *Dedic. 3 de Spir. S*) Vesp. de seq. com. Dom. oct. et SS. Vitalis et Agricolae Mm. (*Vilnae* Vesp. de oct. ex 1-mis com. S. Caroli Ep. C. (*h. a. simplificati pro Vilna*) Dom. oct. oo. SS et SS. Vitalis et Agricolae Mm.)

4 17 A. Dom. 21 post. Pent. 1 Nov. S. Caroli Ep. C. Ll. 1 N. *Incip. lib. Ezechiel.* 9 l. et com. Dom. oct. et SS. Mm. Gl. Cr. Praef. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. Dom. et oct. (*Vilnae* off. et Mis. de octava Dedicationis Eccl. Cathedr. dx. off. ut in fest. et pr. l. Ll. 1 N. *ex festo Dedic.* 9 l. Dom. com. S. C., Dom. oct. oo. SS. et SS. Mm. Gl. Cr. Prf.

NOVEMBER.

- Trint. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. S. C.,
Dom. et oct. OO. SS.)
- 5 18 A. F. 2. De 5 d. infr. oct. OO. SS. sdx. off.
ut in fest. et pr. l. (*Vilnae* Ll. 1 N. ex Dom.
praec. *Incip. lib. Ezech.*) 2 or. *de Spir. S. 3*
Eccl. Gl. Cr. Vesp. de eodem.
- 6 19 A. F. 3. De 6 d. infr. oct. OO. SS. sdx. etc. ut
heri. Vesp. de eodem.
- 7 20 A. F. 4. De 7 d. infr. oct. OO. SS. sdx. etc. ut
heri Vesp. de eodem ut 1-mae ritu dupl. com.
SS. Quattuor, Coronatorum Mm.
- 8 21 A. F. 5. Octava OO. Sanctorum dx. ut in fest.
et pr. l. 9 l. et com. SS. Mm. Gl. Cr. Vesp.
de seq. com. oct. ut 2-dae et S. Theodori M.
- 9 22 A. F. 6. Dedicatio Archibasilicae SSmi Salvato-
ris dxm. ut in pr. l. 9 l. et com. S. M. Gl.
Cr. (*in Secr. parenthesis omittatur*) Prf. Com-
nis. In Vesp. com. seq. ac. SS. Tryphonis
etc. Mm.
- 10 23 A. Sabb. S. Andreae Avellini C. dx 9 l. et
com. SS. Mm. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
S. Martini Ep. C. (*h. a. simplicati*), Dom. et
S. Mennae M. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
Dom. 2 Nov. cum sua hebdomada h. a. omit-
titur.
- 11 24 A. **Dom. 22 post. Pent. 3. Nov.** Patrocinii B. M.
V. dxm. off. ut in fest. B. M. V. per an (*in*
1 Vesp. antif. Tuum sanctum Patrocinium)
9 l. Dom. com. S. Ep., Dom et S. M. Ad
prim. *Qui natus.* Gl. Cr. Prf. B. *et te in Fe-*
stivitate. ult. ev. Dom. In Vesp. com. seq., S.
Martini Ep. et Dom.
- 12 25 R. F. 2. SS. Quinque Fratrum Polonorum Mm.
dx. off. pr. inter. P. R. P. Ll. 1. N. ex Dom.
3 Nov. *Incip. lib. Danielis.* Gl. In Vesp. com.
seq.

NOVEMBER.

- 13 26 A. F. 3. S. Didaci C. sdx. Suffr. ad Prim. *preces*. Gl. 2 or. *A cunctis* 3 ad *libitum* Vesp. a cap. de seq. com. praec. *Suffr.* ad Compl. *preces*.
Cras d. Nat. S. Imp. M. MARIAE THEODORI.
- 14 27 R. F. 4. S. Martini Pp. M. (*d. a. ex 12 huj.*) sdx. etc. ut. heri. R. 8 *Dne praevenisti*. Vesp. de seq. com. praec.
- 15 28 A. F. 5. S. Gertrudis V. dx. Gl. In Vesp. com. seq. Hymn. term. *Sit. laus Patri etc.*
- 16 29 R. F. 6. Off. vot. de Passione D. N. Jesu Chr. sdx. *Suffr.* ad Prim. *preces*. V. *Qui pro nobis pati dignatus es*. Gl. 2 or. *A cunctis* 3 ad *libit.* Prf. † Vesp. de seq. com. praec.
- 17 30 A. Sabb. B. Salomeae V. P. R. P. dx. Gl. Vesp. de seq. com. Dom. ttm.
- 18 1 A. **Dom. 23 post. Pent.** 4 Nov. S. Stanislai Kostkae C. P. R. P. dx. 1 cl. cum oct. Ll. 1 n. *Justus si morte* 9 l. et com. Dom. Miss. *Os justi* Ors pr. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq. et Dom.
- 19 2 A. F. 2. S. Elisabeth Vid. dx. Ll. 1 N. ex Dom praec. *Inc. lib. Osee* 9 l. S. Pontiani Pp. M. com. oct. et S. Pp. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. (*v. h. m.*) com. praec. et oct.
- 20 3 A. F. 3. S. Felicis de Valois C. dx. Ll. 1 N. *Incip. Joel.* com. oct. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et oct. Hymn. term. *Jesu... Qui natus.*
- 21 4 A. F. 4. Praesentatio B. M. V. dxm. Gl. Cr. com. oct. Prf. B. *Et te in Praesentatione.* In Vesp. com. seq. et oct.
- 22 5 R. F. 5. S. Caeciliae V. M. dx. off. pr. Ll. 1 N. *de Virginibus* com. oct. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. com. praec. oct. et S. Felicitatis M.

NOVEMBER.

- | | | |
|----|----|--|
| 23 | 6 | R. F. 6. S. Clementis I Pp. M. dx. off. pr. Ll. 1 N. <i>A Mileto</i> 9 l. S. M. com. oct. et S. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. (<i>v. h. m.</i>) com. praec., oct. et S. Chrysogoni M. |
| 24 | 7 | A. Sabb. S. Joannis a Cruce C. dx. Ll. 1 N. <i>Inc. Amos</i> , 2. <i>Inc. Abdias</i> . 3. <i>Inc. Jonas</i> . 9 l. S. M. com. oct. et S. M. Gl. Cr. Vesp. a cap. de seq. ut 1-mae, com. praec., S. Catharinae V. M. (<i>h. a. simpliciter</i>) et Dom. |
| 25 | 8 | A. Dom. 24 et ult. post. Pent. 5 Nov. Octava S. Stanislai Kostkae C. P. R. P. dx. Ll. 1 N. <i>Inc. Michaeas</i> 9 l. Dom. com. S. V. M. et Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. Vesp. a cap. de seq. com. praec. S. Cathar. V. M. et Dom. et S. Petri Alexandrini Ep. M. |
| 26 | 9 | A. F. 2. S. Silvestri Abb. dx. Ll. 1 N. <i>Inc. Nahum</i> . 9 l. et com. S. Ep. M. Gl. In Vesp. com. seq. |
| 27 | 10 | A. F. 3. S. Gregorii Thaumaturgi Ep. C. (<i>d. a. ex 17 huj.</i>) sdx. (<i>v. h. m.</i>) Ll. 1 N. <i>Incip. Habacuc. Suffr.</i> ad Prim. <i>preces</i> Gl. 2 or. <i>A cunctis</i> 3 <i>ad libit.</i> Vesp. de seq. com. praec. |
| 28 | 11 | A. F. 4. Dedicatio Basilicarum SS. Petri et Pauli Ap. dxm. (<i>ex 12 huj.</i>) Gl. Cr. Prf. Commis. In Vesp. com. seq. Hym. term. <i>Jesu... Qui natus</i> et S. Saturnini M. |
| 29 | 12 | A. F. 5 <i>Vigilia</i> . Off. vot. de SSmo Sacram. sdx. Ll. 1 N. <i>Inc. Sophon</i> . 2. <i>Inc Aggaeus</i> 3. <i>Inc. Zacharias</i> . 9 l. et com. Vigil. et S. Saturnini M. <i>Suffr.</i> ad Prim. V. <i>Qui natus. et preces</i> Gl. ult. Ev. Vigil Vesp. de seq. ttm. |
| 30 | 13 | R. F. 6. (M. P.) S. Andreae Ap. dx. 2 cl. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. seq. Hym. term. <i>Jesu... Qui natus.</i> |

DECEMBER XXXI dierum.

In ornatu altaris et ecclesiae habenda est ratio temporis et loci ac personarum. Quocirca tempore laetitiae, in festis et solemnitatibus, flores aliaque decentia et pulchra ornamenta conveniunt; et contra, tempore Quadrages. et Adventus, aliisque poenitentiae diebus, ac generaliter, cum color niger aut violaceus adhibetur, non decet ornamenta alia apponere, exceptis tamen dominica III Adv. et IV Quadrags., et Missa in Coena Domini et Sabbato Sancto, quae cum laetitia celebrantur. Herdt. I § 191.

- 114 A. Sabb. Off. vol. de Immac. Conc. B. M. V. sdx. Ll. 1 N. *Incip. Malachias.* Suffr. ad Prim. V. *Qui natus* et *preces* Gl. 2 or. *de Spir. S.* 3 *Eccl.* Prf. B. Vesp. (col. viol.) a cap. de Dom. I Adv. com. praec. et S. Bibianae V. M. in fine. Ant. Alma ad Compl. *preces.*

Notae pro tempore Adventus:

1. *Clauduntur Nuptiarum solemnitates.*
2. *Post. Vesp. v. Complet. hod. et usq. ad Purific. B. M. V. inclus. Antiph. finalis Mariana dictr. Alma Redemptoris. In choro dieb. Dominicis a 1-mis Vesp. dictr. stando reliq. dieb. genibus flexis.*
3. *Pro commemoratione Ferae in Adv. sumatur quotidie Ant. pr. cum. Or. Dom. praec. nisi al. nottr*
4. *Ad Primam etiam in festis (excepta Octav. Immac. Conc.) dictr. V. Qui venturus es in mundum.*
5. *Suffragia SSrum et comm. Crucis abhinc. cessant usq. ad oct. Epiph. inclus; preces more solito dicuntur.*
6. *In Off. et Miss. de Temp. non pulsantur Organa et Ministri sacri in Ecclesiis prae-*

DECEMBER.

cipuis utuntur planetis plicatis (excepta Domnica 3 Adv. atque Vigil. Nat. Dni, quibus diebus indui debent Dalm. et Tunic. atque organa pulsantur).

7. *Missa Rorate ex antiqua consuetudine ad satisf. devot. ppli p. t. Adv. quotidie in festis et Dominicis etiam potest cantari in Aurora in col. albo.*

8. *Per tot. Adv. feriis 4 et 6 jej. str.*

Incipit pars hiemalis Breviarii.

- 2 15 Viol. Dom. I Adventus 1 cl. De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. Ad Prim. 4 Ps. (*Confitemini*), Symb. V. pr. et preces. 2 or. (*sine lict.*) S. Bibianae V. M. 3 or. *Deus, qui de Beatae Cr. Prf. SS. Trinit. Annunt. Sab. seq. Immac. Conc. B. Vesp. de seq. com. Dom. et S. Bibianae V.*
- 3 16 A. F. 2. S. Francisci Xaverii C. dxm. com. fer. Gl. In Vesp. com. seq. et fer.
- 4 17 R. F. 3. S. Barbarae V. M. P. R. P. dx. com. fer. Gl. Vesp. (*col. alb.*) a cap. de seq. v. h. m. (Ant. OD.) com. praec. fer. et S. Sabbae Abb.
- 5 18 A. F. 4. S. Petri Chrysologi Ep. C. E. D. (*d. a. ex heri*) dx. com. fer. et S. Abb. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec. et fer.
Cras d. Nom. S. J. M. NICOLAI ALEXANDRI.
- 6 19 A. F. 5. S. Nicolai Ep. C. dx. 2 cl. Ll. 1 N. *Fidelis sermo* Gl. com. fer. In Vesp. com. seq. (Ant. OD.) et fer.
- 7 20 A. F. 6. *Vigilia cum jej. consueto.* S. Ambrosii Ep. C. E. D. dx. v. h. m. (*in Off. de Vig. ni-*

DECEMBER.

		<i>hil</i>) com. fer. Gl. Cr. 3 or. et ult. Ev. Vigil. Vesp. de seq. com. fer. ttm. Hymn. term <i>Je-su... Qui natus.</i>
8	21	A. Sabb. Immaculata Conceptio B. M. V. dx. 1 cl. cum. oct. <i>Celebre</i> com. fer. Gl. Cr. Prf. B. <i>et te in Conceptione Immaculata</i> per tot. oct. nisi aliter nottr. ad Prim. V. <i>Qui natus</i> per tot. oct. In Vesp. com. Dom. 2 Adv.
9	22	Viol. Dom. II Adventus. 2 cl. De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. ad Prim. 4 Ps. et Symb. (<i>sine precibus</i>) com. oct. ttm. Cr. Vesp. de seq. com. Dom. et S. Melchiadis Pp. M.
10	23	A. F. 2. Translatio Almae Domus B. M. V. dxm. Off. pr. <i>pro aliquo loco.</i> com. fer. et S. Pp. M. Gl. Cr. Prf. B. <i>et te in Festivitate</i> In Vesp. com. seq. et fer.
11	24	A. F. 3. S. Damasi I Pp. C. sdx. com. oct. et fer. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. <i>Ant. Dum esset</i> com. oct. et fer
12	25	A. F. 4. De 5 die infr. oct. Immac. Conc. B. M. V. sdx. ut in fest. et pr. l. com. fer. 3 or. <i>de Spir. S.</i> Gl. Cr. Prf. B. Vesp. de seq. com. oct. et fer.
13	26	R. F. 5. S. Lucia V. M. dx. Off. pr. com. oct. et fer. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. oct. et fer.
14	27	A. F. 6. De 7 die infr. oct. Imm. Conc. B. M. V. sdx. ut in fest. et pr. l. com. fer. 3 or. <i>de Spir. S.</i> Vesp. de oct. (<i>ex 1-mis</i>) ritu dupl. com. fer.
15	28	A. Sabb. Octava Immacul. Conc. B. M. V. dx. com. fer. Gl. Cr. Prf. B. In Vesp. com. Dom. et S. Eusebii Ep. M. <i>Abhinc. cessant off. vot. non tam. defunct.</i>
16	29	Viol. Dom. III Adventus. 2 cl. De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. com. S. Ep. M. Ad Prim. 4 Ps.,

DECEMBER.

		Symb., preces. Miss. (sine Gl.) cum suis or. Cr. Prf. Trinit. <i>Annunt. pplo IV Temp. feriis 4, 6. et Sabb. cum jej str.</i> In Vesp. com. S. Ep. M. ad Compl. preces.
17	30	Viol. F. 2. De ea splx. ut in Psalt. et pr. l. <i>preces feriales Ad Laud. et per Hor. Ant.</i> Ecce veniet <i>Cap. „Venite“ Hymn. ut in Dom. praec. „En clara vox.“ Ant. ad Benedict. „Egredietur“</i> et or. Dom. praec. Miss. <i>Dom. praec. sine Gl. et sine Cr. 2 or. B. 3. Eccl. post. Grad. omtr. 2 All. et V. Vesp. de seq. com. fer. per Ant. „O Sapientia“ Hymn term. „Virtus honor“.</i>
18	31	A. F. 3. Exspectatio Partus B. M. V. dxm. Off. pr. <i>pro aliq. loc. com. fer. Gl. Cr. Prf. B. et te in Exspectatione</i> In Vesp. com. fer. <i>per ant. O Adonai.</i>
19	1	Viol. F. 4. <i>IV Temp. jej str.</i> De ea smplx. ut in Psalt. et pr. l. <i>Ad laud. et per hor. ant. „Prophetae.“ ad Benedict. ant. Missus est. Ad Laudes et oo. hor. preces feriales.</i> In Mis. 2 or. B. 3. Eccl. <i>(sine Gl. sine Cr.)</i> Vesp. fer. <i>ad Magn. Ant. O radix. duplic. Prec. fer. ad Vesp. et Compl.</i>
20	2	Viol. F. 5. <i>Vigilia, de qua nil. in off.</i> De ea spx. ut in psalt. et pr. l. <i>Ad Laud. et per Hor. Ant. „De Sion.“ Ad Benedict. Ant. „Vigilate.“ Prec. fer. ad Laud. et oo. hor.</i> In Miss. 2 or. B. 3. Eccl. <i>(sine Gl. sine Cr.)</i> Miss. dic. in col. viol. de Vigil. 2 or. fer. 3 B. ult. Ev. S. Joannis. Vesp. de seq. com. fer. <i>per Ant. „O clavis.“</i>
21	3	R. F. 6. <i>IV Temp. jej. str. (M. P.) S. Thomae Ap. dx. 2 cl. ut pr. l. 9 l. et com. fer. (Ant. Nolite timere) Gl. Cr. Prf. Ap. ult. Ev. fer. In Vesp. com. fer. Ant. O Oriens.</i>

J. 1908.

DECEMBER.

- 22 | 4 Viol. Sabb. *IV Temp.* jej. str. De ea splx. ut in Psalt. et pr. l. *ad Laud. et oo. hor. Ant.* Constantes *Ad Benedict. ant.* „Quomodo“ *prec. fer. in Laud. et oo. hor.* In Miss. 2 or. B. 3 Eccl. Vesp. de fer. a cap. de Dom. *Ant ad Magnif.* „O Rex“ *uplic. Preces ad Compl.*
- 23 | 5 Viol. Dom. 4 **Adventus.** De ea sdx. ut in Psalt. et pr. l. ac ut in Dom. 1 Adv. *Ad Laud. et per oo. hor. Ant.* Canite tuba. *Ad Bened. Ant.* Ecce completa. In Miss. sine Gl. 2 or. B. 3 Eccl. Cr. Prf. Trinit. In Vesp. *Ant ad Magn.* „O Emmanuel“ *uplic. Annunt. pplo fest. Nativ. Dni.* Ad Compl. preces.

- 24 | 6 Viol. F. 2. *Vigil. Nativ. Dni cum jej str.* De ea splx. Matut. ferial. ut in Psalt. et pr. l. Ad Laud. et oo. hor. fit duplex. In Miss. pr. (*sine Gl. et sine Cr.*) unica or. (*or. imp. omtr.*) Prf. Comnis. Vesp. de Nativ. Dni.

Notae pro Vigil. et Nativ. Dni eiusque octava:

1. Per tot. oct. prohibentur Miss. votivae et de Requiem praeter unam solemnem cantatam funere recens humato aut pridie vespere sepulto, quae prohibetur crastina die tm.

2. Sacerdotes prope mediam noctem primum Missae sacrum facturi per sex circiter horas debent esse jejuni, non quidem de praecepto, sed ex convenientia.

3. In sacra Dni Natalis nocte omnino prohibitum est celebrare Missam privatam aut Sacram Communionem distribuere, nisi speciale habeatur Indultum Apostolicum, sed una tantum et quidem solemniter cantata Missa in qualibet Ecclesia curata permittitur.

4. In 1 et 2 Miss. non fit nec sumitur ab-

DECEMBER.

lutio; in 2 et 3 Miss. calix non extergitur: ad offert. non ponitur extra corporale, in 3-a Miss. omnes ablutiones sumuntur et calix purificatur.

5. In tribus Miss. Nativ. Dni Celebrans post sumptionem SS. Sanguinis non debet genuflectere S. R. C. 1772. 7.

6. In Nativitatis Dni Nocte expositio SS. Sacram. non probatur. S. R. C. 2528. 4.

7. In Nativitate Domini Preces in fine Missae dicendae recitantur tantum quoties Sacerdos ab altari discedit, sive post primam, sive secundam, sive tertiam lectam, et non sunt recitandae post secundam Missam privatam, quando immediate sequitur 3-ia Missa solemnis. S. R. C. 3855. 7; 3936. 1.

25 7 A. F. 3. **Nativitas D. N. J. Chr.** dx. 1 cl. cum oct. Ad Prim. V. *Qui natus.* usq. ad Epiph. exclus. Dic. 3 Missae cum Gl. Cr. Prf. et Com. cant. pr. per tot. oct. In 1-ma Miss. dic. *Noctem sacratissimam* etiamsi dic. ante merid., in aliis vero et per oct. *diem sacratissim.* In 2 Miss. com. S. Anastasiae V. M.; in 3-tia ult. Ev. ex fest. Epiph. Dni. In Vesp. com. seq. (*etiam in pr. Eccl.*)

26 8 R. F. 4. S. Stephani Protomart. dx. 2 cl. cum oct. *Celebre* Off. pr. com. oct. Nativ. Gl. Cr. Prf. etc. Nat. *Bened. avenae iuxta Rituale* Vesp. de Nativ. Dni, a cap. de S Steph. com. S. Joan. et oct. Nativ.

27 9 A. F. 5. (M. P.) S. Joannis Ap. et Evang. dx. 2 cl. c. oct. Off. pr. com. 2 oct Gl. Cr. Prf. etc. Nativ. Ante ult. Ev. *Bened. vini.* Vesp. ut in loco.

28 10 Viol. F. 6. (M. P.) SS. Innocentium Mm. dx. 2 cl. c. oct. Off. pr. Ant. 2-da 3-ii N. *Isti*

DECEMBER.

- sunt.* non dic. Te Deum, sed. 9 R. com. 3 oct. Mis. pr. sine Gl. Grad. Tract. (2 Allel. et V. seq. omtr.) Cr. Prf. etc. Nativ. in fine Benedic. Dno. Vesp. ut in loco.
- 29 11 R. Sabb. S. Thomae Ep. M. dx. com. 4 octavar. Gl. Cr. etc. Vesp. *col. alb.* de Nativ. (*ritu dupl.*) cap. et reliq. de S. Thoma com. Dom. et 4 oct.
- 30 12 A. **Dom.** infr. oct. Nativ. sdx. Off. ut in fest. et pr. l. com. 4 octavar. etc. ut in festo Vesp. (*dupl.*) de Nativ. a cap. de seq. com. Dom. et 4 octavar.
- 31 13 A. F. 2. (M. P) S. Silvestri I Pp. C. dx. ut in pr. l. etc. com. 4 octavar. Vesp. de Circumcisione sine ulla com.
- Post Vesperas pro collatis anno elapso gratiis *Te Deum* cum:
- V. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.
- R: Laudemus et superexaltemus Eum in saecula.
- V. Domine exaudi orationem meam.
- R. Et clamor meus ad Te veniat.
- V. Dominus vobiscum etc.

O R E M U S.

Deus, cuius misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae Maiestati Tuae pro collatis donis gratias agimus, Tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

A. M. D. G. B. V. M. H.

SPECIMEN KALENDARII

pro mense Januario 1908 a.

- | | | |
|----|----|---|
| 1 | 14 | A. F. 3. CIRCUMCISIO DNI dx. 2 cl. |
| 2 | 15 | R. F. 4. Oct. S. Stephani Prtmtr. dx. com. 2 oct. |
| 3 | 16 | A. F. 5. Oct. S. Joannis Ap. dx. com. oct. |
| 4 | 17 | R. F. 6. Oct. SS. Innocentium Mm. dx. In Vesp.
com. Vigil. Epiph. et S. Telesphori M. |
| 5 | 18 | A. Sabb. Vigil. Epiph. sdx. De ea com. S. Telesphori M. |
| 6 | 19 | A. Dom. (vacat) Epiph. Dni. dx. 1 cl. cum oct. |
| 7 | 20 | A. F. 2. } |
| 8 | 21 | A. F. 3. } |
| 9 | 22 | A. F. 4. } |
| 10 | 23 | A. F. 5. } |
| 11 | 24 | A. F. 6. De oct. sdx. com. S. Hygini. Pp. M. |
| 12 | 25 | A. Sabb. De Dom. infra oct. Epiph. sdx. |
| 13 | 26 | A. Dom. (vacat) Octava Epiphaniae dx. |
| 14 | 27 | A. F. 2. S. Hilarii Ep. C. E. D. dx. com. S. Felicis Presb. M. |
| 15 | 28 | A. F. 3. S. Pauli Erem. C. dx. com. S. Mauri Abb. <i>Abhinc. resumuntur. Suffr. SS. et preces.</i> |
| 16 | 29 | R. F. 4. S. Marcelli Pp. M. sdx. <i>Suffr. ad Prim. preces Gl. 2 or. B. Deus qui salutis 3 Eccl.</i> |
| 17 | 30 | A. F. 5. S. Antonii Abb. C. dx. |
| 18 | 31 | A. F. 6. Cathedra S. Petri Ap. Romae dxm. com. S. Pauli Ap. ac S. Priscæ V. M. |
| 19 | 1 | R. Sabb. S. Henrici Ep. M. P. R. S. dx. 1 cl. |
| 20 | 2 | A. Dom. 2 post. Epiph. SS. Nominis Jesu dx. 2 cl.
9 l. Dom. com. (<i>sine lect.</i>) SS. Fabiani et Se- |

JANUARIUS.

		bast. Mm. ac Dom. Prf Nativit. Dni ult. Ev. Dom. In Vesp. com. seq.
21	3	R. F. 2. S. Agnetis V. M. dx. Gl. In Vesp. com. seq.
22	4	R. F. 3. SS. Vincentii et Anastasii Mm. sdx. <i>Suffr.</i> ad Prim. preces Gl. 2 or. B. 3 a Eccl. Vesp. de seq. com. S. Joseph. praec. et S. Emerentianae V. M. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>
23	5	A. F. 4. Desponsatio B. M. V. dxm. pro aliq. loc. 9 l. S. Emerentianae V. M. com. S. Jo- seph et S. V. Ad Prim. <i>Qui natus.</i> Gl. Cr. Prf. B. <i>in Desponsatione</i> In Vesp. com. S. Jo- seph et S. Erixi R. M.
24	6	R. F. 5. Translatio S. Erixi R. M. P. R. S. dx. Gl. Vesp. de seq. com. S. Petri Ap. et praec.
25	7	A. F. 6. Conversio S. Pauli Ap. dxm. com. S. Petri Ap. Gl. Cr. Prf. Ap. In Vesp. com. S. Petri et seq.
26	8	R. Sabb. S. Policarpi Ep. M. dx. Gl. Vesp. de seq. com. praec. et Dom. Hymn. term. <i>Jesu... Qui natus.</i>
27	9	A. Dom. 3 post. Epiph. Sanctae Familiae Jesu, Mariae, Joseph dxm. Ad Prim. <i>Qui natus</i> Gl. Cr. In Vesp. com. seq. et S. Agnetis secundo.
28	10	A. F. 2. S. Joannis Chrysostomi Ep. C. E. D. dx. (d. a. ex heri) com. S. V. Gl. Cr. Vesp. de seq. com. praec.
29	11	A. F. 3. S. Francisci Salesii Ep. C. E. D. dxm. Gl. Cr. In Vesp. com. seq.
30	12	R. F. 4. S. Martinæ V. M. sdx. 2 or. B. 3-a Eccl. Gl. Vesp. de seq. com. praec.
31	13	A. F. 5. S. Petri Nolasco C. dx. Vesp. a cap. de seq. com. praec.

KALENDARIUM

in ann. curr.

PRO ECCLESIIS PARTICULARIBUS.

Nota generalis. Festa Titularia et Anniversaria Dedic. celebrantur cum Octava excepto tempore Quadragesimae. Comm. Octavae sumitur in Officio ad Vesperas et Laudes, et ad Missam post comm. duplicis v. semel duplici simplici et Dominicae, sed ante feriam v. simplicem. In dx. 1 et 2 cl. com. Oct. omittitur incipiendo a I-mis Vesperis. In II-dis Vesperis dx. 2 cl. non fit com. de die infr. Oct., nisi quando de ea fieri debeat Officium die sequenti. Infr. oct. omittuntur in sdx. Suffragia et preces, in Missa dicitur Credo per tot. Oct., si ipso festo dictum erat. In sdx. in Missa dicuntur tres orationes; imperata ponitur 4-to loco. Vesperae in Octava et in festis translationis sunt ordinandae iuxta tabellam (*concurrentiae*) Breviario vel Diurnali appositam.

JANUARIUS.

- 6 A. Sabb. Epiph. Dni *Kamionka*—*Titul. Eccl.* oo. ut in Direct.
- 7 A. Dom. 1 post. Epiph. *Drohiczyn-Anniv. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. I Vesp. de Epiph. com. Dedic. et Dom. Dom. off. de Dedic. *Eccl.* dx. 1 cl. com. Dom. et oct. Epiph. Prf. de Epiph. 9 l. et ult. Ev. Dom. II Vesp. Dedic. com. Dom. et oct. Fer 2 et seq. off. et Miss. ut in Direct. cum

com. Dedic. Fer 2 Ll. 1 N. *Inc. Ep. 1 ad Corinth.* Sabb. in II Vesp. et in off. ac Miss. Dom. atque II Vesp. Dom. ponitur com. Dedic. 1 l. ante ceteras comm.

- 21 R. Dom. 3 post. Epiph. S. Agnetis V. M. *Goniadz* — *Titul. Eccl.* R. 1 cl. c. oct. I Vesp. S. Agnetis V. M. comm. Dom. ttm. Dominica off. S. Agnetis 9 l. et com. Dom. in Miss. Gl. Cr. Prf. Trinit. ult. Ev. Dom. II Vesp. S. Agnetis com. SS. Vincentii et Anastasii Mm. et Dom. Seqq. diebus fit com. S. Agnetis et dic. ubi deest. Cr. Dom. seq. fit Octava S. Agnetis I Vesp. S. Agnetis com. Dom. ttm. Dominica Off. et Missa S. Agnetis 9 l. et com. Dom. ult. Ev. Dom. Gl. Cr. Prf. Trinit. In II Vesp. com. S. Francisci E. D. et Dom. De S. Familia Jesu, Maria et Joseph dxm. Off. et Miss. fit 1-ma die Martii fer. 5-ta.

FEBRUARIUS.

- 6 R. F. 3. S. Dorotheae V. M. P. *Domanowo et Winnæ* — *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. 1 Vesp. S. Dorotheae absque ulla com. Die fest. off. et Miss. SS. Dorotheae Gl. Cr. (*et per tot. oct.*) Prf. Commis Ll. 1 N. *De Virginibus.* II Vesp. S. Dorotheae com. S. Romualdi Abb. C. Fer. IV Ll. 1 N. *Inc. Ep. 2 ad Timotheum.* Die octava fit in I Vesp., fer. III, et in II Vesp. off. S. Dorotheae cum com. S. Andreae Corsini (*pro hac ecclesia simplificati*).

MARTIUS.

- 4 A. Dom. Quinquag. S. Casimiri C. P. R. P. *Sorokpol* — *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.
- 9 A. F. 6. S. Franciscæ Romanæ Vid. *Wawiora* —

Titul. Eccl. dx. 1 cl. sine oct. I Vesp. S. Franciscæ Vid. absque ulla com. In II Vesp. com. SS. Quadraginta Martyrum. Die fest. Gl. Cr. Prf. Commis. 15 die, fer. 5 fit off. et Miss. Sacrae Spineae Coronae D. N. J. Chr. dxm. (*d. a. ex 9-die*) I Vesp. de Corona Spinea. nihil de seq. off. Lanceae et Clavorum D. N. J. Chr.

19 A. F. 2. S. Joseph C. Sponsi B. M. V. *Boćki, Korwie, Połusze, Szeszole*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. (*sine oct.*) oo. ut in Direct.

25 A. Dom. III Quadr. Annuntiatio B. M. V. *Derewnae. Dobrzyniew, Giegużyn*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. oo. ut in Direct.

26 A. F. 2. *Wolpae*—Anniv. Dedic. *Eccl.* dx. 1 cl. (*sine oct.*) I Vesp. com. Dedic. et fer. II Vesp. com. S. Joannis Damase. et fer. In off. 9 l. fer. in Miss. com. et ult. Ev. fer.

APRILIS.

1 R. F. 3. SS. Philippi et Jacobi Ap. *Hanuszyszki et Vilnae Eccl. S. Jacobi Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. SS. App. com. S. Georgii cetera ut in Direct. per tot. oct. exc. fer. 5 fit com. oct. 8 die dic. com. oct. in utrisque Vesp. et in Missa.

3 R. F. 5. Inventio S. Crucis. *Bogustawiszki, Grodnae Eccl. po-Bernard., Korycin, Nieciecz, Werki, Żyrmuny*—*Tytul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla com. Per oct. except. fer. 3 fit com. oct. et dicitur Cr. ubi deest.

6 A. Dom. 2 post. Pasch. B. Mariae V. de Gratia *Zadoroże*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. (*Off. pro alie. loc.*) In I Vesp. com. Dom. tm. in II Vesp. com. S. Catharinae et Dom. Per oct. exc. fer. 3 fit com. oct. et dic. Cr. ubi deest, atque semper dic. Prf. B. *et te in Festivitate.* Dom.

- seq. fit com. oct. in utrisque Vesp. et in Missa.
De S. Sepulchro Dni in hac Eccl. h. a. nil fit.
- 6 A. Dom. 2 post. Pasch. *Bialystok, Kobylnik, Vilnae Eccl. S. Joann.* — *Annivers. Dedicat. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I-mis Vesp. com. dom. ttm. In II Vesp. com. S. Catharinae V. et Dom. 9 l. et com. ac ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 3 fit. com. oct. et dic. ubi deest. Cr. Seq. Dom. in utrisque Vesp. et in Miss. dic. com. oct. *De S. Sepulchro Dni his in eccl. h. a. nil. fit.*
- 8 R. F. 3. S. Stanislai Ep. M. P. R. P. *Dothinów, Lack, Miadziol, Narew, Pobikry, Topczewo, Vilnae Eccl. Cathedr.* — *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.
- 20 A. Dom. 4. post. Pasch. *Bocki, Domanów, Grodnæ Eccl. post. Bernard.* — *Annivers. Dedicat. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Bernardini C. et Dom. et etiam in Missa atque in II Vesp. 9 l. et ult. Ev. Dom. Per. oct. dic. com. oct. et ubi deest Cr. seq. Dom. fit de octava I Vesp. de oct. ex 1-mis et com. S. Philippi, Dom. et S. Joannis Pp. M. In II Vesp. com. S. Augustini Ep. C. et Dom. De S. Beda Venerabili C. E. D. his in eccl. fit 4 die Septembris. In I Vesp. et in Missa de S. Beda, com. oct. S. Joachimi, in II Vesp. de S. Beda, com. S. Laurentii Ep. C. et oct. S. Joachim.
- 31 A. F. 5. Ascensio D. N. J. Chr. *Dierkowszczyznae, Ejszyszki, Strablae, Vilnae Eccl. Mont. Salvator.* — *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.

JUNIUS.

- 3 A. Dom. 6 post. Pasch. *Werki, Vilnae Eccl. S. Philip. et Jacobi* — *Annivers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. Dedic. com. S. Marci, Dom.

- et oct. In II Vesp. com. S. Francisci, C., Dom. et oct. 9 l. Dom. in Miss. com. et ult. Ev. Dom. Per oct. quae post. Vesp. fer. 6 cessat fit com. Dedic. post. com. oct. Ascens. in Off. et in Miss. Cras Ll. 1 N. de Dom. praec.
- 13 A. F. 4. *Kowale, Sokolka* — S. *Antonii Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In utrisque Vesp. et in Missa Per oct. except. die dominica fit com. oct. S. Antonii, fer. 4. fit de octava cum com. S. Bonifacii et S. Silverii Pp. M.
- 17 A. Dom. 1 post Pent. SS. Trinitatis, *Ciechanowiec, Danuszew, Drohiczyn, Drujae, Gierwiaty, Głębo-
kie, Hermaniszki, Jasionówka, Indura, Iszczolna,
Juchnowicze, Kietowiszki, Kossowo, Krupowo,
Lyngmiany, Muśniki, Niestaniszki, Niedzingi,
Niewodnice, Olawa, Pohost, Radoszkowicze, Rosś,
Rożana, Rudniki, Rutka, Sidra, Stokliszki, Strub-
nica, Suderwa, Surwieliszki, Supraśl Świsłocz,
Szereszew, Szydłowice, Turaśń, Twerecz, Wojstom,
Wysokie-Lit., Zabłoc, Zabrzeż D. W. Żodziszki.* Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Joannis ante Portam et Dom. ttm. Per oct. exc. fer. 5 fit com. Titul. et ubi deest dic. Cr. Prf. Trinit. seq. triduo ttm. Seq. Dom. fit. com. octavae in utrisque Vesp. et in Missa.
- 17 A. Dom. 1 post. Pent. *Trzciany Annivers. Dedic. Eccl.* Haec dies solemniter celebratur, sed. off. et Miss. dic de SS. Trinitate. De Dedicatione fit die seq. I Vesp. Dedic. com. SS. Trinit. et Dom. in II Vesp. com. S. Julianae V. Per oct. except. fer. 5 fit. com. oct. et dic. ubi deest Cr. seq. Dom. dic. in utrisque Vesp. et in Miss. com. Dedic. 22 die hac in Eccl. fit de S. Aeschilo dx. 2 cl. transl. ex 12 huj. cum com. oct. Corporis Christi.
- 21 A. F. 5. SS. Corporis Christi, *Dworzec, Hoduciszki,*

Ikażń, Krzemienica, Suraż Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.

- 24 A. Dom. 2 post Pent. Nativitas S. Joannis Bapt. *Bieniakonie, Bierezowo, Choroszcza, Czabiszki, Holszany, Komaje, Kukuciszki, Ławaryszki, Melegiany, Mosty, Mścibów, Nowy-Dwór D. S. Vilnae Eccl. S. Joann., Wolkolata, Wolpa – Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct. Per oct. exc. fer. 6 et Sabb. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. Dom. fit in utrisque Vesp. et in Miss. com. octavae.*

JULIUS.

- 1 A. Dom. 3 post Pent. *Komaje, Oszmianae, Vilnae Eccl. in monte Salvat. Annivers. Dedicationis Eccl. dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. Dedic. com. Sacr. Cordis Jesu, oct. S. Joannis et Dom. In II Vesp. com. Visitationis B. M. V., oct. S. Joannis et Dom. Per oct. fit com. oct. et dic., ubi deest., Cr. Seq. Dom. in utrisque Vesp. et in Miss. fit com. oct. De Pretiosissimo Sangn. D. N. J. Chr. his in eccl. fit 4 Septembr. In I Vesp. com. B. Bronislavoe ttm., in II Vesp. com. S. Laurentii Ep. C. ttm.*
- 2 A. F. 2 Visitatio B. M. V. *Gietczyn, Gietwiany, Olkïeniki, Olkowicze, Troki-Now., Trokiele, Wiszniew D. W. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Pretios. Sangu. ttm. cet. ut in Direct. Per oct. exc. die Dom. et fer 2 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. et per tot. oct. Prf. B.*
- 8 A. Dom. 4 post Pent. *Sokolka et Vilnae Eccl. S. Stephani Annivers. Dedicat. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in direct. ponendo Annivers. Dedic. loco B. Joannis de Dukla. De B. Joanne de Du-*

- kla hac in eccl. fit 4 Sept. absque com. oct. S. Joachim.
- 4 R. F. 4. S. Barnabae Ap. *Stonim Monast. Bernard. Annivers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. Dedic. absque ulla com. In II Vesp. com. S. Antonii. Per oct. except. dic. Dom. fit com. oct. et dic. ubi deest. Cr. Fer. 4 dic. de octava Dedicationis. De S. Antonio hac in Eccl. fit 4 Septembr. de S. Barnaba fit 6 Septembr. cum com. oct. S. Joachim.
- 16 A. F. 2. B. Mariae V. de Monte Carmelo *Hodu-duciszki Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla sumitur com. In II Vesp. com. S. Alexii C. Per oct. fit com. et Prf. B. seq. fer. 2 fit. de octava cum commemoratione S. Appolinaris (*pro hac. eccl. simplificati*) in utrisque Vesp. et Missa
- 22 A. Dom. 6 post. Pent. *Iwje, Kottyniany. — Anniv. Dedic. Eccl.* I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Appolinaris. 9 l., com. et ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 4 et 5 fit com. oct. et dic. ubi deest, Cr. seq. Dom. com. oct. fit in utrisque Vesp. et in Missa. De S. Maria Magdalena hac in Eccl. h. a. nil. fit
- 25 R. F. 4. S. Jacobi Ap. *Janiszki, Punie, Żyżmory — Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. Per oct. exc. fer. 5 et Dnca fit com. oct. et, ubi deest, Cr. Atque Prf. Ap.
- 26 A. F. 5. S. Annae Matris B. M. V. *Daugieliszki, Jewje, Kalinówka, Krynki, Lunnae, Mossarz, Replae, Vilnae — Eccl. S. Annae — Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Jacobi Ap. In II Vesp. com. S. Camilli C. ttm. Per oct. except. Dominica fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. seq. fer. 5 fit de octava. De S. Alphonso Ep. C. E. D. hic in eccl. fit 4 die Septembr. cum com. oct. S. Joachim.
- 29 A. Dom. 7 post. Pent. *Giedrojczie, Kobryń, Żyżmo-*

ry—*Annivers. Dedicat. Eccl.* dx 1 cl. cum oct. oot. ut in Direct ponendo *Annivers. Dedic.* loco B. Cunegundis, de qua hac in eccl fit 4 die Septembr.: in I Vesp. et in Missa nulla fit com., in II Vesp. com. S. Laurentii Ep. C. Ll. 1 N. Incip. lib. Joab sumuntur fer. seq.

AUGUSTUS.

- 2 A. Fer. 5. *Grodnae—PP. Franciscanor., Postawy, Vilnae — Eccl. p. Bernardin. Annivers. Dedicat. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. seq. ttm. Per oct. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. De S. Alphonso Ep. C. E. D. fit 4 die Septem. cum com. oct. S. Joachim.
- 4 A. Sabb. *Budzslaw—Anniv. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit. com. in II Vesp. com. B. M. V. ad Nives, oct. B. Cuneg. ex 1-mis et Dom. Per oct. except. fer. 6 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. Sabb. fit de octava cum com. SS. Nazarii etc. Mm. De S. Dominico C. hac in eccl. fit 4 die Septembr. cum com. oct. S. Joachim.
- 5 A. Dom. 8 post Pent. *Choroszcza, Krzemianica, Odelsk, Świeciany—Anniv. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. oct. B. Cunegundis ex 1-mis et Dom. In II Vesp. com. Transfigurationis, oct. B. V. et Dom. 9 l. et ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 6 fit. com. oct. et dic., ubi deest, Cr. *De B. M. V. ad Nives his in eccl. fit 4 die Sept. cum com. oct. S. Joachim.* Seq. Dom. fit de octava cum com. S. Clarac V. (*pro hac. eccl. simplicati*) in utrisque Vesp. et in Missa. Ll. 1 N. *Incip. lib. Sapientiae* leguntur fer. 2.
- 6 A. F. 2. *Janowo D. K. Annivers. Dedic. Eccl.* dx.

- 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. S. Cajetani C. Per oct. exc. fer. 6 fit com. oct. *De Transfiguratione hac in eccl. fit 4 die Sept. cum oct. S. Joachim.* Seq. fer. 2 fit de octava cum com. S. Joannis Berchmans (*pro hac eccl. simpliciati*).
- 6 A. F. 2. Transfiguratio D. N. J. Chr. *Hermanowicze, Pierlejewo, Sokolany, Zadziew — Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. S. Cajetani ttm. *De SS. Xysto et Sac. Mm. his. in eccl. h. a. nil. fit.* Per oct. exc. fer. 6 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 2 fit de octava cum com. S. Joannis Berchm. (*pro hac eccl. simpliciati*).
- 10 R. F. 6. S. Laurentii M. *Dolistów, Sumieliszki, Włodziniszki — Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. SS. Nazarii etc. Mm. ttm. cetera ut in Direct.
- 12 A. Dom. 9 post Pent. *Dobrzyniew, Kietowiszki, Krzywicze, Olkieniki, Szereszew, Wolkowysk. — Anniv. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Joannis Berechm. et Dom. 9 l., com et ult. Ev. Dom. *De S. Clara V. his in eccl. h. a. nil. fit.* Per oct. exc. fer. 4 fit com. oct. a fer. 5 com. com. Dedic. pon. 2 loco Il. *Incip. lib. Sapientiae fiunt.* fer. 2.
- 15 A. Fer. 4. Assumptio B. M. V. *Białystok, Brańsk, Dorsuniszki, Inturki, Kobryń, Konstantynów, Kwasówka, Lubin, Mejszagola, Merecz, Miory, Naliboki, Narew, Nowydwór D. L., Oborek, Odelski, Piwoszuny, Prozoroki, Prużany, Siemiatycze, Troki SS., Turgiele, Zdzieciół, Żółudek — Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct, oo. ut in Direct.
- 19 A. Dom. 10 post Pent. *Ciechanowiec, Hanuszyszki, Kiemieliński, Lebedzew Ławaryszki, Lyntupy,*

- Olita, Szeszole, Widzieniszki, Wojstom, Zdzięciol—Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. Eccl. loco S. Hyacinthi, C. de quo hac in eccl. fit 4 die Septembris absque com. oct. S. Joachim. Ll. 1 N. lib. Joab leguntur fer. 4.*
- 24 R. F. 6. S. Bartholomaei Ap. *Giedrojczie, Rotnica, Vilnae Eccl. S. Bartholomaei. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. Per oct. except. die Dom. fit com. oct. et die. ubi deest Cr. atque Prf. Ap. Seq. fer. 6 fit de octava cum com. in utrisque Vesp. et in Missa S. Raymundi C. (pro his eccl. simplificati).*
- 25 A. Sabb. S. Ludovici R. C. *Olitae—Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Bartholomaei Ap. ttm. In II Vesp. com. Translationis S. Casimiri, oct. S. Hyacinthi ex 1-mis, S. Rosae Lim. et Dom. Per tot. oct. fit com. oct. et die., ubi deest, Cr.*
- 26 A. Dom. 11 post Pent. *Naliboki—Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. oct. S. Hyac. ex 1-mis, S. Rosae Lim. V. et Dom. In II Vesp. com. S. Josephi Calas. C., oct. S. Hyac., S. Rosae V. et Dom. 9 l. et ult Ev. Dom. De S. Zephyrino Pp. M. nil. fit. Per oct. fit com. oct. et die., ubi deest, Cr. Translatio S. Casimiri transfertur in 4 diem Sept. absque com. oct. S. Joachim.*

SEPTEMBER.

- 2 A. Dom. 12 post Pent. *Niedzingi, Świr, Radoszkowicze, Suderwae, Wysokie-Lit. — Annivers. Dedicat. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. loco S. Joachim, de quo fit fer. 3: in I Vesp. sine ulla com., in II Vesp. com. S. Laurentii Ep. C.*

- 2 A. Dom. 12 post Pent. S. Joachim C. Patris B. M. V. *Kluszczany* — *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct.
- 8 A. Sabb Nativitas B. M. V. *Bielsk, Budzslaw, Dudy, Kiemieliszki, Kundzin, Lebedziew, Labonary, Niemonajcie, Ostrożany, Traby.*— *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. II Vesp. de Nativitate B. M. V. com. S. Joachim ex 1-mis. Cetera ut in Direct.
- 9 A. Dom. 13 post Pent. *Ostrożany, Piwoszuny, Vilnae*—*Eccl. SS. Petri et Pauli, Wiszniew D. W. Annivers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. Eccl. loco SS. Nominis Mariae, de quo fit his in Eccl. fer. 3 absque ulla com. et nil. fit de SS. Prato et Hyac. Per oct. fit Prf. Comnis.
- 9 A. Dom. 13 post Pent. SSmi Nominis Mariae *Parafianów*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in festo. Per oct. fit com. oct. et die, ubi deest, Cr. ac. Prf. B.
- 14 R F. 6. Exaltatio S. Crucis *Brześć, Janowo, D. K. Lidae, Usnarz,* — *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. et in Mis. nulla fit. com. In II Vesp. com. oct. Nativ. ttm. Per oct. fit com oct. die., ubi deest, Cr. et Prf. †
- 16 A. Dom. 14 post Pent. 3 Sept. *Gieranony, Parafianów* — *Annivers. Dedic. Eccl:* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. In II Vesp. com. Sacr. Stigm. S. Franc. et Dom. 9 l., com. et ult. Ev. Dom. Per oct. except. fer. 6. fit com. oct. et ubi deest, die. Cr. Seq. Dom. fit com. oct. in utrisque Vesp. et in Missa. De festo Septem Dolor. B. M. V. dxm. fit 23 die huj. In I Vesp. de B. Maria V. de Mercede com. oct. S. Ladisl. ttm.; die festo fit Septem. Dolorum B. M. V. com. S. Ladislai R. C.
- 21 R. Fer. 6. S. Matthaei Ap. *Daugi*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II

- Vesp. com. S. Thomae Ep. C. ttm. Per oct. exc. die Dom. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. et Prf. Ap. Seq. fer. 6 fit de octava cum com. S. Venceslai in utrisque Vesp. et in Missa (pro hac eccl. simplici).
- 23 R. Dom. 15 post Pent. S. Theclae V. M. *Jelnae*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo S. Theclae off. loco S. Ladislai, pro quo fit fer. 3 absque ulla com. in I Vesp. et in Miss. in II Vesp. com. S. Josaphat ttm.
- 23 A. Dom. 15 post Pent. *Brześć-Lit. et Dudy, Annivers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. loco S. Ladislai C., cujus off. fit fer. 3 absque ulla com. in I Vesp. et in Miss. In II Vesp. com. S. Josaphat ttm.
- 28 R. F. 6. S. Venceslai R. *Wolkowysk.*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com. In II Vesp. com. S. Michaelis. Per oct. fit com. oct. except. sabb., Dominica et fer. 3. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 6 fit de octava; de sacris reliquiis Ecclesiae Upsalensis fit tantum com. in utrisque Vesp. et in Missa.
- 29 A. Sabb. Dedicatio S. Michaelis Arch. *Bialohruda, Butrymańce, Dunilowicze, Hnieszno, Jezno, Krasnik, Lużki, Michaliszki, Niemenczyn, Orany, Oszmiana, Porozowo, Szyrwinty, Taboryszki*—*Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. nulla fit com., cetera ut in Direct. Per oct. fit com. oct. except. fer. 3 et dic., ubi deest, Cr. Seq. sabb. fit de octava cum com. Translationis S. Aeschili Ep. M. in utrisque Vesp. et in Missa.
- 30 A. Dom. 16 post Pent. *Indura, Jezno et Strablae*—*Annivers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In utrisque Vesp. et in Missa fit de Dedicatione cum com. octavae S. Ladislai et Dom. In II Vesp. com. S. Remigii Ep. C., oct. S. Ladislai

et. Dom. Per oct., exc. fer. 3, fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr.

OCTOBER.

- 4 A. F. 5. S. Francisci Seraph. C. *Eljszyszkii et Vilnae—Eccl. post Bernardin.—Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. et in Missa nulla com. In II Vesp. com. SS. Reliquiarum Eccl. Upsalensis ttm. Per oct. except. Dom. fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr. Seq. fer. 5 fit de octava cum com. S. Francisci Borgiae C. In I Vesp. com. oct. S. Francisci ex 1-mis et S. Francisci Borgiae. In II Vesp. com. S. Hieronymi.*
- 7 A. Dom. 17 post Pent. 2 oct. Sacratiss. Rosarii B. M. V. *Dziewicniszki, Jezioro, Pieski, Raduń, Soly, Wielkie-Eljsymonty — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm., cetera ut in Direct. Per oct. fit com. oct. Seq. Dom. nil. fit de oct. Per oct, ubi deest, dic. Cr. et Prf. B.*
- 7 A. Dom. 17 post Pent. 2 Oct. *Druja, Michaliszki, Mosarz, Niemenczyn, Soly, Świranki, Troki-Nov., Vilnae Eccl. Spir. S., Żodziszki — Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. 9 l., com. et ult. Ev. Dom. In II Vesp. com. S. Brunonis C. et Dom. Per oct. fit com. Dedic. et dic., ubi deest, Cr. De Sacratiss. Rosario B. M. V. his in Eccl. fit 25 huj. in I Vesp. de SS. Rosario cum com. S. Birgittae ttm. 9 l. et com. (in Miss. lecta ttm.) S. Evaristi Pp. M. In II Vesp. com. oct. S. Joannis Cantii.*
- 14 A. Dom. 18 post Pent. 3 Oct. *Kalinówka, Kamieniec-Litew., Kozakiszkii, Stokliszkii—Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. 9 l. et com. Dom. ttm. In II Vesp. com. S. Teresiae et Dom. ttm. Per oct. exc. fer.*

5. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. *De Puritate B. M. V. hac. in eccl. nil. fit.*
- 15 A. F. 2. S. Teresiae V. *Szczuczyn, Vilnae — Eccl. ad Port-Acial. Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* In I Vesp. nulla fit com., in II Vesp. com. SS. Dyonisii Ep. et loc. Mm. Per oct., except. fer. 5, et Dom. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 2 fit de octava S. Teresiae cum com. in utrisque Vesp. et in Missa B. Margaritae Mariae Alacoque (*pro his eccl. simplificati*).
- 21 A. Dom. 19 post Pent. 4 Oct. *Grodnae — Monast. Brigid. — Annivers. Dedic. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. loco S. Joannis Cantii, de quo fit fer. 6. absque ulla com. in Missa. In I Vesp. com. S. Brigittae ttm., in II Vesp. com. oct., S. Joannis. Per oct. Except. fer. 5 et 6 com. oct. et dic., ubi deest, Cr.*
- 24 A. Fer. 4. S. Raphaelis Archang. *Vilnae — Eccl. S. Raphaelis — Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct.* In I Vesp. et in Missa nulla fit com. In II Vesp. com. S. Brigittae ttm. Per oct. except. fer. 5, Dom., fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 4. fit off. et Missa de octava S. Raphaelis, 9 l. com. et ult. Ev. Vigil.
- 28 A. Dom. 20 post Pent. 5 Oct. *Łużki, Prużany, Szczetowszczyzna, Szydłowice, Vilnae Eccl. Cathedr. — Annivers. Dedicationis Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Directorio. Per oct. except. fer. 2 et fer. 5 fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Fer. 3 et 4 fit de oct. Dedic.; fer. 6 et Sabb. fit com. Dedic. Seq. Dom. fit de octava Dedicationis cum com. S. Caroli Ep. C. (pro his eccl. simplificati).*
- 28 A. Dom. 20 post Pent. SS. Simonis et Judae App. *Duśmiany, Łazduny, Marcinkańce, — Titul. Eccl. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo off.*

SS. App. loco Dedicationis Eccl. cuius off. fit fer. 2. Fer. 3 et 4 fit de oct. App. Fer. 6 et Sabb. dic. com. App. Seq. Dom. fit de octava App. cum com. S. Caroli Ep. C. (*pro his eccl. simplificati*).

- 28 A. Dom. 20 post Pent. S. Judae Apost. *Luczaj et Birsztany et Werenowo* — *Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. oo. ut supra omisso nonnisi ubique nomine Simonis et in numero singulari.

N O V E M B E R.

- 4 A. Dom. 21 post Pent. 1 Nov. *Bielsk, Dolubów, Duśmiany, Worniany, Grodnae* — *Farn.* — *Anni-vers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. Dom. ttm. *De S. Carolo et SS. Vitali et Agricola Mm. his in eccl. h. a. nil fit.* Per oct fit com. oct. et Sabb. dict. Cr.
- 11 A. Dom. 22 post Pent. Patrocinii B. M. V. *Siehniewicze et Vilnae Ecc. ad Port. Acial. Titul. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Martini Ep. C. et Dom. ttm. Die fest. 9 l. Dom. com. S. Martini Ep. C. et Dom. ult. Ev. Dom. In II Vesp. ut in Direct. Per oct. fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr. atque Prf. B.
- 11 A. Dom. 22 post Pent. 3 Nov. *Strunojcie et Vilnae* — *Eccl. S. Raphaelis Annivers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. com. S. Martini Ep. C. et Dom.; die festi 9 l. Dom. com. S. Ep. C. et Dom., ult. Ev. Dom. II Vesp. ut in Direct. Per oct. fit com. oct. et, ubi deest, dic. Cr.
- 18 A. Dom. 23 post Pent. 4 Nov. *Luczaj, Grodnae* — *Eccl. PP. Franciscanor. et Vilnae* — *Eccl. ad Port. Acial. Annivers. Dedic. Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct. ponendo Annivers. Dedic. Eccl. loco S. Stanislai Kostkae de quo fit 29

- hujus absque ulla com. in I Vesp. et in Missa;
in II Vesp. com. S. Andreae Ap.
- 20 A. F. 3. S. Felicis de Valois C. *Sużany* — *Titul.*
Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. et in Missa
nulla com. In II Vesp. com. seq. ttm. Per oct.
fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 3
fit de octava cum com. S. Gregorii Thaumatur-
gi Ep. C.
- 25 A. Dom. 24 post Pent. 5 Nov. *Brańsk et Vilnae*
Eccl. S. Nicolai Annivers. Dedic. *Eccl.* dx. 1 cl.
cum oct. In I Vesp. com. oct. (*ex 1-mis*) S. Sta-
nislai K. et Dom. ttm. Die festi 9 l. Dom. com.
S. Stan. et Dom. ult. Ev. Dom. In II Vesp.
com. S. Silvestri Abb., S. Stanisl. et Dom. Per
oct. exc. fer. 6. fit com. oct. et dic., ubi deest,
Cr. Fer. 5 fit de oct. Dedic. Seq. Dom. dic. in
utrisque Vesp. et in Miss. com. Dedic. 2 l.
- 25 A. Dom. 24 post Pent. *Vilnae Eccl.* S. Catharinae
Titul. *Eccl.* dx. 1 cl. cum oct. I Vesp. de S.
Catharina V. M. com. oct. (*ex 1-mis*) S. Stanisl.
et Dom. et oo. ut supra ponendo off. S. Catha-
rinae loco Dedic. *Eccl.*
- 30 R. F. 6. S. Andreae Ap. *Kobylnik, Krzywicz, Lyn-*
tupy, Stonim, Wyszki—*Titul.* *Eccl.* dx. 1 cl. cum
oct. OO. ut in Direct. II Vesp. de S. Andrea et
Sabbati fit de oct. S. Andreae. Per oct. fit com.
oct. et, ubi deest, dic. Cr. atque Prf. Ap. Seq.
fer. 6 fit de oct. S. Andreae Ap., de S. Ambro-
sio Ep. C. E. D. fit 12 Dec. cum com. oct. Im-
mac. Conc. B. M. V.

D E C E M B E R.

- 3 A. F. 2. S. Francisci Xav. *Grodnae—Farn.* *Titul.*
Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. omttr. com.
S. Bibianae V. In Miss. dic. Cr. cetera ut in

- Direct. Per oct. except. fer. 5 et Sabb. dic. com. oct. et, ubi deest, dic. Cr.
- 6 A. F. 5. S. Nicolai Ep. C. *Gieranony, Kiernowo, Konwaliszki, Świr*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. In I Vesp. omttr. com. S. Petri Ep. C. E. D. in Miss. dic. Cr. cetera ut in Direct. Per oct. except. Sabb. fit com. oct. et dic., ubi deest, Cr. Seq. fer. 5 fit de octava S. Nicolai cum com. S. Lucia V. in utrisque Vesp. et in Missa.*
- 8 A. Sabb. Immaculata Conc. B. M. V. *Dzisna, Koscieniewiczze, Koleśniki, Nacza, Postawy, Udział*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct.*
- 26 R. F. 4. S. Stephani Protomart. *Choroszcza*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct.*
- 27 A. F. 5. S. Joannis Ap. *Knyszyn*—*Titul. Eccl. dx. 1 cl. cum oct. OO. ut in Direct.*
-

Dies Festivi Papales

6 Martii. Dies onomastica Suae Sanct. Pont. Pii X.

22 Julii. Dies Electionis Suae Sanctitatis Pont. Pii X.

27 Julii. Dies Coronationis Suae Sanctitatis Pont. Pii X.

Enumeratis diebus Celebrans, absoluto Missae Sacrificio, intonat Hymnum „Te Deum“, quo finito, canit sequentia.

V. Oremus pro Pontifice Nostro PIO.

R. Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terra, et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

V. Fiat pax in virtute tua.

R. Et abundantia in turribus Tuis.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

† DEUS! omnium fidelium Pastor et Rector, Famulum Tuum PIUM, quem Pastorem Ecclesiae Tuae praeesse voluisti, propitius respice; da Ei, quaesumus, verbo et exemplo, quibus praeest, proficere, ut ad vitam una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R. Amen.

Dies Festivi Episcopales.

9 Apr. Dies Praeconisationis.

13 Oct. Dies Onomastica.

27 Oct. Dies Translationis.

3 Nov. Dies Consecrationis.

Celebrans absoluto Missae Sacrificio, intonat Hymnum „Te Deum“, quo finito, canit sequentia.

V. Domine, salvum fac Antistitem nostrum
EDUARDUM.

R. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus Te.

V. Fiat pax in virtute Tua.

R. Et abundantia in turribus Tuis.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s.

Omnipotens sempiterne Deus, miserere famulo tuo, Antistiti Nostro MIECISLAO et dirige Eum secundum Tuam clementiam in viam salutis aeternae, ut te donante Tibi placita cupiat et tota virtute perficiat. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R. Amen.

Festa Palatii 1^{mi} Ordinis,

quae ipso die cadente cum cantu hymni TE DEUM celebrantur.

Aprilis 23. Dies Onomasticus SIM ALEXANDRAE THEODORI.

Mai 6. „ Nat. SIM NICOLAI ALEXANDRI.
14. „ Coronationis Suae Imperat. Majestatis NICOLAI ALEXANDRI et Suae Imp. Majest. ALEXANDRAE THEODORI.

25. „ Nat. SIM ALEXANDRAE THEODORI.

Julii 22. „ Onomasticus SIM MARIAE THEODORI.

30. Nat. Successoris Throni SCMD. ALEXII NICOLAI.

Octob. 5. Dies onom. Successoris Throni SCMD. ALEXII NICOLAI.

Octob. 17. Gratiarum actio pro servata coelitus vita Imperialis Augustissimae Familiae.

21. Ascensio Throni SIM NICOLAI ALEXANDRI.

Nov. 14. Dies Nat. SIM MARIAE THEODORI.

Dec. 6. „ Onomast. SIM NICOLAI ALEXANDRI.

Omnes hi dies in Calendario duplici asterisco sunt notati.

Festa Palatii 2^{mi} Ordinis,

quae una cum cantu hymni TE DEUM transfer. in proximam Dominic.

Jan. 2. Dies Nat. SCMD. *Alexii Alexandri.*

4. „ „ MD. *Nicitae Alexandri.*

Jan.	10.	Dies	Nat.	SCMD.	<i>Petri Nicolai.</i>
	11.	"	"	MD.	<i>Tatianae Constantini.</i>
	12.	"	Nom.	SCMD.	<i>Tatianae Nicolai.</i>
	"	"	"	MD.	<i>Tatianae Constantini.</i>
	"	"	Nat.	SCMD.	<i>Andreae Alexandri.</i>
	13.	"	"	"	<i>Elisabethae Mauriti.</i>
	14.	"	"	"	<i>Ninae Georgii.</i>
	17.	"	"	"	<i>Helenae Vladimiri.</i>
Jan.	24.	Dies	Nom.	SCMD.	<i>Xeniae Alexandri.</i>
Febr.	3.	"	Nat.	"	<i>Nicolai Constantini.</i>
	4.	"	"	"	<i>Vierae Constantini.</i>
	20.	"	"	"	<i>Mariae Georgii.</i>
	28.	"	"	et Nom. SCMD.	<i>Marinae Petri.</i>
Mart.	3.	"	Nat.	SCMD.	<i>Nadieždae Petri.</i>
	25.	"	"	"	<i>Xeniae Alexandri.</i>
April.	1.	"	"	"	<i>Alexandri Michaelis.</i>
	6.	"	"	"	<i>Mariae Pauli.</i>
	10.	"	"	"	<i>Vladimiri Alexandri.</i>
	17.	"	"	"	<i>Nicolai Michaelis.</i>
	23.	"	Nom.	"	<i>Alexandrae Iosephi et Nat.</i>
				SCD.	<i>Georgii Constantini.</i>
Maii.	2.	"	"	SSCCMMDD.	<i>Mariae Pauli et Andreae Vladimiri, et Dies Nom. SCMD.</i>
					<i>Borisii Vladimiri.</i>
	5.	"	Nom.	SCMD.	<i>Irenae Alexandri.</i>
	11.	"	"	"	<i>Cyrilli Vladimiri.</i>
	16.	"	"	"	<i>Theodori Alexandri.</i>
	20.	"	"	"	<i>Alexii Alexandri.</i>
	21.	"	"	"	<i>Constantini Constantini,</i>
					<i>Helenae Vladimiri.</i>
	29.	"	Nat.	MD.	<i>Tatianae Nicolai et MD. Igorii Constantini.</i>
Jun.	1.	"	Nat	SCMD.	<i>Demetrii Constantini et SCMD</i>
					<i>Olgae Alexandri.</i>
	5.	"	Nat.	MD.	<i>Anastasiae Nicolai.</i>
			Nom.	SCMD.	<i>Igorii Constantini.</i>
	7.	"	Nat.	SCMD.	<i>Ninae Georgii.</i>
	14.	"	"	"	<i>Mariae Nicolai.</i>

- Jun. 23. Dies Nat. MD. *Joannis Constantini*.
 24. „ Nom. MMDD. *Joannis Constantini et Nicitae Alexandri*.
 26. „ Nat. SCMD. *Alexandrae Josephi*.
 29. „ Nom. SSCCMMDD. *Pauli Alexandri et Petri Nicolai*.
- Jul. 3. Dies Nat. SCMD. *Irenae Alexandri et MD. Gabrielis Constantini*.
 11. „ „ „ *Olgae Nicolai, Olgae Alexandri, Olgae Constantini*.
 13. „ Nom. MD. *Gabrielis Constantini*.
 14. „ Nat. SCMD. *Milicae Nicolai*.
 15. „ Nom. „ *Vladimiri Alexandri*.
 16. „ Nat. „ *Anastasiae Michaelis*.
 19. „ Nom. „ *Milicae Nicolai. et MD. Romani Petri*.
 22. „ Nom. SSCCMMDD. *Mariae Alexandri Mariae Pauli, Mariae Nicolai et MD. Mariae Georgii*.
 27. „ Nom. SCMD. *Nicolai Nicolai*.
- Aug. 2. „ Nat. SCMD. *Demetrii Alexandri*.
 9. „ Nat. SCMD. *Xeniae Georgii*.
 10. „ Nat. „ *Constantini Constantini*.
 11. „ „ „ *Georgii Michaelis*.
 22. „ „ SRM. *Olgae Constantini*.
 30. „ Nom. SCMD. *Alexandri Michaelis*.
- Sept. 5. „ Nom. SCMD. *Elisabeth Theodori et Elisabeth Mauririi*.
 6. „ Nat. SCMD. *Demetrii Pauli*.
 17. „ Nom. MD. *Vierae Constantini et Nadeždae Petri*.
 20. „ Nom. SCMD. *Olegi Constantini*.
 21. „ Nat. „ *Pauli Alexandri et Nom. SSCCMMDD Demetrii Constantini et Demetrii Pauli*.
 25. „ Nat. et Nom. SCMD. *Sergii Michaelis*.
 30. „ „ SCMD. *Cyrilli Vladimiri*.

Oct.	4.	Dies.	Nat.	SCMD.	<i>Michaelis Michaelis.</i>
	5.	"	"	"	<i>Mariae Alexandri et dies</i> Nat. MD. <i>Romani Petri.</i>
	13.	"	"	"	<i>Michaelis Nicolai.</i>
	20.	"	Nat.	SCMD.	<i>Elisabeth Theodori.</i>
Nov.	3.	"	"	"	<i>Olgae Nicolai.</i>
	6.	"	"	"	<i>Nicolai Nicolai.</i>
	8.	"	Nom.	SŠCCMMDD.	<i>Michaelis Nicolai</i> et <i>Michaelis Michaelis.</i>
	11.	"	Nat.	SCMD	<i>Rostislai Alexandri.</i>
	12.	"	"	"	<i>Borisii Vladimiri.</i>
	15.	"	"	"	<i>Olegi Constantini.</i>
	22.	"	Nat. et	Nom. SCMD.	<i>Michaelis</i> <i>Alexandri.</i>
	26.	"	Nom.	"	<i>Georgii Michaelis.</i>
	30.	"	"	"	<i>Andreae Vladimiri et An-</i> <i>dreae Alexandri.</i>
Dec.	6.	"	"	SŠCCMMDD.	<i>Nicolai Michaelis et</i> <i>Nicolai Constantini.</i>
	11.	"	Nat.	SCMD.	<i>Theodori Alexandri.</i>
	20.	"	"	SCMD.	<i>Constantini Constantini.</i>
	22.	"	Nom.	SCMD.	<i>Anastasiae Nicolai et</i> <i>Anastasiae Michaelis.</i>

Omnes hi dies in Calendario asterisco simpl. sunt; notati.

MODUS DICENDI PRECES IN FESTIS MAIORIBUS PALATII.

Sacerdos indutus pluvioli (vel casula, si immediate post Missam) intonat.

H Y M N U M:

Te DEUM laudamus: Te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, Tibi coeli et universae Potestates,

Tibi Cherubim et Seraphim incessabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus DEUS Sabaoth.

Pleni sunt coeli et terra Majestatis gloriae
Tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus,

Te Prophetarum laudabilis numerus,

Te martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia,

Patrem immensae Majestatis,

Venerandum Tuum verum et unicum Filium,

Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae, Christe,

Tu Patris sempiternus es Filius,
Tu ad liberandum suscepturus hominem, non
horruisti Virginis uterum.
Tu, devicto mortis aculeo, aperuisti credentibus
regna caelorum.
Tu ad dexteriam DEI sedes in gloria Patris.
Judex crederis esse venturus (*genu flectendo*).
Te ergo quaesumus, Tuis famulis subveni, quos
pretioso Sanguine redemisti.
Aeterna fac cum Sanctis Tuis in gloria nume-
rari.

O r e m u s .

Pro Supreme Gloriosissimo, Potentissimo,
Magno Domino Nostro Imperatore totius Ros-
siae NICOLAO ALEXANDRI; pro Conjuge Ejus
Supreme Gloriosissima Domina Imperatrice
ALEXANDRA THEODORI; pro Matre Illius Su-
preme Gloriosissima Domina Imperatrice Vi-
dua MARIA THEODORI; pro Successore Throni
Supreme Gloriosissimo Domino, Caesaride Ma-
gno Duce ALEXIO NICOLAI et pro tota Domo
Imperiali, et pro omni ordine Civili et Militari.

V. Domine, salvum fac Imperatorem No-
strum NICOLAUM ALEXANDRI.

R. Et exaudi nos in die, qua invocaveri-
mus Te.

O r e m u s .

† DEUS! omnium fidelium Pastor et Rec-
tor, Famulum Tuum PIUM, quem Pastorem

Ecclesiae Tuae praeesse voluisti, propitius respice; da Ei, quaesumus, verbo et exemplo, quibus praeest, proficere, ut ad vitam, una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam.

† Quaesumus omnipotens DEUS! ut Famulus Tuus NICOLAUS, Imperator Noster, qui Tua miseratione suscepit Imperii gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, et peccata devitare et ad Te, qui via, veritas et vita es, gratiosus valeat pervenire.

† DEUS! qui populis Tuis indulgentia consulis et amore dominaris, Episcopo nostro EDUARDO cui dedisti regimen disciplinae, da spiritum sapientiae, ut de profectu ovium fiant gaudia aeterna Pastoris.

V. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneāt semper nobiscum.

R. Amen.

O r e m u s .

Pro Supreme Gloriosissimo, Potentissimo, Magno Domino Nostro Imperatore totius Rossiae NICOLAO ALEXANDRI; pro Coniuge Ejus Supreme Gloriosissima Domina Imperatrice ALEXANDRA THEODORI; pro Matre Ilius Supreme Gloriosissima Domina Imperatrice Vidua MARIA THEODORI; pro Successore Throni Supreme Gloriosissimo Domino Caesaride Magno

Duce ALEXIO NICOLAI; et pro tota Domo Imperiali et pro omni Ordine Civili et Militari.

V. Domine, salvum fac Imperatorem Nostrum
NICOLAUM ALEXANDRI.

R. Et exaudi nos in die, qua invocaverimus
Te.

V. Salvum fac populum tuum, Domine, et
benedic haereditati tuae.

R. Et rege eos, et extolle illos usque in
aeternum.

V. Fiat pax in virtute tua.

R. Et abundantia in turribus tuis.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

† O r e m u s.

DEUS! cujus misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae Majestati Tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes; ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens, ad praemia futura disponas.

† DEUS! omnium fidelium Pastor et Rector, Famulum Tuum PIUM, quem Pastorem Ecclesiae Tuae praeesse voluisti, propitius respice; da Ei, quaesumus, verbo et exemplo quibus praeest, proficere, ut ad vitam, una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam.

† Quaesumus omnipotens DEUS! ut Famulus Tuus NICOLAUS, Imperator Noster, qui Tua miseratione suscepit Imperii gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, et peccata devitare, et ad Te, qui via, veritas et vita es, gratosus valeat pervenire.

† DEUS! qui populis Tuis indulgentia consulis et amore dominaris, Episcopo nostro EDUARDO cui dedisti regimen disciplinae, da spiritum sapientiae, ut de profectu ovium fiant gaudia aeterna Pastoris.

† Omnipotens sempiterne DEUS, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiae sanctificatur et regitur, exaudi nos pro universis Ordinibus supplicantes; ut gratiae tuae munere, ab omnibus Tibi gradibus fideliter serviat.

† DEUS! qui miro ordine universa disponis, et ineffabiliter gubernas, respice propitius in universos Imperii Rossiaci Ordines, eisque Spiritum tuae gratiae clementer infunde, ut in communem salutem omnia disponant, et a tuae veritatis tramite non declinent.

† Omnipotens sempiterne DEUS! aedificator et custos Jerusalem, civitatis supernae, custodi die nocteque locum istum, totamque Dioecesim cum habitatoribus ejus, ut sit in eis domicilium incolumitatis et pacis.

Domine Jesu Christe, sine quo nihil possumus, effunde super nos Spiritum Sanctum.

qui doceat nos, quae Tibi sunt placita, semper postulare.

Praetende, Domine, famulis et famulabus tuis dexteram coelestis auxilii, ut Te toto corde perquirant, et quae digne postulant, consequi mereantur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

R. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

ORDO

Supplicationis in Ecclesiis Dioecesis Vilmensis
cantandae.

Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis,
Miserere nobis (*ter*).

A peste, fame, igne, et bello, Libera nos Domine
(*semel*).

A subitanea et improvisa morte, Salva nos Do-
mine.

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare
digneris, Te rogamus, audi nos.

Ut IMPERATOREM Nostrum cum tota ejus domo et
populo christiano in gratia et tutela tua con-
servare digneris, Te rogamus, audi nos.

Ut nos ad veram poenitentiam perducere digneris,
Te rogamus, audi nos.

Ut nosmetipsos in Tuo sancto servitio confortare
digneris, Te rogamus, audi nos

Ut fructus terrae dare et conservare digneris, Te
rogamus, audi nos.

Peccatores, Te rogamus, audi nos.

● Jesu, Jesu, Jesu, miserere nobis.

O Maria, maria, Maria virgo et mater Domini,
intercede pro nobis.

P S A L M U S 45.

Deus noster, refugium et virtus: * adjutor in tribulationibus, quae invenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus, dum turbabitur terra: * et transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, et turbatae sunt aquae eorum:* conturbati sunt montes in fortitudine ejus.

Fluminis impetus laetificat civitatem Dei:* sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.

Deus in medio ejus non commovebitur:* adjuvabit eam Deus mane diluculo.

Conturbatae sunt gentes, et inclinata sunt regna:* dedit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum: * susceptor noster Deus Jacob.

Venite et videte opera Domini, quae posuit prodigia super terram: * auferens bella usque ad finem terrae.

Arcum conteret et confringet arma: * et scuta comburet igni.

Vacate et videte, quoniam ego sum Deus:* exaltabor in gentibus et exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscum: * susceptor noster Deus Jacob.

Gloria Patri, et Filio,* et Spiritui Sancto: Sicut erat in principio, et nunc, et semper,* et in saecula saeculorum. Amen.

~~~~~

## PORZĄDEK SUPLIKACYI

*dla zachowania jednostajności po wszystkich kościo-  
łach.*

1. Święty Boże, Święty mocny, Święty nieśmier-  
telny! Zmiłuj się nad nami. (*Trzy razy*).
  2. Od powietrza, głodu, ognia i wojny! Wybaw  
nas Panie! (*Po razie*).
  3. Od nagłej i niespodziewanej śmierci! Zachowaj  
nas Panie.
  4. Abyś Kościół Twój święty rządzić i zachować  
raczył, Prosimy Cię Panie.
  5. Abyś Ojca św. i wszystkie duchowne stany  
w jedności i pobożności zachować raczył,  
Prosimy Cię Panie.
  6. Abyś **Imperatora** naszego z całym Jego Domem  
i ludem poddanym w łasce i opiece Twojej za-  
chować raczył, Prosimy Cię Panie.
  7. Abyś nas do prawdziwej pokuty przyprowadzić  
raczył, Prosimy Cię Panie.
  8. Abyś nas w służbie Twojej świętej utwierdzić  
raczył, Prosimy Cię Panie.
  9. Abyś urodzaje ziemskie dać i one w całości  
zachować raczył, Prosimy Cię Panie.
  10. My grzeszni Ciebie Boga prosimy, Wysłuchaj  
nas Panie.
  11. O Jezu, Jezu, Jezu, Zmiłuj się nad nami.
  12. O Maryo, Maryo, Panno i Matko Boża, Przy-  
czyn się za nami.
-

## P S A L M 45.

Bóg nasz ucieczką, i mocą: \* pomocnikiem w uciskach, które znalazły nas bardzo.

Przetoż się bać nie będziem, gdy się poruszy ziemia: \* i przeniosą się góry w serce morza.

Szumiały i zamąciły się wody ich: \* zatrząsły się góry przed siłą jego.

Bystrość rzeki rozwesela miasto Boże: \* poświęcił przybytek Swoj Najwyższy.

Bóg w pośrodku jego nie będzie poruszony: \* ratuje go Bóg rano na świtanie.

Potrwożyły się narody, i nachyliły się królestwa \* dał głos swój, poruszyła się ziemia.

Pan Zastępów z nami: \* Bóg Jakubów obrońcą naszym.

Pójdźcie, a oglądajcie sprawy Pańskie, jakie uczynił cuda na ziemi: \* odjąwszy wojny aż do krajów ziemi.

Skruszy łuk i zdruzgocze oręż: \* i tarcze ogniem popali.

Uspokójcie się, a obaczcie, zeciem ja jest Bóg: będę podwyższon między narody, i będę podwyższon na ziemi.

Pan zastępów z nami: \* Bóg Jakubów obrońcą naszym.

Chwała Ojcu, i Synowi, i Duchowi Świętemu: \* Jak była na początku, i teraz, i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

*Celebrans ubrany w kapę lub ornat, jeśli modły mają  
miejsce zaraz po odprawionej przezeń Mszy św., u stóp  
ołtarza intonuje.*

## H Y M N

Ciebie Boga chwalimy: Ciebie Panem wyznawamy.  
Tobie Ojcu wiecznemu wszystka ziemia cześć  
oddawa.

Tobie wszyscy Aniołowie, Tobie niebiosa i wszystkie  
mocarstwa:

Tobie Cherubiny i Serafiny, nieustającym głosem  
śpiewają:

Święty, Święty, Święty Pan Bóg Zastępów.

Pełne są niebiosa i ziemia Majestatu chwały Twojej.

Ciebie przesławny chór Apostołów.

Ciebie chwalebny poczet Proroków,

Ciebie świetne wojsko Męczenników wysławia.

Ciebie po wszystkim świecie święty Kościół wy-  
znawa,

Ojca niezmiernego Majestatu.

Czcigodnego, prawdziwego i Jednorodzonego Syna  
Twego,

Także Ducha Świętego Pocieszyciela.

Tyś jest Król chwały Chryste.

Tyś jest Syn Ojca Przedwieczny.

Ty dla zbawienia człowieka: nie wzgardziłeś Panień-  
skiego żywota mieszkaniem,

Ty skruszywszy żądło śmierci: otworzyłeś wierzącym  
królestwo niebieskie.

Ty na prawicy Bożej siedzisz, w chwale Ojca Twego.

Wierzmy że stamtąd przyjdiesz nas sądzić.

*(z przyklęknięciem)*

Przeto Cię błagamy wspomagaj nas sługi twoje:  
których najdroższą krwią odkupiłeś.

Racz nas z twymi świętymi: w chwale wiecznej  
policzyć.

## Módlmy się.

Za Najjaśniejszego i Najsamowładniejszego Wielkiego Monarchę Naszego, Imperatora Wszech Rosyi *Mikołaja Alexandrowicza*; za Małżonkę Jego Najjaśniejszą Monarchinię, Imperatorową *Alexandrę Teodorównę*; za Matkę Jego Najjaśniejszą Monarchinię *Maryę Teodorównę*; i za Następce Jego Najjaśniejszego Wielkiego Księcia *Alerego Mikołajewicza*, i za cały Dom Cesarski i za wszystkich Ich Stan Cywilny i Rycerski.

V. Panie zachowaj Imperatora Naszego *Mikołaja*.

R. I wysłuchaj nas w dzień w którym Cię wzywać będziemy.

V. Niech będzie pokój w mocy Twojej.

R. I obfitość w zamkach Twoich.

V. Panie wysłuchaj modlitwy naszej.

R. A wołanie nasze niech do Ciebie przyjdzie.

V. Pan z wami.

R. I z duchem twoim.

## Módlmy się.

Boże, którego miłosierdzia niema liczby, i którego dobroci skarb jest nieprzebrany: składamy dzięki Najświętszemu Majestatowi Twemu za odebrane łaski, nie przestając błagać dobroci Twojej; abyś tych których przyjmujesz prośby, nigdy nie opuszczając, do wiecznej przygotował nagrody.

Boże, wszystkich wiernych Pasterzu i Rządcó, wejrzyj miłościwie na służę Twego PIUSA, któregoś najwyższym Kościoła Twego Pasterzem postanowić raczył, spraw: aby tym, którymi rządzi, słowem i przykładem przyświecał, i razem z trzodą sobie powierzoną przyszedł do żywota wiecznego

Prosimy Cię wszechmogący Boże, aby sługa Twój MIKOŁAJ, Cesarz Nasz, który z łaski Twojej objął rządy Państwa, nabył także wszystkich cnót pomnożenia, któremiby wysoce ozdobiony, i skazy grzechów uniknął, i do Ciebie, który jesteś drogą, prawdą, i życiem, pełen łaski przyjść zasłużył.

Wszechmogący wieczny Boże, zmiłuj się nad sługą Twoim Biskupem EDWARDem poprowadź Go wedle łaskawości Twojej na drogę zbawienia wiecznego, aby za łaską Twoją pragnął tego co się Tobie podoba, i całą mocą wypełniał.

Wszechmogący wieczny Boże, którego się Duchem cały Kościół poświęca i rządzi, wysłuchaj nas za wszystkimi stanami proszących, aby za pomocą Twojej łaski, wszystkie podług stopni swoich wiernie Tobie służyły.

Boże, który nadzwyczajnym porządkiem wszystkim władasz i niewysłowioną rządzisz mądrością, wejrzyj dobrotliwie na wszystkie stany Państwa, i ducha im Twojej łaski miłościwie udzielaj, aby wszyscy we wszystkim



ku dobru powszechnemu zmierzali, i z drogi prawdy Twojej nie zbaczali.

Wszechmogący wieczny Boże. Stwórcu i zachowawco miasta niebieskiego Jeruzalem, strzeż dniem i nocą miejsce to i całą dycecezę z jej mieszkańcami, aby mieli w niej niewzruszone bezpieczeństwo, i pokój.

Wyciągnij Panie ku wiernym swoim prawie niebieskiej pomocy, aby całym sercem Ciebie szukali, i o co sprawiedliwie proszą, otrzymać zasłużyli. Przez Chrystusa Pana naszego. *R. Amen.*

*U.* Pomoc Boska niech będzie zawsze z nami.  
*R. Amen.*

## Suplikacijos.

1. Šventas Dieve, Šventas tvirtas, Šventas amžinasis. Susimilk ant musu. (Tris kartus).
2. Nūg maro, bado, ugnies ir kariu. Išgelbek mus Viešpatie. (vieną kartą).
3. Nūg umo ir netiketo smerčio. Užlaikyk mus Viešpatie.
4. Idant Tavo šventą Bažnyčią rėdyti ir užlaikyti teiktumeis. Prašom Taveš Viešpatie.
5. Idant Aukščiausį Papiežjų ir visus dvasiškus stonus vienybeje ir šventenybeje užlaikyti teiktumeis. Prašom Taveš Viešpatie.
6. Idant **imperatoriu** musu su visu Jo Namu ir žmonėmis padūtaiseis maloneje ir prieglaudoje Tavo užlaikyti teiktumeis. Prašom Taveš Viešpatie.
7. Idant mus į tikrą metavone atvesti teiktumeis. Parašom Taveš Viešpatie.
8. Idant mus šventame Tavo tarnavime pastiprinti teiktumeis. Prašom Taveš Viešpatie.
9. Idant vaisius žemei dūti ir užlaikyti teiktumeis. Prašom Taveš Viešpatie.
10. Mes nusidejėlėj Taveš Dieve meldžiamė. Išklau-  
syk mus Viešpatie.
11. O Jezau, Jezau, Jezau! Susimilk ant musu.
12. O Marija, Marija Dievo Motina. Užtarykie už mus.



# MAŁDOS

**Už Szviesiausį Ciesorių ir visą Jo giminę.**

Tavę Dievą garbiname.  
Tavę Vieszpatį iszpazīstame.  
Tavę amžiną Tėvą visa žemė szlovina.  
Tav visi Aniolai! Tav dangus ir visokios galybes:  
Tav Kerubiniai ir Serafinai: nepalaujanczu balsu gieda.  
Szventas, Szventas, Szventas Vieszpats Dievas galybiu,  
Pilnas yra dangus ir žemė majestoto garbės Tavo.  
Tavę garbingas Apasztojų surinkimas  
Tavę Pranaszu garsingas skaitlus.  
Tavę Mucelnikų graži kariumene garbina.  
Tavę po visą sviatą Szventa Bažnycza iszpazīsta.  
Tėvą nepaimto Majestoto.  
Teipogi garbingą, tikrą ir vienaitį Tavo Sunų.  
Jr Dvasią Szventą Palinksmintoją.  
Tu Karalau garbes Kristau.  
Tu Tėvo esi Sunus amžinas.  
Tu norėdamas iszgelbeti žmogų, nepaniekinai  
Ponos živato.  
Tu sutrynęs smerties galybę, atidarei tikintiems dan-  
gaus karalystę.  
Tu po deszinės Dievo sėdi, garbėje Tėvo Tavo.  
Tikime, jog ateisi sudyti.  
Todėl Tavę meldžame: padėk Tavo tarnams, kurius  
brangių krauju atpirkai.

## Melskimes.

Už Szviesiausį, Galingiausį, Didį Poną Musu-  
Ciesorių visos Rusijos MIKOŁOYŲ ALEKSANDRAI-  
TĲ; ir už Moterį Jo Szviesiausią Ir Didžą Ponią Cieso

rienę ALEKSANDRĄ TEODORAITE; ir už Motiną Jo Szviesiausią Didžią Ponia Ciesorienę MARIĄ TEODORAITE; ir už Įpėdini Jo Szviesiausį Poną Didį Kunigaikštį ALIEKSIŲ MIKOŁAITĮ, ir už visą Ciesoriaus giminę ir už visokius sziaip jau stonus ir karėiviszkus.

Ų. Vieszpatie! užlaikyk Ciesorių musu.

R. Ir iszkłausyk musu dienoje kurioje męs pas Tavę szauksime.

## Melskimes.

Dieve, kurio mielaszirdystės nėra skaitliaus ir begalinės gerybės iszdas: Szvencziausiam Majestotui Tavo už datirtas geradėjystes, dėkavojamė, melsdami Tavo gerybės, idant Tu, kurs praszanczu iszkłausyti teikiesi, neapleisdamas jų, į amžiną palaiminimą juos nuvestumei.

Dieve, visu tikincziuju Ganytojau ir Valdytojau! žvilgterėk meilingai ant Tavo Tarno PIJAUS, kurį Ganytoju Tavo Bažnyczos pastatei; teikies Jam duoti, idant tuos, kuriuos valdo žodžias ir darbais, ant gero vesdamas, su savo avelėmis amžiną gyvenimą apaturėtu.

Meldžiamo Tavę, Visagalį Dieve, ipant Tarnas Tavo MIKAŁOJUS, Ciesorius mūsų, kurs isz Tavo mielaszirdystės igyjo Ciesorystės valdžią, galėtu apaturėti pagausinimą visokių dorybių, kuriomis prigulinczai apveizėtas, kaltybiu iszsisaugoti ir pas Tavę, kurs esi keliu, teisybe ir gyvenimu, ateiti galėtu.

Meldžame Tavę, Visagalį Dieve, susimilk aut Tavo Tarno EDVARDO, mūsų Vyskupo, ir isz mielaszirdystės Tavo vesk Jį keliu iszganymo amžino, idant su Tavo paszalpą valią Tavo kaip iszmanydamas iszpildyti troksztu.

Visagalį, Amžinasis Dieve, kurio Dvasia vtsą Bažnycią paszvencza ir rėdo, iszkłausyk mus, už vi-

sokius paszaukimus meldžanczuos, idant visi su Tavo padėjimu tikrai Tav tarnautu.

Dieve stebuklingai viską redas ir neiszpasakytai valdas, žvilgtėk ant visu paszaukimu Rusijos Ciesorystės, ir suteik jiems Tavo mylistą idant visi pri-deranczai elgtusi ir isz kelo teisybės neiszklystu.

Visagalis amžinasis Dieve, Sutvertojau ir Sarge dangiszko miesto Jeruzolimos, sergėk dieną ir naktį szitą vietą ir visą vyskupiją su jos gyventojais, tegul sveikata ir ramumas joje gyvena.

Vieszpatie Jezau! be kurio mes nieko negalime. atsiųsk mums Dvasią Szventą, idant Ji iszmo ytu mus to tikrai nuo Tavęs laukti ir praszyti, kas Tav patinka.

Suteik, Vieszpatie, visiems tikintiems isz dangaus pagelbą, idant isz visos szirdies Taveš jieszkotu ir ko teisingai geidža apturėti galėtu. Par Kristų Vieszpatį musu. R. Amen.

Ų. Dievo pagelba tegul bus su mumis visados.  
R. Amen.

---

## *Psalmė 45.*

Dievas musu gelbėtojas, ir tvirtybė: \* pašelpa pripaudimūse, kurie rado mus didelei.

Delto nesibijosme kad pasijudis žeme: \* ir persineš kalnai i mariu širdis.

Suuže, ir susidrumste ju vandenis \* sudrebejo kalnai prieš jo tvirtybę.

Upes sraunumas linksmina Dievo miesta: \* pašvenste savo pribuvimą Aukščiaus.

Dievas jo viduryje, ne bus pajudintas: \* gelbės ji Dievas anksti švintant.

Nusigando Gimines, ir nusilenke karalystes: \* davė savo balsą, ir pasijudino žemė.

Dievas tvirtybiu su mumis: \* Dievas Jokubo apgineju musu.

Eikite, ir prisiveizekite darbams Dievo, kokius padare stebuklus ant žemės: \* pašalindamas karę iki žemės galo.

Sulaužys šaudiklę, ir sutrupis ginklus: \* ir uždengtuves sudegis ugnimi.

Nusiraminkite ir išvyskite jog aš esmi Dievas: \* busiu išaugštintas terp Giminiu ir busiu išaugštintas ant žemes.

Dievas tvirtybiu su mumis: \* Dievas Jokubo apgineju musu.

Garbe buk' Dievui Tėvui, ir Sunui, ir Dvasei Šventai; \* kaipo buvo iš pradžios, dabar ir visados, ir per amžių amžius. Amen.

## SUPPLICATION (Deutsch).

1. Heiliger Gott! heiliger starker Gott! heiliger unsterblicher Gott! erbarme Dich unser ( 3 mal).
2. Vor Pest, Hunger, Feuer und Krieg, bewahre uns o Herr! (einmal).
3. Vor dem jähen unvorhergesehenen Tode, bewahre uns o Herr!
4. Dass Du Deine heilige Kirche regieren und erhalten wollest, wir bitten Dich o Herr!
5. Dass Du unsern KAISER mit ganzen Seinen Hause und Unterthanen in Gnade und Schutze erhalten wollest, wir bitten Dich o Herr!
6. Dass Du uns zur wahren Busse bekehren wollest, wir bitten Dich o Herr!
7. Dass Du uns in deinem heiligen Dienste stärken wollest, wir bitten Dich o Herr
8. Dass Du die Früchte des Erdreiches geben und erhalten wollest, wir bitten Dich o Herr!
9. Wir armen Sünder bitten Dich o Gott, erhöre uns, o Herr!
10. O Jesu! Jesu! Jesu! erbarme Dich unser!
11. O Maria! Maria! Du Mutter Gottes! bitte Gott für uns!

## P S A L M 45.

Gott ist unsere Zuflucht und Stärke, ein Helfer in Trübsalen, die uns sehr hart getroffen.

Darum fürchten wir uns nicht wenn auch die Erde sich bewege: und die Berge versetzt würden mitten ins Meer.

Mögen rauschen und wallen seine Wässer, und die Berge erbeben vor seiner Gewalt.

Des Stromes Anlauf erfreuet die Stadt Gottes, der Allerhöchste heiliget seine Wohnung.

Gott ist in ihrer Mitte, sie wird nicht wanken: frühe am Morgen hilft ihr Gott.

Es tobten die Völker, und wankten die Reiche: da gab er seine Stimme, und die Erde erbebt.

Der Herr der Heerschaaren ist mit uns: unsere Zuflucht, der Gott Jakobs!

Kommet, und schauet die Werke des Herrn, welche er Wunder gewirkt auf Erden.

Der da wegnimmt die Kriege, bis ans Ende der Erde, den Bogen zertrümmert, und die Waffen zerschlägt, und die Schilde mit Feuer verbrennt.

Seid still und schauet; denn ich bin Gott: will erhöht sein unter den Völkern, und erhöht auf Erden.

Derr Her der Heerschaaren ist mit uns: unsere Zuflucht ist der Gott Jakobs.



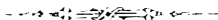
**ELENCHUS**  
**OMNIUM ECCLESiarUM**  
ET  
**UNIVERSI CLERI**  
**Dioeceseos Vilnensis**  
PRO  
Anno Domini  
**1907**  
**CONSCRIPTUS.**



SANCTAE  
ROMANO-CATHOLICAE ECCLESIAE  
JESU CHRISTI  
DOMINI NOSTRI  
VICARIUS,  
PRINCIPIS APOSTOLORUM DIVI PETRI 264 SUCCESOR  
SUMMUS PONTIFEX  
**PIUS PAPA X**

ANTEA  
JOSEPHUS SARTO,

Natus in Riese (Treviso) d. 20 Maji (2 Junii) 1835 a.  
Presbyter ordinatus d. 5/18 Septembris 1858 a. Epis-  
copus, Mantuensis consecratus die 28 Oct (10 Nov)  
1884 a. Cardinalis—presbyter S. R. E. 30 Maji (12 Ju-  
nii) 1893 a. creatus, Patriarcha Venetiarum d. 2/15 Ju-  
nii 1893 a. nominatus. Post fata vero beatissimae me-  
moriae Leonis Papae XIII Summus Pontifex d. 22 Julii  
(4 augusti) 1903 a. electus, dein 27 Julii (9 Augusti)  
eiusdem anni coronatus.



## HIERARCHIA ECLESIASTICA.

### In Imperio.

1. *Archiepiscopus Mohiloviensis*, (Vacat).  
Administrans Archidioec. Vicarius Capitularis  
Praelatus Praepositus Cap. Mohilev. Protonotarius Apostolicus **Stephanus Deniszewicz**, M. S. Th. Ord. S. Vlodimiri 3 cl., S. Annae 2 cl. S. Stanislai 3 cl. Equeruce pect. decoratus.
2. *Vilnensis Episcopus*, Liber Baron **Eduardus de Ropp**, ord. S. Vlodimiri 3 cl. Equ.
3. *Telsensis Samogitiensis Episcopus*, **Miecislaus Palulon**, S. Th. M. Prael. Dom. S. Sanctit. et Assistens Pontificio Solio, Ordinis S. Stanislai 1 cl. Eques.  
*Suffraganeus*, **Gasparus Cyrtowtt**, S. Th. M. Eppus Castoriensis. Equ. ord. S. Vlodimiri 3 cl. S. Stanislai 2 et 3 cl. cruc. pect. dec.
4. *Luccorio-Zytomirensis Episcopus*, **Carolius - Antonius Niedziałkowski**, S. Th. D. Ord. S. Anne 1 cl. S. Stanislai 1 cl. et S. Vlodimiri 3 cl. Equ.
5. *Chersonensis seu Tiraspolensis Episcopus*, **Josephus Kessler**, S. Th. M.

### In Regno Poloniae.

1. *Archiepiscopus Ecclesiae Metropolitanae Varsaviensis*, Praelatus Domesticus S. Sanctitatis et Assisteos Throni Pontif. **Vincentius Theophilus Chościak Popiel**, S. T. D. Ord. Albae Aquilae, S. Vlodim. 2 cl. S. Annae et S. Stanislai 1 cl. Eques.  
*Suffraganeus Varsaviensis*, **Casimirus Ruszkiewicz**, D. S. T. Ep. Berissen. Dec. Cap. Varsav.
2. *Kielcensis Episcopus*, **Thomas Theophilus Kuliński**, S. Th. C. Ord. S. Annae 1 cl. S. Stanislai 1 et 2 cl. cum cor. Imper. Eques.

3. *Vladislaviensis seu Kujawo-Calisiensis Episcopus*, **Stanislaus Zdzitowiecki**, Ord. Eq. S. Vlodimiri 3 cl.
4. *Plocensis Episcopus*, **Apollinaris Wnukowski**, S. Th. M. Ord. S. Vlodimiri 3 cl. S. Stan. 2 cl. et S. Annae 3 cl. Eques, aurea cruce pect. decor.  
*Suffraganeus*, (Vacat.)
5. *Lublinensis Episcopus*, **Franciscus Jaczewski**, S. T. C., Ord. S. Vlodimir. 3 cl. Equ.
6. *Sandomirensis Episcopus*, **Stephanus Zwierowicz**, S. T. M. Ord. S. Annae 2 cl. et S. Stanislai 3 cl. Equ.
7. *Sejnensis seu Augustoviensis Episcopus*. (Vacat.)  
Administrans Dioecesim, Vicarius Capitularis, Praelatus Capituli Cathedr., **Joseph Antonowicz**, ord. S. Annae 2 et 3 cl. Equ.  
*Suffraganeus*, (Vacat.)

## Collegium Ecclesiasticum Romano-Catholicum Petropoli.

- f. m. *Praesidis Vincentios Kluczyński*, S. Th. D., Membrum Eccl. Coll., Prael. Cath. Vilnen., Prael. Dom. Suae Sanctitatis, Ord. S. Vlodimiri 3 cl., S. Stanislai 2 cl. et S. Annae 3 cl. equ.
1. *Membrum*. (Vacat.)
2. *Membrum*. (Vacat.)

## Assessores ex Capitulis Cathedralibus.

1. *Mohilovens*, **Vitoldus Erdmann**, S. Th. M. Prael. Cath. Mohil., Ord. S. Vlodimiri 3 et 4 cl., S. Stanislai 2 et 3 cl. et S. Annae 3 cl. equ.
2. *Telsensis seu Samogitiensis*, **Joannes Maculewicz**, Canonicus Cathedr. Samogit. S. Th. D. Inspect. R. C. Academiae S. Stanisl. 2 et 3 cl. Eq., cruce pect. decor.

3. *Kielcensis*, **Joannes Cieplak**, Canonicus Capit. Kielcensis S. T. D., Ord. S. Annae 3 cl. et S. Stanislai 2 et 3 cl. Eq. cruce pect. decoratus.
4. *Plocensis*, **Adolphus-Petrus Szelażek**, S. Th. M., Can. Cap. Ploc., Prael. Dom. S. Sanctit. Judex Surrogatus Cons. Ploc., Ord. S. Annae 3 cl. Equ.
- Procurator*, **Leonidas Francisci Van-der-Flass**, Con. Status, Ord. S. Vlod. 3 et 4 cl., S. Annae 2 cl., S. Stanislai 2 et 3 cl., Eques, Comand. Crucis S. Silvestri et sig. in m. reg. S. I. Maj. Alexandri III et Cor. Suae Maj. 1866 a.
- Secretarius*, **Leo Leskiewicz**, Cons. aul. Ord. S. Vlodim. 4 cl., S. Annae et S. Stan. 2 et 3 cl. Equ. — Sign. in m. S. I. Alexandri III et populi descript. dec. Horologio aureo cum Corona Imperiali muneratus.

# DIOECESIS VILNENSIS.

## LOCI ORDINARIUS

Illustrissimus, Excellentissimus et Reverendissimus

DOMINUS DOMINUS

**EDUARDUS Liber Baron**  
**de ROPP**

Dei miseratione et S. Sedis Apostolicae gratia

EPISCOPUS VILNENSIS

Natus die 2 dec. 1851 a.—Presbyter ordinatus die 20  
juli 1886 a.—Praeconisatus Episcopus Tiraspolensis  
die 9 apr. 1902 a.—Consecratus die 3 nov. 1902 a.—  
Ad. Episcopatum Vilnensem translatus die 27 oct.  
1903 a. dein sedem hanc solemniter ascendit die 13  
junii 1904 a.

Suffraganei.

|            |  |        |
|------------|--|--------|
| Vilnensis  |  | vacat. |
| Trocensis  |  |        |
| Brestensis |  |        |

## Capitulum Ecclesiae Cathedralis Vilnen.

1. Praelatus Praepositus, Augustinus **Lipnicki**, Magister S. Th. aurea cruce pector. ac medalione pro 1853—59 a. dec.
2. Praelatus Decanus Carolus **Bajko**, S. Th. M.
3. Praelatus Archidiaconus, Joannes **Kurczewski**, S. Th. M.
4. Praelatus Custos, Joannes **Hanusowicz**, S. Th. C.
5. Praelatus Scholasticus, Vincentius **Kluczyński**, S. Th. D. Praelatus domestic. Suae Sanctitatis.
6. Praelatus Cantor, Joannes **Sadowski**, S. Th. M.
7. Canonicus Senior, Victor **Frąckiewicz**, S. Th. M., prael. dom. S.S. et proton apost.
8. Canonicus Constantinus **Majewski**, S. Th. M.
9. Canonicus Adamus **Sawicki**, S. Th. C.
- F. m. Vice Custodis

Vicarii: { Theodorus **Brazis-Frej**.  
Georgius **Januszewicz**.  
Clemens **Malukiewicz**.  
Valerianus **Szymański** J. C. D.

Magister Caeremoniarum Leo **Żebrowski**, S. Th. M.  
Poenitentiarius Adolphus **Kassianowicz**.

Notarius Capituli Joannes **Kurczewski**, v. s.

Procurator Capituli Praelatus Joan. **Sadowski**.

## Consistorium Romano-Catholicum Vilnense.

Officialis Victor **Frąckiewicz**, v. s.

Vice-Officialis Joannes **Kurczewski**, v. s.

Assessores: { 1. Constantinus **Majewski**, v. s.  
2. Adam **Sawicki** S. Th. C.  
3. Joseph **Kuchta** S. Th. M.

Visitator religiosorum ordinum per dioecesim Vilnen.  
Joannes **Hanusowicz** Prael. v. s.

Secretarius Consistorii Constantinus **Floriani Bohusze-  
wicz**, Assessor Coll. S. Stanislai 3 cl. eques.  
Defensor Matrimonii Leo **Żebrowski**, S. Th. M.  
Notarius Hippolytus **Bojaruniec**, S. Th. M.

### **Cancellaria Curiae Episcopalis.**

Secretarius Curiae Episcopalis Joannes **Sadowski**, Prae-  
latus, S. Th. M.  
Capellanus Joannes **Nowicki**.

---

## **SEMINARIUM DIOECESANUM VILNENSE.**

**an. scholari 1906—7.**

Rector Seminarii Praelatus Carolus **Bajko**, Magister  
S. Theologiae.  
Inspector Can. honorarius Carolus **Lubianiec**, Mag. S.  
Theologiae.

### **Professores:**

Sacrae Scripturae in III et IV cursu Rector.  
" " " II cursu Hippolytus **Bojaruniec**,  
Can. hon. Mag. S. Theol.,  
Archaeologiae biblicae in I cursu Michael **Michnowicz**,  
Magister S. Theol.  
Theologiae Dogmaticae Leo **Żebrowski**, S. Theol. Mag.  
Theologiae Moralis Michael **Nichnowicz**.  
Juris Canonici Hippolytus **Bojaruniec**.  
Historiae Ecclesiasticae Inspector.  
Linguae Latinae—Julianus **Steckiewicz**, Canonicus ho-  
norarius, Magister S. Theologiae.  
Linguae et Litterarum Russicarum—Michael **Siereb-  
riakow**, Consil. Stutus, Equ. Ordinum.



Historiae Russicae — Arsenius **Turcewicz**, Consiliarius  
 Status, Equ. Ordinum.  
 Homileticae—Praelatus Joannes **Kurczewski**, S. Theol.  
 Magister.  
 Catechismi et Historiae Sacrae—Inspector.  
 Rituum Sacrorum—Leo **Żebrowski**.  
 Cantus Ecclesiastici Hippolytus **Bojaruniec**.  
 Linguae Polonicae—Praelatus Joannes **Kurczewski**.  
 „ Lithuanicae—Joseph **Kuchta**, S. Theol. Mag.  
 Canonicus honorarius.  
 Procurator Seminarii—Hippolytus **Bojaruniec**.  
 Bibliothecarius—Julianus **Steckiewicz**.  
 Pater Spiritualis—Michael **Michnowicz**.  
 Medicus—Leo **Rudziewicz**, Assessor Collegialis.  
 Secretarius—Vitoldus **Bortkiewicz**.

## A L U M N I

### Caesareae R.-Cath. Academiae Petropoli. an. sholari 1906—7.

|                                                       | A n n u s     |                  |                 |
|-------------------------------------------------------|---------------|------------------|-----------------|
|                                                       | Nati-<br>vit. | Vocati-<br>onis. | Studi-<br>orum. |
| Kiersnowski Casimirus, Sacerdos . . .                 | 23            | 8                | 4               |
| Milkowski Stanislaus, Sacerdos . . .                  | 25            | 8                | 4               |
| Stefanowicz Joannes, Sacerdos . . .                   | 26            | 8                | 4               |
| Kraujalis Petrus, IV Min. Ord. . . .                  | 24            | 5                | 3               |
| Tamulewicz Franciscus, cl. IV Min.<br>Ordin. . . . .  | 23            | 7                | 3               |
| Hryniewicz Franciscus, cl. IV Min.<br>Ordin. . . . .  | 22            | 6                | 2               |
| Rejnis Miecislaus, cl. IV. Min. Ord.                  | 22            | 6                | 2               |
| Zajęzkowski Vincentius, cl. IV<br>Min. Ordin. . . . . | 22            | 6                | 2               |
| Chomski Leopoldus, cl. IV Min. Ord.                   | 21            | 5                | 1               |
| Kozak Julianus, cl. IV Min. Ordin.                    | 20            | 3                | 1               |

# ALUMNI

## Seminarii Dioecesani Vilnensis anno sholari 1906—7.

|                                                  | Natio-<br>nalis | Annus<br>Studio<br>rum |
|--------------------------------------------------|-----------------|------------------------|
| Czarkowski Theophilus, Presbyter . . . . .       | 23              | 5                      |
| Kulwieć Paulus, Subdiaconus . . . . .            | 23              | 6                      |
| Mikołajun Eduardus, IV Minor. Ordin. . . . .     | 21              | 5                      |
| Puciata Leo, Subdiaconus . . . . .               | 22              | 5                      |
| Zdanowicz Eduardus-Joseph, Subdiaconus . . . . . | 28              | 5                      |

### IV cursus.

|                                                |    |   |
|------------------------------------------------|----|---|
| Akrejć Miecislaus, Subdiaconus . . . . .       | 22 | 4 |
| Bagieński Hieronymus, Diaconus . . . . .       | 24 | 5 |
| Bielawski Joseph, Prima Tonsura . . . . .      | 21 | 3 |
| Gliniski Joseph, Subdiaconus . . . . .         | 23 | 4 |
| Chwastecki Henricus, IV Minor. Ordin. . . . .  | 21 | 5 |
| Juchniewicz Andreas, Subdiaconus . . . . .     | 23 | 4 |
| Klimm Stanislaus, " . . . . .                  | 24 | 3 |
| Kretowicz Constantinus " . . . . .             | 24 | 4 |
| Kwiatkowski Sigismundus, IV Min. Ord . . . . . | 21 | 4 |
| Kunicki Joannes, Diaconus . . . . .            | 29 | 4 |
| Lewicki Sigismundus, Diaconus . . . . .        | 29 | 2 |
| Marcinkiewicz Joseph, " . . . . .              | 22 | 4 |
| Olszański Ignatius, " . . . . .                | 23 | 4 |
| Ostrowski Adamus, " . . . . .                  | 23 | 4 |
| Pietkiewicz Felix, IV Minor. Ordines . . . . . | 23 | 4 |
| Popławski Joseph, Subdiaconus . . . . .        | 37 | 6 |
| Sadowski Ladislaus, IV Minor Ordines . . . . . | 21 | 4 |
| Siemaszkiewicz Joannes, IV Min. Ordin. . . . . | 23 | 4 |
| Skrodis Joannes, Diaconus . . . . .            | 24 | 4 |
| Śmiałowski Stanislaus, Subdiaconus . . . . .   | 23 | 3 |
| Wojtekunas Joseph, " . . . . .                 | 25 | 5 |
| Żebrowski Thomas, Diaconus . . . . .           | 29 | 4 |
| Żyntel Felicianus, Subdiaconus . . . . .       | 26 | 5 |
| Żytkiewicz Joannes, Diaconus . . . . .         | 24 | 6 |

### III cursus.

|                                          |    |   |
|------------------------------------------|----|---|
| Andrukonis Georgius, IV Minor. Ordines   | 21 | 3 |
| Bachanowski Petrus „ „ „                 | 24 | 5 |
| Bakszys Joseph „ „ „                     | 22 | 3 |
| Biesiekirski Ludovicus, Subdiaconus. . . | 22 | 4 |
| Buklarewicz Michael, IV Minor. Ordines   | 22 | 3 |
| Chlewiński Antonius, „ „ „               | 24 | 3 |
| Ciunajtis Mathias, „ „ „                 | 20 | 3 |
| Drozdowski Felix, „ „ „                  | 22 | 3 |
| Giedgowd Antonius, „ „ „                 | 28 | 3 |
| Hałko Stanislaus „ „ „                   | 21 | 3 |
| Harasimowicz Henricus, „ „ „             | 21 | 1 |
| Jankianiec Edmundus, „ „ „               | 25 | 3 |
| Kardelis Ludovicus, „ „ „                | 22 | 3 |
| Kartanowicz Joseph, „ „ „                | 35 | 1 |
| Kropiwnicki Joseph, Subdiaconus . . . .  | 22 | 4 |
| Markowski Florianus, „ . . . .           | 18 | 1 |
| Mazur Petrus, IV Minor. Ordines . . . .  | 21 | 2 |
| Matulewicz Joannes, IV Minor. Ordines .  | 23 | 3 |
| Micewicz Stanislaus, Subdiaconus . . . . | 26 | 5 |
| Moroz Joannes . . . . .                  | 20 | 3 |
| Nieciecki Kazimirus IV Minor. Ordines .  | 19 | 3 |
| Niewiarowski Petrus, „ „ „ .             | 23 | 4 |
| Oleszczuk Bonifacius, „ „ „ .            | 19 | 3 |
| Rogowski Venceslaus, Prima Tousura . .   | 21 | 2 |
| Sawicki Adamus, IV Minor. Ordines . .    | 21 | 3 |
| Siemaszko Vincentius, IV Minor. Ordines  | 19 | 1 |
| Sienkiewicz Georgius-Boguslaus, IV M. O. | 23 | 1 |
| Sobolewski Henricus, IV Minor. Ordines   | 21 | 3 |
| Stefanowicz Ludovicus, „ „ „             | 23 | 4 |
| Szwedowicz Joseph, „ „ „                 | 20 | 3 |
| Tołoczko Ladislaus „ „ „                 | 19 | 1 |
| Żamejć Georgius, „ „ „                   | 21 | 3 |
| Żemajtis Adamus, „ „ „                   | 21 | 3 |
| Żuk Michael, „ „ „                       | 23 | 1 |

## II cursus.

|                          |    |      |         |    |   |
|--------------------------|----|------|---------|----|---|
| Araszkiewicz Stanislaus, | IV | Min. | Ordines | 21 | 2 |
| Bobin Vincentius,        | "  | "    | "       | 21 | 3 |
| Brauer Ludovicus,        | "  | "    | "       | 22 | 2 |
| Ciechanowski Eduardus    | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Cybas Casimirus          | "  | "    | "       | 35 | 2 |
| Czyras Alexander         | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Czyżewski Antonius       | "  | "    | "       | 20 | 2 |
| Dubaniewicz Casimirus    | "  | "    | "       | 25 | 2 |
| Dubietis Joseph          | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Godwod Joseph            | "  | "    | "       | 20 | 3 |
| Gryniewski Stanislaus    | "  | "    | "       | 31 | 3 |
| Gumbaragis Carolus       | "  | "    | "       | 20 | 2 |
| Hanusowski Felix         | "  | "    | "       | 23 | 3 |
| Jazukiewicz Ladislaus    | "  | "    | "       | 20 | 3 |
| Korejwo Boleslaus        | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Kurpis Ladislaus         | "  | "    | "       | 22 | 3 |
| Lesiewicz Casimirus      | "  | "    | "       | 23 | 3 |
| Makowski Joannus         | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Maldziun Adamus          | "  | "    | "       | 22 | 2 |
| Matulis Ladislaus        | "  | "    | "       | 20 | 2 |
| Mickun Joannus           | "  | "    | "       | 20 | 2 |
| Niemyski Pieteus         | "  | "    | "       | 19 | 3 |
| Piekunko Alexander       | "  | "    | "       | 29 | 3 |
| Ratkiewicz Michael       | "  | "    | "       | 22 | 2 |
| Rodźko Venceslaus        | "  | "    | "       | 18 | 2 |
| Romecki Adolphus         | "  | "    | "       | 19 | 2 |
| Romejko Franciscus       | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Rutkowski Antonius       | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Rymko Ignatius           | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Sochoń Joseph            | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Stasiunas Joseph         | "  | "    | "       | 20 | 2 |
| Stefanowicz Sigismundus  | "  | "    | "       | 21 | 2 |
| Surudo Bronislaus        | "  | "    | "       | 20 | 2 |
| Swirkowski Romualdus     | "  | "    | "       | 20 | 2 |
| Tartyllo Romanus         | "  | "    | "       | 19 | 2 |

|                                      |    |   |
|--------------------------------------|----|---|
| Warnas Adolphus, IV Minor. Ordines . | 19 | 3 |
| Wolejko Joseph " " "                 | 22 | 3 |
| Żywicki Joannes " " "                | 20 | 2 |

**I cursus.**

|                                            |    |   |
|--------------------------------------------|----|---|
| Aleksandrowicz Julianus, IV Min. Ordin.    | 21 | 2 |
| Aleszkiewicz Alexander " " "               | 20 | 1 |
| Baradyn Antonius " " "                     | 21 | 1 |
| Bednarski Stanislaus " " "                 | 21 | 1 |
| Bobrowski Xaverius " " "                   | 19 | 1 |
| Bokszezanin Antonius " " "                 | 21 | 1 |
| Bołondź Michael " " "                      | 19 | 1 |
| Borowko Julianus " " "                     | 20 | 1 |
| Bryszko Antonius " " "                     | 21 | 1 |
| Charytanowicz Michael " " "                | 20 | 1 |
| Chomicki Stanislaus " " "                  | 18 | 1 |
| Cycen Romualdus " " "                      | 21 | 2 |
| Czerechowski Franciscus Bronislaus IV M.O. | 17 | 1 |
| Drukas Theophilus, IV Minor. Ordin.        | 22 | 2 |
| Filmanowicz Stanislaus " " "               | 18 | 1 |
| Gajlusz Dominicus " " "                    | 19 | 1 |
| Gryganis Mathaeus " " "                    | 17 | 1 |
| Indraszys Antonius " " "                   | 20 | 1 |
| Jakowanis Ambrosius " " "                  | 20 | 1 |
| Jodkowski Hippolytus " " "                 | 23 | 1 |
| Jurkiewicz Julianus " " "                  | 19 | 1 |
| Kaczmarek Felix " " "                      | 19 | 1 |
| Kiaras Romualdus " " "                     | 28 | 2 |
| Kuchta Sigismundus " " "                   | 21 | 2 |
| Kuderewski Stanislaus " " "                | 18 | 1 |
| Łukjanowicz Thaddaeus " " "                | 22 | 2 |
| Maksimowicz Carolus " " "                  | 17 | 1 |
| Markowicz Ladislaus " " "                  | 20 | 1 |
| Oldziejewski Adolphus " " "                | 19 | 1 |
| Olszański Antonius " " "                   | 19 | 1 |
| Pawłowicz Casimirus " " "                  | 19 | 1 |

|                                          |    |   |
|------------------------------------------|----|---|
| Petkel Leo, IV Minor. Ordines . . . . .  | 21 | 1 |
| Piotrowicz Franciscus, IV Minor. Ordines | 21 | 1 |
| Piotrowski Michael                       | 17 | 1 |
| Poczobko Boleslaus                       | 22 | 2 |
| Podlipski Constantinus                   | 20 | 1 |
| Podolski Alexsander                      | 22 | 1 |
| Sabanis Joannes                          | 33 | 1 |
| Sienkiewicz Paulus                       | 18 | 1 |
| Stefanowicz Joseph                       | 21 | 1 |
| sużedel Bernardus                        | 18 | 1 |
| Swirski Julianus                         | 27 | 1 |
| Synusz Boleslaus                         | 18 | 1 |
| Szapel Eduardus                          | 20 | 1 |
| Szuman Justinus                          | 18 | 1 |
| Wialbut Eduardus                         | 19 | 1 |
| Zajkowski Constantinus                   | 21 | 1 |
| Żukowski Vincentius                      | 19 | 1 |

# DECANI

|                                                                               | pag. |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1. Białostocensis—Gulielmus Szwarc . . . . .                                  | 140  |
| 2. Bielscensis—Antonius Panasewicz . . . . .                                  | 143  |
| 3. Brestensis—Ignatius Rosołowski . . . . .                                   | 147  |
| 4. Dzisniensis—Georgius Moczulski . . . . .                                   | —    |
| 5. Giedrojcensis - Joannes Nowicki . . . . .                                  | 150  |
| 6. Grodnae Civit. et in districu—Julius-Aloisus<br>Ellert, S. Th. C. . . . .  | 152  |
| 7. Kobrinensis—Casimirus Stankiewicz. . . . .                                 | 156  |
| 8. Lidensis—Josephus Szkop . . . . .                                          | —    |
| 9. Merecensis—Thomas Kakareko . . . . .                                       | 159  |
| 10. Nadwilejcensis—Alexander Dulko. . . . .                                   | 162  |
| 11. Pszмянensis - Ejdziatowicz Julianus . . . . .                             | 164  |
| 12. Prużanensis—Antonius Songajło . . . . .                                   | 166  |
| 13. Radunensis—Nicasius - Josephus Gintowt-<br>Dziewałtowski . . . . .        | 168  |
| 14. Słonimensis—Justinus Petranis. . . . .                                    | 170  |
| 15. Socolcensis—Anselmus Noniewicz. . . . .                                   | 172  |
| 16. Swiencianensis—Joannes Burba. . . . .                                     | 174  |
| 17. Swirensis—Paulus Staniewicz, S. Th. M. . . . .                            | 178  |
| 18. Trocensis—Josephus Karwowski . . . . .                                    | 180  |
| 19. Vilnae Civit. et extra illam—Joannes Mo-<br>krzecki, S. Th. Stud. . . . . | 183  |
| 20. Vilnen. in districtu—Thaddaeus Zahorski . . . . .                         | 188  |
| 21. Wilejcensis—Victor Białkozor. . . . .                                     | 190  |
| 22. Wiszniewiensis—Nicodemus Tarasewicz, S.<br>Th. C. . . . .                 | 191  |
| 23. Wołkovyscensis—Ignatius Gryganiewicz . . . . .                            | 194  |

## Ecclesiae per dioecesim Vlnensem.

### I. Decanatns Białostocensis. (gub. Grodn.)

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Num.<br>pa-<br>roch. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| 1. <i>Goniadz</i> — eccl. par. s. t. S. Agnetis V. M.<br>2 cl. fund. Vitoldi, ling. a 1779 ab Eppo<br>Przemyski et sacerd. Biegański erecta . . .                                                                                                                                                                                          | 8720                 |
| Adm. Joannes Wojdłowski.<br>Vicar.<br>Capellae: S. Floriani M. et in coemeterio.<br>(Off. post. in loco).                                                                                                                                                                                                                                  |                      |
| 2. <i>Civit Białystok</i> — eccl. par. s. t. Assumpt. B.<br>M. V. 3 cl. primitiva fundatio incerta, ec-<br>clesia lignea ab haereticis rapta, a Maresch.<br>Petro Wesiolowski a. 1584 recuperata et<br>murata erecta a. 1617, dein a. 1906 cura<br>parochi Guilelmi Szware et sumptibus paro-<br>chianorum nova murata aedificata. . . . . | 20150                |
| Adm. Guilielmus Szware, Decanus.<br>Vicar. 1. Benno Kaj.<br>— 2. Julianus Dudziński.<br>— 3. Josephus Buczys.<br>Mans. Sigismundus Ławryniewicz.<br>Capellae 1. In Instituto puellar. nobilium s.<br>t. B. M. V. a Duce Branicki aedifita.<br>2. In coemeterio s. t. Christi Salvator.<br>(Off. post. in loco).                            |                      |



3. *Supraśl* eccl. s. t. SSS. Trinitatis, murata, a. 1881 a mercatoribus aedificata . . . 1216  
Adm. Joseph. Tarasewicz.  
(Off. post. in loco).
4. *Wasilkow* eccl. s. t. Transfig. Dni, fund. a Sigism. Augusto 1567, denuo a parochian. a. 1883 exstructa murata . . . . . 4230  
Adm. Henricus Wojewódzki.  
(Off. post. Wasilkow Grodn. gub.)
5. *Jasionówka*—eccl. par. s. t. SSS. Trinitatis, 3 cl. murata, a. 1553 aedificata a Luca, Gasp. et Georgio Kurzeniecki. . . . . 2446  
Adm. Julianus Żukowski.  
(Off. post. Knyszyn).
6. *Trzcianne*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 3 cl. fund. ab. Alexandro rege 1504 a. mur. a 1846 a parochianis erecta . . . . . 8770  
Adm. Eduardus Pietkiewicz.  
Vicar. Julianus Bujno.  
Capella in coemeterio.  
(Off. post. Trzcianne).
7. *Dolistow*—eccl. par. s. t. S. Laurentii M. 4 cl. murata, a. 1691 a Castell. Isabell. Brannicka erecta. . . . . 5755  
Adm. Romualdus Jabłoński.  
Vicar.  
Capella in coemeterio s. t. S. Georgii M.  
(Off. post. Goniądz).
8. *Knyszyn*—eccl. par. s. t. S. Joan. Ap. et Ev 4 cl. murata a. 1520 a Principe Nicolao Radziwiłł erecta . . . . . 3775  
Adm. Christophorus Aborowicz.  
Vicar.
9. *Krypno* eccl. s. t. B. M. V. . . . . 4800  
Curam animarum exercet:  
Boleslaus Leszczyński.  
(Off. post. Knyszyn).

10. *Turośń*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit. 4 cl.  
fund. 1515 a Georgio Raszko, murata a. 1778  
a Praeside Vincentio Zaleski erecta . . . . . 3467  
Adm. Isidorus Słyczko.  
(Off. post. Białystok).
11. *Choroszcz*—eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 5  
cl. fund. a Nicol. Steph. Pac. 1654 a. cum.  
monasterio, a. 1756 a Duce Branicki reaedif. 6429  
Adm. Josephus Songin.  
Vicar.  
(Off. post. Choroszcz.)
12. *Giełczyn*—eccl. par. s. t. Visit. B. M. V. 5  
cl. lign., a. 1777 a Castell. Chrisant. Opacki  
erecta . . . . . 1317  
Adm. Joannes Kiecarys.  
(Off. post. Trzcianne.)
13. *Juchnowiec*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit., 5  
cl. mur., a. 1540 a thesaurar. Lith. Stanisław  
Włoszek erecta . . . . . 3669  
Adm. Antonius Dalinkiewicz.  
(Off. post. Białystok et st. v. fer. Le-  
wicka).
14. *Kalinówka*—eccl. par. s. t. S. Annae 5 cl.  
fund. 1511 a Nic. Radziwiłł, lign. a. 1776 a  
parochianis erecta . . . . . 3210  
Adm. Boleslaus Janowicz.  
(Off. post. Knyszyn).
15. *Brzozowo* eccl. s. t. S. Joan. Bapt. fund. a  
Joseph Karp. 1610 mur. a. 1863 a rusticis  
pagi Berezowa Bobrówka erecta . . . . . 1402  
Adm. Adolphus Korkuć.  
(Off. post. Goniądz).
16. *Niewodnica*—eccl. par. s. t. S. Antonii C. 5  
cl. mur. a. 1596 ab. Andr. et Elisabeth Ko-  
rycki erecta, a. vero 1896 denuo sumptib.  
sacerd. Anton. Dowbor et parochianor. reae-  
dificata . . . . . 3236

- Adm. Antonius Dowbor.  
Capella in coemeterio.  
(Off. post. Białystok).
17. *Dobrzyńmiew*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. lign., a. 1519 a Principe Nicolao III Radziwiłł erecta . . . . . 5975  
Adm. Hippolytus Malinowski.  
Vicar.  
Mans. Ladislaus Brodowski.  
(Off. post. Białystok).
18. *Suraż*—eccl. par. s. t. Corp. Chr. 5 cl. fund. initio V. s., dodata ab Alexandro rege 1501 a., lign. a. 1764 ab Eppo Załuski erecta, qua ab incendio consumpta a. 1878 a parochianis aedificata . . . . . 2776  
Adm. Richardus Knobelsdorf.
19. *Filia Uhowo* s. t. S. Adalberti Ep. M. lignea, ab Eppo S. Riancour a. 1753 erecta . 1356  
Filial. Julianus Łopuski.  
(Off. post. v. fer. Łapy).
20. *Zabludow*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. fund. a Georgio Chodkiewicz a. 1567, mur. a. 1840 a Com. Dembiński erecta 8150  
Adm. Martinus Puzyrewski.  
Vicar.  
Capellae: S. Rochi et S. Mariae Magd. in coemeterio.  
(Off. post. Zabludow).

100849

## II. Decanatus Bielscensis. (gub. Grodn)

1. *Civit Bielsk*—eccl. par. s. t. Nativ. B. M. V. et S. Nicolai Ep. 3 cl. fundatio primitiva incerta, dotata a rege Alexandro 1492 a., murata, a. 1780 a parochianis erecta . . . 4600  
Adm. Antonius Panasewicz, decanus.

Vicar.

Capella in coemeterio murata.

(Off. post. civit. Bielsk).

2. *Boćki*—eccl. par. s. t. S. Joseph. et S. Antonii Pad- 3 cl. primitiva a Joanne Sapieha a 1513 fundata ob vetust. clausa a 1824; moderna vero post Pp. Reform. in paroch. 1832 conversa, haec eccl. fundata a Sapieha Joseph et Cathar. Branicka conjug. a. 1720. 4694  
Adm. Aleksander Hajduk.

Vicar.

(Off. post. Boćki).

3. *Drohiczyn*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit. 3 cl. fund. XIV. saec., dodata ab Alex. rege, murata a. 1555 erecta, a quo incertum . . . . 4400  
Adm. Augustinus Wesołowski.

Capellae: in coemeterio, et Milkowice-Maćki.

(Off. post. Drohiczyn).

4. *Wyszki*—eccl. paroch. s. t. S. Andreae Ap. 3 cl. lign. a 1458 a Judic. Bielsk. Wisław erecta . . . . . 2143  
Adm. Vincentius Wojtekunas.

Capella Pulsy in coemeterio.

(Off. post. Bielsk).

5. *Łubin*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. lign. a. 1498 a Judice Petro Łuba erecta. 2014  
Adm. Paulus Dołżyk.

(Off. post. Bielsk. et Łubin.)

6. *Pobikry*—eccl. par. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. lign. a. 1504 a Dno Pobikrowski erecta, a. vero 1846 a Stephano Cycerski restaurata . . . . . 1812

Adm. Boleslaus Czarkowski.

(Off. post., Ciechanowiec Grodn. gub.)

7. *Topczewo*—eccl. par. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. lign. a. 1433 a Dnis Topczewski et Zalecki erecta . . . . . 4479

- Adm. Adolphus Snieżko-Blocki.  
(Off. post. Brańsk).
8. *Brańsk*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V.  
5 cl. fund. a Sigism. I 1525 a., murata a.  
1862 a parochian. erecta . . . . . 6910  
Adm. Joannes Żochowski.  
Vicar.  
Capella in coemeterio s. t. S. Scholasticae V.  
(Off. post. Brańsk).
9. *Ciechanowiec*—eccl. par. s. t. SSS. Trinit.  
5 cl. fund. XVI saec. murata a. 1737 a Co-  
mite Osoliński erecta . . . . . 3747  
Adm. Josephus Gaul.  
Capella in coemeterio.  
(Off. post. Ciechanowiec Grodn. gub.)
10. *Dołubow*—eccl. par. s. t. Ss. Petri et Pauli  
Ap. 5 cl. lign. a 1465 a Vito et Dorothea  
Łyczko erecta, a 1904 a. paroch. murata . 2976  
Adm. Vincentius Gabszewicz.  
(Off. post. Boćki).
11. *Domanow*—eccl. par. s. t. S. Dorotheae V.  
M. 5 cl. lign. a. 1460 a Petro Kaszyc erecta 1930  
Adm. Antonius Nowicki.  
(Off. post. Brańsk).
12. *Kleszczele* — eccl. sub. titul. S. Sigismundi  
fund. a regina Bona a 1544 an. 1866 sup-  
pressa; aedificatur novo sumptib. parochia-  
norum . . . . . 583  
Adm. Casimirus Kowalewski.  
(Off. post. Kleszczele).
13. *Narew* — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M.  
V. et S. Stanislai Ep. M. 5 cl. fund. Sigism.  
I a. 1528, lign. a. 1728 ab Eppo Riancour  
erecta . . . . . 2534  
Adm. Julianus Zaniewski.  
(Off. post. Bielsk).

14. *Ostrożany* — eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. lignea, a. 1450 a fratrib. Ostrożański erecta 3310  
Adm. Alexander Rymkiewicz.  
(Off. post. Siemiatycze).
15. *Perlejewo* — eccl. par. s. t. Transf. Dni 5 cl. a. 1407 a Valtero Cycerski erecta lign., a. vero 1883 sumptib. parochianor. et cura Praepositi Vincent. Szablowski opere later. exstructa . . . . . 6296  
Adm. Joannes Chomici  
Vicar.  
(Off. post. Ciechanowiec Grodn. gub.)
16. *Rudka* — eccl. par. s. t. SSS. Trinit. 5 cl. fund. a. 1442 a Korczewski in Korczew. mur. a. 1754 a Comite Osolinski erecta . . . . . 3175  
Adm. Carolus Suchocki.  
(Off. post. Brańsk).
17. *Siemiatycze* — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. fund. Michael. Kmita 1513 a., murata a. 1637 a Principe Leone Sapieha erecta . . . . . 4800  
Adm. Casimirus Paukszta.  
Capella in coemeterio parochiali s. t. s. Annae.  
(Off. post. Siemiatycze).
18. *Strabla* — eccl. par. s. t. Ascen. Dni, 5 cl. murata, a. 1617 ab Adamo Turowski erecta 1880  
Adm. Albinus Jaroszewicz.  
(Off. post. Bielsk).
19. *Winna* — eccl. par. s. t. S. Dorothebe V. M. 5 cl. lignea, a. 1694 a sacerdot. Mamiński erecta . . . . . 3238  
Adm. Franciscus Bajksztis.  
(Off. post. Ciechanowiec Grodn. gub.)
20. *Niemirów* — eccl. par. s. t. S. Stanislai Ep. M. 5 cl. a. 1620 lignea fund. a Castellano Podlachiensi Stanislao Niemira a. 1774 igne

consumpta est, a. 1775—1790 murata erecta  
a principe Czartoryski, a. 1866 a gubernio  
clausa, dein a 1905 cultui catholico restituta 1445

Adm. Antonius Szadurski.

(Off. post. et telegr. Wysokie-Litew-  
skie).

---

66956

### III. Decanatus Brestensis. (gub. Grodn.)

1. *Civit. Brześć Lith.*—eccl. paroch. s. t. Exalt.  
S. Crucis. 2 cl. fund. Vitoldi a 1412, murata a.  
1856 a parochianis erecta . . . . . 9192

Adm. Ignatius Rosołowski. Decanus.

Vicar. Josephus Farbotko.

Capellae: Domaczew, Wistycza, Trościanica et  
Brześć in coemeterio.

(Off. post. Brest.-Lit.)

2. *Wysokie Lith.*—eccl. par. s. t. SSS. Trinita-  
tis, 4 cl. post. ruinam primitivae forsitan Vi-  
toldianae, murata a. 1603 ab Andrea Wojna  
erecta, a vero 1872 a Comitissa Potocka  
reaedificata . . . . . 2105

Adm. Antonius Kaczyński.

Mans. Napoleo Lubowicki.

Capella s. t. S. Barbarae V. M.

(Off. post. in loco).

3. *Kamieniec Lith.*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Pe-  
tri et Pauli 4 cl. fund. a rege Alexandro a.  
1501, lign. a. 1723 a Greg. Giżycki erecta . 2423

Adm. Theodorus Puchalski.

(Off. post. in loco).

---

13720

### IV. Decanatus Dzisnensis. (gub. Wiln.)

1. *Civitas Dzisna* — eccl. paroch. s. t. Immac.  
Concept. B. M. V. 3 cl. fund. a Stephano

- Batorio 1583 a., murata a. 1774 a Patr. ordinis S. Francisci erecta . . . . . 4460  
 Adm. Georgius Moczulski, Decanus.  
 Vicar. Joannes Kunigelis.  
 Capellae: Prosilkowicze, Czerepy, Zaucie, Uźmiony, Kotowicze et Rużmonty.  
 (Off. post. in loco).
2. *Głębokie*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis 3 cl. fundata a. 1642 a Josepho Korsak, a. 1764 condita murata a parcho Jaszczołd. 5225  
 Adm. Daniel Bujwis.  
 Vicar.  
 (Off. post. Głębokie).
3. *Ikaźń*—eccl. paroch. s. t. Corporis Christi, 3 cl. lignea, a. 1509 a Joanne Sapielha erecta . . . . . 6228  
 Adm. Alphonsus Chalecki.  
 Vicar.  
 (Off. post. Brasław Caun. gub.)
4. *Borodzienicze*—eccl. par. fund. a Jos. Łopaciński, dotata ab Anna Łopacińska a. 1904 5110  
 Adm. Joann. Beniasz-Krzywiec.  
 (Off. post. Brasław, Caunen. gub.)
5. *Zadoroże* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. de gratiis. 3 cl. lignea, a. 1773 a Petro Orzechowski erecta a. 1902 ab igne consumpta est . . . . . 6501  
 Adm. Antonius Walentynowicz.  
 Filia Boryskowicze.  
 Capellae: Krukowszczyzna et Zadoroże in coemeterio.  
 (Off. post. Plissa).
6. *Mosarz*—eccl. paroch. s. t. S. Annae, 3 cl. murata, a. 1702 a Comite Brzostowski erecta . . . . . 7042  
 Adm. Stanislaus Zawadzki.



Vicar.

Capella Kozłowsk et in coemeterio.

(Off. post. Mosarz).

7. *Szarkowszczyzna*—eccl. aedificatur sumptib  
parochianor. . . . . 2513

Adm. Petrus Waluszkis.

(Off. post.)

8. *Pohost* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 4  
cl. lignea, a. 1593 a. Principe Leone Sapie-  
ha erecta . . . . . 4980

Adm. Stanislaus Siwicki.

Capellae: Stephanowo et Pohost in coeme-  
terio.

(Off. post. Nowy Pohost).

9. *Miory* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M.  
V. 4 cl. lignea, a. 1641 a Sebast. Mirski  
erecta . . . . . 5075

Adm. Josephus Borodziez.

Capellae: Kamionpol et Miory.

(Off. post. Miory).

10. *Prozoroki* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B.  
M. V. 4 cl. lignea, a. 1698 a Justino Szczyt  
erecta, a. vero 1892 ab igne consumpta est. . 5547

Adm. Dominicus Druktein.

Capellae: Ostrow et Prozoroki.

(Off. post. Prozoroki).

11. *Łużki*—eccl. paroch. s. t. S. Michael. Arch.  
5 cl. murata, 1741 a. Waleriano Żaba erecta 2612

Adm. Joseph Szolkowski.

Capellae: Porzyn, Łużki et Ulin.

(Off. post. Łużki).

12. *Hermanowicze* — eccl. paroch. s. t. Transf  
Dni 5 cl. murata, a. 1787 ab Ignatio Szy-  
ryn erecta . . . . . 4851

Adm. Philippus Budwidt.

Capellae: Balnowo, Rzeczki, in coemeterio  
et Hermanowicze.

(Off. post. Łużki).

13. *Druja* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 5 cl. murata, a. 1644 a Principe Casimiro-Leone Sapieha erecta . . . . . 8501

Adm. Stephanus Lachowicz.

Vicar. Otto Sidorowicz.

Capellae: S. Michaelis, Malkowszczyzna et Idolta.

(Off. post. Druja).

14. *Udział* — eccl. par. s. t. Immac. Concept. B. M. V. 5 cl. murata, a. 1790 a Patrib. Ord. S. Francisci erecta . . . . . 3721

Adm. Macarius Jancewicz

69853

Filia Konstantynow.

(Off. post. Głębokie).

## V. Decanatus Giedrojensis. (gub. Viln. distr. Viln.)

1. *Giedrojcie* — eccl. paroch. s. t. S. Bartholomaei Ap. 3 cl. fund. 1410 a Mich. Gintylłowicz et dodata; a. 1445 a Principe Josepho Giedrojé erecta murata . . . . . 5620

Adm. Joannes Stragas.

Vicar.

(Off. post. Giedrojcie).

2. Filia Podbrzeż sub tit. SS. Cordis J. Chr. . . 7000  
Filial. Adamus Zaremba.

(Off. post. Podbrzeż).

Capellae: Wielki Dwór et in coemeterio.

3. *Szyrwinty* — eccl. paroch. s. t. Michaelis Arch. 3 cl. murata, a. 1475 a Catharina, Agnete et Bohdana Oscikówna . . . . . 8015

Adm. Joannes Nowicki, decanus.

Vicar. Leo Wojtkiewicz.

Filiae: Zybały et Szeszolki.

Capellae: in coemeterio et Olany.

(Off. post. Szyrwinty).

4. *Dubinki* — eccl. par. s. t. Georgii M. 4 cl. lignea fund. Witoldi, confirm. a. Casim. Jagiellon; a. 1678 a Princip. Neuburg Ludovica Radziwiłł erecta . . . . . 3942  
Adm. Josephus Gabszewicz.  
Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Giedrojcie).

5. *Widzieniszki* — eccl. par. s. t. S. Laurentii M. 4 cl. murata, a. 1618 a Principe Martino Giedrojć erecta . . . . . 5500  
Adm. Joannes Skardyński.  
Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Malaty).

6. *Szeszole* — eccl. par. s. t. S. Joseph, 4 cl. lignea. fund. ab Eppo Protasewicz a. 1572; ab Eppo Zienkowicz 1761 an. reaedic. . . . . 2896  
Adm. Petrus Balkowski,

7. *Filia Kiewkle* s. t. Visitationis B. M. V. . . . . 2184  
Filial. Georgius Zimkus.

Capella: Rozaliszki v. Łabejki.

(Off. post. Szyrwinty).

8. *Gielwany* — eccl. paroch. s. t. Visitat. B. M. V. 4 cl. lignea a. 1689 a Casimiro Łozicki fundata, qua incensa a. 1897 sumptib. parochianor. murata erecta est. . . . . 5012  
Adm. Antonius Szymelun.

Vicar.

Capellae: in coemeterio penes ecclesiam et in aula Gielwany.

(Off. post. Szyrwinty).

9. *Malaty* — eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli. 4 cl. fund. Eppor. Vilnen. tempus non constat; lignea a. 1700 ab Eppo Brzo-

|                                                          |       |
|----------------------------------------------------------|-------|
| stowski erecta; 1905 a. murata sumptibus pa-             |       |
| roch. et cura parochi Bandzewicz . . . .                 | 6718  |
| Adm. Casimirus Bandzewicz.                               |       |
| Vicar.                                                   |       |
| Filia Skoduciszki s. t. Ss. Trinitatis.                  |       |
| (Off. post. Malaty).                                     |       |
| 10. <i>Inturki</i> —eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M.   |       |
| V. 5 cl. lignea, a 1555 a Regina Bona ere-               |       |
| cta . . . . .                                            | 4000  |
| Adm. Petrus Pruński.                                     |       |
| Capella Rudessa s. t. S. Joan. Baptistae.                |       |
| (Off. post. Malaty)                                      |       |
| 11. <i>Janiszki</i> —eccl. paroch. s. t. S. Jacobi Ap    |       |
| 5 cl. lignea, fund. a Pp. Soc. Jesu initio               |       |
| XVIII saec. . . . .                                      | 4506  |
| Adm. Joannes Kuźmiński.                                  |       |
| Vicar.                                                   |       |
| Capella in coemeterio.                                   |       |
| (Off. post. Podbrodzie).                                 |       |
| 12. <i>Korwie</i> —eccl. paroch. s. t. S. Joseph. 5 cl.  |       |
| fund. 1790 ab. Eppo Toczyłowski, murata                  |       |
| a. 1862 sumpt, parochianor. erecta . . . .               | 2173  |
| Adm. Ladislaus Miniatt.                                  |       |
| (Off. post. Mejszagoła).                                 |       |
| 13. <i>Bogusławiszki</i> —eccl. paroch. s. t. Invent. S. |       |
| Crucis. 5 cl. lignea, a. 1787 a. Dno Ign.                |       |
| Szwykowski erecta . . . . .                              | 3520  |
| Adm. Paulus Burbulis.                                    |       |
| Capellae: in coemeterio et Szawle.                       |       |
| (Off. post. Szyrwinty).                                  | 61085 |

## VI. Decanatus Grodnensis.

1. *Civitas Grodno. Fara*—eccl. par. s. t. S. Fran-  
cisci Xaverii 1 cl. primaeva eccl. fund. Vitoldi  
XIV saec., dotata a Casimiro Jagiel. et Si-

- gism. III a 1797 clausa et ad cultum gr. ross. adempta; moderna pro Soc. Jesu a. 1663 ab Eppo Isajkowski erecta . . . . . 10881  
 Adm. Julius Aloysius Ellert. Decanus.  
 Vicar. 1. Paulus Grzybowski.  
 — 2. Stanislaus Werenik.  
 Capellae: murata in coemeterio et lignea in pago Grandzicze.
2. Filia Porzecze, sub. tit. B. M. V. de Perpetuo Succursu lignea, a parochianis erecta . 3193  
 Filial. Josephus Kuczyński.  
 (Off. post. Porzecze).
3. Eccl. post. *PP. Bernardin.* paroch. s. t. Invent. S. Crucis, 3 cl. murata, a. 1595 a Rege Sigismundo III et militib. erecta . . . 5211  
 Adm. Thomas. Doliński.  
 Vicar. Alexander Chodyko.  
 Mans. Stanislaus Drzewiński.  
 Capella Poniemuń.
4. Eccl. *PP. Franciscanor.* cum monasterio — paroch. s. t. B. M. V. Angelor 2 cl. murata, a. 1635 ab Eustachio Kurcz erecta . . . . 4937  
 Adm. Michael Rutkowski.  
 Vicar. Miecislaus Wondrak.  
 Patres monachi et sacerdotes in monasterio v. infra.  
 Capellae: Augustówek et Grodnae in coemeterio.
5. Eccl. Monial. *S. Birgittae.* cum monasterio s. t. Annunt. B. M. V. murata, a. 1642 a Chistophoro et Alexandra Wiesiołowski erecta.  
 Capellanus. Michael Głębocki.

### In districtu Grodnensi.

6. *Indura* — eccl. par. s. t. Sss. Trinitatis, 3 cl. fund. Joan. Dowojnowicz 1542 a., murata

- |                                                         |      |
|---------------------------------------------------------|------|
| a. 1815. a. sacerđ. Rodziewicz et p̄rochia-             |      |
| nis erecta . . . . .                                    | 4704 |
| Adm. Napoleo Sobolewski.                                |      |
| Vicar.                                                  |      |
| (Off. post. Indura).                                    |      |
| 7. Filia Usnarz s. t. Exaltationis S. Crucis,           |      |
| lignea, a 1795 a. Dno Pancerzyński erecta               | 2080 |
| Filial. Ladislaus Łuchtanowicz.                         |      |
| Capellae: Lachnow, Obremszczyzna et ibid.               |      |
| murata sepulchr.                                        |      |
| (Off. post. Krynki).                                    |      |
| 8. <i>Jezioro</i> — eccl. par. s. t. Ss. Rosarii B. M.  |      |
| V. 4 cl. lignea, a. 1679 a p̄rochian. ere-              |      |
| cta . . . . .                                           | 1700 |
| Adm. Nicolaus Philippus Tomaszewicz.                    |      |
| Vicar.                                                  |      |
| (Off. post. Jezioro).                                   |      |
| Capellae: in coemeterio lignea, Nowa Ruda,              |      |
| Skidel murata.                                          |      |
| 9. Kotra v. Kaszubińce eccl. sub. tit. Imma-            |      |
| cul. Conc. B. M. V. . . . .                             | 1646 |
| Capell. Franciscus Bobnis                               |      |
| (Off. post. Skidel).                                    |      |
| 10. <i>Wielkie Ejsymonty</i> —eccl. par. s. t. B. M. V. |      |
| et S. Joan. Niepomuc 4 cl. fund. 1660 ab                |      |
| Anna Ejsymont, murata a. 1849 a sacerđ                  |      |
| Siczieniewski et p̄rochianis erecta: ibid. ima-         |      |
| go B. M. V. miraculis illustris . . . . .               | 4290 |
| Adm. Dominicus Jarosz                                   |      |
| Capellae: in coemeterio, Wielka Brzostowica             |      |
| et Masalany.                                            |      |
| (Off. post. Łunna).                                     |      |
| 11. Filia Kraśnik s. t. S. Michaelis Arch. et S.        |      |
| Mariae Magdal. murata, a. 1824 a Comite                 |      |
| Dziekoński erecta . . . . .                             |      |
| Filial (vacat.)                                         |      |
| (Off. post. Łunna).                                     |      |

12. *Hoża*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli,  
4 cl. fund. a Casimiro Jagiell. 1494, murata  
a. 1862 sumptib. parochianor. erecta . . . 5563  
Adm. Constantinus Teżyk.  
(Off. post. Grodno per Hożen. plebeam  
administr.)  
Capella: Przełom.
13. *Druskieniki* eccl. s. t. B. M. V. de Monte  
Carm. a. 1844 aedificata sumptibus aegroto-  
rum . . . 1340  
Adm. Boleslaus Wolejko.  
(Off. post. Druskieniki).
14. *Mosty*—eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 4 cl.  
lign., a. 1539 a Regina Bona erecta . . . 4257  
Adm. Thaddaeus Sawaszyński.
15. Filia Mikielowszczyzna s. t. B. M. V. mura-  
ta, a. 1823 a generali Andrzejkowicz erecta.  
Filial. (vacat.)  
(Off. post. Mosty).
16. *Kamionka*—eccl. par. s. t. Epiphaniae Dni,  
5 cl. lign., a. 1580 a Gasparo Kłodziński  
erecta . . . 2620  
Adm. Boleslaus Jarocki.  
Capella: Oleszkowicze.  
(Off. post. Miłkowszczyzna).
17. *Krynki*—eccl. par. s. t. S. Annae, 5 cl. a  
1521 a rege Sigismundo I erecta . . . 9903  
Adm. Ludovicus Bałaban.  
Vicar.  
Capella Mała Brzostowica.  
(Off. post. Krynki).
18. *Kwasówka*—eccl. par. s. t. Immac. Concept.  
B. M. V. 5 cl. fund. a Christina Wiesiołow-  
ska a. 1600, murata a. 1881 a praeposito  
et parochianis erecta . . . 2218  
Adm. Adolphus Tomkiewicz.  
(Off. post. Indura).

19. *Lunna* — eccl. paroch. s. t. S. Annae, 5 cl. fund. reginae Bonae 1546 a., murata a. 1785 a rege Stanislao Augusto erecta . . . . . 2277  
Adm. Adolphus Michniewicz. 71820  
Capellae: Jablonow, Czerlona et Lunna in coemeterio.  
(Off. post. Lunna).

### VII. Decanatus Kobrinensis. (gub. Wiln.)

1. *Civit Kobryń* — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. fund. c. a. 1500, reaedif. a Hier. Wollowicz a. 1625, diruta 1812 a. in bello, mur. a. 1846 a parochian. erecta, in ea imago Salvatoris miracul . . . . . 6030  
Adm. Casimirus Stankiewicz, Decanus.  
Vicar. Joannes Kundziewicz.  
Capella Nowosady.  
(Off. post. Kobryń).
2. *Janow* — eccl. par. s. t. Crucis 3 cl. fund. 1746 a Principissa Szujaska conflagrata a. 1823, murata a. 1842 sumptib. sacerd. Pallulon et parachianor. erecta . . . . . 1865  
Adm. Victor Ellert. 7895  
Capellae: in coemeterio, Zakoziel et Molodowo.  
(Off. post. Janow).

### VIII. Decanatus Lidensis. (gub. Grodn.)

1. *Lida* — eccl. paroch. s. t. Exaltationis S. Crucis, fund. Jagiellonis 1387 2 cl., murata a. 1770 a sufragan. Vilnen. Thoma Zinkowicz erecta . . . . . 15492  
Adm. Josephus Szkop, Decanus.



Vicar. 1. Antonius Świl.

— 2. Joannes Kondrat.

Filia Krupa s. t. Sss. Trinitatis, lignea, a. 1460 ab Anna Dowojno erecta.

Capellae: Czechowce, Perepeczyce et in coemeterio.

(Off. post. civit. Lida).

2. *Nowydwór* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. lignea, a. 1480 a Dno Czołgin erecta, reaedif. 1749 a. . . . . 5650  
Adm. Boleslaus Moczulski.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Szczuczyn Liden. distr.)

3. *Żółudek* — eccl. paroch s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. fund. Casimiri Jagiellon. 1490 murata, a. 1835 a Comitissa Uruska erecta . 9739  
Adm. Matthaeus Łajewski.

Vicar.

Capella Krasula.

(Off. post. Żółudok).

4. *Lack* — eccl. paroch. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. lignea, a. 1424 a Dno Stanisl. et Andr. Prostołowicz Skinder erecta; reaedif. 1777 a. 1906 sumptibus parochianorum et cura parochi Josephi Szkop murata aedificata . . 6000  
Adm. Vincentius Taszkun.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Szczuczyn).

5. *Szczuczyn* — eccl. paroch s. t. Jesu Chr. et S. Teresiae V. 4 cl. fund. 1436, murata a. 1829 a Principe Drucki-Lubecki erecta . . 2725  
Adm. Zeno Worotyniec.

(Off. post. Szczuczyn).

6. *Białohrud* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. 5 cl.

- ligna, a. 1609 a Duce Joanne Zawisza erecta . . . . . 2375  
 Adm. Casimirus Stalewski.  
 Capella Białohrud.  
 (Off. post. civit. Lida).
7. *Trokiele* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. 5 cl. ligna, a. 1500 a Principe Martino Gasztold erecta . . . . . 4264  
 Adm. Josephus Sidorski.  
 Filia Dworzyszcz s. t. B. M. V. ligna, a. 1779 a Patrib. S. J. erecta.  
 (Off. post. Bastuny).
8. *Jelna* — eccl. paroch. s. t. B. M. V. S. Rosarii 5 cl. ligna, a. 1667 a Joanne Sapielha et Sophia Odachowska erecta . . . . . 3200  
 Adm. Michael Ziemczonek.  
 Capella Bielica.  
 Filia Waszkiewicz s. t. S. Annae, murata, a. 1763 a Dno Solohub erecta.  
 (Off. post. Nieman-Sielec).
9. *Żyrmuny* — eccl. paroch. s. t. S. Crucis, 4 cl. fund. a Joanne Zawisza a. 1630, ligna a. 1778 a Principe Carolo Radziwill erecta . . . . . 5030  
 Adm. Boleslaus Sperski.  
 (Off. post. Bastuny).
10. *Nieściecz* — eccl. paroch. s. t. S. Michael. Arch. 5 cl. ligna, a. 1715 a Venatore aulico Kaluszewski erecta . . . . . 2773  
 Adm. Venceslaus Gintowt-Dziewaltowski.  
 (Off. post. Nieman-Sielec).
11. *Różanka* — eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. murata, a. 1674 a Duce Pac erecta . . . . . 4001  
 Adm. Ladislaus Klamun.  
 (Off. post. Szczuczyn).
12. *Hermaniszki* — eccl. paroch. s. t. Sss. Trinitatis, 5 cl., fund. eppor. Vilnens., a. 1686

ab Eppo Brzostowski lignea erecta est, a.  
vero 1880 sumptib. parochianor. opere la-  
teric. exstructa . . . . . 3890

Adm. Czelkis Petrus. 65139

(Off. post. Werenowo).

**IX. Decanatus Merecensis.** (gub. Wiln. districtus  
Trocens).

1. *Merecz* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M.  
V. 3 cl. murata, a. 1418 a Rege Ladislao  
Jagiello fundata, a. vero 1648 a Rege La-  
dislao IV restaurata . . . . . 6514

Adm. Thomas Kakareko. decanus.

Vicar. Joseph Kraujalis.

Mans. Adamus Szlapowicz.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Merecz).

2. *Filia Marcinkańce* s. t. Ss. Ap. Simonis et  
Judae, a. 1700 a sacerd. Józefowicz erecta,  
qua incensa a. 1870 sumptib. parochianor.  
aedificata lignea . . . . . 5075

Filial. Josephus Wangal.

(Off. post. Marcinkańce).

3. *Filia Rotnica* s. t. S. Bartholomaei Apost.  
lignea, a. 1762 a Principe Leone Sapieha  
erecta . . . . . 2865

Filial. Franciscus Bernot.

(Off. post Druskieniki).

4. *Niedzingi* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis,  
3 cl. murata, a. 1844 a Generali Żyliński  
erecta . . . . . 2938

Adm. Casimirus Stebierakas.

Vicar.

Capella Michniuny.

(Off. post. Orany).

5. *Przelaje* eccl. lig. sub. tit. S. Bartholomaei

- Ap. fund Vitoldiana dotata a regibus Alexandro Jagiel., Batorio et Sigism. III sup-  
pressa a 1865, restituta 1905 . . . . . 2750  
Adm. Josephus Czaplik.  
(Off. post. Orany)
6. *Olkieniki* — eccl. paroch. s. t. Visitation. B. Mariae V. 3 cl. fund. Bonae, ditata a Batorio, murata a 1823 a sacerd. Kotowicz et Francisco Rupejko erecta, aucta a. 1898 . . . 9686  
Adm. Alexius Racewicz.  
Vicar. 1. Hieronimus Janulanis  
— 2  
(Off. post. Olkieniki)
7. *Daugi* — eccl. paroch. s. t. Providentiae divinae, 3 cl. murata, circa a. 1400 a Magno Duce Lit. Vitoldo fundata, a. vero 1862 a sacerd. Matthaeo Piotrowski sumpt. paroch. reaedificata . . . . . 6150  
Adm. Leopoldus Waszkiewicz.  
Vicar.  
(Off. post. Orany-Daugi).
8. Filia Orany s. t. S. Michaelis Arch. lignea, a. 1780 a Generali Brzostowski erecta . . . 5912  
Filial. Vincentius Wołowicz.  
Vicar.  
Capellae: Kamień, Bobryszki, Bychowcyszki, et in coemeterio parochiali.  
(Off. post. Orany).
9. *Punie*—eccl. paroch. s. t. S. Jacobi Ap. 3 cl. fund. 1503 a rege Alexandro, murata a. 1857 a sacerd. Zagórski sumpt. parochianor. erecta . . . . . 3132  
Adm. Stephanus Raczkowski  
Capella in coemeterio.
10. *Butrymańce* eccl. s. t. Salvatoris, lignea, a. 1843 a sacerd. Jezierski erecta . . . . . 2592

Filial. Josephus Deksnis.

(Off. post. Butrymance).

11. *Jezno*—eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Arch. et S. Joan Bapt. 4 cl. murata a. 1643 a Steph. et Christ. Pac erecta . . . . . 5415

Adm. Georgius Zubrzycki.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Jezno).

12. *Stokliszki*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl. fund. 1593 a rege Sigism. III murata an. vero 1777 a Josepho Boufall restaurata . . 7251

Adm. Vincentius Butwid.

Vicar.

Capellae: Piesztowiany et in coemeterio.

(Off. post. Jezno).

13. *Olita*—eccl. paroch. s. t. S. Ludovici, 4 cl. a. 1524 erecta est lignea a Duce Zabrzeziński, a. vero 1818 sumptib. sacerdl. Kamiński aedificata opere latericio . . . . . 2828

Adm. Constantinus Staszewski.

14. *Filia Oława* s. t. Ss. Trinitatis lignea, a. 1802 a Kiejstut-Giedymino erecta . . . . 3080

Filial. Raphael Juchnis

(Off. post. Olita, Trocen. distr.)

15. *Pioszuny* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 4 cl. lignea. a. 1825 a sacerdl. Soroko erecta . . . . . 4995

Ibid. imago Dei Genitricis miraculis insignis.

Adm. Antonius Deksnis.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Butrymance).

16. *Hanuszyszki*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Philippi et Jacobi 4 cl., a. 1568 a Joanne Naru-

szewicz erecta est lignea; a. vero 1829 a  
Dno Szetkiewicz aedificata oper. lateric. . . 5959  
Adm. Matthaeus Szydagis.  
Vicar.

(Off. post. Hanuszyszki).

17. *Duśmiany*—eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Simonis et Judae 5 cl. lignea, a. 1820 sumpt.  
Patrum Camedul. erecta . . . . . 3629

Adm. Stanislaus Szlamas.

Capella Żyliny.

(Off. post. Hanuszyszki).

18. *Niemonajcie*—eccl. par. s. t. Nativ. B. M. V.  
5 cl. lignea, a. 1325 a Nicolao et Casimir.  
Sapieha erecta., a. autem 1831 a Dno Vin-  
centio Żyliński restaurata, a. 1901 a paro-  
chianis murata . . . . . 3000

Adm. Felix Bałuszko.

(Off. post. Olita).

19. *Niemoniuny*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et  
Pauli, 5 cl. lignea, a. 1789 sumpt. Kacza-  
nowska erecta, a. vero 1878 cura sacerdot.  
Noniewicz et sumpt. Stanisl. Morawski ac  
parochianor. restaurata . . . . . 3200

Adm. Simeon Bystrais.

Capella in cometerio.

(Off. post. Jezno).

20. *Birsztany*—eccl. par. s. t. S. Thaddaei—Ju-  
dae Ap. 4 cl. lignea, a. 1787 a Principe Ca-  
simiro Sapieha erecta . . . . . 1297

Adm. Joannes Karwelis-Korwel.

38267

(Off. post. Preny gub. Suwal.)

# **X. Decanatus Nadwilejcensis.** (gub. Wiln. distr. Wilejcen)

1. *Wółkolata*—eccl. paroch. s. t. S. Joan. Bapt.  
3 cl. fund. Elisab. Radziwill a. 1524, postea

a 1624 a Subcamer, Dolmat-Isajkowski erecta est lignea a. vero 1884 a sacerd. Cycen. et parochian. e lapid. exstructa . . . . 6764  
Adm. Boleslaus Sokołowski.

Vicar.

Capellae: in coemeterio, Teresdwor et Star-  
ra-Żosna.

(Off. post. Duniłowicze).

2. *Duniłowicze*—eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Arch. et B. M. V. de mont. Carmelo, 4 cl. fund. a principib. Olszaniensib. c. a. 1500 a. 1624 ab eppo Isajkowski lignea erecta est. qua ab incendio a. 1894 consumpta a sacerd. Dulko sumptib. paroch. Mariae Abramowicz reaedificata . . . . . 6125

Adm. Alexander Dulko. Decanus.

Vicar.

(Off. post. Duniłowicze).

3. Filia Dzierkowszczyzna s. t. Ascen. Dni murata, a. 1817 a Leone Domejko erecta . . . 2400  
Filial. Vincentius Szablowski.

Capellae: Duniłowicze, Jasienowicze, Kra-  
śniani et Darewo.

4. *Zadziew*—eccl. paroch. s. t. Transfigur. Dni, 4 cl. lignea, a. 1760 ab Eppo Zienkowicz erecta . . . . . 4440

Adm. Mathias Bugianis.

Capella Zadziejew.

(Off. post. Postawy).

5. *Łuczaj*—eccl. paroch. s. t. S. Thaddei Ap. 4 cl. murata, a. 1766 ab Elisab. Puzynina erecta . . . . . 7620

Adm. Kryński Joannes.

Vicar.

Capellae. Łuczaj et Hruzdowo.

(Off. post. Duniłowicze).

6. *Miadziol*—eccl. paroch. s. t. Stanislai Ep.

M. 4 cl. lignea, a. 1454 ab Andrea Sako-  
wicz erecta qua ab igne consumpta a. 1952  
a parochianis raedificata . . . . . 5650

Adm. Adamus Pleskaczewski.

Capellae: Miadzioł et Przegrodzie.

(Off. post. Miadzioł).

7. *Parafianow*—eccl. paroch. s. t. Ss. Nominis  
B. M. V. 4 cl. fund. Archidiaconor Cpli Vil-  
nensis lignea, a. 1765 ab Eppo Słupski re-  
staurata, a. 1904 sumptib. parochianor. mu-  
rata . . . . . 6829

Adm. Stephanus Romanowski.

Vicar.

Capella Hniezdziłowo.

(Off. post. Dokszyce, Minscen. gub.)

8. *Postawy*—eccl. paroch. s. t. Immac. Concept.  
B. M. V. 4 cl. fund. a Joan. Zeenowicz a.  
1522, lignea a. 1617 a Stanislao et Anna  
Biegańska erecta . . . . . 3050

Adm. Dzieszulski Alexander.

42878

Capellae: Kubarki et Mańkowicze.

(Off. post. in loco.

## XI. Decanatus Oszmianensis. (gub. Wiln.)

1. *Oszmiana*—eccl. par. s. t. S. Michaelis Arch.  
1 cl. murata, fund. a. 1387 a Jagiellone . . . . . 11058

Adm. Julianus Ejdziatowicz, Decanus.

Vicar. 1. Wękiewicz Joannes.

— 2.

Capellae: in coemeterio Olany, Horodniki et  
Polany.

(Off. post. civit. Oszmiana).

2. *Olszany*—eccl. paroch. s. t. S. Joannis Bapt.  
2 cl. condita a princip. Olszanien. XV sa-  
eculo; a Sapiehis ad cultum helveticum ra-



- pta; a. 1618 a Paulo Sapieha cum monasterio Pp. franciscanor, exstructa moderna . . . 6802  
 Adm. Boleslaus Korn.  
 Vicar. 1. Stanislaus Huniewicz.  
 — 2.  
 (Off. post. Holszany).
3. Filia Bohdanów s. t. S. Michaelis Archang. 3500  
 Filial. Thomas Syrwid.  
 Capella: Olszany et in coemeterio.  
 (Off. post. via Holszany-Wiszniew.)
4. *Smorgonie* — eccl. lign. sub. titulo S. Michael. Arch. fund. a. 1503 a Georgio Zenowicz; lateric. ex helvetico cultu a. 1612 catholico sacrata et a. 1866 suppressa, ad ritum graeco rossiaticum adempta. Aedificatur novalater. sumptib. paroch. sub titulo S. Mich. Arch. et S. Alexii . . . . . 4376  
 Adm. Michael Wieliczko.  
 (Off. postal. Smorgonie).
5. *Krewo*—eccl. later. sub. tit. S. Joannis Bapt. a rege Ladisl. Jagiellone a. 1387 fundata a Gastoldis et Zakrzewski dotata, a. 1866 ad cultum graeco rossiaticum adempta. Aedificatur nova sumptib. parochianor. . . . . 6179  
 Adm. Antonius Ościłowicz.  
 (Off. postal. Krewo).
6. *Soly*—eccl. paroch. s. t. S. Rosarii B. M. V. 4 cl. fund. 1620 a Joan. Kiszka et Christina Drucka Sokolnicka lignea, cum a. 1812 ab incendio consumpta esset, a. 1849 sumpt. par. Petri Żyliński et parochianor. nova est aedificata . . . . . 7385  
 Adm. Josephus Pakalnis.  
 Vicar. 1. Laurentius Liesniewski.  
 — 2.  
 Filia Daukszyszki s. t. Patrocinii B. M. V.

Capellae: Soły, Słobodka in coemeterio, Rac-  
zuny et Proniuny.

7. Filia Gudohaje s. t. Visitationis B. M. V.  
fund. 1764 a. Joseph et Anna Wojno . . . 5883

Filial. Felix Mingin.

(Off. post. Soły).

8. *Grauzyszki*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et  
Pauli, 4 cl. lignea, ab Eustachio Kordiej  
erecta, circa a. 1650 . . . . . 4400

Adm. Antonius Gajlewicz.

Capella Klewica.

(Off. post. Oszmiana civit.)

9. *Żuprany* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et  
Pauli, 5 cl. fund. circa med. XVI s. a. Dnis  
Henrico Dauksza et Dowgird. rapta a cal-  
vinistis, a. 1646 recuperata a Canonico Kle-  
czkowski; murata a. 1854 sumpt. Comit. Czapski et parochianor erecta . . . . . 7547

Adm. Leonardus Rodziewicz.

Vicar.

(Off. post. Soły).

10. *Oszmianka Murata* — eccl. par. s. t. B. Ma-  
riae V. 5 cl. lignea et a. 1790 a Subcame-  
rar. Ign. Ważyński erecta, antea capella. . 4500

Adm. Antonius Jabłoński.

58115

Vicar.

(Off. post. civit. Oszmiana).

## XII. Decanatus Prużanensis. (gub. Grodn).

1. *Civit Prużana*—eccl. paroch. s. t. Assumpt.  
B. M. V. 3 cl. fund. a. 1522, a reg. Bona  
a. 1534 dotata, a 1884 reaedicata . . . . 2027

Adm. Antonius Songajło, Decanus.

Capellae: in coemeterio, Dołhe, Kuplin et  
Bukrabowszczyzna.

(Off. post. civit. Prużana).

- 2 *Szereszów*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 3 cl. fund. reg. Bonae 1538 a., mur. a. 1848 a paroch. erecta . . . . . 2900  
 Adm. Joannes Nieczyporowicz.  
 (Off. post. Szereszew).
3. *Sielec* eccl. sub. tit. S. Laurentii M. a. 1471 fund. a reg. Bona 1535 dotata; a 1866 suppressa et ad cultum graeco ross. adempta; aedificatur nova sub tit. S. Alexii conf. sumptib. parochianor . . . . . 1463  
 Adm. Bartholomaeus Jasiak.  
 (Off. post. et tel. Sielec).
4. *Sichniewicze*—eccl. par. s. t. Patrocinii B. M. V. 4 cl. fund. 1534 a Floriano et Anna Rudogowski, mur. a. 1785 a Josepho et Maria Prozor erecta . . . . . 2365  
 Adm. Antonius Sałatyński.  
 Vicar.  
 Capella Międzylesie.  
 (Off. post. Kartuz-Bereza).
5. *Bereza* eccl. sub tit. SSS. Trinitatis fund. Joannis et Barbarae Hamszeiorum a. 1477; a. 1832 officium cum titulo in eccl. pp. Cartusianorum translatum, ipsa vero qua filialis exister. ad an. 1866, quo una cum parochiali suppressa et ad cultum greco russiac. adempta; parochialis vero diruta fuit. Construitur nova sumptib. paroch. . . . . 2128  
 Adm.  
 Capella Pieski.  
 (Off. post. et tel. Bereza).
6. *Kiwatyceze*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli 5 cl. lign. a. 1605 a Nicolao et Sophia Pac erecta . . . . . 876  
 Adm. Antonius-Ludovicus Pogumirski. 11759  
 Capellae: Sieliszcze et Równo.  
 (Off. post. Tewli v. fer. Moscov-Brest.)

**XIII. Decanatus Radunensis.** (gub. Wiln. district. Lidensis).

1. *Ejszyszki*—eccl. paroch. s. t. Ascens. Dni, 2 cl. fund. Vitoldi dotata a Sigism. I 1522 a. murata a. 1852 a sacerd. Paulo Kalinowski erecta . . . . . 10821  
     Adm. Nicasius-Joseph Gintowt - Dziewałtowski, decanus.  
     Vicar. 1. Nicodemus Aborowicz.  
         — 2.  
     Capella Podzitwa.  
         (Off. post. Ejszyszki).
2. *Raduń*—eccl. paroch. s. t. Ss. Rosarii B. M. V. 3 cl. fund. reg. Bonae a. 1517, lignea a. 1838 a. sacerd. Maciejewski erecta . . . . . 10000  
     Adm. Stanislaus Brzozowski.  
     Vicar. Joannes Gudanis.  
         (Off. post. Raduń).
3. *Wasiliszki*—eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri, et Pauli 3 cl. lignea, a. 1489 a. Rege Polon. Casimiro erecta, a. 1903 mur. a Cur. Sokołowski et paroch. . . . . 10282  
     Adm. Franciscus Sokołowski.  
     Vic. Joannes-Ladislaus Sielewicz.  
         (Off. post. Wasiliszki).
4. *Nacza*—eccl. par. s. t. Immacul. Concept. B. M. V. 4 cl. fund. a. 1529 a Marianna Kościewiczowa; a. 1766 a sacerd. Josepho Kuczewski erecta lign. Ibid. statua Jesu Chr. miraculis illustris . . . . . 7702  
     Adm. Adamus Sokołowski.  
     Vicar. Rochus Giełażunas.  
         (Off. post. Radun).
5. *Koleśniki* — eccl. paroch. 3 cl. s. t. Immac. Conc. B. M. V. fund. a. 1707 a Constant. Kuncewicz, reaedicatur . . . . . 5466

Adm. Michael Rudzis.

(Off. post. Ejszyszki).

6. *Bieniakonie* — eccl. paroch. s. t. S. Joan. Bapt. 4 cl. lignea, a. 1734 a Joanne Czapliński erecta, dein 1902 a. murata cura parochi Thad. Zahorski et sumptibus parochianorum . . . . . 4788

Adm. Joannes Jankiewicz.

(Off. post. Bieniakonie).

7. *Butrymańce* eccl. s. t. S. Michaelis Arch. lignea a. 1779 a barone Szrotter erecta . . 2463

Adm. Petrus Budro.

(Off. post. Bieniakonie).

8. *Zabłoc*—eccl. par. s. t. Sss. Trinitatis, 4 cl. fund. 1623 a. Comit. Nicolao Narbutt, murata a. 1812 a Ludovico Tyszkiewicz erecta . . . . . 6820

Adm. Joannes Każarnowicz.

Vicar.

Capellae: Woronicze et Zabłoc.

(Off. post. Wasiliszki).

9. *Wawioroka*—eccl. paroch. sub. t. S. Francisci 4 cl. fund. 1413 a. a Michaele Golginowicz, a. 1568 a dissidentibus occupata, a. 1648 restituta, a. vero 1840 a Samuele Kostrowicki e lapid. exstructa est . . . . . 7320

Adm. Joannes Sacharko.

Vicar.

Capella Stankiewiczze.

(Off. post. Wasiliszki).

10. *Iszczolna* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 5 cl. a. 1514 a Dno Andrea Wojnowicz erecta est, a. vero 1758 a Dno Wall. opere later. exstructa . . . . . 3895

Adm. Antonius Paksztis.

Capella Możejkw wielki.

(Off. post. Szczuczyn).

11. *Werenowo* — eccl. paroch. s. t. S. Thaddaei  
Ap. 5 cl. fund. Mosiewicz dux Mstisław. li-  
gnea, a. 1705 a Dno Alexaudrowicz erecta . 3075  
Adm. Ignatius Szopara.  
(Off. post. Woronowo).
12. *Ossowo*—eccl. paroch. s. t. S. Georgii M. 5  
cl. lignea a. 1666 a Casimiro et Alexandro  
Frackiewicz erecta; reaedificata 1732 a. Ge-  
org. Radziwill . . . . . 4170  
Adm. Josephus Staszys.  
Capella Horodna.  
(Off. post. st. v. fer. Bastuny).
13. *Soleczniki* — eccl. paroch. s. t. S. Petri Ap.  
5 cl. fund. 1410 lignea, a. 1523 a. Joanne  
Chodkiewicz erecta . . . . . 4650  
Adm. Casimirus Burak.  
Vicar.  
(Off. post. Bieniakonie).
14. *Filia Male Soleczniki*, lignea. a. 1834 a Dno  
Nicolao Mianowski erecta . . . . . 2700  
Filial. Felix Lobowidzki. 84152  
Capella Montwiłowszczyzna.  
(Off. post. Jaszuny).

#### XIV. Decanatus Słonimensis. (gub. Grodn.)

1. *Civit. Słonim* — eccl. par. s. t. S. Andreae  
Ap. 3 cl. ante an 1493 a rege Cesimiro Ja-  
giel. erecta est lign., a vero 1775 a sacerdot.  
Ancuta et Eppo Giedrojć opere later ex-  
structa . . . . . 12600  
Adm. Bronislaus Sarosiek.  
Vicar.  
Capella Derewianczyce.  
(Off. post. Słonim).
2. Ibid. eccl. et menasterium Monial. Bernard.

- s. t. Providentiae Divinae, 3 cl. mur. a. 1645  
ab Alexandro Judycki erecta.  
Capellanus Richardus Klamm.
3. *Zdzięcioł*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V.  
5 cl. mur. a. 1646 a Leone Sapieha erecta 10578  
Adm. Justinus Petranis, decanus.  
Vicar. Stephanus Zapaśnik.  
Capellae: *Zdzięcioł* mūr. a Dno Strawiński  
aedificata, Orłino lign. et in coemeterio.  
(Off. post. *Zdzięcioł*).
4. *Dworzec*—eccl. par. s. t. Corporis Chti, 4 cl.  
a. 1516 a Dno Kieżgallowicz et parochian.  
erecta . . . . . 3986  
Adm. Medardus Użumedzki.  
Capella in coemeterio et Białogórna.  
(Off. post. st. v. fer. Nowojelna).
5. *Dereczyn* eccl. sub. tit. Assumptionis B. M.  
V. later. a principib. Const. et Sophia Po-  
lubińskiis a. 1 18 fund., conflagrata et sup-  
pressa a. 1866; aedificatur nova sumptib. pa-  
rochianor . . . . . 2269  
Adm. Adamus Abramowicz.  
(Off. post. *Dereczyn*).
6. *Różana* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 5 cl.  
fund. ab. Alexandro Jazłowiecki a. 1569,  
mur. a princip. Sapieha aedificata . . . . 1962  
Adm. Joannes Zamejć.  
(Off. post. *Różana*).
7. *Kossów* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis et S.  
Crucis, 5 cl. fund. a. 1526 a Chreptowicz,  
dotata 1626 a Sapieha Leone. a véro 1878 a  
Vandalino Pusłowski et parochian. opere la-  
ter. exstructa . . . . . 1619  
Adm. Antonius Kisiel. 30745  
Capellae: in coemeterio mur., Hrudopol et  
Reginow utraq. a Dno Jundziłł aedif.  
(Off. post. *Kossowo*).

**XV. Decanatus Socolcensis.** (gub. Grodn.)

1. *Civit. Sokolka* — eccl. par. s. t. S. Antonii  
 C. 3 cl. a. 1560 a Rege Sigismundo erecta,  
 a. vero 1848 a sacerđ. Kryszczun ex lapide  
 campestri exstructa et a Decano Sokol-  
 censi Anselmo Noniewicz cum parochianis  
 opere latericio notabiliter. dilatota a. D.  
 1901 . . . . . 11285  
     Adm. Anselmus Noniewicz, Decanus.  
     Vicar. 1. Stanislaus Szyroki.  
             — 2.  
             (Off. post. civit. Sokolka).
2. *Kuźnica* — eccl. par. s. t. Provid. divin.  
 3 cl. lignea, 1561 a rege Sigismundo II fun-  
 data, a. vero 1863 a sacerđ. Pisanko restau-  
 rata . . . . . 5630  
     Adm. Joannes Naruszys.  
     Vicar.  
     (Off. post. Kuźnica).
3. *Kundzin* — eccl. par. s. t. Nativ. B. M. V.  
 4 cl. lign. a. 1562 a rege Sigismundo II  
 erecta, a. vero. 1856 a sacerđ. Ignatio Ja-  
 worski opere later. exstructa . . . . . 2000  
     Adm. Constantinus Kościa.  
     Mans. Matthaeus Żakowicz.  
     (Off. post. Sokolka).
4. *Janow* — eccl. par. s. t. S. Georgii M. 4 cl.  
 fund. Stanisl. Rudomina 1623 a., lign. a.  
 1725 a. Principe Sapieha erecta, a. 1904 a  
 paroch. murata . . . . . 7320  
     Adm. Isidorus Cybulski.  
     Vicar.  
     Capella in coemeterio a. 1897 restaurata.  
     (Off. post. Janowo).
5. *Suchowola* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri



- et Pauli, 4 cl. a. 1591 a Wiesiołowski erecta, a. vero 1884—5, sumptib. parochianor. opere later. exstructa . . . . . 11298  
 Adm. Joannes Zabłocki.  
 Vicar. 1. Ferdinandus Hajkowiez.  
 — 2.  
 Capella Chodorowka in coemeterio.  
 (Off. post. Suchowola).
6. *Sokolang* — eccl. par. s. t. Transfig. Dni, 5 cl. a. 1618 a Rege Sigismundo III lignea erecta a. vero 1883 a sacerd. Wysocki opere later. exstructa . . . . . 3817  
 Adm. Thaddaeus Makarewicz.  
 (Off. post. civit. Sokółka).
7. *Dombrowa* — eccl. par. s. t. S. Stanislai M. et S. Antonii Pad. 5 cl. fund. a Radziwillis c. a. 1460, iign., 1695 a Rege Sigismundo III erecta, a. 1902 oper. later. exstructa cura Sacerd. Joseph. Fordon . . . . . 11047  
 Adm. Ceslaus-Vitalis Górski.  
 Vicar. Michael-Venceslaus Grabowski.  
 Capellae: Starokamienna et in coemetetio.  
 (Off. post. Dombrowo).
8. *Nowydwor* — eccl. par. s. t. Jesu Chr. 5 cl. mur. c. 1503 a regina Bona erecta . . . . . 3330  
 Adm. Stanislaus Kuprel.  
 (Off. post. Sidra).
9. *Odelsk* — eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V. 5 cl. fund. Casim. Jagiellon. a. 1490 lign., a. 1560 a Rege Sigismundo erecta . . . . . 5795  
 Adm. Ignatius Ejner.  
 Vicar.  
 Mans. Ladislaus Klukowski.  
 (Off. post. Odelski).
10. *Szudziałów* eccl. par. sub tit. Nativitatis B. M. V. fundata a. 1643 suppressa a. 1865 s. t. S. Vincentii Terrarei C. . . . . 3287

Adm.

(Off. post. Krynki).

11. *Korycin* — eccl. par. s. t. S. Crucis, 5 cl. lign. a. 1461 a rege Sigismundo II erecta . 8316

Adm. Sigismundas Czarkowski.

Vicar.

Mans. Ladislaus Klukowski.

(Off. post. Janowo).

12. *Sidra* — eccl. par. s. t. SSS. Trinitatis 5 cl. mur. a. 1535 a Castell. Gasztold erecta, a. vero 1782 a comite Potocki reconstructa . 3000

Adm. Romualdus Chodyko.

(Off. post. Sidra).

13. *Zalesie*—eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. mur. a. 1632 a Dno Hieronym. Wollowicz erecta 1244

Adm. Joannes Ukryn.

77369

(Off. post. Sidra).

## XVI. Decanatus Swiencianensis. (gub. Wiln.)

1. *Civitas Swienciany*—eccl. par. s. t. Omnium Sanctor. 1 cl. fundata a Magno Duce Lit. Vitoldo, dotata a Sigism. I 1514 a., erecta lignea a. 1638; a. vero 1898 opere later. extructa . . . . . 15763

Adm. Joannes Burba, Decanus.

Vic. 1. Joannes Burba

— 2. Constantinus Pawłowicz.

Capellae: Raczkowszczyzna, Cyrkliszki et Stanisławow, Neo-Swieciany.

(Off. post. civitas Swienciany).

2. *Hoduciszki*—eccl. paroch. s. t. B. M. V. de monte Carmelo, 3 cl. fund. a. 1608 a Canonico Kiszka, murata a. 1826 a Praelato Cywiński erecta . . . . . 7887

Adm. Benedictus Krysztopanis.

Vicar.

(Off. post. Hoduciszki).

3. *Komaje* — eccl. par. s. t. S. Joannis Bapt. 3 cl. murata, a. 1606 a Joanne Rudomina erecta . . . . . 6424

Adm. Antonius Szabanowicz.

Vicar.

Capellae: Szylwa et Olechniszki in coemeterio.

(Off. post. Komaje).

4. *Lyntupy* — eccl. paroch. s. t. S. Andreae Ap. 3 cl. lignea, a. 1459 ab Andrea Dowgerdowicz fundata, a. vero 1700 a Joanne Brzostowski restaurata . . . . . 6564

Adm. Joachim Raczkowski.

Vicar.

Capellae in coemeterio.

(Off. post. Lyntupy).

5. *Daugieliszki* — eccl. paroch. s. t. S. Annae et Joachim, 4 cl. a. 1526 ab Alberto Gasztoldo fundata, qua ab incendio consumpta a. 1889 cura sacerdot. Burba sumptib. parochianor. aedificata . . . . . 6746

Adm. Josephus Klikowicz.

Vicar. 1. Hieronymus Janulanis.

— 2.

Capellae: Porynga condita c. a. 1620, reaedif. 1745, murata 1818 a Laurent. Bobiński; hic imago Crucifixi D. N. J. C., miraculis insignis.

2 capel. Kaczergiszki.

(Off. post. civit. Swienciany).

6. Filiae: 1) Przyjaźń s. t. Visit. B. M. V. et S. Joan. murata, a. 1828 a Dno Kameński fundata a. 1906 nova latericia a Joan. Kameński aedificata . . . . . 3086

Filial. Casimirus Lekstutowicz.

(Off. post. Ignalino).

7. *Sieniszki* s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, lignea, a. 1511 a Barbara Narbutowiczowa erecta.

Filial. (vacat).

8. *Cejkinie* s. t. B. M. V. lignea, a. 1773 a Nicolao Smigielski erecta. Curam animarum exercet Petrus Bertulis . . . . . 3160

(Off. post. Świenciany).

9. *Twerecz*—eccl. par. s. t. Ss. Tainitatis, 4 cl. lignea, fund a. a. 1501 a Georgio et Nicolao Wargalowicz fundata, a Felice Pac, dotata; a. 1905 a curato Antonio Ślabszyński lotericia erecta sumptib. parochianor. . . . 7545

Adm. Antonius Ślabszyński.

Vicar.

(Off. post. Widzy, Caunem gub)

10. *Melegiany*—eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 4 cl. murata, a. 1779 a Justina Kublicka erecta . . . . . 4384

Adm. Placidus Szarkowski.

Vicar.

Capellae: Melegiany in coemeterio et Krykiany.

(Off. post. Hoduciszki).

11. *Strunojcie* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. fund. 1781 a Joan. et Constantia Hrebnicki, murata a. 1848 a Dno Maślowski erecta . . . . . 3796

Adm. Georgius Głodeń.

(Off. post. Świenciany).

12. *Polusze* — eccl. par. s. t. S. Joseph, 5 cl. lignea, a. 1750 a sacerdot. Bazylewski erecta . 2719

Adm. Antonius Matewicz.

(Off. post. Ignalino).

13. *Korkożyszki*—eccl. paroch. s. t. Ss. Ap. Petri et Pauli, 5 cl. fund. 1502 a Hedwig. Nie-

|                                                                                                                                                                                                                                        |  |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------|
| mirowiczowa lignea, a. 1838 a. parochianis restaurata . . . . .                                                                                                                                                                        |  | 3979  |
| Adm. Jaroslaus Bejnarowicz.<br>(Off. post. st. fer. v. Podbrodzie).                                                                                                                                                                    |  |       |
| 14. <i>Sorokpol</i> — eccl. paroch. s. t. S. Casimiri C. 5 cl. lignea, a. 1775 a. Dno Soroko erecta .                                                                                                                                  |  | 1990  |
| Adm. Curam animarum exeret Vincen-<br>tius Brzozowski.<br>(Off. post. st. v. fer. Podbrodzie).                                                                                                                                         |  |       |
| 15. <i>Lyngmiany</i> — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 5 cl. fund. a. Sigism. I. 1517 a.; 1720 a. Comite Tyszkiewicz erecta est lignea, a. vero 1887 cura sacerdot. Szymański sumptib. parochianor. opere later. exstructa . . . . |  | 4262  |
| Adm. Antonius Nieniewski.<br>(Off. post. Nowo-Swieńciany).                                                                                                                                                                             |  |       |
| 16. <i>Labonary</i> — eccl. paroch. s. t. Nativ. B. M. V. 5 cl. fund. eppor. Vilnensium, lignea a. 1820 sumptib. parochianor. erecta . . . .                                                                                           |  | 4747  |
| Adm. Josephus Sadunas.<br>Capella Styrnie in coemeterio.<br>(Off. post. Nowo-Swieńciany).                                                                                                                                              |  |       |
| 17. <i>Koltyniany</i> — eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. lignea, a. 1633 a. Joanne Narbutt erecta .                                                                                                                                     |  | 4587  |
| Adm. Michael. Meszyk.<br>Capella in coemeterio paroch.<br>(Off. post. Nowo-Swieńciany).                                                                                                                                                |  |       |
| 15. <i>Kukuciszki</i> — eccl. par. s. t. S. Joan. Bapt. 5 cl. lignea, a. 1604 ab Eppo Wojna erecta qua ab incendio consumpta cura sacerdot. Walunas sumptib. parochianor. exstructa .                                                  |  | 4773  |
| Adm. Casimirus Dauksza.<br>Capella in coemeterio parochiali.<br>(Off. post. Uciany, Caunensis gub.)                                                                                                                                    |  | 92412 |

# **XVII. Decanatus Swirensis.** (gub. Wiln.)

1. *Swir*—eccl. paroch. s. t. S. Nicolai Ep. 3 cl. fund. a Joanne principe Swirski a. 1452, murata a. 1653 a Gasparo Jasiński erecta . 6800  
Adm. Casimirus Walunas.  
Vic. Valerianus Holak.
2. Szemetowszczyzna mur. s. t. De perp. suc B. M. V., aedif. XVIII aevo a Sulistrowski, ampliata 1902 a. a Bolesl. Skirmunt, consecr. 1904 a. ab episcopo Viln. Eduardo Libero Barone de Ropp.: — . . . . . 2900  
Adm. Miecislaus Pietrzykowski.  
(Off. post. Swir).  
Cap.: Dobrowlany et Straczanka.
3. *Wojstom* — eccl. paroch. s. t. Sss. Trinitatis, 3 cl. fun. circa a. 1440, dotata 1490 a Steph. Jadolgowicz Radziwiłł; lignea a. 1774 a Sacerd. Joanne Twardowski erecta . . . . . 6218  
Adm. Adolphus Moczulski.  
Vicar.  
Capellae: Ruskie Sioło, Hruzdzienica, Hanuta et in coemeterio.  
(Off. post. Wojstom).
4. *Niestaniszeki* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lignea, a. 1479 a Bohdano Andrzejewicz erecta . . . . . 4700  
Adm. Casimirus Teżyk.  
Vicar.  
Capella Wyholenięty.  
(Off. post. Swir).
5. *Kobylnik* — eccl. paroch. s. t. S. Andreae Ap. 4 cl. lignea, a. 1463 a principibus Swirski erecta, a. 1901 sumpt. paroch et cura sacerd. Rosołowski murata erecta est . . . 4990  
Adm. Paulus Staniewicz Decanus.

Vicar.

Capellae: Pomoszcze et in coemeterio.

(Off. post. Kobylniki).

6. *Swiranki* — eccl. paroch. s. t. S. Georgii M.  
4 cl. lignea, a. 1690 sumptib. Capituli Vil-  
nen. erecta . . . . . 4453

Adm. Georgius Murnik.

(Off. post. Michaliszki).

7. *Żodziszki* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis  
4 cl. mur., a. 1612 a Christ. Komar. erecta 4610

Adm. Eduardus Dybel.

Capellae: Podstarzyń, Dubatówka.

(Off. post. telegr. Smorgonie).

8. *Kiemieliszki* — eccl. paroch. s. t. Nativ. B. M.  
V. 5 cl. lignea, a. 1781 a Dno Stanislao  
Pruszyński erecta . . . . . 4375

Adm. Adolphus Płaskowicki.

(Off. post. v. fer. Podbrodzie).

9. *Konstantynow* — eccl. paroch. s. t. Assumpt.  
B. M. V. a. 1793 a Dno Const. Chomiński  
erecta est lignea, a. vero 1826 a Dno Pa-  
szkiewicz exstructa oper. lateric; dein a. 1896  
a Comitib. Victore et Maria Starzyński nec  
non Alexio et Evelina Chomiński aucta . 3269

Adm. Josephus Ilcewicz.

(Off. post. Swir).

10. *Daniuszew* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinita-  
tis 5 cl. fund. a Joan. Kiszka et Christina  
Drucka Sokolnicka a. 1620 filial.; parochia-  
lis ab a. 1772, post incendium lignea a.  
1809 a Dno Klimański erecta, a. autem 1899  
sumptib. sacerdot. Gintowt et parochianor.  
restaurata . . . . . 2770

Adm. Cajetanus Czegan.

Vicar.

Capellae: Zalesie et in cometerio.

(Off. post. Smorgonie).

11. *Kluszczany*—eccl. paroch. s. t. S. Joachim,  
5 cl. lignea, a. 1786 a Joanne Korsak ere-  
cta, a. vero 1877 cura sacerdot. Galicz sum-  
ptib. parochianor. restaurata . . . . . 3224  
Adm. Joseph Ladislaus Sarosiek. 48309  
Capella in aula Szajkuny s. t. S. Michaelis  
Arch. murata, a. 1841 a Caun. Mensore  
Ign. Swolkien erecta.  
(Off. post. civit. Swienciany).

**XVIII. Decanatus Trocensis.** (gub. Wiln.)

1. *Civitas Troki* — eccl. paroch. s. t. Visit. B.  
M. V. 1 cl. murata, a. 1409 a Magno Duce  
Lith. Alexandro Vitoldo erecta . . . . . 9133  
Adm. Josephus Karkowski, decanus.  
Vicar. 1. Ignatius Branicki.  
— 2.  
Mans. Norbertus Szukanowski.  
Capellae: in coemeterio murata, in aula Za-  
trocze et in carcere.  
(Off. post. Troki).
2. *Landwarów*.  
Cur Alphonsus Grzybowski.
3. *Stare Troki* — eccl. paroch. s. t. Annuntiat.  
B. M. V. 3 cl. lignea. circa a. 1400 a Magn.  
Duce Vitoldo erecta, a vero 1899 a sacerdot.  
Leone Czudowski murata erecta est sumpt.  
parochianor. . . . . 7170  
Adm. Eustachius Jeleniewski.  
Vicar.  
(Off. post. civit. Troki).
4. Capella Połuknia.  
Capell. Joseph Ostrejko.
5. Capella Waka.  
Capell. Josephus Buczyński.



Capella Skorbuciany.

(Off. post. Landwarowo).

6. *Sumiliszki*—eccl. paroch. s. t. S. Laurentii.  
M. 3 cl. lignea, a 1501 a Rege Alexandro  
fundata, a vero 1772 a sacer. Kibitniewski  
restaurata . . . . . 6616  
Ibid. imago miraculis insignis S. Rochi C.  
Adm. Joannes Masiulis.  
Vicar. 1.

— 2.

(Off. post. civit. Troki).

7. *Dorsuniszki*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B.  
M. V. 4 cl. fund. Vitoldi, murata a. 1848  
sumpt. parochianor. erecta . . . . . 5333  
Adm. Mathias Józefowicz.  
Vicar.

(Off. post. Kroni).

8. *Giegużyn*—eccl. paroch. s. t. Annunt. B. M.  
V. 4 cl. fund. a. 1524 a Benigna Radziwiłł,  
lignea, a. 1852 sumptib. Dnae Zaleska et  
parochian. erecta . . . . . 4532  
Adm. Paulus Kołas.

Capellae: Rukła et Połomeń.

(Off. post. Janowo, Caunen. gub.)

9. *Kietowiszki* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinita-  
sis, 4 cl. lignea, a. 1676 a Dno Pociiej ere-  
cta . . . . . 5134  
Adm. Dominicus Wiełłowicz  
Vicar.

Capella Soboliszki murata.

(Off. post. Żyżmory).

10. *Użugście* — eccl. par. s. t. Ss. Ap. Petri et  
Pauli 4 cl. fund. a. 1500 a Joanne Dagier-  
dowicz a. 1898 incendio consumpta est. a.  
vero 1902 murata est erecta . . . . . 5500  
Adm. Constantinus Gruzdź.  
Vicar.

- (Off. post. Wysoki Dwór, Trocen. distr.)
11. *Żośle*—eccl. par. s. t. S. Georgii M. 4 cl. lignea, fund. ante a. 1517; a. 1533 a Dnis Joanne et Michale Nacza dotata: a. 1901 murata . . . . . 10174  
 Adm. Ignatius Kozakiewicz.  
 Vicar.  
 — Nicodemus Wojszutis.  
 (Off. post. *Żośle*).
12. Filia Kozakiszki s. t. B. Mariae V. murata, a. 1609 a Stanislao Bejnart erecta . . . . . 3222  
 Filial. Joannes Bobkiewicz.  
 Capellae: Wilkiszki, Poporcie et Narowy.  
 (Off. post. *Jewje*).
13. *Żyźmory* -- eccl. paroch. s. t. S. Jacobi Ap. 4 cl. lignea, a. 1528 a Rege Sigismundo fundata . . . . . 10265  
 Adm. Josephus Awgun.  
 Vic. 1. Justinus Auksztolis.  
 Filia Koszedary.  
 (Off. post. *Zyźmory*).
14. *Kowale*—eccl. paroch. s. t. S. Antonii C. 5 cl. fund. a parochian. 1780, murata a. 1800 a Vexillif. L. Wawrzecki erecta . . . . . 3324  
 Adm. Joannes Gaudziewicz.  
 Capellae: Tolejkiszki et in coemeterio.  
 (Off. post. *Kroni*).
15. *Rudniki* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis. 5 cl. lignea a. 1611 a Hier. Wołłowicz fundata, a. vero 1884 sumptib. parochianor. restaurata . . . . . 3387  
 Adm. Antonius Audycki.  
 (Off. post. *Jaszuny*).
16. *Jewje*—eccl. par. s. t. S. Annae 4 cl. lignea. circa a. 1600 a Bohdano Ogiński fund.; a. 1816 a Principe Gabriele Ogiński reaedific. 4195

Adm. Josephus Warpechowski.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Jewje).

17. Filia Rykonty s. t. Ss. Trinitatis murata,  
e coetu Helvetico sub finem XVII saeculi  
ab Ogiński cultui catholico dicata . . . . .

1577

Filial. Antonius Zimnoch.

79595

(Off. post. Landwarowo).

1. **VILNAE. ECCLESIA CATHEDRALIS** sub tit. S. Stanislai Ep. M. et S. Ladislai Reg. Conf. murata, a Rege Ladislao Jagellone a 1387 fundata. Penes illam Capitulum & Vicarii v. s.

### XIX. Decanatus Civitatis Vilnensis.

2. Eccl. parochial. Archipresbyterialis S. Joannis Bapt. 1 cl. murata, a Rege Jagiel. a. 1388 fundata . . . . .

6260

Praepositus Antonius Czerniawski.

Vicarii: Adam Kuleszo.

— Felix Mieszkis.

Capellae in coemeterio Rossa mur., et in aedibus post PP. Franciscanos.

3. Eccl. paroch. S. Spiritus 2 cl. circa. a. 1441 a Rege Alexandro fund., cura Prior. Ord. Praedicator. oper. latericio exstructa a. 1679: consecrata ab Eppo Brzostowski 1688 a., a vero 1899 sumptib. Antonii Daniszewski Praepositi renovata . . . . .

6015

Praepositus Antonius Daniszewski.

Vicar.

— Antonius Puncul.

4. Eccl. S. Georgii M. (Seminar.) post a. 1506 a Palatino Principe Nicolao Radziwiłł fundata.

Rector Seminarii diocesani et professores  
v. s.

5. Eccl. S. Crucis fund. a Gastoldo a. 1334, murata a 1543 ab Eppo Paulo Holszanensi, moderna a Bonifr. post. a. 1635 extructa.

Capel. Franciscus Wołodźko.

6. Eccl. paroch. ad. Portam. Acial. sub. tit. S. Teresiae V. 3 cl. a. 1646 a Subcancell. Pac Stephano ac. Ign. Dubowicz oper. later. extructa . . . . .

10550

Adm. Joannes Mokszecki, Decanus.

Vicar. Dyakowski Napoleo.

— Boleslaus Teżyk.

Capellae: super Portam Acialem cum Imagine B. Mariae V. miraculis gloriosa a. 1671 e ligno, a. vero 1829 opere later extructa, et in hospitali ophtalmico.

7. Eccl. Montis Salvator. sub. tit. Ascens. Dni, murata, a. 1695 a Theophilo Plater fund.

Adm. Stanislaus Jasiński.

8. Eccl. Paroch. Ss. Ap. Philippi et Jacobi 3 cl. a. 1542 a Castellano Georgio Chreptowicz erecta, a. vero 1690—1797 cura Prior. Ord. Praedicator. opere later. extructa .

10233

Adm. Bohdanus Wszyński, S. Th. C.

Vicar. 1. Casimirus Klepacki.

— 2.

Capella in Carcere.

Capellanus.

9. Eccl. paroch. S. Raphaelis Archang. 3 cl. murata, a. 1703 a Michaelae Koszyc aedificata . . . . .

1990

Adm. Joannes Uszyłło.

Vicar. Venceslaus Turlaj.

— Antonius Beszta-Borowski.

Capella in Coemeterio.

10. Eccl. paroch. post PP. Bernard. sub. tit. S. Francisci Seraph. 2 cl. murata, 1469 a Rege Casimiro Jagiellon. fundata . . . . . 8500

Adm. Joannes Kretowicz.

Vicar. 1. Alexander Sarosiek.

— 2. (vacat.)

Mans. Joannes Józefowicz.

Capellae: in Coemeterio et Scalae Christi.

11. Eccl. paroch. Omnium Sanctorum 1 cl. murata, a 1620 a Woitecho Chludziński fundata . . . . . 25900

Adm. Joseph Fordon.

Vicar. 1. Victor Kochański.

— 2. (vacat).

— 3. (vacat).

Mans. Antonius Grekowicz.

Capellae: Ponary, Biała Waka.

12. Eccl. paroch. Ss. Ap. Petri et Pauli 2 cl. murata, a Magno Duce Exercit. Lith. Pac a. 1688 erecta . . . . . 15000

Adm. Franciscus Zawadzki.

Vicar. Victor Szyłkiewicz.

— Thaddaeus Zawadzki.

Mans. Thomas Korbutowicz.

— Antonius Żyłowski.

Capellae: Kojrany, in coemeterio, in disciplinari carcere — Capel. Th. Korbutowicz et in Nosocomio amentium—Cap. Anicetus Butkiewicz.

13. Eccl. S. Annae pro Germanis Catholicis, murata ab Anna conjug. M. D. Vitoldi a. 1392 erecta . . . . . 997

Adm. Joannes Łabok, S. Th. M.

14. Eccl. Monialium Ord. S. Benedicti sub. tit. S. Catharinae V. M. murata, a. 1622 a Nicolao et Cathar. Horodyski fundata.  
Capellanus Stanislaus Maciejewicz, S. Th. M.
15. Eccl. S. Bartholomaei Ap. a 1644 erecta a Jacobo Załomaj, moderna a. 1824 exstructa  
Capell. Josephus Olechno, S. Th. M.
16. Eccl. S. Stephani Prtm. murata, a. 1600 a. sacer. S. J. Wysocki ex eleemosynis fundata.  
Capell. Constantinus Kontrym, S. Th. M.
17. Eccl. S. Nicolai Ep. fund. circa 1320 a fabris germanicis, a. 1400 loco lignae sumptib. Palatini Jewno murata erecta est.  
Capell. Antonius Wiskont.
18. Capella Domus Beneficentiae, sub. tit. S. Josephi Sponsi B. M. V., fund. a Radziwiłł et eppo Kossakowski 1798 a.  
Capell. Julianus Raczkowski.

**Idem decanatus extra fines Civitatis Vilnae.**

1. *Niemenczyn* — eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Archang. 2 cl. murata, a. 1387 a Rege Jagiellone fundata, a. vero 1842 sumpt. parochian. renovata . . . . .  
Administrator Casimirus Rogowski.  
Vicar. 1. Eduardus Dokurno.  
— 2. (vacat.)  
(Off. post. Niemenczyn).
2. *Sużany* s. t. S. Felicis Vales. murata, a quo et quando fundata sit, incertum, a. 1856 a Comite Joan. Tyszkiewicz renovata  
Adm. Franciscus Rasztutis.

7382

3087

- Capellae: in Coemeterio et in Lubow.  
(Off. post. Podbrodzie.)
3. *Suderwa* — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis  
4 cl. murata, a. 1803 ab Eppo Wołczacki  
fundata . . . . . 4275  
Adm. Adamus Łojko.  
Vicar. (vacat.)
- Capella Szyłany.  
(Off. post. Wilno.)
4. *Mejszagola* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B.  
Mariae V. 4 cl. murata, a. 1387 a Rege Ja-  
giellone fundata, a. vero 1865 cura sacerdot.  
Urbanowicz renovata . . . . . 5400  
Adm. Alphonsus Petrus.  
Vicar.
- Capellae Izabelino.  
(Off. post. in loco).
5. *Muśniki* — eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl.  
a Stanislao Kiszka palat. Witebsc. ante a.  
1614 fundata lignea, a. vero 1855 sumpt.  
parochian. oper. later. exstructa . . . . . 3583  
Adm. Josephus Szymkunas.  
(Off. post. Muśniki).
6. *Kiernowo* — eccl. paroch. s. t. Assumpt. B.  
M. V. 4 cl. lignea — fund. Jagiellon et Vi-  
toldi, ditata 1495 ab Anna Koricka . . . . . 3087  
Adm. Aloisius Urbanowicz.
- Capellae: penes Ecclesiam et in Plikiszki.  
(Off. post. Muśniki).
7. *Czabiszki* — eccl. par. s. t. S. Joannis Bap-  
t. 5 cl. loco lignee a. 1810 a Dno Piłsudzki  
oper. later. exstructa . . . . . 2712  
Adm.  
(Off. post. Żośle).
8. *Werki* — eccl. par. sub. tit. Invent. S. Crucis.  
5 cl. murata, a. 1664 a Eppo Białozor fund.

|                                                                               |        |
|-------------------------------------------------------------------------------|--------|
| a. vero 1755 a Michaelae et Christina Piotrowski renovata . . . . .           | 5050   |
| Adm. Joannes Adamowicz, S. Th. C.                                             | 137911 |
| Vicar. (vacat.)                                                               |        |
| (Off. post. Werki).                                                           |        |
| Capellae: 1) circa Ecclesiam cum stationibus passionis D. N. Jesu Christi 23. |        |
| Capellae: 2) in aula Czerwony dwór.                                           |        |
| — 3) Rzesza.                                                                  |        |

## XX. Decanatus Vilnensis in districtu.

- Turgele*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. murata, a. 1500 a Dno Wencesl. Mongierdowicz fund. a. vero 1837 a sacerdot. Brzostowski renovata . . . . . 10748

Adm. Paulus Szepecki.

Vicar. Stephanus Wierzbowski.

Mans. Jacobus Walentynowicz.

Capella in coemeterio murata sub tit. S. Felicis Vales. a. 1850 a. Dno Kobylński renovata.

(Off. post. Jaszuny).
- Gierwiaty*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis 4 cl. a. 1526 ab Eppo Joanne fundata. post 200 an. ab Eppo Zienkowicz reaedificata, a. 1900 — 3 murata a Cur. Ladislao Olszewski et parochianis erecta . . . . . 7571

Adm. Ladislaus Olszewski.

Vicar.

Capellae: Sokółojcie, Giry.

(Off. post. Worniany).
- Taboryszki*—eccl. par. s. t. S. Michaelis Arch. 4 cl. lignea, a. 1770 a Dno Skarbek-Ważyński erecta . . . . . 8819

Adm. Andreas Lacki.



Vicar.

Capella in Coemeterio a. 1807 aedificata.

(Off. post. Oszmiana).

4. *Worniany* — eccl. par. s. t. S. Georgii M. 4 cl. fund. circa a. 1640 a Maria Songajlo, murata a. 1769 a Marianna Abramowicz re-aedific., 1903 a. sumptibus parochianorum et praep. Mich. Głębocki ampliata . . . . 8779

Adm. Thaddaeus Zahorski, decanus.

Vicar. Paulus Obolewicz.

Capella Woronae s. t. S. Georgii, murata.

(Off. post. Worniany).

5. *Rudomina* — eccl. fund. a. Gregorio et Marianna Massalsciis c. a. 1640, suppressa a. 1866; aedific. nova . . . . .

Adm.

6. *Porudomina*, eccl. fil. aedificatur . . . . 2369

Adm.

7. *Ławaryszki* — eccl. paroch. s. t. S. Joannis Baptistae 4 cl. lignea, a. 1444 a. Rege Ladislao Warnen. erecta, a. 1906 murata sumptib. parochian. . . . . 9947

Adm. Josephus Mironas.

Vicar. 1. Boleslaus Serafin.

— 2.

(Off. post. Wilejka).

8. *Michaliszki* — eccl. paroch. s. t. S. Michaelis Arch. 5 cl. murata, a. 1622 a. Paulo-Cypriano Brzostowski erecta . . . . . 3160

Adm. Josephus Rowiński.

Capella in coemeterio murata a. Dno Kotwicz erecta.

(Off. post. Michaliszki).

9. *Bujwidze* — eccl. paroch. s. t. S. Georgii M. 5 cl. lignea, a. 1785 a Dno Radziszewski erecta 3870

Adm. Vincentius Baniewicz.

52894

Capellae: Rubno, Bujwidze, Pryciuny.

**XXI. Decanatus Vilejcensis. (gub. Viln.)**

1. *Radoszkowicze*—eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 3 cl. a. 1447 a Castell. Giedygołdowicz erecta est lignea, a vero 1859 a sacerdot. Petro Żyliński oper lateric. exstructa . . . 4106  
 Adm. Victor Białłozor, Decanus.  
 Vicar.  
 Mans. Michael Ordyński.  
 Capella Radoszkowicze in coemeterio.  
 (Off. post. Radoszkowicze).
2. *Budslaw*—eccl. paroch. s. t. Assumpt. B. M. V. 3 cl. fund. Alexandri Jagiellon. 1504 murata, a. 1783 a parochianis erecta . . . 4956  
 Adm. Vincentius Miskinis.  
 Vicar.  
 Filia Berezówka.  
 Capella Budslaw in coemeterio.  
 (Off. post. Dołhinow).
3. *Dołhinow* — eccl. paroch. s. t. S. Stanislai Ep. M. 4 cl. fund. Caroli et Evae Drucki Sokoliński 1704 a.; murata, a. 1853 a parochianis erecta . . . 7354  
 Adm. Hilarius Daniłowicz.  
 Vicar.  
 Filiae: Karolin et Żary.  
 Capella Dołhinow et in coemeterio.  
 (Off. post. Dołhinow).
4. *Kościeniewiczze* — eccl. paroch. s. t. Immac. Concept. B. M. V. 4 cl. a. 1663 erecta est lignea, a. vero 1763 a sacerdot. Feliciano S. J. opere later. exstructa . . . 5500  
 Adm. Joannes Krzywicki.  
 Vicar.  
 Capellae: Serwecz, Kulbaczyn, Kowieniowo et Horodyszcze.

- (Off. post. Kościeniewicze).
5. *Olkowicze*—eccl. paroch. s. t. Visit. B. M. V.  
4 cl. lignea, a. 1722 ab Eppo Horain anno  
vero 1905 cura praep. Ed. Wojciechowski et  
sumptibus parochian. murata erecta . . . . 6600  
Adm. Eduardus Wojciechowski. *Eduardus Wojciechowski*  
Vicar. *Eduardus Wojciechowski*  
Filia Wiazyń.  
Capellae: Starzynka, Obodowce et Ościukie-  
wicze.  
(Off. post. Ilia distr. Wilejzens).
6. *Krzywicze* — eccl. paroch. cum. Statua Sal-  
vatoris miraculis gloriosa, 5 cl. murata, a.  
1777 a. paroch. erecta . . . . . 3223  
Adm. Casimirus Rybikowski.  
Capellae: Kniahiń et Korczowatka.  
(Off. post. Dołhinow).
7. *Lebiedziew*—eccl. paroch. Nativ. B. M. V. 5  
cl. lignea, a. 1476 a Principe Holszański  
erecta, a. vero 1898 a Praeposito et paro-  
chianis restaurata . . . . . 2412  
Adm. Josephus Staszkievicz  
Capella Malinowszczyzna et in coemeterio  
murata.  
(Off. post. Mołodeczno).

**XXII. Decanatus Visnievensis.** (gub. Viln. Osz-  
mian. distr.)

1. *Wiszniew* — eccl. par. s. t. Visit. B. M. V.  
3 cl. fund. a. 1498 a Simone Gedygołdowicz;  
a. 1624 a Com. Chreptowicz murata . . . 7310  
Adm. Eduardus Cerran.  
Vicar.  
Capella in coemeterio.  
(Off. post. Wiszniew.)

2. *Gieranony* — eccl. paroch. s. t. Nicolai Ep.  
3 cl. fund. 1411 a Sigism. Kiejstutowicz;  
murata, a. 1519 a Duce Gasztoldo erecta . 3363  
Adm. Joseph Juchniewicz.  
(Off. post. Żemłosław).
3. *Dziewieniszki* s. t. Ss. Rosarii B. M. V.  
lignea, a. 1474 ab eod. Gasztoldo erecta . 5950  
Adm. Stephanus Umbras.  
Capella Berdowszczyzna.  
(Off. post. Bieniakonie).
4. *Hruzdowo-Oborek*—eccl. paroch. s. t. Assum.  
B. M. V. et S. Rochi, 5 cl. fund. 1473 a  
Bohdano et Andrea Sakowicz, lignea a. 1773  
a Principe Ogiński erecta . . . . . 3721  
Adm. Casimirus Cholawo.  
Capellae: in coemeterio, Chołchła et Czer-  
nowo.  
(Off. post. Mołodeczno).
5. *Derewna*—eccl. par. s. t. Assumpt. B. M. V.  
4 cl. murata, a. 1590 a Principe Nicolao  
Radziwiłł erecta . . . . . 6800  
Adm. Joannes Weber.  
Vicar.  
Capella in coemeterio paroch.  
(Off. post. Stołbcy gub. Minscen).
6. *Iwje*—eccl. paroch. 2 cl. fund. a. 1538. mo-  
derna a Nicolao Kiszka a. 1563 Pp. Bernar-  
din. erecta, ab an. 1837 parochialis s. t. Ss.  
Ap. Petri et Pauli . . . . . 10200  
Adm. Nicodemus Tarasewicz, decanus.  
Vicar. 1. Miecislaus Sawicki.  
— 2.  
(Off. post. Iwje).
7. *Filia Dudy* s. t. Ss. Rosarii B. M. V. lig-  
nea. a. 1772 a Dno Zienkowicz erecta . . 3885  
Filial. Vincentius Sidorski.

- Capellae: in coemeterio et Jatoltowicze.  
(Off. post. Iwje).
8. *Konwaliszki* — eccl. paroch. s. t. S. Nicolai  
Ep. Miren., 5 cl. lignea, a. 1808 a. Canonico  
Jankowski erecta . . . . . 3345  
Adm. Casimirus Kuczewski.  
Capella Stoki.  
(Off. post. Bieniakonie).
9. *Lipniskiki* — eccl. paroch. s. t. S. Casimiri C.  
4 cl. murata, a. 1510 a Rege Sigismundo  
fundata, a. vero 1804 reaedificata, a. Prince  
pe Bezborodko, qua a. 1890 ab incendio  
consumpta e lapidibus exstructa est . . . 8000  
Adm. Joannes Kunicki.  
Vicar. Vitoldus Zaniewski.  
Capella Zygmunciszki.  
(Off. post. Bastuny).
10. *Naliboki* — eccl. paroch. 5 cl. fund. ante. an  
1447 s. t. Assumpt. B. M. V. lignea, a. 1570  
a Principe Albrechto Radziwiłł erecta . . . 6882  
Adm. Antonius Dawidowicz.  
Vicar.  
(Off. post. Iwienica gub. Minscen).
11. *Subotniki* — eccl. paroch. s. t. S. Ladislai C.  
5 cl. lignea a. 1570 a Principe Albrechto  
Radziwiłł fundata est, a. vero 1900 curam  
animar. gerente sacerdot. Mikielunas sumptib.  
Comitis Ladislai Umiastowski murata erec  
ta est . . . . . 5565  
Adm. Joannes Krzysztofik.  
Vicar.  
Capellae: Kwiatkowce et in coemeterio.  
(Off. post. Żemłosław).
12. *Łazduny* — eccl. par. 5 cl. s. t. Ss. Ap. Si  
nis et Judae lignea, a. 1570 a Princip. Al  
brechto Radziwiłł fundata, a. 1772 a Dno  
Zienkowicz reaedificata, a. vero 1852 a Dno

|                                                                                                                                            |  |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------|
| Oscaro Milewski restaurata parochalis ab a.<br>1904 . . . . .                                                                              |  | 6600 |
| Adm. Franciscus Mackiewicz.<br>(Off. post. Iwje).                                                                                          |  |      |
| 13. <i>Surwiliszki</i> — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl. lignea, a. 1560 a Dna Rosa Hajkowska erecta . . . . .                   |  | 3843 |
| Adm. Josephus Żero.<br>Capella Klewica.<br>(Off. post. Żemłosław).                                                                         |  |      |
| 14. <i>Traby</i> — eccl. paroch. s. t. Nativ. B. M. V. 4 cl. fund. a. 1410 a Maryna Gasztoldowa, a. 1534 ab Alberto Gastoldo reaedif . . . |  | 4550 |
| Adm. Franciscus Czaglis.<br>(Off. post. Holszany).                                                                                         |  |      |
| 15. <i>Zabrzeż</i> — eccl. paroch. s. t. Sss. Trinitatis, 5 cl. lignea, a. 1466 ab Alexandro Zabrzeżyński erecta . . . . .                 |  | 7026 |
| Adm. Curam animarum exercet Alexander Łoszakiewicz.<br>Vicar.<br>Capella Rożesław.<br>(Off. post. Wołożyn).                                |  |      |

### XXIII. Decanatus Wołkowyscensis. (gub. Grodn.)

|                                                                                                                                                             |       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| 1. <i>Civit. Wołkowysk</i> — eccl. paroch. s. t. S. Ven-ceslai R. 3 cl. fund. Vitoldiana, murata a. 1848 a sacerđ. Łętowski et parochianis erecta . . . . . | 8904  |
| Adm. Ignatius Gryganiewicz, Decanus.<br>Vicar. Felix Zalewski.<br>(Off. post. civit. Wołkowysk).                                                            |       |
| 2. <i>Krzemienica</i> — eccl. paroch. s. t. Corporis Chr. 3 cl. mur. a. 1617 a Castell. Wolski erecta . . . . .                                             | 13121 |

Adm. Joannes Hołownia.

Vicar. 1. Jaroslaus Wojdag.

— 2.

Capella in coemeterio s. t. S. Rochi.

(Off. post. Zelwa).

3. *Jałówka* — eccl. sub tit. S. Michaelis Arch.  
lign. fund. reginae Bonae; suppressa a. 1866;  
aedificatur nova sumptib. parochianor . . . 2399

Adm. Antonius Piątkowski.

(Off. post.

4. *Porozowo* — eccl. paroch. s. t. Michaelis Arch.  
3 cl fund. a. 1460 a Joanne Rymwid, mur.  
a. 1828 a sacerd. Grabowiecki et parochia-  
nis erecta . . . . . 7790

Adm. Josephus Kancler.

Vicar.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Porozowo).

5. *Wołpa* (Grodzn. distr.) — eccl. par. s. t. S.  
Joan. Bapt. 4 cl. fund. ab. Alexio princ. Ol-  
szański a. 1478, lign. a. 1773 ab Eppo Kos-  
sakowski erecta . . . . . 2600

Adm. Venceslaus Grodzki.

Capella in coemeterio.

(Off. post. Łunna).

6. *Mścibow* — eccl. par. s. t. S. Joan. Babt. 4 cl.  
lign. a. 1512 a regina Bona erecta . . . . 3610

Adm. Marcus Burak.

Capella Walczuki.

(Off. post. Wołkowysk).

7. *Repla* — eccl. par. s. t. S. Annae, 4 cl. fund.  
a Georgio Scipione a 1632, lign. a. 1732 a.  
Michaelae Massalski erecta . . . . . 5430

Adm. Ladislaus Ławrynowicz.

Vicar.

Capella Tereszki et in coemeterio.

(Off. post. Łunna).

8. *Miedzyrzecze* — eccl. sub. tit. Annuntiationis  
B. M. V. lign. a 1533 a Mathia et Catharina  
Kłoczko fund., a. 1891 suppressa; aedificatur  
nova sumptibus parochianor . . . . . 3023  
Adm.
9. *Swisłocz*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 4 cl.  
lign. fund. ante Reform. a Pakoszio, a. 1630  
restituta cultui catholico, a. 1666 a Subthe-  
seaur. Lith. Kryszpin dotata. . . . . 4598  
Adm. Miecislaus Chrzonowicz.  
Capella Ss. Angelor. Cust in aula Krasna.  
(Off. post. Swisłocz).
10. *Zelwa* — eccl. sub tit. SSS. Trinit. et Imm.  
Concept. B. M. V. a Mich. Nacerowicz a. 1470  
fund. in monte; a. 1866 suppressa. Aedifica-  
tur nova sumptib. parochianor. . . . . 2242  
Adm. Ludovicus Kluk.  
(Off. post. Zelwa).
11. *Szydłowice*—eccl. par. s. t. Ss. Trinitatis, 4  
cl. fund. a Sophia, Anna et Camilla Krup-  
skie a. 1571 lign., a. 1600 a Castell. Wolski  
restaurata . . . . . 5240  
Adm. Casimirus Stanionis.  
Vicar.  
Capella in coemeterio.  
(Off. post. Wołkowysk).
12. *Hniezna* — eccl. par. s. t. S. Michael. Arch.  
5 cl. mur. fundatio ingnota vetustissima a.  
1424 a Dno Szemiotowicz dotata . . . . . 2560  
Adm. Venceslaus Harasimowicz.  
Capella in coemeterio.  
(Off. post. Wołkowysk).
13. *Pieski*—eccl. par. s. t. B. M. V. 5 cl. fund.  
Sapiehiana, dotata ab Oskierka 1801, ab a.  
1802 parochialis, lign. a. 1857 a. Comite  
Venceslao Krasicki erecta . . . . . 1020



|                                                                                                                                                                            |             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Adm. Stanislaus Krzywiec.<br>(Off. post. Pieski.)                                                                                                                          |             |
| 14. <i>Roś</i> — eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis 5 cl.<br>mur. a. 1616 a Duce Hieron. Chodkiewicz<br>erecta . . . . .                                                   | 1387        |
| Adm Maximilianus Sarosiek.<br>Capella Moczulna in coemeter.<br>(Off. post. Roś).                                                                                           |             |
| 15. <i>Strubnica</i> —eccl. paroch. s. t. Ss. Trinitatis.<br>5 cl. fund. reg. Bonae, lign. a. 1740 a Ge-<br>org. Sen-Sieniński et sacerdot. Abramowicz<br>erecta . . . . . | 2358        |
| Adm. Joseph Balczunas.<br>Capella Mosiewicz.<br>(Off. post. Pieski).                                                                                                       |             |
|                                                                                                                                                                            | <hr/> 58618 |

Summa omnium catholicorum utriusq. sexus in dioe-  
cesi Vilnensi . . . . . 1438522



# MONASTERIA

## in dioecesi Vilnensi.

*Monasterium Sanctimonialium S. Benedicti penes  
Eccl. S. Catharinae V. M. Vilnae 3 classis.*

|                                                  |    |    |
|--------------------------------------------------|----|----|
| <i>Abbatissa</i> ; Albina Grekowicz . . . . .    | 66 | 46 |
| <i>Sorores</i> : Catharina Konoplanska . . . . . | 71 | 43 |
| Valeria Pietraszkiewicz . . . . .                | 82 | 64 |
| Euphemia Chomicz . . . . .                       | 65 | 46 |
| Placida Chomicz . . . . .                        | 64 | 45 |
| Benedicta Chilińska . . . . .                    | 61 | 46 |
| Ciołkiewicz . . . . .                            |    |    |

*Monasterium PP. Franciscanorum Grodnae 2 cl.*

|                                           |    |    |
|-------------------------------------------|----|----|
| <i>Praep.</i> Michael Rutkowski . . . . . | 34 | 11 |
| Vic. Miecislaus Wondrak . . . . .         |    |    |

Extra Monasterium:

|                         |    |    |
|-------------------------|----|----|
| Thomas Syrwid . . . . . | 73 | 45 |
|-------------------------|----|----|

*Monasterium Monialium ord. S. Brigidae Grodnae 1 classis.*

|                                                      |    |    |
|------------------------------------------------------|----|----|
| <i>Antistina</i> : Eleonora Skrzendziewska . . . . . | 87 | 66 |
|------------------------------------------------------|----|----|

*In novitiatu:* Natalia Heos . . . . .  
 Anna Siemienowicz . .

*Ordin. S. Dominici.*

*Ordin. S. Benedicti.*

Scholiastica Chodasiewicz . . 60 46

*Monasterium monialium ord. S. Bernardini in  
 civitate Słonim 3 classis.*

*Antistita:* Judith Snarska . . . . . 72 10

*Sorores:* Coletta Hurczyn . . . . . 67 46

Anna Popławska . . . . . 83 64

*In Monasterio PP. Franciscanor. Grodnae detenti.*

Silvester Łuszyński.  
 Joannes Domaszewicz.  
 Theodosius Żylinski

## **PRESBYTERI EMERITI.**

1. Julianus Raczkowski.
2. Ignatius Daszczar, diaconus.
3. Thomas Korbutowicz.
4. Antonius Żwyłowski.
5. Stanislaus Drzewiński.
6. Ladislaus Klukowski.
7. Benedictus Bijejko.
8. Adolphus Kassianowicz.
9. Antonius Grekowicz.
10. Joseph Olechno.
11. Boleslaus Osiecki.
12. Jaroslaus Rosiński.

# Sacerdotes qui anno elapso et currenti obierunt.

*Quivis sacerdos tenetur pro singulis defunctis fratribus  
dicere unam Missam.*

|                                                                              | Nativ. | Sacer. |
|------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Zwierko Aleksander, S. Th. c. praep. eccl. Holsz. † 19 dec. . . . .       | 31     | 5      |
| 2. Sienkiewicz Joseph., praep. et decanus Liden-<br>densis † 27 dec. . . . . | 67     | 44     |
| 3. Silicki Petrus, Vic. eccl. Grodn. post. pp. Bern. † 29 dec. . . . .       | 30     | 3      |
| 4. Staszewicz Leurentius Vic. eccl. Vetus Troc. †<br>31 dec. . . . .         | 76     | 51     |
| 5. Kulesza Ladislaus emeritus † 16 dec. . . . .                              | 71     | 45     |
| 6. Szablicki Joannis, Filial. eccl. Marcink. †<br>28. ianuarii . . . . .     | 35     | 11     |
| 7. Masiulis Michael, Adm. eccl. Bujwid. †<br>27 martii . . . . .             | 58     | 30     |
| 8. Horbatowicz Felix, adm. Eccl. Ossov. †<br>8 apr. . . . .                  | 39     | 11     |
| 9. Krzyżewicz Franciscus Emeritus † 29 sept. . . . .                         | 72     | 49     |
| 10. Wołczk-Wołk Josephus . . . . .                                           | 41     | 1      |
| 11. Janisławski Xaverius . . . . .                                           | 80     | 47     |
| Commendatur orationibus Wojtkiewicz Julius<br>Fr. M. O. † 4 Dec. . . . .     | 85     | 61     |

# CATALOGUS

**Cleri tam saecularis quam regularis dioecesis  
Vilnensis.**

| A.                                                                                              | A n n i. |         |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|---------|---------|
|                                                                                                 | Aetat.   | Sacerd. | Offici. |
| Aborowicz Nicodemus, Vic. Eccl. Ejszysc. Dec. Rad . . . . .                                     | 1878     | 1904    | 1905    |
| Aborowicz Michael, S. Th. M. Catech. Commerc. fem. scholae, Mercatoriae et chem. techn. . . . . | 1870     | 1895    | 1903    |
| Aborowicz Christophorus, Adm. eccl. Knyszyn, Białostoc, Dec. . . . .                            | 1868     | 1891    | 1897    |
| Abramowicz Adam adm. Derec. Słon. Dec. . . . .                                                  | 1881     | 1905    | 1906    |
| Adamowicz Joannes, S. Th. C. Adm. eccl. Werk. Viln. Dec. . . . .                                | 1867     | 1980    | 1902    |
| Ambrożewicz Joseph, . . . . .                                                                   | 1855     | 1880    |         |
| Audycki Antodius, S. Th. C. Adm. eccl. Rudnic. Dec. Troc. . . . .                               | 1853     | 1878    | 1905    |
| Augun Joseph, Adm. eccl. Żyżmor. Troc. Dec. . . . .                                             | 1864     | 1887    | 1901    |
| Auksztolis Justinus Vic. Eccl. Żyżmor. Dec. Troc. . . . .                                       | 1881     | 1906    | 1906    |
| <b>B.</b>                                                                                       |          |         |         |
| Bajko Carolus, S. T. M. Prael Archid. Cath. Viln. Rector. Seminar. dioecesis . . . . .          | 1859     | 1886    | 1898    |
| Bajksztis Franciscus, Adm. eccl. Winn. Bielsces. Dec. . . . .                                   | 1851     | 1877    | 1900    |
| Balczunus Josephus, Adm. eccl. Strubn. Dec. Wałkow. . . . .                                     | 1880     | 1903    | 9 05    |
| Bałkowski Petrus, Adm. eccl. Szeszol. Giedr. Dec. . . . .                                       | 1858     | 1895    | 1897    |

|                                                                                                                           |      |      |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Bałoban Ludovicus, Adm. eccl. Krync.<br>Crodn Dec. . . . .                                                                | 1872 | 1897 | 1901 |
| Baltuszko Felix, Adm. eccl. Niemonajc.<br>Mer. Dec. . . . .                                                               | 1865 | 1897 | 1899 |
| Bandziejewicz Casimirus, Adm. eccl.<br>Malat. Dec. Giedrojcz. . . . .                                                     | 1851 | 1886 | 1900 |
| Baniewicz Vincentius, Adm. eccl. Bujw.<br>Dec. Viln. . . . .                                                              | 1863 | 1891 | 1906 |
| Bejnarowicz Jaroslaus, S. T. C. Adm.<br>eccl. Korkoż. Dec. Świec. . . . .                                                 | 1863 | 1888 | 1906 |
| Bernot Franciscus, Fil. Rotnic. Dec.<br>Merec . . . . .                                                                   | 1864 | 1888 | 1905 |
| Bertulis Petrus, Vic. Daug. Dec. Święc.<br>Beszta-Borowski Antonius, Vic. Eccl.<br>Viln. S. Raphaelis Arch . . . . .      | 1866 | 1891 | 1904 |
| Białozor Victor, Dec. Wilejc. Adm.<br>eccl. Radoszkowicz . . . . .                                                        | 1880 | 1904 | 1904 |
| Beniasz-Krzywiec, Adm. eccl. Borodz.<br>Dec. Dzisz . . . . .                                                              | 1870 | 1894 | 1906 |
| Biejko Benedictus . . . . .                                                                                               | 1873 | 1902 | 1902 |
| Bobkiewicz Joannes, S. T. M. Filial.<br>Kozakis. Dec. Troc. Ord. S. Stan.<br>et S. An. 3 cl. Eq. cruc. pect. dec. . . . . | 1894 | 1879 |      |
| Bobnis Franciscus, Vic. Iezior. eccl.<br>Dec. Grodn. . . . .                                                              | 1845 | 1868 | 1902 |
| Bojaruniec Hippolytus, S. Th. M.<br>Profes. et Procur. Sem. Viln. et<br>Notarius . . . . .                                | 1879 | 1902 | 1905 |
| Bolcewicz Henricus. . . . .                                                                                               | 1872 | 1909 | 1909 |
| Borodziej Josephus, Adm. eccl. Mior.<br>Dec. Dzisz. . . . .                                                               | 1866 | 1889 |      |
| Branicki Ignatius, Vic. eccl. Trocen.<br>Brazis-Frej Theodorus, Vic. Eccl. Ca-<br>thedralis . . . . .                     | 1867 | 1897 | 1905 |
| Brodowski Ladislaus, Mans. Dobrzyn.<br>Dec. Białostoc . . . . .                                                           | 1880 | 1903 | 1905 |
| Brozowski Stanislaus, Adm. eccl. Ra-<br>dun. Dec. Radun. . . . .                                                          | 1870 | 1900 | 1905 |
|                                                                                                                           | 1864 | 1887 | 1906 |
|                                                                                                                           | 1858 | 1888 | 1899 |

|                                                                     |      |      |      |
|---------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Brzozowski Vincentius. . . . .                                      | 1835 | 1859 |      |
| Buczyński Josephus, Capell. in Waka<br>Dec. Viln. in distr. . . . . | 1836 | 1859 | 1906 |
| Buczys Josephus Vic. Eccl. Białostoc.                               | 1874 | 1906 | 1906 |
| Budro Petrus, Adm. eccl. Butrym.<br>Dec. Radun . . . . .            | 1879 | 1902 | 1906 |
| Budwidt Philippus, Adm. eccl. Herman-<br>nowic. Dec. Dżisn. . . . . | 1895 | 1884 | 1900 |
| Budwid Vincentius, Adm. Stoklisc.<br>Dec. Merc. . . . .             | 1841 | 1868 | 1883 |
| Bugianis Mathias, Adm. eccl. Zadziew.<br>Dec. Nadwilej. . . . .     | 1867 | 1892 | 1901 |
| Bujno Julianus Vic. Eccl. Trzcian.<br>Dec. Białost. . . . .         | 1880 | 1906 | 1906 |
| Bujwis Daniel, Adm. eccl. Głęb. D. Dżis.                            | 1872 | 1896 | 1905 |
| Burak Casimirus, Adm. eccl. Solecz.<br>Dec. Radun . . . . .         | 1877 | 1902 | 1904 |
| Burak Marcus, Adm. eccl. Mscibow. Dec.<br>Voł. . . . .              | 1879 | 1900 | 1904 |
| Burba Joannes. Vic. eccl. Święcian . .                              | 1880 | 1904 | 1904 |
| Burba Joan., Adm. et. Dec. Swiencian.<br>aur. cruc. dec. . . . .    | 1853 | 1878 | 1903 |
| Burbulis Paulus, Adm. eccl. Bogusławisc.<br>Dec. Giedroj . . . . .  | 1868 | 1897 | 1900 |
| Butkiewicz Anicetus, Capel. in Noso-<br>comio amentium. . . . .     | 1870 | 1895 | 1893 |
| Bystrais Simeon, Adm. eccl. Niemon.<br>Dec. Mer. . . . .            | 1874 | 1895 | 1906 |

### C.

|                                                                               |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Cienzielski Sigismundus, Vic. Cap. Mil.<br>dist Varsowiensis . . . . .        | 1860 | 1883 | 1903 |
| Cerran Eduardus, Adm. eccl. Wiszniew.<br>Dec. Wiszniew . . . . .              | 1874 | 1897 | 1904 |
| Chalecki Alphonsus, Adm. eccl. Ikażn.<br>Dec. Dżisn. . . . .                  | 1874 | 1899 | 1905 |
| Chalecki Lucian, S. T. M. Praeceptor.<br>Commerc. et. real. scholar. Białost. | 1873 | 1899 | 1900 |



|                                                                               |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Chodyko Alexander Vic. Eccl. Grodn.<br>post. PP. Bernard. . . . .             | 1880 | 1905 | 1906 |
| Chodyko Romualdus, Adm. eccl. Sidr.<br>Dec. Sokole. . . . .                   | 1878 | 1903 | 1906 |
| Cholawo Casimirus, Adm. eccl. Hruzd-<br>Obor. Dec. Oszm. . . . .              | 1873 | 1899 | 1905 |
| Chomiccki Joannes, Adm. eccl. Perlejew.<br>Dec. Bielse. . . . .               | 1876 | 1899 | 1905 |
| Chrzczonowicz Miecislaus, Adm. eccl.<br>Swistoc. Dec. Wolkow . . . . .        | 1872 | 1901 | 1904 |
| Cybulski Isidorus, Adm. eccl. Janow.<br>Dec. Sokole. . . . .                  | 1868 | 1895 | 1898 |
| Czaglis Franciscus, Adm. eccl. Trab.<br>Dec. Wiszn. . . . .                   | 1874 | 1903 | 1906 |
| Craplik Josephus, Filial. Przeł. Dec.<br>Merec. . . . .                       | 1876 | 1899 | 1903 |
| Czarkowski Boleslaus, Adm. eccl. Po-<br>bikr. Bielse. Dec . . . . .           | 1873 | 1898 | 1901 |
| Czarkowski Sigismundus, Adm. eccl.<br>Koryc. Dec. Sokol. . . . .              | 1873 | 1897 | 1902 |
| Czarkowski Theophilus . . . . .                                               | 1873 | 1906 | —    |
| Czelkis Petrus, Adm. eccl. Hermanisc.<br>Dec. Lid. . . . .                    | 1868 | 1898 | 1905 |
| Czepan Cajetanus, Cur Daniusz. Dec.<br>Swir. . . . .                          | 1872 | 1900 | 1904 |
| Czerniawski Antonius, S. T. M. Praep.<br>Eccl. Viln. S. Joannis Bapt. . . . . | 1867 | 1892 | 1905 |

## D.

|                                                                                         |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Dalinkiewicz Antonius, Adm. eccl.<br>Juchnow. Dec. Bialostoc . . . . .                  | 1870 | 1892 | 1896 |
| Daniłowicz Hilarius, Adm. eccl. Doł-<br>hinow. Dec. Wilejc. . . . .                     | 1874 | 1896 | 1903 |
| Daniszewski Antonius, Adm. eccl. Eccl.<br>Viln. S. Spir. aur. cruce pect decor. . . . . | 1840 | 1864 | 1883 |
| Daszczar Ignatius, diaconus in mo-<br>nast. Bernard. Kretyngae . . . . .                | —    | —    | —    |

|                                                                                                                                                   |      |      |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Dauksza Casimirus, Adm. eccl. Kukuc.<br>Dec. Święc. . . . .                                                                                       | 1866 | 1896 | 1906 |
| Dawidowicz Antonius, Adm. eccl. Na-<br>liboc. Decan. Wiszniew . . . . .                                                                           | 1860 | 1888 | 1898 |
| Deksnis Antonius, Adm. eccl. Piosz<br>Dec. Mer . . . . .                                                                                          | 1868 | 1894 | 1902 |
| Deksnis Josephus, Filial. Butryman.<br>Dec. Merec. . . . .                                                                                        | 1857 | 1878 | 1902 |
| Diakowski Napoleon, S. T. M. Vic.<br>Viln. ad Port Acial. . . . .                                                                                 | 1374 | 1903 | 1903 |
| Dibel Eduardus, Adm. eccl. Żodzisc.<br>Dec. Swir. . . . .                                                                                         | 1870 | 1893 | 1899 |
| Dokurno Eduardus, Vic. Niemen. eccl.<br>1865                                                                                                      | 1888 | 1906 |      |
| Doliński Thomas, S. Th. C. Adm. eccl.<br>Grodn. Bernard. Eccl. et praecep-<br>tor scholae indust. acuendae, ord<br>S. Stanislai 3 cl. eq. . . . . | 1748 | 1876 | 1898 |
| Dolżyk Paulus, Adm. eccl. Łubin. Dec.<br>Bielsc. . . . .                                                                                          | 1871 | 1897 | 1901 |
| Domaszewicz Joannes . . . . .                                                                                                                     | 1866 | 1889 | —    |
| Dowbor Antonius, Adm. eccl. Nie-<br>wodnic. Dec. Białostoc. . . . .                                                                               | 1835 | 1858 | 1867 |
| Druktejn Dominicus, Adm. eccl. Prozor.<br>Dec. Dzisz. . . . .                                                                                     | 1867 | 1894 | 1897 |
| Drzewiński Stanislaus, Mans. eccl.<br>Grodn. PP. Bernard. . . . .                                                                                 | 1829 | 1852 | 1901 |
| Dudziński Julianus, Vic. eccl. Białost.<br>1880                                                                                                   | 1905 | 1905 |      |
| Dulko Alexander, Adm. eccl. Daniłow.<br>Decanus Nadvilejc. . . . .                                                                                | 1858 | 1888 | 1890 |
| Dzieszulski Alexander, Adm. eccl.<br>Postaw. Dec. Nadvilejc. . . . .                                                                              | 1863 | 1888 | 1893 |

# E.

|                                                                |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Ejdziatowicz Julianus, Adm. eccl. ac<br>Dec. Oszmian . . . . . | 1868 | 1891 | 1904 |
| Ejner Ignatius, Adm. eccl. Odelsc. Dec.<br>Sokołc . . . . .    | 1861 | 1884 | 1894 |

|                                                                                                                                                                           |      |      |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Ejtminowicz Guilielmus, infirmus in nosocomio Nowo-Wilejsk . . . . .                                                                                                      | —    | —    | —    |
| Ellert Juliannus-Aloysius, S. T. C. Decanus Grodn. Adm. eccl. Far. eccl. praeceptor gymnas, pueror. et puellar ord. S. Vladim. 3 cl. S. Stan. et Annae 2 cl. Eq . . . . . | 1866 | 1889 | 1896 |
| Ellert Victor, Adm. eccl. Janow. Dec. Kob. ryn . . . . .                                                                                                                  | 1860 | 1884 | 1895 |

**F.**

|                                                                                                                                                                         |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Farbotko Josephus Vic. eccl. Brześć-Lith. . . . .                                                                                                                       | 1877 | 1906 | 1906 |
| Fordon Josephus, Adm. eccl. Eccl. Viln. OO. Sanctorum. . . . .                                                                                                          | 1862 | 1887 | 1995 |
| Frackiewicz Victor, S. T. M. Protonotarius Apostolicus Praelatus domestici Suae Sanctitatis Canon Cath. Viln. et Officialis Consistorii Ord. S. Annac 2 cl. eq. . . . . | 1835 | 1861 | 1904 |

**G.**

|                                                                                |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Gabszewicz Josephus, Adm. eccl. Dubine Dec. Giedrojc . . . . .                 | 1834 | 1860 | 1883 |
| Gabszewicz Vincentius, Adm. eccl. Dołub. Dec. Bielsc. . . . .                  | 1872 | 1895 | 1901 |
| Gajlewicz Antonius, Adm. eccl. Grauzysc, Dec. Oszmian . . . . .                | 1865 | 1898 | 1901 |
| Gaudzewicz Joannes, Adm. eccl. Kowal. Dec. Troc . . . . .                      | 1861 | 1884 | 1904 |
| Gaul Josephus, Adm. eccl. Ciechanowiec. Dec. Bielsc. . . . .                   | 1870 | 1897 | 1901 |
| Giełażunas Rochus, Vic. Nac. eccl. Dec. Radun . . . . .                        | 1866 | 1897 | 1902 |
| Gintowt-Dziewałtowski Nicasius-Josephus, Adm. eccl. Ejszysc. Dec. Rad. . . . . | 1861 | 1893 | 1904 |

|                                                                               |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Gintowt - Dziewałtowski Vienceslaus,<br>Adm. eccl. Nieczec. Dec. Lid. . . . . | 1880 | 1902 | 1906 |
| Głębocki Michael, Capell. mon. Grodn.<br>Brigidae . . . . .                   | 1834 | 1857 | 1905 |
| Głodeń Georgius, Adm. eccl. Strun. Dec.<br>Święc. . . . .                     | 1848 | 1889 | 1896 |
| Górski Ceslaus, Adm. eccl. Dombrow.<br>Dec. Sokolcen . . . . .                | 1872 | 1895 | 1903 |
| Grabowski Michael - Venceslaus Vic.<br>eccl. Dąbrow. Dec. Sokolc. . . . .     | 1883 | 1906 | 1906 |
| Grekowicz Antonius, Mans. eccl. Viln.<br>OO. SS. . . . .                      | 1839 | 1862 | 1897 |
| Grodzki Venceslaus, Adm. eccl. Wołp.<br>Dec. Wołkow. . . . .                  | 1878 | 1901 | 1905 |
| Gruzdź Constantinus, Adm. eccl. Użugost.<br>Dec. Troc . . . . .               | 1871 | 1896 | 1900 |
| Gryganiewicz Ignatius, Decanus, et<br>Adm. eccl. Wołkowysc . . . . .          | 1854 | 1881 | 1892 |
| Grzybowski Alphonsus, Adm. eccl.<br>Landwar. Dec. Troc. . . . .               | 1836 | 1863 | 1906 |
| Grzybowski Paulus Vic. eccl. Farn.<br>Grodn. . . . .                          | 1874 | 1905 | 1905 |
| Gudanis Joannes, Vic. eccl. Radun .                                           | 1869 | 1904 | 1904 |

## H.

|                                                                                                                                                    |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Hajduk Alexander, Adm. eccl. Boćk.<br>Dec. Bielsc. . . . .                                                                                         | 1874 | 1900 | 1904 |
| Hajkowicz Ferdinandus Vicar. Suchov.<br>Dec. Bielsc. . . . .                                                                                       | 1873 | 1905 | 1905 |
| Hanusowicz Joannes, S. T. C. Prael.<br>Cath. Viln. Visitator. monaster. prae-<br>ceptor I gymn. ord. S. Annae et S.<br>Stanisłai 3 cl. eq. . . . . | 1863 | 1886 | 1901 |
| Harasimowicz Venceslaus, Adm. eccl.<br>Hniezn. Dec. Wołkowysc. . . . .                                                                             | 1865 | 1897 | 1903 |
| Holak Valerianus, Vic. Eccl. Swiren-<br>sis . . . . .                                                                                              | 1880 | 1905 | 1905 |

|                                                                      |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Hołownia Joannes, Adm. eccl. Krze-<br>mien. Dec. Wołkowysc . . . . . | 1876 | 1900 | 1905 |
| Hryniewski Leo Vic. eccl. Słonim . . .                               | 1871 | 1906 | 1906 |
| Huniewicz Stanislaus, Vic. eccl. Holsz.<br>Dec. Oszm. . . . .        | 1879 | 1905 | 1904 |

# I. J.

|                                                                          |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Ilcewicz Josephus, S. T. C. Adm. eccl.<br>Constant- Dec. Święc. . . . .  | 1857 | 1883 | 1906 |
| Jabłoński Romualdus, Adm. eccl. Dolis.<br>Dec. Białostoc. . . . .        | 1870 | 1892 | 1893 |
| Jabłoński Antonius, Adm. eccl. Mur-<br>Oszmian. Dec. Oszm. . . . .       | 1868 | 1891 | 1899 |
| Jancewicz Macarius, Adm. Udział. Dec.<br>Dzisz. . . . .                  | 1875 | 1901 | 1906 |
| Jankiewicz Joannes, Adm. Bieniak.<br>Dec. Radun . . . . .                | 1863 | 1898 | 1905 |
| Janowicz Boleslaus, Adm. eccl. Kalin.<br>Dec. Białost. . . . .           | 1869 | 1891 | 1904 |
| Janulanis Hieronimus Vic. Olkien.<br>eccl. Dec. Mer. . . . .             | 1880 | 1903 | 1906 |
| Januszewicz Georgius, Vic. eccl. Ca-<br>thedralis . . . . .              | 1872 | 1901 | 1905 |
| Jarocki Boleslaus-Vincentius, Adm. eccl.<br>Kamionc. Dec. Grodn. . . . . | 1868 | 1890 | 1892 |
| Jaroszewicz Albinus, Adm. eccl. Strab.<br>Dec. Bielsc. . . . .           | 1879 | 1901 | 1904 |
| Jarosz Dominicus, Adm. eccl. Wielk.—<br>Ejsymont. Dec. Grodn. . . . .    | 1857 | 1882 | 1900 |
| Jasiak Bartholomeus Adm. eccl. Sielc.<br>Dec. Pruż. . . . .              | 1862 | 1890 | 1906 |
| Jasieński Stanislaus, Adm. eccl. Viln.<br>Montis Salv. . . . .           | 1869 | 1894 | 1905 |
| Jeleniewski Eustachius, Adm. eccl. St.<br>Troc. Dec. Troc. . . . .       | 1833 | 1863 | 1901 |

|                                                      |      |      |      |
|------------------------------------------------------|------|------|------|
| Józefowicz Joan., Mans. Viln. p. Bernard. Eccl. .... | 1831 | 1864 | 1886 |
| Józefowicz Mathias, S. T. C. Adm. Dor-               |      |      |      |
| sunisc. Dec. Troc. aur. pect. cruce.                 |      |      |      |
| decor. ....                                          | 1848 | 1876 | 1895 |
| Juchniewicz Josephus, Adm. eccl. Geran.              |      |      |      |
| Dec. Wiszniew. ....                                  | 1878 | 1901 | 1905 |
| Juchnis Raphael, Filial. Oław. Dec.                  |      |      |      |
| Merec. ....                                          | 1874 | 1899 | 1902 |

## K.

|                                        |      |      |      |
|----------------------------------------|------|------|------|
| Kaczyński Antonius, Adm. Wys.-Lith.    |      |      |      |
| Dec. Brest. ....                       | 1871 | 1900 | 1904 |
| Kaj Benno, Vic. eccl. Białostocensis.  | 1882 | 1905 | 1905 |
| Kakareko Thomas, Adm. et dec Mere-     |      |      |      |
| censis ....                            | 1864 | 1895 | 1905 |
| Kancel Josephus, Adm. eccl. Porozow.   |      |      |      |
| Dec. Wołkowysc. ....                   | 1873 | 1897 | 1900 |
| Karwelis-Korwel Joannes, Adm. eccl.    |      |      |      |
| Birszt. Dec. Merec ....                | 1874 | 1901 | 1903 |
| Karwowski Josephus, Adm. et Decanus    |      |      |      |
| Troc. ....                             | 1838 | 1862 | 1879 |
| Kassianowicz Adolphus, Mans. et Poe-   |      |      |      |
| nitent. Eccl. Cath. ....               | 1839 | 1880 | 1891 |
| Każarnowicz Joannes, Adm. eccl.        |      |      |      |
| Zabłoc. Dec. Radun. ....               | 1862 | 1887 | 1900 |
| Kiecarys Joannes, Adm. eccl. Gielczyn. |      |      |      |
| Białostoc. Dec. ....                   | 1862 | 1884 | 1897 |
| Kisiel Antonius, Adm. Kossow. Dec.     |      |      |      |
| Słonim ....                            | 1836 | 1859 | 1881 |
| Klamm Ladislaus, Adm. eccl. Rożan      |      |      |      |
| Dec. Lid. ....                         | 1874 | 1901 | 1904 |
| Klamm Richardus, Capell. Monial. Ber-  |      |      |      |
| nard. Słonim ....                      | 1878 | 1899 | 1905 |
| Klepacki Casimirus Vic. eccl. Viln.    |      |      |      |
| SS. Ap. Philippi et Jac. ....          | 1864 | 1892 | 1906 |

|                                                                                                                                                                                         |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Klikowicz Josephus, S. T. C. Adm. Daugielisc. Dec. Swiencian. aur. cruce pect. decor. . . . .                                                                                           | 1848 | 1876 | 1902 |
| Kluk Ludovicus, Adm. eccl. Zielw. Dec. Wolk. . . . .                                                                                                                                    | 1882 | 1905 | 1906 |
| Kluczyński Vincentius, S. T. D. Prael. domest. Suae Sanctitatis, Prael. Capit. Viln. f. m. Praesidis oc Eccl. Collegii ord. S. Vlodimiri 3 el. S. Stanislai 2 el. et S. Annae 3 el. eq. | 1847 | 1871 | 1903 |
| Klukowski Ladislaus . . . . .                                                                                                                                                           | 1832 | 1856 | 1905 |
| Knobelsdorf Richardus, Adm. eccl. Suraz. Dec. Bialostoc. . . . .                                                                                                                        | 1866 | 1889 | 1900 |
| Kochański Victor, Vic. eccl. Viln. OO. San. . . . .                                                                                                                                     | 1873 | 1902 | 1902 |
| Kołas Paulus, Adm. Gieguż Dec. Troc.                                                                                                                                                    | 1869 | 1896 | 1906 |
| Kondrat Joannes, Vic. eccl. Lid. . .                                                                                                                                                    | 1882 | 1905 | 1906 |
| Kontrym Constantinus, S. T. M. Adm. Viln. Eccl. S. Stephani praeceptor Ostrobr. et Rajsc. scholarum . . . .                                                                             | 1840 | 1869 | 1905 |
| Korbutowicz Thomas, Mans. Eccl. Ss. Ap. Petri et Pauli ac Capellan. in carcere detentor . . . . .                                                                                       | 1844 | 1875 | 1897 |
| Korkuć Adolphus, Filial. Berezow. Dec. Bialostoc . . . . .                                                                                                                              | 1836 | 1859 | 1903 |
| Korn Boleslaus, Adm. eccl. Holszan. Dec. Oszm. . . . .                                                                                                                                  | 1867 | 1890 | 1906 |
| Kosiński Leonardus, . . . . .                                                                                                                                                           | 1834 | 1857 | 1870 |
| Kościa Constantinus, Cur. Kundz. Dec. Sokole. . . . .                                                                                                                                   | 1839 | 1863 | 1906 |
| Kowalewski Casimirus, Adm. eccl. Kleszczel. Dec. Bielsc. . . . .                                                                                                                        | 1879 | 1903 | 1906 |
| Kozakiewicz Ignatius, Adm. eccl. Zośl. Dec. Troc. . . . .                                                                                                                               | 1861 | 1885 | 1903 |
| Kraujalis Josephus, Adm. eccl. Czabisc.                                                                                                                                                 | 1881 | 1904 | 1906 |
| Kretowicz Joannes, Adm. Viln. Eccl. p. Bernard. . . . .                                                                                                                                 | 1871 | 1895 | 1899 |

|                                                                                                        |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Kryński Joannes, Adm. eccl. Łuczaj. D. Nadvil. . . . .                                                 | 1862 | 1884 | 1902 |
| Krysztopanis Benedictus, Adm. eccl. Hoducisc. Dec. Swiencian. . . . .                                  | 1870 | 1896 | 1901 |
| Krzywicki Joannes, Adm. eccl. Kościeniew. Dec. Wilejc. . . . .                                         | 1878 | 1901 | 1903 |
| Krzysztofik Joannes, Adm. eccl. Subotn. Dec. Wiszniew. . . . .                                         | 1865 | 1899 | 1905 |
| Krzywiec Stanislaus, Adm. eccl. Piesc. Dec. Volk. . . . .                                              | 1878 | 1902 | 1905 |
| Kuchta Jpsephus, S. T. M. Assessor Consist. praecept Commer. scholae. . . . .                          | 1873 | 1898 | 1904 |
| Kuczewski Casimirus, Adm. eccl. Konwalisc. Dec. Wiszniew . . . . .                                     | 1833 | 1856 | 1902 |
| Kuczyński Joseph, f. m. cur. eccl. Porzecz Dec. Grodn. . . . .                                         | 1879 | 1903 | 1905 |
| Kuleszo Adam, S. T. M. Vic. eccl. Viln. S. Joannis Bapt. . . . .                                       | 1881 | 1904 | 1905 |
| Kundziewicz Joannes, Vic. Kobryn. eccl. . . . .                                                        | 1877 | 1903 | 1903 |
| Kunicki Joannes, Adm. eccl. Lipnisc. Dec. Wiszniew. . . . .                                            | 1873 | 1895 | 1905 |
| Kunigielis Joannes Vic. eccl. Dzisn. . . . .                                                           | 1879 | 1906 | 1906 |
| Kuprel Stanislaus, Adm. eccl. Nowodw. Dec. Sokolc. . . . .                                             | 1877 | 1901 | 1906 |
| Kurczewski Joannes, S. T. M. Prael. Cap. Viln. Vice-Official. Consistor. et Professor Seminar. . . . . | 1854 | 1881 | 1900 |
| Kuryłłowicz Antonius. . . . .                                                                          | 1876 | 1900 | —    |
| Kuzmiński Joannes, Adm. eccl. Janisc. Dec. Giedr. . . . .                                              | 1873 | 1901 | 1903 |

# L.

|                                                             |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Lachowicz Stephanus, Adm. eccl. Drujens. Dec. Disn. . . . . | 1867 | 1892 | 1905 |
|-------------------------------------------------------------|------|------|------|



|                                                                                                                                          |      |      |      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Lacki Andreas. Adm. eccl. Taborysc.<br>Dec. Viln. in distr. . . . .                                                                      | 1857 | 1883 | 1887 |
| Lekstutowicz Casimirus, Filial. Przyjan.<br>Dec. Święc. . . . .                                                                          | 1843 | 1876 | 1906 |
| Lenkiewicz Placidus, ord. S. Benedicti,<br>emeritus 25 auq. . . . .                                                                      | 1831 | 1861 | —    |
| Lenkszewicz Franciscus. . . . .                                                                                                          | 1831 | 1871 | —    |
| Leśniewski Laurentius, Vic. Solensis.<br>Dec. Oszm. . . . .                                                                              | 1870 | 1893 | 1904 |
| Leszczyński Beleslaus, f. m. Cur. eccl.<br>filial. Krypn. Dec. Białostoc. . . .                                                          | 1871 | 1894 | 1905 |
| Lipnicki Augustinus, M. S. T. Prael.<br>Praeposit. Capitali Viln. aur. cruce<br>pector. et medal. in memor 1853 —<br>6 a. decor. . . . . | 1821 | 1848 | 1886 |
| Lubianec Carolus, S. T. M. Inspector<br>Seminar. . . . .                                                                                 | 1866 | 1898 | 1905 |
| Lubowidzki Felix, Filial. Eccl. Mało-<br>Solecz. Dec. Radun. . . . .                                                                     | 1879 | 1901 | 1904 |
| Lubowicki Napoleon, Mans. Wys. Lit.<br>Dec Brest. . . . .                                                                                | 1836 | 1871 | 1898 |

**Ł.**

|                                                                                                     |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Łabok Joannes, S. T. M. Adm. Viln.<br>Eccl. S. Annae et catech. scholae<br>fem. Kułakowska. . . . . | 1856 | 1884 | 1897 |
| Łajewski Mathaeus, S. T. M. Adm. eccl.<br>Zołod. Dec. Lid. . . . .                                  | 1872 | 1897 | 1898 |
| Ławrynówicz Sigismundus, Mans. eccl.<br>Białostocensis. . . . .                                     | 1838 | 1861 | —    |
| Ławrynówicz Ladislaus, Adm. eccl.<br>Replans. Dec. Wołkowysc. . . .                                 | 1869 | 1893 | 1895 |
| Łojko Adamus, S. T. M. Adm. Suder-<br>wan, Dec. Viln. . . . .                                       | 1844 | 1869 | 1879 |
| Łopuski Julianus, Filial. Uhov. Białost.                                                            | 1860 | 1883 | 1906 |
| Łoszakiewicz Alexander f. m. Adm.<br>eccl. Zabrzez. Dec. Wiszn. . . .                               | 1876 | 1902 | —    |

|                                                              |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Łuchtanowicz Ladislaus, Fil. Usniarz.<br>Dec. Grodn. . . . . | 1871 | 1902 | 1905 |
| Łuszczyński Silwester, Grodnae in mo-<br>nast. . . . .       | 1866 | 1890 | —    |

# M.

|                                                                                                                                                                                     |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Maciejewicz Stanislaus, S. T. M. Ca-<br>pel. Viln. Eccl. S. Catharinae, Con-<br>fessar. monial. praeceptor realis scho-<br>lae, gymn. puellar. et priv. gymn.<br>puerorum . . . . . | 1869 | 1894 | 1899 |
| Mackiewicz Franciscus, Adm. Łazdun.<br>Dec. Wiszniew. . . . .                                                                                                                       | 1842 | 1878 | 1893 |
| Majewski Constantinus, S. T. M. Ca-<br>nonicus Cap. Viln. et Assessor Con-<br>sistorii . . . . .                                                                                    | 1842 | 1868 | 1905 |
| Makarewicz Thaddaeus, Adm. eccl. So-<br>kol. Dec. Sokolc. . . . .                                                                                                                   | 1872 | 1895 | 1899 |
| Malinowski Hippolitus, Adm. Dobrzy-<br>niew. Dec. Białostoc. . . . .                                                                                                                | 1873 | 1898 | 1903 |
| Malukiewicz Clemens, Vic. eccl. Cath-<br>edralis . . . . .                                                                                                                          | 1876 | 1905 | 1905 |
| Masiulis Joannes, Adm. eccl. Sumil. Dec.<br>Dec. Troc. . . . .                                                                                                                      | 1862 | 1887 | 1905 |
| Matewicz Antonius, Adm. eccl. Połusz.<br>Święcian. . . . .                                                                                                                          | 1871 | 1902 | 1905 |
| Mesztyk Michael, Adm. eccl. Kołtynian.<br>Cur. Swiencian. . . . .                                                                                                                   | 1869 | 1896 | 1898 |
| Michniewicz Adolphus, Adm. eccl. Łun-<br>nen. Dec. Grodn. . . . .                                                                                                                   | 1869 | 1895 | 1897 |
| Michnowicz Michael, S. T. M. profes-<br>sor Seminarii dioec. . . . .                                                                                                                | 1879 | 1904 | 1905 |
| Mieszkis Felix, Vic. eccl. Viln. S. Jo-<br>annis Bapt. . . . .                                                                                                                      | 1880 | 1902 | 1906 |
| Mikutowicz Severinus, Vilnae . . . . .                                                                                                                                              | 1831 | 1858 | —    |
| Milkowski Eduardus . . . . .                                                                                                                                                        | 1878 | 1901 | —    |

|                                                                                                        |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Mingin Felix, Filial. Gudoh. Dec. Oszm.                                                                | 1866 | 1889 | 1906 |
| Miniatt Ladislaus, Adm. eccl. Korwien.<br>Dec. Giedrojc. . . . .                                       | 1844 | 1867 | 1901 |
| Mironas Josephus, Adm. eccl. Ławarysc.<br>Dec. Viln. in distr. . . . .                                 | 1865 | 1888 | 1897 |
| Mironas Ladislaus, S. T. Cand. Ca-<br>tech. Schol. Prozorowa, Winogradow<br>et Viae. ferreae . . . . . | 1880 | 1904 | 1904 |
| Miszkinis Vincentius, Adm. eccl. Bud-<br>slaw. Dec. Vilejc. . . . .                                    | 1868 | 1897 | 1902 |
| Moczulski Adolphus, Adm. eccl. Woj-<br>stom. Dec. Swir. . . . .                                        | 1862 | 1889 | 1894 |
| Moczulski Boleslaus, Adm. eccl. Nowo-<br>dwor. Dec. Lidens. . . . .                                    | 1866 | 1888 | 1906 |
| Moczulski Georgius, Adm. et Decanus<br>Dzisz. . . . .                                                  | 1863 | 1886 | 1900 |
| Mokrzecki Joannes, S. T. St. Adm.<br>eccl. Viln. ad Portam Acialem De-<br>canus Vilmensis . . . . .    | 1860 | 1885 | 1905 |
| Murnik Georgius, Adm. eccl. Swiranc.<br>Dec. Swir. . . . .                                             | 1856 | 1882 | 1898 |

# N.

|                                                                       |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Narkiewicz Adolphus, Vilnae infirmus.                                 | 1831 | 1860 | —    |
| Naruszys Joannes, Adm. eccl. Kuznic.<br>Dec. Sokol. . . . .           | 1863 | 1891 | 1903 |
| Nieczyporowicz Joannes, Adm. eccl.<br>Szeresz. Dec. Pruż. . . . .     | 1877 | 1901 | 1905 |
| Nieniewski Antonius, Adm. eccl. Łyng-<br>mian. Dec. Swienc. . . . .   | 1862 | 1887 | 1897 |
| Noniewicz Anselmus, ord. Ss. Trinit.<br>Adm. et Decan. Sokol. . . . . | 1836 | 1861 | 1894 |
| Nowicki Antonius, Adm. eccl. Doman.<br>Dec. Bielse. . . . .           | 1872 | 1895 | 1904 |
| Nowicki Joannes, Adm. eccl. Szyr-<br>wint. et Dec. Giedr. . . . .     | 1862 | 1886 | 1903 |

|                                                            |      |      |       |
|------------------------------------------------------------|------|------|-------|
| Nowicki Joannes, Capellanus. Excell.<br>Praesulis. . . . . | 1875 | 1897 | 1904. |
|------------------------------------------------------------|------|------|-------|

## O.

|                                                                              |      |      |      |
|------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Obolewicz Carolus, Emeritus . . . . .                                        | 1840 | 1864 | —    |
| Obolewicz Paulus, Vic. Eccl. Wornian.<br>Dec. Viln. in distr. . . . .        | 1881 | 1906 | 1906 |
| Olechno Josephus, S. T. M. Capel. Vil.<br>Eccl. S. Bartholomaei . . . . .    | —    | 1860 | 1902 |
| Olszewski Ladislaus, D-r Phil. Adm.<br>Eccl. Gierw. Dec. Viln. in distr. . . | 1870 | 1893 | 1906 |
| Ordyński Michael, Mans. Radosz. . . .                                        | 1841 | 1870 | 1904 |
| Osiecki Boleslaus in Postawy infir. . .                                      | 1839 | 1862 | 1903 |
| Ościłowicz Antonius, Adm. eccl. Krev.<br>Dec. Oszm. . . . .                  | 1869 | 1895 | 1906 |
| Ostrejko Josephus, Capell. Polukn. Dec.<br>Troc. . . . .                     | 1870 | 1894 | 1905 |

## P.

|                                                                        |      |      |      |
|------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Paksztis Antonius, Adm. eccl. Iszczoln.<br>Radun. . . . .              | 1870 | 1897 | 1902 |
| Panasewicz Antonius, Adm. ac Deca-<br>nus Bielscensis . . . . .        | 1870 | 1892 | 1905 |
| Pawłowicz Constantinus Vic. eccl.<br>Święc. . . . .                    | 1882 | 1906 | 1906 |
| Paukšta Casimirus, Adm. eccl. Slemia-<br>tycz. Dec. Bielsc. . . . .    | 1868 | 1895 | 1901 |
| Piątkowski Antonius, Adm. eccl. Ja-<br>łowsc. Dec. Wołkow. . . . .     | 1864 | 1904 | 1905 |
| Pietkiewicz Edmundus, Adm. eccl.<br>Szudział. Dec. Sokolc. . . . .     | 1881 | 1904 | 1906 |
| Pietkiewicz Eduardus, Adm. eccl.<br>Trzeciann. Dec. Białostoc. . . . . | 1865 | 1888 | 1892 |

|                                                                               |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Pietranis Justinus, Adm. eccl. Zdzien-<br>cioł. Decanus Slonimensis . . . . . | 1864 | 1886 | 1905 |
| Pietrulius Alphonsus, Adm. eccl. Mej-<br>szagoł. Dec. Viln. . . . .           | 1873 | 1899 | 1903 |
| Pietrzykowski Miecislaus, Adm. eccl.<br>Szemiet. Dec. Swir. . . . .           | 1878 | 1902 | 1906 |
| Płaskowicki Adolphus, S. T. Mag. Adm.<br>eccl. Kiemielisc. Dec. Swir. . . . . | 1836 | 1859 | 1889 |
| Pleskaczewski Adamus, Adm. eccl. Mia-<br>dzioł. Dec. Nadwilej. . . . .        | 1865 | 1888 | 1899 |
| Pogumirski Ludovicus, Adm. eccl. Ki-<br>wat. Dec. Pruż. . . . .               | 1875 | 1900 | 1903 |
| Pokalnis Josephus, Adm. eccl. Sol. Dec.<br>Oszmian. . . . .                   | 1862 | 1887 | 1895 |
| Pruński Petrus, Adm. eccl. Inture. Dec.<br>Giedroje. . . . .                  | 1871 | 1894 | 1899 |
| Puchalski Theodorus, Adm. eccl. Kam-<br>Lit. Dec. Brest. . . . .              | 1882 | 1904 | 1905 |
| Puncul Antonius, Vic. Eccl. Viln. S.<br>Spir. . . . .                         | 1876 | 1901 | 1902 |
| Puzyrewski Martinus, Adm. eccl. Za-<br>bludow. Białostoc. Dec. . . . .        | 1869 | 1892 | 1899 |

## R.

|                                                                   |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Racewicz Alexius, Adm. eccl. Olkien.<br>Dec. Merec. . . . .       | 1871 | 1894 | 1906 |
| Rackowski Julianus, Capel. Viln. Ca-<br>pellae Benefic. . . . .   | 1845 | 1868 | 1897 |
| Rackowski Joachim, Adm. eccl. Lyn-<br>tup. Dec. Święcian. . . . . | 1861 | 1892 | 1902 |
| Rackowski Stephanus, S. T. M. Adm.<br>Puń. Merec. Dec. . . . .    | 1854 | 1881 | 1903 |
| Rasztutis Franciscus, Fil. Suż. Dec.<br>Viln. . . . .             | 1867 | 1899 | 1905 |
| Raupelis Alexander, Vic. eccl. Zdzięc.<br>Dec. Slonim. . . . .    | 1872 | 1906 | 1906 |

|                                                                               |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Rodziewicz Leonardus, Adm. eccl. Żu-<br>pran. Dec. Oszmian. . . . .           | 1872 | 1896 | 1903 |
| Rogowski Casimirus, Adm. eccl. Eccl.<br>Niemencz. . . . .                     | 1874 | 1898 | 1905 |
| Romanowski Stephanus, Adm. eccl.<br>Paraf. Dec. Nadw. . . . .                 | 1871 | 1896 | 1906 |
| Rosiński Jaroslaus, infirm. Słonim. . .                                       | 1834 | 1856 | —    |
| Rosołowski Ignatius, Adm. ac Deca-<br>nus Brestensis . . . . .                | 1870 | 1892 | 1906 |
| Rowiński Josephus, Adm. Michal. Dec.<br>Viln. in distr. . . . .               | 1877 | 1902 | 1906 |
| Rubażewicz Onuphrius-Petrus, S. T. M.<br>Plungianis Caun. gub. infirmus . . . | 1833 | 1856 | —    |
| Rudzis Michael, Adm. eccl. Kolesn.<br>Decan. Rad. . . . .                     | 1871 | 1901 | 1904 |
| Rutkowski Michael, Adm. eccl. Grodn.<br>Eccl. et Monast. Franciscan. . . . .  | 1862 | 1884 | 1905 |
| Rybikowski Casimirus, Adm. eccl. Krzy-<br>wic. Dec. Wilejc. . . . .           | 1874 | 1901 | 1905 |
| Rymkiewicz Alexander, Adm. eccl.<br>Ostrożan. Dec. Bielsc. . . . .            | 1849 | 1876 | 1901 |

# S.

|                                                                                                |      |      |      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Sucharko Joannes, Adm. eccl. Wa-<br>wiorc. Dec. Radun. . . . .                                 | 1860 | 1887 | 1897 |
| Sadowski Joannes, S. T. M. Praelatus<br>Cap. Viln. et Secretarius Curiae Epi-<br>scop. . . . . | 1860 | 1884 | 1899 |
| Sadunas Josephus, Adm. eccl. Łabo-<br>nar. Dec. Święcian. . . . .                              | 1868 | 1900 | 1902 |
| Salatyński Antonius, Adm. eccl. Sieh-<br>nievic. Dec. Prużan. . . . .                          | 1871 | 1890 | 1900 |
| Sarosiek Alexander. Vic. Eccl. Viln.<br>post. Pp. Bernard. . . . .                             | 1877 | 1904 | 1904 |
| Sarosiek Bronislaus, Adm. eccl. Sło-<br>nimensis . . . . .                                     | 1874 | 1883 | 1905 |

|                                                                             |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Sarosiek Josephus-Ladislaus, Adm. eccl. Kluszcz. Dec. Swir. . . . .         | 1869 | 1892 | 1905 |
| Sarosiek Maximilianus, S. T. M. Adm. eccl. Ross. Dec. Wołkow. . . . .       | 1878 | 1903 | 1905 |
| Sawaszyński Thaddeus, Adm. eccl. Mostensis Dec. Grodn. . . . .              | 1855 | 1884 | 1906 |
| Sawicki Adamus, S. T. C. Canonicus Capit. Viln. et Assesor Consist. . . . . | 1864 | 1890 | 1905 |
| Sawicki Miecislaus, Vic. eccl. Iwjens. Dec. Wiszn. . . . .                  | 1875 | 1906 | 1906 |
| Serafin Boleslaus, Vicar. Ławar. Dec. Viln. in distr. . . . .               | 1882 | 1904 | 1905 |
| Sidorowicz Otto, Vic. eccl. Drujens. Dec. Dzisz. . . . .                    | 1881 | 1906 | 1906 |
| Sidorski Josephus, Adm. eccl. Trokiel. Dec. Lid. . . . .                    | 1833 | 1858 | 1865 |
| Sidorski Vincentius, Fil. Dudensis. Dec. Wiszniew . . . . .                 | 1866 | 1890 | 1905 |
| Sielewicz Joannes-Ladislaus, Vic. eccl. Wasil. Dec. Rad. . . . .            | 1882 | 1906 | 1906 |
| Siwicki Stanislaus, Cur. Pohost. Dec. Dzisz. . . . .                        | 1877 | 1900 | 1906 |
| Skardyński Joannes, Adm. Widzien. Dec. Giedr. . . . .                       | 1872 | 1900 | 1906 |
| Słabszyński Antonius, Adm. eccl. Twerrec. Dec. Swiencian. . . . .           | 1868 | 1895 | 1899 |
| Słyczko Isidorus, Adm. eccl. Turosn. Dec. Biał. . . . .                     | 1871 | 1895 | 1805 |
| Snigórski Wiktor . . . . .                                                  |      |      |      |
| Śnieżko-Błocki Adolphus, Adm. eccl. Topcz. Dec. Bielse. . . . .             | 1870 | 1894 | 1902 |
| Sobolewski Napoleo, Adm. eccl. Indur. Dec. Grodn. . . . .                   | 1873 | 1896 | 1899 |
| Sokołowski Boleslaus, Adm. eccl. Wołkołat. Dec. Nadvilejc. . . . .          | 1873 | 1896 | 1902 |
| Sokołowski Franciscus, Cur. eccl. Wasilisc. Dec. Radun. . . . .             | 1864 | 1889 | 1897 |

|                                                                            |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Sokołowski Adamus, Adm. eccl. Naczen. Dec. Radun. . . . .                  | 1837 | 1861 | 1878 |
| Songajło Antonius, Adm. et Decanus Prużan. . . . .                         | 1867 | 1890 | 1902 |
| Songin Josephus, Adm. eccl. Chorośczen. Dec. Białostoc. . . . .            | 1870 | 1893 | 1899 |
| Sperski Boleslaus, S. T. M. Adm. eccl. Żyrmun. Dec. Lid. . . . .           | 1871 | 1893 | 1904 |
| Stalewski Casimirus, Adm. eccl. Białohrud. Dec. Lid. . . . .               | 1863 | 1886 | 1902 |
| Staniewicz Paulus, S. T. M. Adm. eccl. Kobyln. et Dacanus Swirens. . . . . | 1870 | 1895 | 1906 |
| Stanionis Casimirus, Adm. eccl. Szydłowie. Dec. Wołkowysc. . . . .         | 1870 | 1895 | 1899 |
| Stankiewicz Casimirus, Adm. et Decan. Kobryn. . . . .                      | 1839 | 1862 | 1889 |
| Staszewski Constantinus, Adm. eccl. Olit. Dec. Merec. . . . .              | 1845 | 1880 | 1906 |
| Staszkiewicz Josephus, Adm. eccl. Liebiedz. Dec. Vilejc. . . . .           | 1862 | 1887 | 1903 |
| Staszys Josephus, Adm. eccl. Ossow. Dec. Raet. . . . .                     | 1879 | 1902 | 1906 |
| Steckiewicz Julianus, S. T. M. Professor Siminarii Vln. . . . .            | 1878 | 1902 | 1902 |
| Stebierakas Casimirus, Adm. eccl. Niedzing. Dec. Merec. . . . .            | 1864 | 1894 | 1901 |
| Stragas Joannes, Adm. eccl. Eccl. Giedroje. . . . .                        | 1870 | 1896 | 1903 |
| Suchocki Carolus, Adm. eccl. Rude. Dec. Bielsc. . . . .                    | 1868 | 1891 | 1898 |
| Swil Antonius, Vic. Lid. . . . .                                           | 1878 | 1901 | 1906 |
| Syrwit Thomas, ord. Francisc. Filial. Bohdanow. Oszm. Dec. . . . .         | 1834 | 1859 | 1901 |
| Szabanowicz Antonius, Adm. eccl. Komajens. Dec. Święc. . . . .             | 1870 | 1900 | 1903 |
| Szabłowski Vincentius, Filial. Dzierkowszcz. Dec. Nadwilejc. . . . .       | 1833 | 1860 | 1896 |



|                                                                                                                                      |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Szadurski Antonius, S. T. D. Adm. eccl. Niemir. Dec. Biels. . . . .                                                                  | 1837 | 1860 | 1906 |
| Szarkowski Placidus, Adm. eccl. Melegian. Dec. Swiencian. . . . .                                                                    | 1872 | 1898 | 1903 |
| Szepecki Paulus, Adm. eccl. Turgiel. Dec. Viln. in distr. . . . .                                                                    | 1859 | 1884 | 1895 |
| Szkop Josephus, Adm. ac Dec. Lidens. . . . .                                                                                         | 1864 | 1887 | 1896 |
| Szlapowicz Adamus, Mansion. Merec. Eccl. . . . .                                                                                     | 1820 | 1843 | 1901 |
| Szłamas Stanislaus, Adm. eccl. Dushman. Dec. Merec. . . . .                                                                          | 1866 | 1898 | 1904 |
| Szołkowski Josephus, Adm. eccl. Łużec. Dec. Dżisn. . . . .                                                                           | 1874 | 1896 | 1905 |
| Szopara Ignatius, Adm. eccl. Werenow. Eccl. Dec. Radun. . . . .                                                                      | 1865 | 1894 | 1905 |
| Szukanowski Norbertus, emeritus. . .                                                                                                 | 1839 | 1863 | —    |
| Szydłagis Matthaeus, Adm. eccl. Hanuszysc. Dec. Merec. . . . .                                                                       | 1865 | 1895 | 1901 |
| Szyłkiewicz Victor, Vic. eccl. Viln. SS. Ap. Petri et Pauli . . . . .                                                                | 1881 | 1906 | 1906 |
| Szymański Valerius, J. C. D. Vic. Eccl. Cath. . . . .                                                                                | 1880 | 1905 | 1905 |
| Szymelun Antonius, Adm. eccl. Giełwan. Dec. Gedrojc. . . . .                                                                         | 1856 | 1883 | 1905 |
| Szymkunas Josephus, Adm. eccl. Muśnic. Dec. Viln. . . . .                                                                            | 1862 | 1887 | 1895 |
| Szyroki Stanislaus, Vic. Socole. . . . .                                                                                             | 1881 | 1905 | 1905 |
| Szwarc Guilielmus, Adm. et Dec. Białostoc. 2 et 3 cl. nec non S. Stanisłai. 2 et 3 cl. eq. signo Marjano et aur cruc. decor. . . . . | 1837 | 1861 | 1880 |

# T.

|                                                             |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Tarasewicz Josephus, Filial. Suprasl. Dec. Białost. . . . . | 1856 | 1887 | 1905 |
|-------------------------------------------------------------|------|------|------|

|                                                                              |      |      |      |
|------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Tarasewicz Nicodemus, Adm. eccl. Iwje<br>ac Decanus Wiszniew. . . . .        | 1868 | 1892 | 1905 |
| Taszkun Vincentius, Adm. eccl. Lac.<br>Podbrzeź. Dec. Lid. . . . .           | 1880 | 1903 | 1906 |
| Teżyk Boleslaus, Vic. Eccl. Viln. ad<br>Portam, Ac. . . . .                  | 1880 | 1904 | 1904 |
| Teżyk Casimirus, Adm. eccl. Niestanisc.<br>Dec. Swir. . . . .                | 1861 | 1882 | 1904 |
| Teżyk Constantinus, Adm. eccl. Hoż.<br>Dec. Grodn. . . . .                   | 1874 | 1899 | 1902 |
| Tomaszewicz Nicolaus-Philippus, S. T.<br>S. Adm. Jezior. Dec. Grodn. . . . . | 1836 | 1862 | 1881 |
| Tomkiewicz Adolphus, Adm. eccl.<br>Kwasowc. Dec. Grodn. . . . .              | 1836 | 1858 | 1887 |
| Turłaj Venceslaus, Vic. eccl. Viln. S.<br>Raphaelis Arch. . . . .            | 1881 | 1906 | 1906 |

## U.

|                                                                            |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Ukryn Joannes, Adm. eccl. Zales. Dec.<br>Sokolec. cruce decor. . . . .     | 1841 | 1876 | 1906 |
| Umbras Stephanas, Filial. Dzievien.<br>Dec. Wiszn. . . . .                 | 1878 | 1903 | 1906 |
| Urbanowicz Aloysius, Adm. eccl. Kier-<br>nov. Viln. Dec. . . . .           | 1831 | 1863 | 1902 |
| Uszyłło Joannes, S. T. M. Adm. eccl.<br>Eccl. Viln. S. Raphaelis . . . . . | 1871 | 1894 | 1904 |
| Użumedzki Medardus, Adm. Eccl. Dwo-<br>rzec. Dec. Słonim. . . . .          | 1875 | 1898 | 1902 |

## W.

|                                                                         |      |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Walentynowicz Antonius, Adm. eccl.<br>Zadoroż. Dec. Dzisz. . . . .      | 1873 | 1898 | 1902 |
| Walentynowicz Jacobus, Mans. Tur-<br>giel. Dec. Viln. in distr. . . . . | 1835 | 1862 | 1905 |

|                                                                                                                                                                                   |      |      |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Walczukiewicz Antonius . . . . .                                                                                                                                                  | —    | —    | —    |
| Walunas Casimirus, S. T. St. Adm.<br>eccl. Swir. . . . .                                                                                                                          | 1857 | 1883 | 1900 |
| Waluszki Petrus, Adm. eccl. Szar-<br>kowsz. Dec. Dzisz. . . . .                                                                                                                   | 1882 | 1905 | 1906 |
| Wałantinas Casimirus, . . . . .                                                                                                                                                   | 1859 | 1883 | 1905 |
| Wangal Josephus, Fil. Marcink. Dec.<br>Merec. . . . .                                                                                                                             | 1840 | 1863 | 1906 |
| Warpechowski Joannes . . . . .                                                                                                                                                    | 1879 | 1901 | —    |
| Warpechowski Josephus, Adm. eccl.<br>Jewjen. Dec. Troc. . . . .                                                                                                                   | 1854 | 1878 | 1902 |
| Waszkiewicz Constantinus, . . . . .                                                                                                                                               | 1840 | 1864 | —    |
| Waszkiewicz Alexander, aur. cruce<br>pector. et aureo signo rubri cru-<br>cis decor. . . . .                                                                                      | 1836 | 1859 | 1863 |
| Waszkiewicz Leopoldus, S. T. M. Adm.<br>eccl. Daug. Dec. Merec. ord. S. Annæ<br>3 cl. eq. aur. cruc. pect. fer cruce Ru-<br>mun. et medal in memor. 1877 —<br>8 a. decor. . . . . | 1842 | 1869 | 1902 |
| Weber Joannes, Adm. eccl. Derewn.<br>Decan. Wiszniew. . . . .                                                                                                                     | 1878 | 1901 | 1902 |
| Werenik Stanislaus, Vic. eccl. Farn<br>Grodnae . . . . .                                                                                                                          | 1883 | 1905 | 1906 |
| Wesołowski Augustinus, Cur. Drohic.<br>Dec. Bielsc. . . . .                                                                                                                       | 1874 | 1897 | 1906 |
| Węckiewicz Joannes, Vic, eccl. Oszm.<br>Wieliczko Michael, Adm. eccl. fil.<br>Smorg. Dec. Oszm. . . . .                                                                           | 1884 | 1906 | 1906 |
| 1873                                                                                                                                                                              | 1899 | 1906 |      |
| Wołowicz Dominicus, Adm. eccl. Kie-<br>towisc. Dec. Troc. . . . .                                                                                                                 | 1842 | 1877 | 1884 |
| Wierzbowski Stephanus-Alexander, Vic.<br>eccl. Turgel. Dec. Viln. in distr. . .                                                                                                   | 1879 | 1903 | 1906 |
| Wilczyński Petrus, . . . . .                                                                                                                                                      | 1861 | 1888 | —    |
| Wiskont Antonius, Cap. eccl. Viln. S.<br>Nicolai . . . . .                                                                                                                        | 1877 | 1900 | 1906 |

|                                                                                                                                                                                      |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Wojciechowski Eduardus, Adm. eccl. Olkovic. Dec. Vileje. . . . .                                                                                                                     | 1873 | 1897 | 1899 |
| Wojdag Jaroslaus, Vic. eccl. Krzem. Dec. Wołkow. . . . .                                                                                                                             | 1875 | 1906 | 1906 |
| Wojdyłowski Joannes, Adm. eccl. Go- niądz. Dec. Białostoc. . . . .                                                                                                                   | 1864 | 1888 | 1892 |
| Wojewódzki Henricus, Adm. Wasil- kow. Dec. Białostoc. . . . .                                                                                                                        | 1872 | 1895 | 1899 |
| Wojszutis Nicodemus, Vic. eccl. Żośl. Dec. Troc. . . . .                                                                                                                             | 1881 | 1906 | 1906 |
| Wojtekunas Vincentius, Adm. eccl. Wyszc. Dec. Bielsc. . . . .                                                                                                                        | 1873 | 1896 | 1900 |
| Wojtkiewicz Leo, Vic. Szyrw. Dec. Ge- droje. . . . .                                                                                                                                 | 1882 | 1905 | 1905 |
| Wolejko Boleslaus, Cap. Drusk. Dec. Grodn. . . . .                                                                                                                                   | 1880 | 1903 | 1906 |
| Wołodźko Franciscus, S. T. C. praecep- tor Viln. 2 gymn. puer. Marj. super. scholae puellar. et Capellanus Viln. eccl. S. Crucis, signo Mariano et aur. cruce pector. decor. . . . . | 1867 | 1892 | 1895 |
| Wołowicz Vincentius, Filial. Oran. Dec. Merec. . . . .                                                                                                                               | 1885 | 1884 | 1886 |
| Wondrak Mlecislaus, Vic. eccl. Grodn. PP. Franciscan. . . . .                                                                                                                        | 1882 | 1904 | 1905 |
| Worotyniec Zeno, Adm. eccl. Szczu- czyn. Dec. Lid. . . . .                                                                                                                           |      |      |      |
| Wyszyński Bohdanus, S. T. C. Adm. eccl. Viln. Eccl. S. Jacob. . . . .                                                                                                                | 1865 | 1890 | 1901 |

## Z.

|                                                                          |      |      |      |
|--------------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Zabłocki Joannes, Adm. eccl. Sucho- wol. Dec. Sokolc. . . . .            | 1845 | 1869 | 1899 |
| Zahorski Thaddaeus, Adm. eccl. Worn. ac Decanus Viln. in distr . . . . . | 1862 | 1884 | 1905 |
| Zalewski Felix, Vic. eccl. Wołkow. . .                                   | 1881 | 1904 | 1905 |

|                                                    |      |      |      |
|----------------------------------------------------|------|------|------|
| Zaniewski Julianus, Adm. eccl. Narew.              |      |      |      |
| Dec. Bielsc. . . . .                               | 1863 | 1900 | 1905 |
| Zaniewski Vitoldus, Vic. Eccl. Lipnisc.            |      |      |      |
| Dec. Wiszn. . . . .                                | 1881 | 1903 | 1906 |
| Zapasnik Stephanus, Adm. eccl. Kart.               |      |      |      |
| Ber. Dec. Pruż. . . . .                            | 1880 | 1904 | 1904 |
| Zaremba Adamus, Filial Podbrzez.                   |      |      |      |
| Dec. Giedr. . . . .                                | 1875 | 1903 | 1906 |
| Zaszczczyński Joannes, . . . . .                   | 1874 | 1896 | 1905 |
| Zawadzki Franciscus, Can. Reg. Later.              |      |      |      |
| Adm. Vilnen. eccl. Ss Ap. Petri et Pauli . . . . . | 1829 | 1855 | 1899 |
| Zawadzki Thaddaeus, Vic. Viln. Eccl.               |      |      |      |
| Ss. Ap. Petri et Pauli . . . . .                   | 1875 | 1897 | 1900 |
| Zawadzki Stanislaus, Adm. eccl. Mo-                |      |      |      |
| sarz. Dec. Dżisz. . . . .                          | 1876 | 1899 | 1905 |
| Zielonko Zeno, S. Th. Mag. Catech.                 |      |      |      |
| Schol. Brześć-Lith. . . . .                        | 1873 | 1904 | 1904 |
| Ziemczonok Michael, Adm. eccl. Jelń.               |      |      |      |
| Dec. Lid. . . . .                                  | 1868 | 1898 | 1901 |
| Zimkus Georgius, Filial. Kiewkl. Dec.              |      |      |      |
| Giedr. . . . .                                     | 1861 | 1886 | 1905 |
| Zimnoch Antonius, Fil. Rykont. Dec.                |      |      |      |
| Trocen. . . . .                                    | 1834 | 1864 | 1905 |
| Zubrzycki Georgius, Adm. eccl. Jezn.               |      |      |      |
| Dec. Merec. . . . .                                | 1839 | 1864 | 1902 |

## Ż.

|                                        |      |      |      |
|----------------------------------------|------|------|------|
| Żakowicz Matthaeus, Mans. Kundzin.     |      |      |      |
| Dec. Sokolc. . . . .                   | 1830 | 1845 | 1905 |
| Żamejć Joannes, Adm. eccl. Różan.      |      |      |      |
| Dec. Słonim. . . . .                   | 1877 | 1900 | 1905 |
| Żero Josephus, Adm. eccl. Surw. Dec.   |      |      |      |
| Wiszn. . . . .                         | 1873 | 1899 | 1904 |
| Żebrowski Leo, S. T. M. Professor. Se- |      |      |      |
| min. et Defensor. Matr. . . . .        | 1876 | 1903 | 1904 |

|                                        |      |      |      |
|----------------------------------------|------|------|------|
| Żochowski Joannes, Adm. eccl. Brań.    |      |      |      |
| Dec. Bielsc. . . . .                   | 1841 | 1890 | 1903 |
| Żukowski Julianus, Adm. eccl. Jasie-   |      |      |      |
| niow. Dec. Białostoc. . . . .          | 1868 | 1893 | 1903 |
| Żwyłowski Antonius, Mans. Viln. Eccl.  |      |      |      |
| Ss. Ap. Petri et Pauli . . . . .       | 1834 | 1861 | 1897 |
| Żyliński Theodosius, in monast. Grodn. | 1873 | 1895 | —    |

## Serie Episcoporum et administratorum dioecesis Vilnensis.

---

Primi eppiscopi Lituani: Christianus et B. Vitus  
ab. an. 1251—1269.

1. Andreas Wasillo I ep. vilmensis 1388—1398.
2. Jacobus Plichta 1398—1407.
3. Nicolaus Barkowski v. Gorzkowski 1408—1414.
4. Petrus de Kustynia 1414—1421.
5. Mathias Trocensis 1421—1453.
6. Nicolaus Dzierzowski 1453—1467.
7. Joannes Łosowicz 1467—1481.
8. Andreas Szeliga 1481—1491.
9. Woitechus Tabor 1492—1507.
10. Woitechus Radziwiłł 1508—1519.
11. Joannes de Ducibus Lituaniae 1519—1536.
12. Paulus Algmundus Dux Olszaniensis 1537—1555.
13. Walerianus Protasewicz Suszkowski 1556—1580.
14. Georgius Radziwiłł Dux in Ołyka 1581—1591.
15. Bernardus Macjeiowski cathedram non ascendit  
1591—1600.
16. Benedictus Woyna 1600—1615.
17. Eustachius Wołłowicz 1616—1630.
18. Abraham Wojna 1631—1649.
19. Georgius Tyszkiewicz 1649—1656.
20. Joannes Zawisza Dowgiałło 1656—1661.
21. Georgius Białczor 1661—1667 (piąty).
22. Alexander Sapieha 1667—1671.
23. Nicolaus Pac 1672—1684.
24. Alexander Kotowicz 1685—1686.
25. Constantinus Casimirus Brzostowski 1687—1722.
26. Matthias Ancuta 1722—1723.
27. Carolus Petrus Panczerzyński 1724—1729.

28. Michael Joannes Zienkowicz 1730—1761.
29. Ignatius Jacobus Massalski de Ducibus Roxalanis  
1762—1794.  
Dawid Pilchowski sufr. viln. admin. diec. 1795—  
1796.
30. Joannes Nepomuc. Korwin Kossakowski 1796 —  
1808.
31. Hieronymus Strzemień Strojnowski 1808—1815.  
Nicodem Kniaź de Kozielsk Puzyna sufrag. viln.  
administr. dioec. 1815 - 1816.  
Stanislaus Bohusz Siestrzencewicz Archiepiscopus  
Mohyl. administr. dioec. 1817—1826.  
Gaspar Casimirus Columna Cieciszowski Metro-  
pol. Mohyl. administr. dioec. 1826—1827.
32. Andreas Benedictus Kłagiewicz sufr. vilnen. ad-  
ministr. dioec. 1828—1840 episcopus a 1841 in  
quo et mortuus est. Joannes Cywiński sufrag.  
Trocens. administr. dioec. 182—1846.
33. Venceslaus Żyliński 1846—1859.
34. Adamus Stanislaus Krasiński 1859—1883.
35. Carolus Hryniewicki 1883—1890.  
Ludowicus Zdanowicz ep. Dionisiad administr.  
dioec. 1886—1890 et ab. a. 1895—1897.
36. Antonius Franciscus Audziewicz. Ep. Vilnensis  
1890—1895.
37. Stephanus Alexander Zwierowicz 1897—1902.  
Victor Radzymiński Frackiewicz Camer. Suae  
Sanctitatis Canonicus Vilnen. Administrator Apo-  
stolicus 1902—1903.
38. Eduardus Liber Baron de Ropp 1903.

---

Quorum gesta usque ad ep. Zwierowicz inclusive vide  
in Directoriis ex a. 1903 et 1904.



# ELENCHUS

## alphabeticus Ecclesiarum, Monasteriorum et Capellorum Dioecesis Vilnensis.

| Pagina. | Ecclesiae             | Statio post.             | Classe. | Numer. paroch. |
|---------|-----------------------|--------------------------|---------|----------------|
| 153     | Awgustówek cap.       | —                        | —       | —              |
| 149     | Balnowo cap.          | —                        | —       | —              |
| 192     | Berdowszczyzna cap.   | —                        | —       | —              |
| 167     | Bereza . . . . .      | —                        | —       | 2128           |
| 199     | Berezówka fil.        | —                        | —       | —              |
| 185     | Biała Waka cap.       | —                        | —       | —              |
| 171     | Białogórna cap.       | —                        | —       | —              |
| 157     | Białohruda par.       | Lida . . . . .           | 5       | 2375           |
| 140     | Białystok par.        | Białystok . . . . .      | 3       | 0150           |
| 158     | Bielica cap.          | —                        | —       | —              |
| 143     | Bielsk par.           | Bielsk . . . . .         | 3       | 4600           |
| 169     | Bieniakonie par.      | Bieniakonie . . . . .    | 4       | 4788           |
| 162     | Birsztany par.        | Preny gub. Suwał.        | 4       | 1297           |
| 160     | Bobryszki cap.        | —                        | —       | —              |
| 144     | Boćki par.            | Boćki . . . . .          | 3       | 4694           |
| 165     | Bohdanow fil.         | via Holszany Wiszn.      | —       | 3500           |
| 152     | Bohusławiszki par.    | Szyrwinty . . . . .      | 5       | 3520           |
| 148     | Borodzienieze par.    | —                        | —       | 5110           |
| 160     | Boryskowicze fil.     | —                        | —       | —              |
| 145     | Brańsk par.           | Brańsk . . . . .         | 5       | 6910           |
| 147     | Breś — Lithuan par.   | Brześć Lithuan . . . . . | 2       | 9192           |
| 142     | Brzozowa fil.         | Goniadz . . . . .        | —       | 1402           |
| 190     | Budzław par.          | Dolhinowo . . . . .      | 3       | 4956           |
| 189     | Bujwidze par.         | Worniany . . . . .       | 5       | 3870           |
| 166     | Bukrabowszczyzna c    | —                        | —       | —              |
| 169     | Butrymańce f. Rad. d. | Bieniakonie . . . . .    | —       | 2463           |
| 160     | Butrymańce f. Mer. d. | Butrymańce . . . . .     | —       | 2592           |
| 160     | Bychowczyszki cap.    | —                        | —       | —              |
| 176     | Cejkinie fil.         | Święciany . . . . .      | —       | 3160           |
| 173     | Chodorówka . . . .    | —                        | —       | —              |

|     |                         |                      |         |
|-----|-------------------------|----------------------|---------|
| 192 | Chołchła cap . . . .    | —                    | —       |
| 142 | Choroszcz par. . . .    | Choroszcz . . . .    | 5 6429  |
| 145 | Ciechanowiec p. et c.   | Ciechanowiec . . . . | — 3747  |
| 174 | Cyrkliszki cap. . . .   | —                    | 5 —     |
| 187 | Czabiszki . . . .       | Żosli . . . .        | 5 2712  |
| 157 | Czechowce cap. . . .    | —                    | — —     |
| 148 | Czerepy cap. . . .      | —                    | — —     |
| 156 | Czerlona cap. . . .     | —                    | — —     |
| 192 | Czernowo cap. . . .     | —                    | — —     |
| 163 | Daniłowicze . . . .     | —                    | — —     |
| 188 | Czerwony-Dwór cap.      | —                    | — —     |
| 163 | Duniłowicze . . . .     | Duniłowicze . . . .  | 4 6125  |
| 179 | Daniszew par. . . .     | Smorgonie . . . .    | 5 2770  |
| 173 | Dąbrowa par. . . .      | Dąbrowa . . . .      | 5 11047 |
| 163 | Darewo cap. . . .       | —                    | — —     |
| 160 | Daugi par. . . .        | Daugi—Orany . . . .  | 3 6150  |
| 175 | Daugieliszki par. . . . | Święciany . . . .    | 4 6746  |
| 165 | Daukszyszki fil. . . .  | —                    | — —     |
| 171 | Dereczyn . . . .        | Dereczyn . . . .     | — 2269  |
| 170 | Derwianczyce cap. . . . | —                    | — —     |
| 192 | Derewna par. . . .      | Stoley Minse. gub.   | 4 6800  |
| 178 | Dobrowlany cap. . . .   | —                    | — —     |
| 143 | Dobrzyniew par. . . .   | Białystok . . . .    | 5 5975  |
| 166 | Dołhe cap. . . .        | —                    | — —     |
| 190 | Dołhinow par . . . .    | Dołhinow . . . .     | 4 7354  |
| 145 | Dołubow. par. . . .     | Boćki . . . .        | 5 2976  |
| 141 | Dolistów par. . . .     | Goniądz . . . .      | 4 5755  |
| 147 | Domaczewo cap. . . .    | —                    | — —     |
| 145 | Domanow par. . . .      | Brańsk . . . .       | 5 1930  |
| 181 | Dorsuniszki par. . . .  | Kroki . . . .        | 4 5333  |
| 144 | Drohiczyn par. . . .    | Drohiczyn . . . .    | 3 4400  |
| 150 | Druja par. . . .        | Druja . . . .        | 5 8501  |
| 155 | Druskieniki cap. . . .  | Druskieniki . . . .  | — 1340  |
| 179 | Dubotówka . . . .       | —                    | — —     |
| 151 | Dubinki par. . . .      | Giedrojcia . . . .   | 4 3942  |
| 192 | Dudy fil. . . .         | Iwje . . . .         | — 3885  |
| 163 | Duniłowicze par. . . .  | Duniłowicze . . . .  | 4 6125  |
| 162 | Duśmiany par. . . .     | Hanuszyszki . . . .  | 5 3629  |

|     |                        |                     |   |       |
|-----|------------------------|---------------------|---|-------|
| 171 | Dworzec par. . . .     | Nowojelna . . . .   | 4 | 3986  |
| 158 | Dworzyszcze fil. . .   | —                   | — | —     |
| 163 | Dzierkowszczyzna fil.  | Głębokie . . . .    | — | 2400  |
| 192 | Dziewieniszki fil. . . | Żemłosław . . . .   | — | 5950  |
| 147 | Dzisna par. . . .      | Dzisna . . . .      | 3 | 4460  |
| 168 | Ejszyszki par. . . .   | Ejszyszki . . . .   | 2 | 10821 |
| 150 | Giedrojcie par. . . .  | Giedrojcie . . . .  | 3 | 5620  |
| 181 | Giegużyn par. . . .    | Janowo Caun. g. .   | 4 | 4532  |
| 142 | Giełczyn par. . . .    | Trzcianne . . . .   | 5 | 1317  |
| 151 | Giełwany par. . . .    | Syrwinty . . . .    | 4 | 5012  |
| 192 | Gieranony par. . . .   | Żemłosław . . . .   | 3 | 3363  |
| 188 | Gierwiaty par. . . .   | Worniany . . . .    | 4 | 7571  |
| 188 | Giry cap. . . .        | —                   | — | —     |
| 148 | Głębokie par. . . .    | Głębokie . . . .    | 3 | 5225  |
| 140 | Goniądz par. . . .     | Goniądz . . . .     | 2 | 8720  |
| 152 | Gradicze cap. . . .    | —                   | — | —     |
| 166 | Grauzyszki par. . . .  | Oszmian. . . . .    | 4 | 4400  |
| 152 | Grodnapar Farnensis.   | Grodna . . . . .    | 1 | 10881 |
|     | „ p. post PP. Bern.    | Grodna . . . . .    | 3 | 5211  |
| 152 | Grodna p. et mon. PP.  |                     |   |       |
|     | Francisc. . . . .      | Grodna . . . . .    | — | 4937  |
| 153 | Grodna mon. ord. S.    |                     |   |       |
|     | Birgittae . . . .      | Grodna . . . . .    | — | —     |
| 171 | Grudopole cap. . . .   | —                   | — | —     |
| 178 | Grudzienice cap. . .   | —                   | — | —     |
| 163 | Gruzdowo cap. . . .    | —                   | — | —     |
| 192 | Gruzdowo—Oborek p.     | Mołodeczno . . . .  | 5 | 3721  |
| 166 | Gudohaje fil. . . .    | Soły . . . . .      | — | 5885  |
| 161 | Hanuszyszki par. . .   | Hanuszyszki . . . . | 4 | 5959  |
| 178 | Hanuta cap. . . .      | —                   | — | —     |
| 158 | Hermaniszki par. . .   | Werelowo . . . .    | 5 | 3890  |
| 149 | Hermanowicze par. .    | Łużki . . . . .     | 5 | 4851  |
| 164 | Hniezdziłowo cap. .    | —                   | — | —     |
| 196 | Hniezno par. . . .     | Wołkowysk . . . .   | 5 | 2560  |
| 174 | Hoduciszki par. . .    | Hoduciszki . . . .  | 3 | 7887  |
| 164 | Holszany par. . . .    | Holszany . . . . .  | 2 | 6802  |
| 164 | Horodniki cap. . . .   | —                   | — | —     |
| 170 | Herodno cap. . . .     | —                   | — | —     |

|     |                                           |                                      |         |
|-----|-------------------------------------------|--------------------------------------|---------|
| 190 | Horodyszcze cap. . . . .                  | —                                    | —       |
| 155 | Hoża par. . . . .                         | Grodna et Hoż. Woł.<br>Praw. . . . . | 4 5563  |
| 150 | Idolta cap. . . . .                       | —                                    | 3 —     |
| 148 | Ikażń par. . . . .                        | Brasław Caun. g. . . . .             | 3 6228  |
| 153 | Indura par. . . . .                       | Indura . . . . .                     | 5 4704  |
| 152 | Intnrki par. . . . .                      | Kolesniki par. . . . .               | 5 4000  |
| 169 | Iszczolna par. . . . .                    | Malaty . . . . .                     | 5 3895  |
| 156 | Iwanowo Janowo par.<br>Kobr. dek. . . . . | —                                    | 3 1865  |
| 192 | Iwje par. . . . .                         | Iwje par. . . . .                    | 2 10200 |
| 187 | Izabelino cap. . . . .                    | —                                    | — —     |
| 156 | Jabłonów cap. . . . .                     | —                                    | — —     |
| 195 | Jałówka . . . . .                         | —                                    | — 2399  |
| 152 | Janiszki par. . . . .                     | Podbrodzie . . . . .                 | 5 4506  |
| 172 | Janów par. . . . .                        | Janów . . . . .                      | 4 7320  |
| 163 | Jasienowicze par. . . . .                 | —                                    | — —     |
| 142 | Jusienówka par. . . . .                   | Knyszyn . . . . .                    | 3 2446  |
| 193 | Jatołtowicze cap. . . . .                 | —                                    | — —     |
| 158 | Jelna par. . . . .                        | Nieman—Sielce. . . . .               | 5 3200  |
| 154 | Jeziory par. . . . .                      | Jeziory . . . . .                    | 4 1700  |
| 161 | Jezno par. . . . .                        | Jezno . . . . .                      | 4 5415  |
| 182 | Jewje par. . . . .                        | Jewie . . . . .                      | 4 4195  |
| 142 | Juchnowiec par. . . . .                   | Białystok et Łewicka. . . . .        | 5 3669  |
| 175 | Kaczergiszki cap. . . . .                 | —                                    | — —     |
| 142 | Kalinówka par. . . . .                    | Knyszyn . . . . .                    | 5 3210  |
| 147 | Kamieniec—Lithuan.<br>par. . . . .        | Kamieniec—Lith. . . . .              | 4 2423  |
| 160 | Kamień cap. . . . .                       | —                                    | — —     |
| 155 | Kamionka par. . . . .                     | Milkowszczyena. . . . .              | 5 2620  |
| 149 | Kamionpol cap. . . . .                    | —                                    | — —     |
| 192 | Karczowalka cap. . . . .                  | —                                    | — —     |
| 190 | Karolin fil. . . . .                      | —                                    | — —     |
| 154 | Kaszubince cap. . . . .                   | Skindel . . . . .                    | — —     |
| 179 | Kiemieliszki par. . . . .                 | Podbrodzie . . . . .                 | 5 4375  |
| 187 | Kiernowo par. . . . .                     | Mejszagoła. . . . .                  | 5 3087  |
| 181 | Kietowiszki par. . . . .                  | Zyżmory . . . . .                    | 4 5134  |
| 151 | Kiewkle fil. . . . .                      | Szyrwinty. . . . .                   | 4 2184  |

|     |                             |                         |   |       |
|-----|-----------------------------|-------------------------|---|-------|
| 167 | Kiwiatycze par. . . .       | Tewli . . . . .         | — | 876   |
| 145 | Kleszczele . . . . .        | Kleszczele . . . . .    | — | 583   |
| 196 | Klewica eap. . . . .        | —                       | — | —     |
| 179 | Kluszczany . . . . .        | Swięciany . . . . .     | — | 3224  |
| 191 | Kniahin cap. . . . .        | —                       | — | —     |
| 141 | Knyszyn par. . . . .        | Knyszyn . . . . .       | — | 3775  |
| 156 | Kobryń par. . . . .         | Kobryń . . . . .        | 4 | 6030  |
| 178 | Kobylniki par. . . . .      | Kobylniki . . . . .     | 3 | 9490  |
| 185 | Kojrań cap. . . . .         | Ejszyski . . . . .      | — | 4587  |
| 168 | Kołęśniki . . . . .         | Ejszyski . . . . .      | — | 5466  |
| 177 | Kołtyniany par. . . . .     | Nowo-Smęciany . . . . . | 5 | 4587  |
| 175 | Komaje par. . . . .         | Kamaje . . . . .        | 3 | 6424  |
| 179 | Konstantynow par. . . . .   | Swir . . . . .          | — | 3269  |
| 150 | Konstantynowo fil. . . . .  | —                       | — | 3279  |
| 193 | Konwaliszki par. . . . .    | Bieniakonie . . . . .   | 5 | 3345  |
| 176 | Korkożyski par. . . . .     | Podbrodzie . . . . .    | 5 | 3979  |
| 152 | Korwie par. . . . .         | Majszagała . . . . .    | 5 | 2173  |
| 174 | Korycin par. . . . .        | Janów . . . . .         | 5 | 8316  |
| 190 | Kościeniewicz par. . . . .  | Kościeniewicz . . . . . | 4 | 5500  |
| 171 | Kossowo par. . . . .        | Kossowo . . . . .       | 5 | 1619  |
| 148 | Kotowicze cap. . . . .      | —                       | — | 1634  |
| 154 | Kotra cap. . . . .          | Skidel . . . . .        | — | 1646  |
| 182 | Kowale par. . . . .         | Kroki . . . . .         | 5 | 3324  |
| 190 | Kowieniewo cap. . . . .     | —                       | — | 4263  |
| 182 | Kozakiszi fil. . . . .      | Jewje . . . . .         | — | 3222  |
| 149 | Kozłowski cap. . . . .      | —                       | — | —     |
| 196 | Kraśna cap. . . . .         | —                       | — | —     |
| 163 | Kraśniany cap. . . . .      | —                       | — | —     |
| 154 | Kraśnik cap. . . . .        | —                       | — | —     |
| 157 | Krasula cap. . . . .        | —                       | — | —     |
| 165 | Krewo . . . . .             | Krewo . . . . .         | — | 6179  |
| 184 | Krukowszczyzna cap. . . . . | —                       | — | —     |
| 157 | Krupy fil. . . . .          | —                       | — | —     |
| 176 | Krykiany cap. . . . .       | —                       | — | —     |
| 155 | Krynki par. . . . .         | Krynki . . . . .        | 5 | 9903  |
| 141 | Krypno fil. . . . .         | —                       | — | 1800  |
| 194 | Krzemilnica par. . . . .    | Zielwa . . . . .        | 3 | 13121 |
| 191 | Krywicze par. . . . .       | Dołhinow . . . . .      | 5 | 3223  |

|     |                      |                 |         |
|-----|----------------------|-----------------|---------|
| 164 | Kubarki cap.         | —               | —       |
| 177 | Kukuciszki par.      | Uciany Cann. g. | 5 4773  |
| 190 | Kulbaczyn cap.       | —               | —       |
| 172 | Kundzin par.         | Sokołka         | 4 2000  |
| 166 | Kuplin cap.          | —               | —       |
| 172 | Kuźnica par.         | Kuźnica         | 5 5630  |
| 155 | Kwasówka par.        | Indura          | 5 2218  |
| 193 | Kwiatkowie cap.      | —               | —       |
| 151 | Łabejki cap.         | —               | —       |
| 177 | Łabonary par.        | Nowo-Swięciany  | 5 4747  |
| 189 | Ławaryszki par.      | Wilejka         | 4 9947  |
| 193 | Łazduny fil.         | Iwje            | 5 6600  |
| 144 | Łubin par.           | Bielsk          | 4 2014  |
| 163 | Łuczaj par.          | Duniłowicze.    | 4 7620  |
| 156 | Łunna par.           | Łunna.          | 5 2277  |
| 149 | Łużki par.           | Łużki           | 5 2612  |
| 177 | Łyngmiany par.       | Nowo-Swięciany  | 5 4262  |
| 175 | Łyntupy par.         | Łyntupy par.    | 3 6564  |
| 154 | Łachnowo cap.        | —               | —       |
| 157 | Lack par.            | Szczuczyn       | 4 6000  |
| 191 | Lebiedziewo par.     | Mołodeczno      | 5 2412  |
| 156 | Lida par.            | Lida            | 2 15492 |
| 193 | Lipniszki par.       | Bastuny         | 4 8000  |
| 187 | Lubowo cap.          | —               | —       |
| 197 | Maczulna cap.        | —               | —       |
|     | Mała — Brzostowica   |                 |         |
| 155 | cap.                 | —               | —       |
| 170 | Małe—Soleczniki fil. | Jaszuny         | — 2700  |
| 151 | Malaty par.          | Malaty.         | 4 6713  |
| 150 | Malkowszyczna cap.   | —               | 6663    |
| 191 | Malinowszczyzna cap. | —               | —       |
| 144 | Milkowicze cap.      | —               | —       |
| 164 | Mańkowicze cap.      | —               | —       |
| 159 | Marcinkańce fil.     | Marcinkańce     | — 5075  |
| 154 | Masalany cap.        | —               | —       |
| 187 | Mejszagola cap.      | Mejszagola      | 4 5400  |
| 176 | Melegiany par.       | Hoduciszki      | 4 4384  |
| 159 | Merecz par.          | Merecz.         | 3 6514  |

|     |                                  |                   |   |      |
|-----|----------------------------------|-------------------|---|------|
| 163 | Miadziola par. . . .             | Miadziola. . . .  | 4 | 5650 |
| 189 | Michaliszki par. . .             | Michaliszki . . . | 5 | 3160 |
| 159 | Michniuny cap. . .               | —                 | — | —    |
| 167 | Międzylesie cap. . .             | —                 | — | —    |
| 196 | Międzyzecz . . . .               | —                 | — | 3023 |
| 155 | Mikielewsczyzna cap.             | —                 | — | —    |
| 149 | Miory par. . . . .               | Miory . . . . .   | 4 | 5075 |
| 156 | Mołodowo cap. . .                | —                 | — | —    |
| 170 | Montwiłowszyzna cap.             | —                 | — | —    |
| 148 | Mosarz par. . . . .              | Mosarz . . . . .  | 3 | 7042 |
| 156 | Mosiewicze cap. . .              | —                 | — | —    |
| 155 | Mosty par. . . . .               | Mosty . . . . .   | 4 | 4257 |
| 169 | Możejkw cap. . . .               | —                 | — | —    |
| 195 | Mscibow par. . . .               | Wołkowysk . . .   | 4 | 3610 |
| 166 | Murata—Oszmianka<br>par. . . . . | Oszmiana . . . .  | 5 | 4500 |
| 187 | Musniki par. . . .               | Musniki . . . .   | 4 | 3583 |
| 168 | Nacza par. . . . .               | Raduń . . . . .   | 4 | 7702 |
| 193 | Naliboki par. . . .              | Iwieniec Minc. g. | 5 | 6882 |
| 145 | Narew par. . . . .               | Bielsk. . . . .   | 5 | 2534 |
| 182 | Narowy cap. . . .                | —                 | — | —    |
| 158 | Nieciecz par. . . .              | Nieman Sielec . . | 5 | 2773 |
| 159 | Niedzingi par. . . .             | Orany . . . . .   | 3 | 2938 |
| 186 | Niemenczyn par. . .              | Bezdany . . . .   | 2 | 7382 |
| 146 | Niemirow par. . . .              | Wysoko-Lith. . .  | — | 1445 |
| 162 | Niemonajcie par. .               | Olita . . . . .   | 5 | 3000 |
| 162 | Niemioniuny par. .               | Jezno . . . . .   | 5 | 3200 |
| 178 | Niestaniszki par. .              | Swir . . . . .    | 4 | 4700 |
| 142 | Niewodnica par. . .              | Białystok. . . .  | 5 | 3236 |
| 154 | Nowa-Ruda cap. . .               | —                 | — | —    |
| 179 | Nowodwor par. Soc. d.            | Sidra . . . . .   | 5 | 3330 |
| 156 | Nowosady cap. . .                | —                 | — | —    |
| 185 | Nowo-Wilejsk cap. .              | —                 | — | —    |
| 157 | Nowydwor par. . .                | Szczuczyn . . . . | 3 | 5650 |
| 191 | Obodowce cap. . .                | —                 | — | —    |
| 154 | Obremszczyzna cap.               | —                 | — | —    |
| 173 | Odelsk par. . . . .              | Odelsk . . . . .  | 5 | 5795 |
| 161 | Olawa fil. . . . .               | Olita . . . . .   | — | 3080 |

|     |                        |                     |   |      |
|-----|------------------------|---------------------|---|------|
| 150 | Olany cap. Giedr. d.   | —                   | — | —    |
| 164 | Olany cap. Oszm. d.    | —                   | — | —    |
| 175 | Olechniszki cap. . .   | —                   | — | —    |
| 155 | Oleszkowicze cap. .    | —                   | — | —    |
| 161 | Olita par. . . . .     | Olita . . . . .     | 4 | 2828 |
| 160 | Olkieniki par. . .     | Olkieniki . . . .   | 3 | 9686 |
| 191 | Olkowicze par. . .     | Ilja . . . . .      | 4 | 6600 |
| 160 | Orany fil. . . . .     | Orany. . . . .      | — | 5912 |
| 171 | Orlino cap. . . . .    | —                   | — | —    |
| 191 | Ościukiewiczze cap. .  | —                   | — | —    |
| 170 | Ossowo par. . . . .    | Bastuny . . . . .   | 5 | 4170 |
| 149 | Ostrow cap. . . . .    | —                   | — | 4170 |
| 146 | Ostrożana par. . . .   | Siemiatycze. . . .  | 5 | 3310 |
| 164 | Oszmiana par. . . .    | Oszmiana . . . . .  | 1 | 1058 |
| 166 | Oszmianka-Murata .     | Oszmianka . . . .   | 5 | 4500 |
| 164 | Parafianow par . . .   | Dokszycy Minse. g.  | 4 | 6829 |
| 157 | Perepeczyce cap. . .   | —                   | — | —    |
| 148 | Prosiłkowicze cap . .  | —                   | — | —    |
| 146 | Pierlejewo par. . . .  | Ciechanowiec Gr. g. | 5 | 6296 |
| 196 | Pieski par. . . . .    | Pieski . . . . .    | 5 | 1020 |
| 161 | Piesztowiany cap. . .  | —                   | — | —    |
| 161 | Pioszuny par. . . . .  | Butrymance . . . .  | 4 | 4995 |
| 187 | Plikiszki cap. . . . . | —                   | — | —    |
| 144 | Pobikry par. . . . .   | Ciechanowiec Gr. g. | 4 | 1812 |
| 150 | Podbrzeż fil Giedr.    | Podbrzeż . . . . .  | — | 7000 |
| 179 | Podstarzyń cap. . . .  | —                   | — | —    |
| 168 | Podzitwa cap. . . . .  | —                   | — | —    |
| 149 | Pohost par. . . . .    | Nowy Pohost . . . . | 4 | 4980 |
| 181 | Połomień cap. . . . .  | —                   | — | —    |
| 180 | Połuknia cap. . . . .  | Łandwarowo. . . .   | 5 | —    |
| 176 | Połusze par. . . . .   | Ignalino . . . . .  | — | 2719 |
| 164 | Polany cap. . . . .    | —                   | — | —    |
| 179 | Pomoszcze cap. . . . . | —                   | — | —    |
| 185 | Ponary cap. . . . .    | —                   | — | —    |
| 153 | Poniemuń cap. . . . .  | —                   | — | —    |
| 182 | Poporcie cap. . . . .  | —                   | — | —    |
| 195 | Porozowo par. . . . .  | Porozowo . . . . .  | 3 | 7790 |
| 189 | Porudomino fil. . . .  | —                   | — | 2369 |



|     |                      |                |   |       |
|-----|----------------------|----------------|---|-------|
| 175 | Porynga cap.         | —              | — | 7535  |
| 153 | Porzecze fil.        | Porzecze       | — | 3193  |
| 149 | Porżyn cap.          | —              | — | —     |
| 164 | Postawy par.         | Postawy        | 4 | 3050  |
| 166 | Proniuny cap.        | —              | — | 3235  |
| 149 | Prozoroki par.       | Prozoroki      | 4 | 5547  |
| 166 | Prużana par.         | Prużana        | 3 | 2027  |
| 189 | Pryciuny cap.        | —              | — | 2593  |
| 164 | Przegrodzie cap.     | —              | — | —     |
| 159 | Przełaje fil.        | Orany          | — | 2750  |
| 155 | Przełom cap.         | —              | — | —     |
| 175 | Przyjaźń fil.        | Ignalino       | — | 3086  |
| 144 | Pulsy cap.           | —              | — | 3090  |
| 160 | Punie par.           | Butrymance     | 3 | 3132  |
| 174 | Rackowszczyzna cap.  | —              | — | —     |
| 166 | Raczuny cap.         | —              | — | —     |
| 190 | Radoszkowiczo par.   | Radoszkowicze. | 3 | 4106  |
| 168 | Raduń par.           | Raduń          | 3 | 10000 |
| 149 | Rzeczki cap.         | —              | — | —     |
| 171 | Reginowo cap.        | —              | — | —     |
| 195 | Repla par.           | Łuna           | 4 | 5430  |
| 183 | Rossa cap.           | —              | — | —     |
| 197 | Roś par.             | Roś            | 5 | 1387  |
| 159 | Rotnica fil.         | Druskieniki    | — | 2865  |
| 167 | Rowno cap.           | —              | — | —     |
| 151 | Rozaliszki cap.      | —              | — | 3657  |
| 158 | Rożanka par. Lid. d. | Szczuczyn      | 5 | 4001  |
| 194 | Rożesław cap.        | —              | — | —     |
| 189 | Rubno cap.           | —              | — | —     |
| 152 | Radessa cap.         | —              | — | —     |
| 146 | Rudka par.           | Brańsk         | 5 | 3175  |
| 182 | Rudniki par.         | Jaszuny        | 5 | 3387  |
| 146 | Rudka cap.           | —              | — | —     |
| 178 | Ruskie Sieło cap.    | —              | — | —     |
| 171 | Różana par. Slon. d. | Rużana         | 5 | 1962  |
| 148 | Rużmonty cap.        | —              | — | —     |
| 183 | Rykonty fil.         | Landwarowo     | — | 1577  |
| 188 | Rzesza cap.          | —              | — | —     |

|     |                     |               |   |       |
|-----|---------------------|---------------|---|-------|
| 190 | Serwecz cap.        | —             | — | —     |
| 174 | Sidra par.          | Sidra         | 5 | 3000  |
| 167 | Sichniewicze par.   | Kartuż-Bereza | 4 | 2365  |
| 167 | Sielce cap.         | Sielce        | — | 1463  |
| 167 | Sieliszcze cap.     | —             | — | —     |
| 146 | Siemiatycze par.    | Siemiatycze   | 5 | 4800  |
| 176 | Sieniszki fil.      | —             | — | —     |
| 154 | Skidel cap.         | —             | — | —     |
| 152 | Skoduciszki fil.    | —             | — | —     |
| 181 | Skorbuciany cap.    | —             | — | —     |
| 166 | Słobudka cap.       | —             | — | —     |
| 170 | Słonim par.         | Słonim.       | 9 | 12600 |
|     | „ Monast. Monial.   | Słonim.       | — | —     |
| 165 | Smorgonie fil.      | Smorgonie     | — | 4376  |
| 181 | Soboliszki cap.     | —             | — | —     |
| 173 | Sokolany par.       | Sokółka.      | 5 | 3817  |
| 172 | Sokulka par.        | Sokółka.      | 4 | 11285 |
| 188 | Sokołojcie cap.     | —             | — | —     |
| 170 | Soleczniki par.     | Bieniakonie   | 5 | 4650  |
| 165 | Soły par.           | Soły          | 4 | 7385  |
| 177 | Sorokpol par.       | Podbrodzie    | 5 | 1990  |
| 174 | Stanisławow cap.    | —             | — | —     |
| 169 | Stankiewicz cap.    | —             | — | —     |
| 163 | Stara Żosna cap.    | —             | — | —     |
| 180 | Stare troki par.    | Troki         | 3 | 7170  |
| 173 | Staro-Kamienna cap. | —             | — | —     |
| 191 | Starzynka cap.      | —             | — | —     |
| 149 | Stefanowo cap.      | —             | — | —     |
| 177 | Styrnie cap.        | —             | — | —     |
| 193 | Stoki cap.          | —             | — | —     |
| 161 | Stokliszki par.     | Jezno         | 4 | 7251  |
| 146 | Strabla par.        | Bielsk        | 5 | 1880  |
| 178 | Straczanka cap.     | —             | — | —     |
| 197 | Strubnica par.      | Pieski.       | 5 | 2358  |
| 174 | Strunojcie par.     | Swienciany    | 5 | 3796  |
| 193 | Subotniki par.      | Żemłosław     | 5 | 5565  |
| 172 | Suchowola par.      | Suchowola     | 4 | 11295 |
| 187 | Suderwa             | Wilno         | 4 | 4275  |

|     |                              |                          |         |
|-----|------------------------------|--------------------------|---------|
| 180 | Sumiliszki par. . . . .      | Troki . . . . .          | 3 6616  |
| 141 | Supraśl fil. . . . .         | Supraśl . . . . .        | — 1216  |
| 143 | Suraż par. . . . .           | Łapy . . . . .           | 5 2776  |
| 194 | Surwiliszki par. . . . .     | Żemłosław . . . . .      | 4 3843  |
| 186 | Sużauy fil. . . . .          | Podbrodzie . . . . .     | — 3087  |
| 174 | Swienciany par. . . . .      | Swenciany . . . . .      | 1 15763 |
| 178 | Swir par. . . . .            | Swir. . . . .            | 3 6800  |
| 179 | Swiranki par. . . . .        | Michaliszki . . . . .    | 4 4453  |
| 196 | Swisłocz par. . . . .        | Swisłocz . . . . .       | 4 4598  |
| 180 | Szajkuny cap. . . . .        | — . . . . .              | — —     |
| 149 | Szarkowszczyzna fil. . . . . | Nowy Pahost. . . . .     | — 2513  |
| 152 | Szawlany cap. . . . .        | — . . . . .              | — —     |
| 157 | Szczuczyn par. . . . .       | Szczuczyn. . . . .       | 4 2725  |
| 178 | Szemietowszczyzna . . . . .  | — . . . . .              | — 2900  |
| 167 | Szereszewo par. . . . .      | Szereszewo . . . . .     | 3 2900  |
| 151 | Szeszole par. . . . .        | Szyrwinty . . . . .      | 4 2896  |
| 150 | Szeszołki . . . . .          | — . . . . .              | — —     |
| 173 | Szudziałw. . . . .           | Krynki . . . . .         | — 3287  |
| 196 | Szydłowice . . . . .         | Wołkowysk. . . . .       | 4 5240  |
| 186 | Szylany cap. . . . .         | — . . . . .              | — —     |
| 175 | Szylwa cap. . . . .          | — . . . . .              | — —     |
| 150 | Szyrwinty par. . . . .       | Szyrwinty. . . . .       | 3 8015  |
| 188 | Taboryszki par. . . . .      | Jaszuny . . . . .        | 4 8819  |
| 182 | Tolejkiszki cap. . . . .     | — . . . . .              | — —     |
| 163 | Teresdwor cap. . . . .       | — . . . . .              | — —     |
| 195 | Tereszki cap. . . . .        | — . . . . .              | — —     |
| 144 | Topczewo par. . . . .        | Brańsk . . . . .         | 4 4479  |
| 194 | Traby par. . . . .           | Holszany. . . . .        | 4 4550  |
| 180 | Troki par. . . . .           | Troki. . . . .           | 1 9133  |
| 158 | Trokiele par. . . . .        | Bastuny . . . . .        | 5 4264  |
| 147 | Trościanica cap. . . . .     | — . . . . .              | — —     |
| 141 | Trzciany par. . . . .        | Trzciany . . . . .       | 3 8770  |
| 188 | Turgiele par. . . . .        | Jaszuny . . . . .        | 3 10748 |
| 142 | Turośń par. . . . .          | Białystok . . . . .      | 4 3467  |
| 176 | Twerecz par. . . . .         | Widzy Caunen. g. . . . . | 4 7545  |
| 150 | Udział par. . . . .          | Głębokie . . . . .       | 5 3721  |
| 143 | Uhowo fil. . . . .           | Łapy . . . . .           | — 1356  |
| 149 | Ulin cap. . . . .            | — . . . . .              | — —     |

|     |                                                |                       |   |       |
|-----|------------------------------------------------|-----------------------|---|-------|
| 154 | Usnarz fil. . . . .                            | Krynki . . . . .      | — | 2080  |
| 148 | Uzmiony cap. . . . .                           | —                     | — | —     |
| 181 | Użugość par. . . . .                           | Wysoki Dwor . . . . . | 4 | 5500  |
| 180 | Wakka . . . . .                                | Landwarowo . . . . .  | — | —     |
| 168 | Wasiliszki par. . . . .                        | Wasiliszki . . . . .  | 3 | 10282 |
| 141 | Wasilków fil. . . . .                          | Wasilków . . . . .    | — | 4230  |
| 169 | Wawiorka par. . . . .                          | Wasiliszki . . . . .  | 4 | 7320  |
| 158 | Waszkiewiczze par. . . . .                     | —                     | — | —     |
| 170 | Werenowo par. . . . .                          | Werenowo . . . . .    | 5 | 3075  |
| 187 | Werki par. . . . .                             | Werki . . . . .       | 5 | 5050  |
| 190 | Wiazyń fil. . . . .                            | —                     | — | —     |
| 151 | Widzieniszki par. . . . .                      | Malaty . . . . .      | 4 | 5500  |
|     | Wielka-Brzostowica<br>cap. . . . .             | —                     | — | —     |
|     | Wielki-Dwór. cap. . . . .                      | —                     | — | —     |
| 154 | Wielkie - Ejsymonty<br>par. . . . .            | Łunna . . . . .       | 4 | 4290  |
|     | Wielki-możejkwów cap. . . . .                  | —                     | — | —     |
| 150 | Walczuki cap. . . . .                          | —                     | — | —     |
| 182 | Wilkiszki cap. . . . .                         | —                     | — | —     |
|     | Wilno Ecclesia Cat-<br>hedr. . . . .           |                       | — | —     |
| 183 | — par. S. Joan. Bap. . . . .                   |                       | 1 | 6260  |
| 183 | — par. S. Spiritus. . . . .                    |                       | 2 | 6015  |
|     | — cap. Domus Be-<br>nefic. . . . .             |                       | — | —     |
|     | — par. ad Portvm<br>Ac. . . . .                |                       | 3 | 10550 |
| 183 | — par. SS. Philip-<br>pi et Jacobi Ap. . . . . | Wilno.                | 3 | 10233 |
| 183 | — 2 cap. in domi-<br>bus Incarcerat . . . . .  |                       | — | —     |
| 184 | — par. S Raphaelis<br>Arch. . . . .            |                       | 3 | 19900 |
| 184 | — par. SS. Petri et<br>Pauli Ap. . . . .       |                       | 2 | 15000 |
| 185 | — par. post. PP. . . . .                       |                       | 2 | 8500  |
| 185 | Bernard . . . . .                              |                       |   |       |

|     |                      |                     |   |       |
|-----|----------------------|---------------------|---|-------|
|     | — par. Omnium        |                     |   |       |
| 185 | Sanctorum . . .      |                     | 1 | 25900 |
| 185 | — S. Annae . . .     |                     | — | 997   |
| 184 | — S. Georgii M. . .  |                     | — | —     |
| 184 | — S. Crucis. . .     |                     | — | —     |
|     | — Montis Salwat-     | } Wilno.            |   |       |
| 184 | toris. . . . .       |                     | — | —     |
| 186 | — S. Catharinae M.   |                     | — | —     |
| 186 | — S. Stephani M.     |                     | — | —     |
|     | — S. Bartholomaei    |                     |   |       |
| 186 | Apost. . . . .       |                     | — | —     |
| 186 | — S. Nicolai Ep. C.  |                     | — | —     |
| 146 | Winna par. . . .     | Ciechanowiec Gr. g. | 5 | 3238  |
| 147 | Wistycze cap. . .    | —                   | — | —     |
| 191 | Wiszniew par. . .    | Wiszniew . . . .    | 3 | 7310  |
| 178 | Wojstom par. . .     | Wojstom . . . .     | 3 | 6218  |
| 162 | Wołkołata par. . .   | Duniłowicze . . .   | 3 | 6764  |
| 194 | Wołkowysk par. . .   | Wołkowysk . . . .   | 3 | 8904  |
| 195 | Wołpa par. . . .     | Łunna. . . . .      | 4 | 2600  |
| 189 | Worniany par. . .    | Worniany . . . .    | 4 | 8779  |
| 188 | Worona cap. . . .    | —                   | — | —     |
| 169 | Woronicze cap. . .   | —                   | — | —     |
| 178 | Wyholenienty cap. .  | —                   | — | —     |
| 147 | Wysokie-Lithuan par. | Wysokie-Lithuan.    | 4 | 2105  |
| 144 | Wyszki par . . . .   | Bielsk. . . . .     | 3 | 2143  |
| 169 | Zabłocie par. . . .  | Wasiliszki . . . .  | 4 | 6820  |
| 143 | Zabłudow par. . . .  | Zabłudow . . . .    | 5 | 8150  |
| 194 | Zabrzezcie par. . .  | Wołożyn. . . . .    | 5 | 7026  |
| 148 | Zadoroże par. . . .  | Plissa . . . . .    | 3 | 6501  |
| 163 | Zadziew par. . . .   | Postawy . . . . .   | 4 | 4440  |
| 156 | Zakoziele cap. . . . | —                   | — | —     |
| 179 | Zalesie cap. . . . . | —                   | — | —     |
| 174 | Zalesie par. . . . . | Sidra . . . . .     | 5 | 1244  |
| 180 | Zatrocze cap. . . .  | —                   | — | —     |
| 148 | Zaucie cap. . . . .  | —                   | — | —     |
| 171 | Zdzięcioł par. . . . | Zdzięcioł . . . .   | 5 | 10578 |
| 196 | Zelwa . . . . .      | —                   | — | 2242  |
| 150 | Zybały fil. . . . .  | —                   | — | —     |

|     |                     |                   |   |       |
|-----|---------------------|-------------------|---|-------|
| 193 | Żygmunciszki cap. . | —                 | — | —     |
| 190 | Żary fil. . . . .   | —                 | — | —     |
| 179 | Żodziszki par. . .  | Smorgonie . . . . | 4 | 4610  |
| 157 | Żołudek par. . . .  | Żołudek. . . . .  | 3 | 9739  |
| 182 | Żosli par. . . . .  | Żosli . . . . .   | 4 | 10174 |
| 166 | Żuprany par. . . .  | Soły . . . . .    | 5 | 7547  |
| 162 | Żyliń cap. . . . .  | —                 | — | —     |
| 158 | Żyrmuny par. . . .  | Bastuny . . . . . | 4 | 5030  |
| 182 | Żyżmory par. . . .  | Żyżmory . . . . . | 4 | 10265 |



# De origine, erectione et evolutione dioeceseos Vilmensis.

## Epocha III, pars 2.

---

„Vestra, Poloni respublica non ordine, quo caretis, non regimine, quod contemnitis, sed solo fato regitur“, dixit olim rex Batorius imprecans polonos de proclivie in effrenatas libertates, iurgia et postpositionem legis patriae. Quam inordinationem videns concionator regius Skarga persaepe in comitiis exprobrabat civium abusus: et voce Jeremiae ultimam cladem respublicae praesagiebat. Praesagiis adimpletis, ruinata respublica, disputant historici et politici de malis et mendis, quae huiusmodi ruinam causarunt et ad finem perduxerunt: alii enim defectum ordinis et despectum legis, alii abusum libertatis et „liberum veto“, alii denique Jesuitarum in res politicas intrusionem et denegationem privilegiorum dissidentibus de fide, nec non miseram et despectam sortem subiugatorum plebeorum, tanquam primariam causam interitus, affirmant.

Non est nostrum propositum id genus opiniones discutere solvereque; non praetereundam tamen putamus animadversionem fere omnium rerum paternarum investigatorum, qui principalem causam ruinae Poloniae singulares circumstantias, in quibus

respublica versabatur obstinatatque invidiam hostium vicinorum, in eius perditionem iusidiantium, eorumque immanes incursiones, spoliationes aliaque latrocinia, demonstrat. Crucigeri, Teutoni, Sueci, Rusi, Bohemi, Cosaci, Scytae et Tartari — en quam multi in decursu saeculorum non solum regiones, ecclesias aedificiaque, piis operibus et studiis sacra, in Polonia et Lituania spoliabant, cives turmatim trucidabant, vel in servitutem redigebant; sed et omnem conatum salutiferum civium saluti et reformationi reipublicae incumbentium in ipso fomite obtrudebant; imprimebantque mentibus et cordibus degeneratorum tutorum fautorumque effrenatae libertatis semina perniciose rebellionum, belli civilis rapinae et corruptionis pecuniariae, procliviei ad bacchanalia et turpissimae ignaviae.

Nihilominus tamen vigor et virtus innata genti ope divina sustentant eam et defendunt ab interitu extremo; imo in pressura temporum excitant et dirigunt vires civium saluti fidei et patriae devotissimorum. Accidit hoc et post liberationem patriae ab invasione Suecorum et Russorum medio XVII saeculo. Profligatis hostibus e finibus patriae respirarunt cives et ad medendum inflictis vulneribus sese contulerunt; cumque procures regni in comitiis leges ferrent salutiferas, episcopi in suis dioecesisibus necessitatibus et saluti fidelium providebant.

Novimus iam episcopos Sapieham, Pacium, et Kotovicium per litteras pastorales, synodos et censuras cohibuisse crimina moresque restaurasse; sed omnia eorum conamina peremptoria fuere nec radicem malorum peretrinxerunt; quippe quia iis non obstantibus deviatio cleri et populi a semita fidei iustitiaeque, latrocinia et incursiones militum et equitum, surculi praeteritorum malorum, hinc inde erupti et perpatrati conspiciebantur. Desiderabatur itaque restauratio rerum in radice et vir apostolicus,



qui huiusmodi restaurationem inchoaret, inchoatam sustentaret atque ad finem exoptatum perduceret. Virum hunc desideratissimum salutamus in persona episcopi Brzostowii (vide direct. a. 1904). Hic vir mere providentialis opus renovationis morum et disciplinae a tuendis bonis ecclesiasticis ab invasione raptorum et stabilienda legum observatione inchoavit. Cum in palatinatu Wilkomiriensi quidam Tiwunus Tyszkiewicz armata manu bona ecclesiastica aggressus fuerit irruissetque crudeliter in plebanum, episcopus aggressorem censuris publicis innodavit; etiam in decanatu Rosanensi ob latrocinia, spoliationem bonorum ecclesiasticorum et sanguinolentam iniuriam in personam plebani ab equitibus perpatrata, non solum aggressores excommunicatione fulminavit, sed et totum decanatum interdicto ecclesiastico rigorosissimo peretrixit.

At his minime perteritus Joannes Casimirus Sapieha magnus dux exercitus Lituaniae, maior superbia obstinatione que aggressor bonorum ecclesiasticorum, subditas sibi cohortas tartarorum in bonis episcopalibus et cathedralibus, nullo habito respectu subsidii eidem a clero pro sustentando exercitu tempore hiberno accepti, collocavit; milites tartari, crudelitate et rapinis notissimi, non solum devastabant bona, sed et subditos incolas atrociter persequiebantur, adeo ut oppressi plebei e ruribus suis fugientes in silvis et vicinis pagis sese occultarint.

Quibus permotus episcopus hortabatur paterne Sapieham de iniusta bonorum ecclesiasticorum aggressionem, non solum habito respectu immunitatis bonorum et personarum spiritualium a quibus libet officiis reipublicae praestandis, sed et ratione tributi hiberni a clero, iuxta conventionem in comitiis factam, persolutae. At Sapieha precibus et admonitioni episcopi minime obtemperavit recusavitque educere cohortas e bonis ecclesiasticis. Itaque spoliabantur

bona ecclesiastica, proventus in dies diminuebantur, aegestas et ruina imminebat non solum clero et subditis ecclesiasticis, sed et ipsis ecclesiis multisque piis institutionibus a clero sustentatis.

Quare immunitati ecclesiae et indemnitati bonorum consulens episcopus post trinam canonicam admonitionem contumacem Sapieham, publico anathemate, in ecclesia cathedrali solemniter promulgato, fulminavit, sententiamque anathematis in omnibus ecclesiis publicari iussit. Quam excommunicationem Sapieha irrisit; convocatisque amicis suis in palatium Antocollense ad coenam poculis, iocis et salvis armorum eadem die irisionem suam manifestavit.

Sed gaudium obstinati Sapiehae breviter patuit. Fulmina anathematis animos omnium concusserunt et perturbarunt et etiam ipsius Sapiehae. Capitulum episcopo addictissimum, partem sui pastoris sequebatur vidensque diminutionem proventuum cathedralium ex bonis ab exercitu spoliatis ecclesiam occlusit, officia divina in ea suspendit, omnemque opem episcopo suppeditavit. Non ita clerus regularis. Monachi Sapieham, protectorem et benefactorem suum offendere timuerunt, proinde publicationem anathematis in suis ecclesiis denegarunt. Inde scandalosa dissensio et contentio non solum inter fideles, sed et inter clerum exorta est. Ipsemet Sapieha vel conscientiae stimulis agitatus, vel damnum famae timens primum regem Joannem Sobiescium et dein primatem Metropolitam gnesnensem et sedem apostolicam appellavit enixe rogans, ut ab excommunicatione liberaretur. Concordia coram rege inter utramque partem facta non diu duravit; iudicium et sententiam Metropolitae condemnantem episcopum in absentia, eo quod ipse hominem magnae autoritatis ausus sit excommunicare et ad iudicium non comparuerit, episcopus non agnovit seque suam causam

etiainsi pane in via emendicato apud sedem apostolicam personaliter defensurum dixit. Et re ipsa mutata pecunia a capitulo episcopus Romam profectus est atque iniuriam sibi patratam a Sapieha et motiva anathematis in eum promulgati viva voce patefecit. Quibus perpensis collegium cardinalium consulebat ei, ut in posterum mitius ageret cum id genus aggressoribus; ad quaerelas vero Sapiehae respondit admonendo eum, ne bona ecclesiastica sine consensu regis et comitiorum aggredi amplius auderet, initaque concordia cum episcopo, cohortas e bonis ecclesiasticis semoveret resarciretque iniurias et damna episcopo et bonis illata. Uterque huic decreto comparuit. Episcopus semper ad concordiam paratus extendit brachia ad amplectendum suum inimicum; Sapieha vero datis litteris publicis ad omnes praefectos cohortium iussit eos exercitum e bonis ecclesiasticis educere, eaque in posterum ita immunia servare et tutari, ut si essent ipsiusmet propria. Insuper litteris huiusmodi ex suggestu promulgatis atque valvis ecclesiarum affixis invitabantur dispersi plebei, ut ad mansiones suas reverterentur.

Stabilita concordia cum Sapieha episcopus cor suum apposuit ad convocandam synodum dioecesanam. Sed novae clades incursionesque hostium salu- tiferum propositum ad plures distulerunt annos. Cum enim post Joannem Sobiescium tronum in Polonia possedisset Augustus II, saxonicus dictus, certa pars procerum regni una cum rege Sueciae Carolo XII Stanislaum Leszczyńscium, polonum, regem Poloniae constituerunt. Exortum fuit bellum civile inter fau- tores Stanislai Leszczyński et Augusti II; huius par- tem sustentabat, inter caeteros optimates, et noster Brzostowius et infensissimus Caroli XII inimicus imperator Russiae Petrus, dictus magnus, qui suc- cursum ferens suo pupillo, in ipso ingressu in fines Poloniae, crudeliter in pp. Basilianos Polociae irruit

et aliquot eorum laceravit et trucidavit. In Lituania gladio et igne, rapinis et spoliationibus civium, praecipue Augusto II faventium, Carolus XII firmabat tronum Leszczyński. Consulens sibi Brzostovius bis Vilna fugiebat ad exterarum regiones asportans secum reliquias S. Casimiri. Pastoris exemplum sequebatur et capitulum. In orbata dioecesi dominabantur aggressores et restauratum ordinem post incursionem hostium medio XVII aeo funditus evertabant usque ad annum 1709, quo Carolus XII victus fuit a Petro magno et pax in Polonia regnante Augusto II stabilita. Vae unum transiit, alterum appropinquabat scilicet pestis et fama, filiae belli. Peste et fame oppressi multi obierunt homines: ita ut in superficie 10 milliarius polonicarum vix unus obviaretur homo superstes. Ad alleviandum succurrendumque egenis et moribundis frater tertii ordinis S. Francisci Joannes Jarołowicz, samogita, una cum quinque sodalibus condidit hospitale prope arcem; hi fratres misericordiae in servitio moribundis et in sepultura mortuorum peste infecti morte gloriosa obierunt. Eorum vota secutus sacerdos Lutkiewicz a. d. 1712 instituit notissimam congregationem fratrum Rochitarum ab eppo Brzostowio confirmatam et sustentatam (vide dir. a. 1906).

His in circumstantis impossibile erat convocare synodum dioecesanam; quapropter episcopus, ad felicia deferens tempora celebrationem synodi, promulgavit epistolam pastorem a. d. 1710 continentem 19 capita in quibus continebantur sequentia: I *de administratione sacramentorum*: sub poena suspensionis prohibetur baptisma infantium in domibus privatis, plures quam duo patrini non admittuntur, sacramenta gratis conferenda sunt; nomina baptisatis sanctorum conferenda, obstetrices a parochis debent esse approbatae, iudeae non admittuntur; non licet baptizare infantes ex alia parochia. Sanctissi-

num oclusum servari, intra binas hebdomades renovari; lampas coram eo die noctuque ardere debet; pyxis cooperculo contegatur, interdicitur ne tempore expositionis Sanctissimum in altari maiori per foras ecclesiae ex publica via videatur, ideo tapetis fores tegantur. Ultimo agitur de approbatione et sacramentorum extremae Unctionis et Matrimonii administratione. II *De sacrificio missae*: prohibetur portio Evangelii osculandi in celebratione missarum saecularibus, similiter et patenae; sine sedis apostolice licentia non licet, dignitatibus celebrare missas cum annulo; liber usui quotidiano paratus sit in ecclesia, in quo subscribere se debent sacerdotes missam celebrantes; sine licentia episcopi missas perpetuas accipere sub poena interdicti ab introitu in ecclesiam prohibetur; in fine de rubricis in sacrificio missae servandis proponuntur quaedam regulae. III, *De celebratione in oratoriis et aedibus privatis*. Invalescente abusu circa celebrationem missarum in domibus privatis allegat decretum S. Congregationis de die 15 decembris anno 1703 editum et enixe rogat et mandat ut huiusmodi abusus tollerentur: „expedit magis, ait, ut non audiant sacrum, quam tanto mysterio irreverentia fiat.“ Monet decanos et parochos ut nullum permittant in privatis aedibus celebrare nisi a sede apostolica Indultum ab episcopo subscriptum ostendat, Oratoria debent a domibus privatis esse separata, accessus in eas cunctis pateat. Audientes missas in aedibus privatis personae extraneae diebus sacris praecepto non satisfaciunt, una die in oratoriis privatis plures missae celebrari non debent. IV *De officiis divinis*. Matutinum, unius nocturni defesto diebus festis cantetur in ecclesiis parochialibus in pagis hora 7, in civitatibus hora 6; postea Rosarium, vel officium de B. Maria V. immacul. Conceptione (godzinki); summa inchoatur hora 10 non expectandis quibuscumque. Vesperae utraeque fiant

omnibus diebus festis. V *De sacrosanctis ecclesiis et earum reverentia*. Prohibentur omnes profanae actiones in ecclesiis, nec licet novas ecclesias, altaria, oratoria publica et capellas de novo erigere sine licentia episcopi et sufficienti dote; ligna, lateres, et caementa ex ecclesiis ruinatis ad usus profanos, non sunt adhibenda. Tollitur abusus propinationis cremati in coemeteriis et potationes diebus festivis; item et venditionis in monasteriis rerum commestibilium; in ecclesiis et sacristiis nil profanum conservari potest. Caemeteria non septa neque clausa interdicto ecclesiastico subiacent. VI *De doctrina Christiana*. Diebus dominicis et festivis ante sacrum aut vespervas docendi sunt pueri caeterique prima fidei rudimenta sub poena suspensionis, si huiusmodi institutio ter et quater continuo ommissa fuerit; iisdem diebus recitari debet ante celebrationem missae symbolum fidei, oratio Dominica, Salutatio angelica, Decalogus et praecepta Ecclesiae. Ludimagistri saltem semel in hebdomade praecepta doctrinae in scholis explicant. VII *De verbi Dei praedicatione*. Nulli sacerdoti licet praedicare in ecclesia sine facultate ab episcopo vel eius vicario generali impetrata. Candorem verbi Dei eloquentiae saecularis fucō non inficere; sed argumentis e S. Scriptura et S. Patrum auctoritate firmare oportet. In sermonibus peccata hominum expugnare et gloriam Dei promovere, non vero doctrinae et inanis facundiae ostentationem affectare sibi que plausum adsciscere. Vitia insectari cum circumspectione, ut nequeat populus ex circumstantiis certas personas subintelligere. Allegatur admonitio ad verbi Dei concionatores S. Congregationis concilii 8 Julii 1680. VIII *De editione atque usu librum*. Nullus audeat imprimere librum et folia quaecumque, ubi conclusiones, historiologiae, carmina etiam sacra, oratiunculae, indulgentiae, revelationes, miracula et preces continentur, sine facultate episco-

pi. Mandantes typis libros haereticorum de haeresi tractantes, etiam eos legentes et retinentes excommunicationem summo pontifici reservatam incurrunt: allegatur decretum Clementis VIII, de non introducendis novis litanis praeter eas quae in missali et ritualibus continentur. IX *De sanctorum et dierum festorum cultu*. Choreae, commessationes, ebrietates, ludi et spectacula diebus festivis increpantur, etc. X. *De reliquiis et miraculis sanctorum et imaginibus sacris*. Reliquiae decenter conservari debent, laici eas manu non tangat, in pingendis imaginibus sequatur forma antiqua, sub poena excommunicationis prohibetur promulgatio miraculosae imaginis sine approbatione episcopi. XI *De sacris processionibus et indulgentiis*. Prohibentur processiones cum Smo extra ecclesiam, seclusa octava Corporis Christi, etiam et aliae processiones quavis de causa sine permissione episcopi. Indulgentiae publicari possunt solummodo licentia ab episcopo obtenta. XII *De officio exorcistae*, quo indigetantur regulae exorcisandi energumenos eosque discernendi ab aegrotis morbis naturalibus. XIII *De sagis seu Maleficis*. Omnino exigit ut huiusmodi a iudicio ecclesiastico dignoscerentur: et sub poena excommunicationis prohibentur torturae et supernatationes maleficiorum ante decretum curiae episcopalis. XIV *De funeribus*. Religiosi non audeant sine permissione parochi mortuos sepelire: nemo parochorum exigit plus iusto pro sepultura. XV *De vita et honestate clericorum*. Prohibetur clero cohabitatio cum mulieribus etiam consanguineis et institutio puellarum iū scientiis saecularibus, item et mercatura, advocatura, lectio impurorum librorum, arma, venationes, choreae, comessationes, lusus alearum etc., commendantur: pietas, sobrietas, modestia, reverentia, obedientia etc. XVI *De parochis*. Commendatur sollicitudo pastoralis circa oves, cura in pacandis et componendis litibus parochianorum et

in decenti sustentatione ecclesiae. XVII. *De rebus non alienandis*, tradit statuta synodi Tridentinae et S. Canonum de conservandis et tuendis bonis ecclesiasticis. XVIII. *De ordinandis*, proponit regulas in susceptione ordinum, qua ad mores et scientiam ordinandorum observandas. XIX. *De testamentis*, iudicat modum conficiendi testamentum adhortaturque clerum ne orphanam dimittant ecclesiam, sed pro ea legata faciant ex bonis et proventibus suis. In appendice denique huiusmodi epistolae commendatur clero ut vestem clericalem talem, nigram, non lace-ram portet; colloquia, et rumores in ecclesia evitet, penes ecclesiam resideat, et cum mulieribus in uno curru ne discedat sub poena arbitraria ab episcopo assignanda. Tempore strae-nae, (kołęda), parochi et eorum vicarii parochianos de moribus et vita inquirant, funeralia prandia (stypy) sobrie et cum invocatione benedictionis. Dei consummant. Luxus in festis tractando parochianos et alios hospites ne admittant suscipiantque eos mensa frugali et sobria. Usus tabaci fumati et pulverisati interdicitur praesertim proxime ante sacras functiones et intra. Commendatur parochis erectio scholarum parochialium et sustentatio baccalaureorum et cantorum. Oblationes a populo non in altari, sed in mensa speciali collocandae sint; confessiones in domo sacerdotis et in sacristia, per quam non datur liber transitus prohibentur, communio ad crates; sed non in gradibus altaris distribuenda, Sanctissimum tempore incendii non sit circumferendum; calices aqua callida semel vel bis in anno sint lavandi; non licet sacerdotibus permittere sese lapidari avena a populo in festo S. Stephani; nec regularibus et graeci ritus sacerdotibus sese immiscere in officia parochorum. Ultimo proponuntur regulae de sustentandis et regendis xenodochiis et mandatur mercatoribus cuiuscun-



que ritus, sub poena trium imperialium, oclusio tabernarum et cuiuscunque mercis diebus festivis.

Sed cum haec epistolae parum ferret fructum, tanquam vox mortua scripto mandata, Brzostovius arripiens occasionem faustiorum temporum a. d. 1717 die 3 Februarii convocavit synodum dioecesanam, cuius regulae et statuta tribus constant partibus. I continet gesta synodum praecedentia; II ordinem sessionum synodaliū et III decreta synodalia, quaeque pars 29 capita complectitur; in his reiterantur statuta in praefata epistola promulgata et quaedam nova adiiciuntur: praecipue de succursu seminario dioecesano praestando; de beatificatione Michaelis Giedroyć procuranda, de non construendis nec reparandis templis dissidentium sine licentia episcopi; de prohibendis solemnibus processionibus et tumultuariis coetibus in sepultura protestantium et iudaeorum. Proponitur taxa curiae episcopalis persolvendae pecuniae pro instrumentis et testimoniis fori contentiosi; reservantur episcopo absolvenda peccata: stupri, violationis virginum, percussionis parentum, maleficiosae procurationis divortii inter coniuges; ultimo enumerantur sententiae damnatae ab Alexandrae papa VII et Innocentio XI. Sessiones synodales a sermonibus episcopi praelatorumque incipiebant. Episcopus aperiens synodum verbis Christi „Pax vobis“! coetum cleri allocutus est et dein dicebat: „Lustra sex qui iam peregi tempus implens indigni mei praesulatus, quem inter tot et tantas iniquitates temporum, adversitates factorum, contradictiones hominum sustinendo, sicut me taedebat vivere, ita oportuit non semel mori: ecce miserante aeterna bonitate divina... sto adhuc in medio vestrum vivus, an redivibus, post iteratos meae mortis rumores et voce pastoris pastorum vos compello: pax vobis!... Vera pax nonnisi sicut rosa de spinarum hastis erumpit, bello paratur: non inermis sed bellicosa—

debellans peccata. Bellum vobis impero, cum pacem annuntio. Oleam pacis ostendo, sed ad lauros Martis et sudore multo et sanguine rigandos voco. Cum Moyse hominum omnium mitissimo hodie concitor ut vos excitem: qui Domini est, iungatur mini! Bellum quoque nobis cum hostibus triplex est: *domesticum, civile et campestre*: primum cum carne, civile cum tentatione mundi, campestre hostile cum daemonibus“.

Quapropter adhortatur clerum ut reiecta luxuria aliisque vitiis repudiatis dignos Christi milites sese exhibeant; atque semetipsum pro exemplo praebens verbis S. Pauli ait: „vos scitis a prima die, qua ingressus sum in hanc cathedram, qualiter vobiscum per omne tempus fuerim serviens Deo et meae dilectissimae dioecesi: in continua sollicitudine, in laboribus, in itineribus, saepe periculis ex genere, periculis intra et extra patriam et a falsis fratribus. Vestris in oculis et coram Deo meo bonum certamen certavi... Ego scio propter iam inclinatam aetatem meam, Deus autem melius seit, quia amplius non videbitis faciem meam, vos omnes, quos ad praesentem synodum frequentes cerno congregatos. Attendite ergo vobis et universo gregi“...

Sequentibus diebus alloquebantur eoetum synodalem Georgius Ancuta et Jacobus Szczuka canonici vilnen.; hic super verba S. Pauli: spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus; ille autem de operandis quinque talentis. Statuta et gesta huiusce synodi typis promulgata fuere iisque elenchus ecclesiarum parochialium et praepositorialium totius dioecesis appositus est. Omnes ecclesiae in sequentes dispartitae fuerunt decanatus 1. *Vilnensis* in urbe, in qua sequentes enumeratae sunt ecclesiae: S. Joannis, S. Petri, S. Stephani, S. Augustini in Zazecze (nunc S. Bartholomaei) SS. Trinitatis (nunc templum rossiacum, Blahowieszczenskaja, dictum)

S. Nicodemi et Josephi et Mariae Magdalenae; extra urbem: Ławaryszki, Rudomina, Turgiele, Niemen-czyn, Meyszagoła, Kiernów, Podbrzezie, Miedniki, Rukoyne et Cudzeniszki. 2. *decan. Poboyscensis*: Poboysk, Szeszole, Nidoki, Żmuydki, Owanta, Skicmiany, Bolniki, Widzieniszki, Malaty, Inturki, Dubinki, Szyrwinty, Giedroycie, Muśniki et Upniki. 3. *decan. Oszmianen*. Oszmiana, Żuprany, Soły, Ostrowiec, Worniany, Gierwiaty, Smorgonie, Cicin filia Smorgon., Olszany, Krewo. Łosk, Traby, Surwiliszki, Narwiliszki et Grauzyszki. 4. *dec. Swirensis*. Swir. Miałdź, Postawy, Żadziewie, Komaye, Łyntupy, Swiranki, Bystrzyca, Michaliszki, Żodziszki, Danuszew filia Solens., Woystom, Kurzeniec. Kobylnik, Kościeniewiczze et Niestaniszki. 5. *dec. Lidens*. Łida, Białohrud, Wawiora, Dylewo, Wasiliszki, Iszczolna, Bielica, Żołudek, Rożanka. Kamionka, Lackie, Nowydwór, Zabłocie, Żyrmuny, Horodno et Nieciecz. 6. *dec. Radunen*. Raduń, Ęyszyszki, Dubicze, Nacza, Soleczniki, Bieniakonie, Hermanlszki, Błotno (Werenowo), Trokiele, Dworzyszcz, Gieranony, Subotniki, Zygmunciszki, Lipnieszki, Iwje et Dudy fil. Iwjen. 7. *dec. Wilkomirien*. Wilkomierz, Dziewałtowo, Siesiki, Pogiry, Szaty, Żeymy, Kieydany, Opitoloki, Remigola, Poniewież, Troupie, Rogów, Neostadium (Nowydwór), Onikszy, Kowarsk, Kurkle, Widziszki, Traskuny et Pompiany. 8. *decanatus Kupiscensis*, Świadość, Szymańce, Kupiszki, Subocz, Wobolniki, Poswol, Kryniczyn, Podbirze, Birze, Poniewonie, Rakiszki, Abele, Krewno, Dusiaty, Sieuruki, Jużynty, Skopiszki, Uciaa, Uszpole, Wiżuny, Komayki, Ponedelki, Wenusow, Hanuszyszki fil. Abelen., Ponie-monie seu Kwetki. 9. *dec. Braslaviens*. Hoduciszki, Święciany, Daugieliszki, Łyngmiany, Koltyniany, Kukuciszki, Łabonary, Taurogieny, Sołoki, Jeziorosy, Dryświaty, Brasław, Druia, Ikaźń, Widze, Twerecz et Miory. 10. *dec. Trocensis*, Olkieniki, Troki Stare,

Nowe Troki, Anuszyński, Piwoszuny, Punie, Olita, Daugi, Przelaje fil. Daugen., Niemonacie, Kietowiszki, Liszkow et Merecz. 11. *dec. Sennensis*. Urdolina, Łozdzieya, Siemno, Balwierzyski, Udrya, Metelle, Sereya, Świętejeziora, Wieysieye, Leypuny, Berzniki, Seyny et Puńsk. 12. *dec. Grodnen*. Grodno parochialis et praepositalis in xenodochio, Hoża, Jezioro, Kwasówka, Eysmonty, Brzostowica minor, Krynki, Odelsk, Kuźnica, Sokółka, Szudziałowo, Sokolany, Indura, Kundzin, Dąbrowa, Nowydwor, Krasnobor, Lipsk, Zalesie et Sidra. 13. *dec. Caunen*. Kowno, praepositalis S. Crucis et parochialis, Jezno, Stokliszki, Wysoki Dwór, Sumiliszki, Żyżmory, Żośle, Poporcie, Kormiałów, Łopie, Giegużyn, Skorule, Wędziagoła, Rumszyski, Użugoście, Dorsuniscki, Preny et Bersztany fil. Pren. 14. *dec. Olwicens*. Olwita, Grażyski, Kalwarya, Wiżayny, Łaukieliszki, Poiewonie, Bartniki, Wisztyniec, Filipowo, Przeraśl, Bakalarzów, Raczki, Janówka, Wilkowiszki, Pilwiszki et Suwałki. 15. *dec. Polocens*. Dołhinów, Dokszyce, Parafianów, Głęboke Leple, Kublicze, Wołkołata, Dunilowicze, Zadoroże, Dżisna, Połock, Bicszenkowicze et Serwecz. 16. *dec. Nowogrodecen*. Nieśwież, Kleck, Niedźwiedzica, Lipsk, Kroszyn, Siemno, Nowogródek, Swoyatyce, Iszkłodź, Snowie, Mir, Swierżno, Mikołajewszczyzna et Niechniewicze. 17. *dec. Słonimen*. Słonim, Darewo, Mysz, Lachowicze, Stowłowicze, Zadwieye, Horodyszcze, Starojelna, Wsielub, Zdzieciół, Dworzec, Rohotna et Mołczadź. 18. *dec. Rożanen*. Rożana, Łukonnica, Łysków, Porozowo, Zelwa, Mosty, Dereczyn, Międzyrzecze, Kossów, Olaszewo, Łahiszyn et Janów. 19. *dec. Wołkowyscens*. Wołkowysk, Hnieszno, Swisłocz, Jałówka. Brzostowica maior, Szydłowiec, Repla, Wołpa, Łunna, Roś, Krzemienica, Mśeibów et Strubnica. 20. *decan. Witebscens*. Witebsk, Borysów, Czereya, Łukoml, Siemno, Bielica, Ostrowno, et Sorzyca. 21. *dec. Orszanen*.

Orsza, Horyhorki, Mścislaw, Czausy, Szklów, Mohy-  
low, Bychow, Stary Bychow, Białynicze, Starosiele,  
Tołoczyn, Obolce, Smolany, Dąbrowna, Kadzyn, Wo-  
roćkow et Malatycze. 22. *dec. Minscen.* Mińsk, Iwie-  
niec, Wołma, Chołchła, Naliboki, Derewna, Kamień,  
Pierszaye, Wiszniew, Zabrzezie, Rakow, Koydanów,  
Uzda, Stołpce et Puchowicze. 23. *decan. Radoszkowien.*  
Radoszkowicze, Zasław, Łohoysk, Hayno, Korzeń,  
Ziembín, Chotayewicze, Illa, Lebiedziew, Horodziłow,  
Hruzdow, Chożowa et Krasne Sióło. 24. *decan. Bo-  
bruyscen.* Bobruysk, Hłusk, Strzeszyn, Rzerzyca, Ho-  
mel, Mozyr, Petrykow, Dawidgrodek, Cimkowicze,  
Śluck, Kopyl, Bohuszewicze et Berezyna. 25. *decan.*  
*Augustowiens.* Agustow, Grabowo, Bargłów, Raygród,  
Goniądz parochialis et praepositalis in xendochio,  
Trzciana, Dobrzyniew, Jasionowka, Brzozowa maior.  
et minor. et Dolistow. 26. *dec. Knyszynen.* Kalinów-  
ka, Knyszyn, Choroszcza, Niewodnica, Turośń, Juch.  
nowiec, Zabłudow, Białystok, Wasilkow, Korycin et  
Chodorowna (Suchowoła), Quod vere spectat mona-  
steria, haec iam anno praeterito enumeravimus; hi  
allegamus ea, quae olim ad dioecesim nostram ec-  
samogitiensem pertinebant; et quidem: *Rossienis* do-  
minicanor. fund. eppi Tyszkiewicz 1642 a. et pp-  
Schol. Piarum; *Kretyngae* bernardinor. fund. Joan.  
Chodkiewicz palat. Wilnen.; *Wornis* Jesuitarum fund.  
Nicolai Kiszkae ep. Samog. et Rochitarum; *Krozis*  
Jesuitar. fund. Joan. Chodkiewicz, et Benedictinarum,  
*Telsis* Bernardinor. fund. Hieron. Wołłowicz; *Kalwa-  
riae* dominicanor. fund. Georg. Tyszkiewicz eppi sa-  
mogit. *Linkowiae* carmelitar. fund. Georg. Tyszkie-  
wicz praefati eppi; *Wierzbolowiae* dominicanor. fund.  
Joan. Wcieklica; *Chwałojnis* carmelitar. fund. Ada-  
mowiczii; *Caunae* franciscanor. fund. Witoldiana,  
bernardinor. eccl. S. Georgii fund. Szadziwojewski et  
Wiażewicz; dominicanor. eccl. S. Casimiri fund. Bia-  
łozorii mareschal. upiten.; Jesuitarum fund. Piadzew-

scii etc. et Rochitarum; *Wladislawiae* carmelitar; *Pożayscii* camaldul. fund. Christoph. Pac; *Datnoviae* bernardinor. fund. Joan. Brzostowski; *Traszkunis* bernardinor. fund. Sokolowsciorum 1636 a.; *Poniewiezi* p. Schol. Piarum fund. Christophori Dąbski; *Janowi* trinitarior. fund. epi livon. Josephi Kossakowski; *Dwetae* Missionarior.; *Kenstajcis* Rochitarum; Wilkomiriae p. Schol. Piarum; *Welonae* bernardinor. fund. Nicol. Ryk; *Poszoltuniae* benedicanor.; *Seynis* dominicanor. fund. Grodzick, *Liszkowi* dominicanor. fund. Ladisl. Koziello; monialium: *Caunae* bernardinor. fund. Massalscior. et benedictinarum fund. Skorulscii; *Smolensci*: dominicanor. fund. Sigism. III, bernardinor. fund. eiusdem regis et colleg. Jesuitar., item Basilianor. et Basilianorum; *Dorohobuzi* basilianor.; *Polociae* bernardinor. fund. Alex. Jagiellonis., Colleg. Jesuitar. fund. Batoriana, dominicanor. fund. prael. cap. Viln. Girski, basilianorum et basilianorum; *Witebsci*: colleg. Jesuitar. fund. Alex. Gosiewski, dominicanor. fund. ex pii oblat., bernardinor. fund. Joan. Chrapowicki; *Mohylowi*. carmelitar. fund. benefactor., Missio Jesuitarum fund. canonici smolens. Zdanowiczii, bernardinor. fund. Theodori Rzewuski; *Bychowi* can. regul. de poen. fund. Alex. Chodkiewicz; *Szkłowi* dominicanor. fund. eiusdem; *Bialyniczis* carmelitar. fund. Leonis Sapiehae ob insignem victoriam de moscis obtentam; *Czereae* colleg. basilianorum; *Sennae* bernardinor. fund. Eustachii Kurcz; *Lukomlae* bernardinor. fund. Joan. Łukomski; *Orszae* Coll. Jesuitar. fund. Sigism. III, bernardinor. fund. Andreae Młocki, benedictinar. fund. Casimiri Wiażewicz, dominicanor. fund. Sokolinski Drucki; *Klimowiciis* dominicanor.; *Mscislavi* carmelitar., dominicanor. fund. Casimiri Kamiński, bernardinor. fund. Joan. Hurko, et colleg. Jesuitar.; *Ostrownae* dominicanor. fund. Alex. Sapiehae; *Czasnicis* dominicanor. fund. Dominici Słuska; *Mińsci* coll. Je-

suitar. fund. Hieron. Sanguszko, franciscanor. fund. Theodori Wańkowicz; benedictinor. fund. Steckiewiczovae, Bonifrat. fund. Theodor. Wańkowicz, Rochitarum fund. Szyszkowiana, carmelitar. fund. Wańkowiczior., bernardinor. fund. Joan. Kęsowski, Mariavitar. fund. Cuneg. Ruszczycowae, benedictinor. fund. can. Sielawa, bernardinor. fund. Alex. Słuszką, et Basilianor.; *Pińsci* coll. Jesuitar. fund. Alex. Radziwiłł, franciscanor. fund. Witoldiana, dominicanor. fund. Kopciowae, bartholomitar. seu communistar. fund. Caroli Dolski, bernardinor. fund. Mich. Wiśniowiecki, carmelitar. fund. Sim. Ossowski, Mariavitar. presb. Turczynowicz; *Nowogrodeci*: dominicanor. fund. Christoph. Chodkiewicz, residentia Jesuitar. fund. Hołowniae et Moszyński, Bonifratel. fund. Casimiri Sapiehae, franciscanor., basilianor. et basilianarum. *Nieswizi* coll. Jesuitar. fund. Nicol. Radziwiłł, Benedictinarum fund. eiusd., Bernardinor. fund. uxoris eiusd. dominicanor. fund. Basilii Bakanowski, Benedictinorum fund. Radziwilliana; *Sluciae*: Bernardinor. fund. Samuel. Oskierko, Coll. Jesuitar. fund. Hier. Kłokocki; *Stołpcis* dominicanor. fund. Alexandri Słuszką; *Dąbrownae* franciscanor. fund. Nicol. Hlebowicz; *Wąłówkae* dominicanor. fund. Steph. Kurcz; *Krzyszewi* dominicanor. fund. Hołyński; *Chołopieniczis* dominicanor. fund. Chaleckiorum; *Bohdanowi* dominicanor. fund. Theclae Wołłowiczowa; *Klecki* dominicanor. fund. Stanisl. Radziwiłł; *Lachowiczis* dominicanor. fund. Lachowicii; *Połonkae* dominicanor. fund. Steph. Brzuchański; *Rzerzycae* dominicanor. fund. Alexan. Słuszką; *Hłuskę* bernardinor. fund. Alex. Pohubiński; *Ziembini* dominicanor. fund. Ad. Sakowicii; *Smiłowiczis* missionarior. fund. Marcellae Zawiszae; *Iwienieci* franciscanor. fund. Theod. Wańkowicz; *Zastawii* dominicanor. fund. Sapiehiana; *Mozyri* bernardinor. fund. Steph. Łoszeko, mariavitar. fund. Gedeonis Jełeński; *Kimbarówkae* cisterciens. fund. Szuksztai etc.,

monialium cisterciens. f. abbatis Rożański; *Bobrujski* coll. Jesuitar; *Lubieszowi* pp. scholar piarum fund. Joann. Dolski; capuccinor fund. Joan. Czarnecki; *Dombrowicae* pp. schol. piar.; *Horodyszcz* benedictinor. fund. Joan. Kopeć. Praeterea monasteria basilianorum vigeant: Braslawi, Cepersci, Darewi, Heljanowi, Hłusznianis, Ławryszewi, Łohojści, Miri, Podubisae, Rakowi, Swierżni, Suchowiczis et Basilianorum: Wolmae et Pinsci.

Sub auspiis et directione Jesuitarum patres regulares sustentabant scholas publicas et succursales, quae iam vidimus anno praeterito (vide Director. pag. 260) quibus hic annumerandum putamus et alias id genus scholas per Lituaniam olim vigentes; et quidem *Jesuitarum*: Bobrujski, Caunae, Krożis. Minsci, Mohylowi, Mścislawi, Nieswizi, Orsae, Pinsci, Polociae, Sluciae, Smolensci, Witebsci; *P. Scholar Piarum* Dombrowicae, Lubieszowi, Poniewiezi, Rosienis. Wilkomiriae, Witebsci; *Basilianorum*: Podubissae, Tołoczyni; *Bernardinorum*: Traskunis, Telsis et Datnowi; *Franciscanorum*: Caunae et Piński; dein *Dominicanorum*: Calvariae, *Carmelitarum* Krożis, *Canoniorum* Regul. Later. Widzis. At Jesuitae, ad omnia distenti multisque occupati negotiis, muneri directorum scholarum apte adaequare non poterant, praeterea methodo sua stricte scholastica, qua olim deviantes afide Christi novatores prosternebant, his temporibus, cum in Gallia et extraneis universitatibus, et scholis nova dialectica magis intellectui studiosorum adaptata enascretur, nauseam multorum et taedium movebant. Occurrens votibus studiosorum Brzostovius a. 1722 vocavit P. Scholarum Piarum, qui novae methodi magis sese accomodabant.

Tamen salutiferi conatus Brzostovii cum eius morte sustenti fuere, et sub eius successoribus per octo annos fere oblitterati in cassum devenerunt, Diminnebatur zelus patrum synodaliū, silebant sta



tuta et sanctiones; eppus Pancerzyński laxatos mores cleri, populum rudem et servitio oppressum, ecclesias ruinas et desolatas, tecto fenestrisque carentes deplorat. Etiam et Seminarium dioecesanum sub directione Jesuitarum multis laborabat defectis et indigentis, regimini cleri saecularis commissum meliorum sortem minime subiit. Namque rectores obiter munus suum tractabant persaepe; provisor autem eius Georgius Ancuta canon. vilnen. magis propriis quam seminarii proventibus consulebat. Ni mirum alumnos fuisse neglectos, victum eorum tenuem, vitam miserabilem, plagis verberibusque inculeatos mores. Provisores capituli referunt eppo Pancerzynsco inveniri in Seminario 7 alumnos, eosque nihil fere disci atque otiosos manere; qui eorum scholam frequentarent philosophiae, metaphysicae, theologiaeque moralium incumbere; tempore autumnali ob defectum candelarum a studiis abstinere; quod vero spectat eorum devotionem praeter Litanias de SS. Nomine Jesus et Lauretanam, lectionemque unius capituli de imitatione Christi nulla alia pia exercitia existere. Huic defectui operariorum in vinea domini occurrebant multi alumni academiae et seminarii Missionariorum ad statum sacerdotalem pro-  
vecti.

In hac luctuosa rerum ecclesiasticarum demissione a. 1730 cathedram vilnensem ascendit episcopus Michael Zienkiewicz, vir iam propectae aetatis, at rigore animi et zelo fortissimus. Hic totam dioecesim visitavit omnibusque malis, quae vidit, mederi studuit. At nova rerum in regno perturbatio labores eius praepedivit et ad tempus sustinuit. Acriter etiam vi armorum agitabatur quaestio de successionem troni in polonia post mortem Augusti II, aliis scilicet filium eius Augustum III promoventibus, aliis vero partes memorati Leszczyński protegentibus. Collapsa causa Leszczyński Zienkiewicz, qua

fautor Leszczyński ex dioeceti fugit et nonnisi post intronisationem Augusti III, restituta pace, Vilnam reversus est, ubi parabatur bellum clericale, si ita loqui fas est: et quidem de pane et auctoritate. Cum enim episcopus pingue beneficium archidiaconiae vilnen. Alexandro Horaino infulato Gieranonensi, suffraganeo samogitiensi contullisset, restitit capitulum vilnen. dicens Horainum esse alienae dioecesis etiam ditissimum beneficium Gieranony possidere. Durante lite inter episcopum et capitulum et ad sedem apostolicam delata interim Horainus per suos administratores intromissionem in bona Archidiaconiae perficere etiam vi tentabat; donec tandem finem optatum assecutus est. Alia pugna etiam cum aggressio- nibus violentis inter Jesuitas et Patres Scholar. Piarum exarsit. Ab ingressu suo in nostram dioecesim Patres hi tum methodo educationis, tum eximiis sermonibus in ecclesia cathedrali habitis corda capi- tuli et episcopi sibi concillarunt etiam scholas pu- blicas instituere tentabant. His tamen conatibus Patrum Scholarum Piarum fortiter restiterunt Jesui- tae, qua privilegiati scholarum in Lituania ordinato- res; Jesuitis optimates et cives vilnenses opem fere- bant et Patres Schol. Piarum moleste aggrediebantur, Praevaleuerunt Jesuitae; contabernia a patribus Scholarum Piarum pro institutione iuventutis condita suppressa fuerunt<sup>4</sup> permissumque est iis sustentare et dirigere unam scholam pro 24 alumniis. Et haec olim fuere.

Episcopus videns se propter decrepilam aetatem inopem ad medendum tantis malis coadiutorem sibi praelatum capituli vilnen. Josephum Sapieham, digni- tate suffraganei deeratum adaptavit. Sapieha non solum episcopum in munere episcopali sed et pasto- rali adiuwabatur, iam visitando dioecesim, iam lites et dissensiones componendo iamque consilium suum gravem episcopo praestando. Praecipue vero refor-

mationi seminarii cor suum apposuit; et cum rectores e clero saeculari munciri hoc adaequari non possent; Patres Communotas seu Bartholomitas (Bartoszki) ad regendum seminarium vilnense Varsovia a. 1736 vocavit, et cum hi propter conflagrationem seminarii et quasdam dissensiones cum provisoribus recesserint, denno eos a. 1739 invitarit, concedens eis omnem, tam spiritualem, quam economicam seminarii directionem.

Interim episcopus reformationem morum cleri populique animo gestiens convocavit synodum dioecesanam a. 1744, quamque magna cum solemnitate adaperiens, verbis paternis immo spirantes amore et dolore profundo resonantes clerum salutavit. Prae oculis mala ingravescentia ponens exclamavit: Quisnam est causa malorum?—Attestante conscientia meoteque convicta assero: nos, clerum, qui non servamus praecepta divina et regulas vocationis nostrae reos essess. Dein ad finem deducens imprecatorium hunc sermonem adhortatur: „efficiamur itaque sacerdotes eximii et totus mundus sequetur nos, exhibeamus nos magistros conspicuos, et omnes obedient nobis“.

In sessionibus huiusmodi synodi omnia statuta praeteritarum synodorum renovata sunt et quaedam nova adieta, nimirum: Matrimonia mixta etiam cum promissione prolis catholicae educandae illicita et invalida esse, bona ecclesiastica ad usumfructum iudaeis minime committenda; solemnitates feriatas tempore messiuti: Visit. B. M. V. Mariae Magdalenae, S. Jacobi, S. Annae in dominicas sequentes transferendas; parochos in propriis equis infirmos visitare: omnemque clerum vitare coetus et convivia ubi sit frequentia mulierum teneri; commendantur annuae recollectiones pro clero, statuunturque poenae in clericos deviantes: pro cohabitatione cum mulieribus recollectiones unius mensis et 10 flor. aurei (dukatów) pro sustentatione domus Emeritorum

presbyterorum, pro ommissione unius banni 20 fl., pro admissione presbyteri non approbati ad exercitium ordinis 25 fl. aurei pro eadem domo solvenda. Domus haec Emeritorum ab eppo Wołłowiczio a. 1623 penes ecclesiam S. Crucis condita, dein a. 1664 curae Bonifratrorum commisa, ab episcopis et canonicis vilnens sustentata semper ob defectum debitae administrationis egebat Quapropter in synodo hac causa eius suscepta, parvo tamen cum profectu agitabatur. Et huic synodo apposita est descriptio ecclesiarum parochialium omniumque villarum et pagorum ad eas pertinentium.

Aliquot annos post celebrationem synodi a. 1751 per totam dioecesim S. Jubalaeus feriabatur. Solemnitates jubilaei Vilnae in ecclesiis: cathedrali, S. Spiritus et S. Casimiri inchoatae sunt et duas hebdomadas durarunt; dein ferventiores et magis idonei sacerdotes e Societate Jesu et ordine praedicatorum in Lituaniam, Livoniam, Albam Russiam et Polechiam missi sunt ad gratias S. Jubilaati animabu fidelium impertiendas. Pia et rationabilia conamina praesulum ecclesiasticorum, prosperos divinabant fructus; eo potius cum et optimates in comitiis de restauranda republica consilia conferent.

Omnibus bene compertum esset multa oriri mala, tam ex abusu libertate privilegiatorum civium, quam ex subiugatione et rudi statu plebeorum, qui terrae et servitio haeredibus addicti atrebus publicis removebantur, ad proinde id tendebant ut cohibita efferenata libertate privilegiatorum augerentur copiae et vires reipublicae per libertationem subiugatorum. Adugendos proventus reipublicae locupletandunique fiscum vectigali obligatorio, non autem subsidio charitativo huc usque a proceribus ad libitum persoluto, et appropriatione fisco bonorum ecclesiasticorum novas leges ferebant. Hanc rerum restaurationem, si secularisationem bonorum ecclesiasticorum excipias,

res ipsa postulabat apprimeque iuvabat nova doctrina liberalismum religiosum et civilem spirans, et ad rerum et scientiarum aptam coordinationem, postpositis principiis theologicis, incumbens. Id genus placita non solum in comiliis, et aulis academicis dilucidabantur et commendabantur; sed et ex suggestu ecclesiastico haud raro promulgabantur, salva reverentia principiorum fidei. Discutiebatur itaque nova rerum renascentia docte et subtiliter, tota respublica visdebatur quasi gravida quodam gigante die futuro, qui restaurationem scientiarum, legum novamque libertatem divitiis et victoriis rednendantem divinabat.

In hac reipublicae communi restauratione succedens a. 1762 Zieńkowiczio eppus Massalscius (vide Direct. 1904 a.) cor et animum apposuit ad reformationem cleri et administrationis, aducationem plebis et extirpationem ab usum, tam in vita fidelium, quam in ritibus ecclesiasticis; et praccipue ad restaurationem et ditationem seminarii dioeceseani. „Cum seminarium maxime sit neglectum, quaeritur Massalscius coram capitulo die 22 Februarii a. 1763, magno cum animi dolore conspiciamus minorem clericorum numerum, quam qui dioecesi amplissimae sufficere possit, loci angustias conclusasque plures in exiguis cubiculis personas, educationis deficientiam tam in scientiis, quam in ritibus, victus supellectilisque inopiam animadvertentes, sustinere non possumus, quin capitulo ob oculos proponamus summam necessitudinem esse huic miserrimo labentique succurrere statui“. Itaque, ut ex his patet, et Bartholomitae spem fefellerunt, proindeque directio seminarii Missionariis commissa fuit. Ad sublevandam vero eius inopiam Massalscius 10,000 flovenor quoto anno ex suis proventibus solvendorum promisit capitulumque obligavit, ut proventus ex bonis Wojnianaе altariae, Michnizki, pro sustentatione seminarii solveret.

Quod vero spectat ordinationem regiminis dioecesis, tria instituit consistoria foranea, vlnensi generali consistorio subdita: scilicet: Grodnae, Trocis et Slucia, his tamen propter abusus suppressis, pro alba russia instituit consistorium e suffraganeo alberussico qua officiali et duobus parochis consistentem. Residentia huiusee consistorii non erat fixa sed transitoria, iamque Kublicziis, iam Mohyloviae et in aliis parochiis locum habebat, habita ratione domicilii membrorum, partium litigantium et aggressionis russorum. Pro regenda vero tota dioecesi in absentia sua, quia saepe saepius in comitiis et Varsoviae ad latu sregis resideret. administratores continuos e membris capituli iudicesque prosynodales, seu examinatores e clericis vita et doctrina eximioribus constituit. Ipsemet episcopus per litteras publicas et privatas omnibus indigentis consulere studuit admonuitque ecclesiarum rectores ut scholas parochiales et Xenodochia sustentarent novasque ubi deessent, erigerent.

Cum per decursum temporis multi irrepsissent abusus in cuttam et publicam devotionem, et festa feriata in quavis parochia adeo in dies crescerent, ut haeredes et agricultores taederent impedirentque opportunam segetum collectionem; et insuper vigiliae et ieiunia, apud nos olim frequentia omnibus onerosa essent; Massalscius innixus bullae Pii Papae VI per litteras pastorales inssit feriatiorem festorum: Visitationis SS. M. Virgin, Mariae Magdalenae, S. Jacobi Ap., S. Annae aliorumque, tempore aestivo celebratorum in sequentes Dominicas, vigiliis, praeter eas, quae ab ecclesia generali observantur, in vigiliam omnium sanatorum transferri, dispensarique a lacticiniis diebus consueti jejunii; contra publicos poenitentes, qui saccis se indubeant flagellisque verberabant, dictos capnicos, praemonuit parochos ut minime paterentur haec scandalosa

exercitia publicae expiationis. (Vide in fine litt. pastor.)

Nemini non patet in dioecesi nostra cum ingressu Massalscii renasci vitam novam, ordinationem rerum solidam, scientiam ampliorem et pietatem ad regulam ecclesiae accomodatam. Opinabantur multi Vilnam fomitem et centrum non solum fidei catholicae, sed et scientiarum per totam Lituaniam, fore; ideoque procures lituani a. 1764 in comitiis statuerunt supplicare apud sedem apostolicam, ut sedes Vilmensis ad dignitatem archiepiscopalis elevaretur. Communi voto et spe correptus Massalscius palatia archiepiscopalia Wercis et Wilnae in loco domorum episcopaliū construere et ecclesiam cathedralem reaedificare cepit.

At homo proponit, Deus disponit. Restaurationi et evolutioni reipublicae invidebant eius vicini—inimici Teutoni et Russi. Hi arrepta occasione ex quaerelis quorundam factiosorum et rebellium civium et praecipue dissidentium, sub specie pacificandae ordinandaeque reipublicae copias et arma in provincias confines moverunt casque suo imperio subiugarunt; cui nefario crimini et Austria catholica, etsi renuens, manum porrexit. Prima haec rapina et dilaceratio reipublicae a. 1773 facta est; ex dioecesi nostra tota alba russia, scilicet decanatus: polocensis, orszanensis, vitepscensis et bobrujskensis: extorta est et dioecesi noviter erectae, Mohyloviensi, incorporata. (Vide dir. 1904 a. Siestizencewicz).

Cum hac prima direptione nostrae dioecesis incipit martyrologium ecclesiae Ruthenae in provinciis imperio russo subiugatis. Etsi Catharina II Russorum imperatrix tractando cum Sede apostolica de nova sede erigenda timeret catholicos opprimere et persequi, tamen bona capituli vilnen. et ecclesiae cathedralis in his provinciis situata fisco addixit et ecclesiam ruthenam a catholica fide at fidem grecam

traducere blanditis et vi conabatur; opem ferentibus praefectis politiarum et apostatis episcopis et clericis ruthenis multa millia ruthenorum in albarussia ad cultum schismaticum impulsit viamque vastam aperuit apostasiae ecclesiae ruthenae temporibus futuris adimplendae.

Vulnere prima dilaceratione dioecesis nostrae inflicto et nondum ad cicatricem perducto, abolitio Societatis Jesu novo dolore corda fidelium affecit; et cum populus fidelis ecclesias et monasteria Jesuitarum vacua ipsosque socios Jesu dispersos lugeret, Commissio educatoria ex viris saecularibus et clericis in comitiis regiis constituta scholas Jesuitarum et ampla eorum bona terrestria suo regimini accumulabat. Supremam directionem scholarum homines laici obtinuerunt; at ob defectum professorum laicorum educationem patribus scholar. Piarum, Basilianis aliisque regularibus, imo etiam et Jesuitis saecularisationis commiserunt. Mutato regimine academico etiam methodus et materia studiorum in favorem novae didacticae et scientiarum phisicarum, humaniorum, oeconomiae politicae medicinaeque immolata fuerunt: immo ipsum nomen academiae deletum nomineque scholae principalis lituanicae substitutum.

Nova igitur iustabat epocha saecularisationis bonorum ecclesiasticorum, scientiarum et scholarum, insuper et mentium a recta fide recessus. Prorumpens enim e Gallia in rempublicam secta massonica campum hic sibi paratum, et post suppressionem Jesuitarum non apte custoditum, invenit multosque sectatores sibi concillavit, eo successu ut nonnulli etiam ex capitulo vilnen. ad eandem sectam accessisse suspicarentur. Pullulantem hanc mentium excultarum a fide aberrationem primus revelavit eamque strenue imepugnabat suffragan. vilnen. Thomas Zieńkowicz. Capitulum vero audita sinistra fama et suspicionem de quibusdam suis confratribus, in ses-



sione capitulari a. 1780 inquirebat et adhortabatur, si quis huius nefarii criminis esset obnoxius, ut culpam suam publice confiteretur eamque respueret; sed nullus e gremio capituli reum sese agnovit; quod per acta publica promulgatum fuit.

Aberrantibus itaque a via veritatis divinae optimatibus et plebei contra eorum auctoritatem in nonnullis provinciis turmatim insurrexerunt, atque iugum servitutis reicientes, haeredibus et dominis suis resistebant. Rebelliones plebeorum (buntj chłopskie) multis in locis et praesertim in Podolia et Samogitia adeo increverunt, ut armis tantum cohiberi et extinguere potuerint. Novum igitur periculum, hucusque ignotum, instabat; potiora sequentes historici et politici nostri, externarum gentium vitam, mores et artes scrutantes olim tractabant obiter sortem subditorum plebeorum; tandem enascentes huiusmodi violentae protestationes subiugatorum aperuerunt multorum oculos indicaruntque: ubi est vis et virtus reipublicae, si plebei privilegiis civium et equitum cumarentur: et eius ultima perniciēs si ulterius in servitute permanerent. Proinde multi viri docti tam e laicis, quam e clero causam libertatis plebeorum scriptis et viva voce in aulis academicis et ex suggestu ecclesiastico promovebant et tuebantur: uti prael. capituli Vilnen. David Pilchowski professor universitatis, historicus Lelewel, eloquentissimus concionator Franciscus Karpowicz etc. Nonnulli ex optimatibus et haeredibus libertate et proprietate terrestria donabant subditos sibi plebeos, praescripto iisdem certo ordine in obeundis officiis civilibus et oeconomicis, uti Załuscius in Polonia, et canonicus cap. viln. Paulus Brzostowski in bonis suis haereditariis fecerunt.

Caeteri tamen, tumultibus minime perterriti et exemplis confratrum haud permoti, plebeos modo praedecessorum suorum in servitute retinebant, ne-

minique liceret, nec fisco, nec parocho, numerum plebeorum consignare; timebant enim haeredes, quominus fiscus pro quovis subdito censum exigeret, aut hostes vicini numerum incolarum reipublicae cognoscerent. Et hoc fuit in republica, ubi „aurea libertas“ iam ab exitu XVII aevi ab optimatibus ungnibus et rostro, armis et buccis tueabatur.

Una itaque manu proceres nostri leges libertatis in comitiis sanciebant, altera vero retinebant plebeos sub ingo servitutis. Displicuit iustitiae divinae huiusmodi duplicitas iustitiae legisconditorum. In parietibus reipublicae sensim sensimque evidentius patebant signa ultimae ruinae: mane, thekel, phares. Quapropter eximiores amore patriae viri convenerunt ad comitia quadriennalia 1788—1792 ad consulendum saluti reipublicae praescindendaque mala civibus imminentia; collatis votis proceres reipublicae cum rege promulgarunt celeberrimam constitutionem 3 Mai a. 1791, in qua praeter alias sanctiones restorationi reipublicae utilissimas promulgata fuit libertatio plebeorum, privilegiatio incolarum urbanorum et salva praedominanti auctoritate fidei catholicae liberum exercitium cultuum heterodoxorum.

Displicuit fautoribus tutoribusque „aureae libertatis“ hegemoniaeque statuum privilegiatorum ista constitutio; sed cum vidissent se esse paucos ad evellendam propriis viribus invisam sibi constitutionem ad extraneos, Teutonos et Russos, auxilium nefariis, suis machinationibus quarentes, confugerunt. Et sic evasit cum iis illud propheticum manum: nostram dedimus aegyptiis et assyriis... pari cum exitu et fructu, quo olim deviantes ad gentes filii Israel regnum et gentem suam prodiderunt et perdidērunt.

In oppido Targovicia situata in extrema provincia reipublicae, Ukraina dida, convenerunt osores Constitutionis 3 Mai Felix Potocki, Xaverius Bra-

nicki et Severinus Rzewuski statueruntque pactum occultum confederandi omnes adversarios constitutionis ad defensionem privilegiorum et libertatum antiquarum eliminandamque praefatam Constitutionem etiam invocato brachio Catharinae II imperatricis Russiae, a qua iam multi factiosorum pecunia corrupti erant; et quia rex Stanislaus Augustus Constitutioni manum apposuisset, hinc Targoviciani detronisationem regis institutionemque regiminis oligarchici occultis suis votis adiecerunt.

Sub auspiciis itaque armarum russorum Targoviciani summam potestatem in republica arripuerunt in omnesque sequaces Constitutionis violenter invec-ti sunt, omnesque sanctiones et reformationes in comitiis quadriennialibus statutas et introductas everterunt. Ipsemet Rex Stanislaus Augustus et noster Massalscius ad Targovicianos accesserunt. Vilnae Simon Kossakovius propria auctoritate se „magnum ducem exercitus Lituaniae libere electum“ promulgavit, adversariosque suos catenis et exilio insequabatur.

Bellum hoc civile bene attendentes hostes idque sustentantes, inscia confoederatione Targovicia, alteram dismembrationem poloniae a. 1793 die 30 Januarii statuerunt et in comitiis grodnensibus subscribenidam per manus delegati russici proposuerunt Obtemperarunt consules regni strepitu armorum hostilium perterriti. Hac nova dismembratione perfecta decanatus Minscensis et Radoszkoviensis a nostra dioecesi ad Mohyloviensem avulsi sunt, fideles catholici et praecipue Rutheni, qua orphani matris orbati, crudelem subierunt sortem sub manu „benignissimi gubernii“, ut vocabant adulatores, sed non subiugati Rutheni illud. Dilacerationem ovilis sui et sortem ovium ereptarum illacrimans atque relictarum tutamen prosequens Massalscius epistolam pastorem Grodna de die 12 Martii a. 1793 ad cle-

rum populumque fidelem dedit, in qua ad preces ferventiores eos invitando: „o, quam desidero, aiebat, Deum vobiscum implorare in quocumque templo cum omni populo fidei! Praecedens vos eorum altaribus manus meas in coelum elevassem clamassemque corde humiliato. Deus magne, ad te clamaverunt patres nostri et exaudisti eos: in te speraverunt et liberasti eos: et ipsi non sunt confusi... Rogamus vos, pergit ulterius episcopus, et nomine Dei Maximi adprecamur, ut in omni sacrificio missae pro patria, quae vos in sinu suo elevavit cumulavitque privilegiis et bonis!... inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri Domini et dicent; parce, Domine, populo tuo: et ne des haereditatem tuam in ignominiam! Deinde praecipit omnibus sacerdotibus ut per sex menses in qualibet missa memento faciant pro statibus confoederatis et pro eorum praesidibus (mareschalceis) addita oratione collecta: Ne despicias omnipotens Deus populum ad te clamantem...; item et litanias de Ss. Nomine Jesu cum populo recitandas et supplicationes decantandas, cum invocatione: „ut statibus confoederatis eorumque praesidibus auxilium et consilium donare digneris, commendans; pro ecclesiis vero magis frequentatis solemnitates 40 horarum celebrandas indulget. Hic erat recursus ad Deum Targovicianorum, qui antea ad Catharinam recurrebant; et non exaudivit eos Dominus, sicut patres eorum exaudiverat, quia non sicut patres clamaverunt. Confidebant potentiae et benignitati humanae: ideo confusi sunt.

Apprime scientes conamina hostium dilacerantium rempublicam conditores Constitutionis 3 Mai tempusque opportunum instare ad vim vi repellendam, collectis copiis sub imperio notissimi virtute militari ducis Kosciuszko exercitus hostile et Targovicianos fausto Marte aggrediuntur, eosque multoties profligant, summumque imperium in republica obtinent.

Omnes Targoviciani proditores patriae declarantur, coryphaei eorum, simul et noster Massalscius, Varsoviae incarcerationum et insurrectione plebis falso quodam rumore concitata, inscio Kosciuszko, a quibusdam latrunculis — bibulis e carcere extrahuntur et in patibulis suspenduntur. Sic occubuit episcopus Massalscius, quem iniuste accusant proditoris patriae; reus quidem erat, quod esset prodiguus et incircumspectus et in decrepita senectute deficiebat iam corde et mente, inde adhesit Targovicianis salutem reipublicae in hac confoederatione sperans; sed patriam amabat liberalisque erat distributor bonorum suorum in pia opera et publicas necessitates. Mortem eius Kosciuszko intime doluit. (vide Dir. 1904).

Post fata Massalscii sedes nostra vacabat. Supremum consilium civile tunc temporis auctoritate Kosciuszki regimen in Lituania exercens administrationem dioecesis a Massalscio constitutam ad regendam ulterius dioecesim coegit. Administratio volens nolens assensit. De hac administratione anticanonica certior factus nuntius apostolicus de Litta, Varsoviae residens, graviter reprehendit capitulum praecepitque ei, ut sine ulla mora vicarium capitularem ad regendam dioecesim, sede vacante, eligeret. Ad vota nuntii capitulum elegit Davidem Pilchowski, praelatum cap. viln. nominatum suffraganeum vilnensem (vide Dir. a. 1904).

Dies ultima appropinquabat reipublicae. Exercitus defensorum patriae victus et dispersus, ipsemet Kosciuszko vulneratus ab hostibus captus est. Cladem defensorum patriae secuta est ulla dilaceratio Poloniae; nostra dioecesis et tota Lituania imperio rossiano subiugata incipit dies Martyrii sui. Etsi enim gubernium litteris regiis de die 14 Decembris a. 1795 spopondit ac promisit tam suo, quam successorum suorum nomine omnes Lituanos et

Polonos aliosque omnes incolas subiugatarum provinciarum omnibus privilegiis, quibus gaudent subditi rossiaci: item et libertate fidei usuros, inimicum fidei catholicae et ruthenis promissis non stetit; opus ab ea eliminationis ecclesiae catholicae et ruthenae ceptum continuabatur aevo sequenti. Erant tunc temporis in superficie nostrae dioeceseos sequentes ecclesiae parochiales ruthenae; dioec. Brestens: Brzostowica maior et minor, Hołynkae duae eccl., Krynki, Samohrud, Irowlany, Massalany, Olekszyce, Golnie, Łaszae tres eccl., Kopciowszczyzna, Komorowo, Żydomla, Dereczynek, Radziwonicze, Dubno, Skidel, Hubink, Jeziory, Kozłowicze, Wiercieliszkis duae eccl., Grodno, Jaczna, Lipsk, Nowydwori duae eccl., Regałówka, Hołynka, Sopoćkinie, Siderka, Łabno, Bala, Hołowacze, Merecz, Augustow, Słonimi duae eccl., Borki, Chodaki, Horki, Hoszczów. Jahlewicze, Jeziernica, Kossowi duae eccl., Kolczyn, Łuszniew, Ostrów, Przewłoka, Synkowicze, Szydłowicze, Alba, Białowicze, Busiaż, Chrobrowicze, Choroszcza, Derwna, Dobromyśl, Dziewiątkowicze, Howiejnowicze, Jawor, Iwaczewicze, Kozłowszczyzna, Lubieszyce, Mizgiery, Milkanowicze, Miromin, Motowidy, Nakryszki, Porzecze, Woroniłowicze, Wysock, Obrow. Mołczadź, Zdzienciół, Dworzec, Nowojelnia, Morozowicze, Izwa, Ochonów, Nahorodowicze, Zyblany, Hańczary, Dokudow, Myto, Żyżma, Hołdów, Radziwoniszki, Lebioda, Możejków, Dzikuszki, Orlae duae eccl., Dziembrowo, Ostryna, Jatwieszk, Głębokie, Sobakińce, Rakowicze, Roś tres eccl. Wolpa, Dzieciołowicze, Gudziewiczze, Starodworze, Kuźmicze, Mścibowi duae eccl., Połonkae duae eccl., Hornostajewicze, Porozów, Nowodwór, Łopienica, Podorosk, Choroszewicze, Sedelniki, Zelzin, Śiawatycze, Iwaszkiewiczze, Zelwa, Samojłowicze, Piaski, Biełanicze, Kołontajow, Dereczyni duae eccl., Szczara, Święcica, Ławszowszczyzna, Swisłocz, Dobrawolae duae eccl., Jałowka, Ciecierow-

na, Grodek, Mostowlany, Nowawola, Potokae duae eccl., Topolany, Topielec, Wasilkow, Białystok, Troscienica, Puchły, Rybały duae eccl., Krzany, Suraż, Knyszyn, Międzyrzec. Smorgoniae duae eccl., Światlany, Dubotowki, Ruskosiele, Hanuta, Bienica, Zalesie, Hruzdow, Połoczanka, Horodziłów, Dubina Donbień, Wołożyn, Bakszty duae eccl., Juraciszki, Tra-by, Michałow, Olszany, Krewa, Sławieńsk, Mysz, Łosza, Horodki, Zabrzezie, Izany, Spiahła, Zanarocza, Wilno, Kierdejow, Lubeza duae eccl., Wsielub, Mi-kołajew, Podbrzeź, Sienna duae eccl., Szczory, Korelicze, Bierozowice, Połużany Siemiery, Poczapow, Żeleznica, Sworotowka maior et minor, Okołowicze, Solatycze, Niechniewicz duae eccl., Ruta, Wołkowicze, Nańków, Turzec, Nowogrodek — duae eccl., Serwecz, Rajczany, Miratycze, Walowka — duae eccl., Poruczany, Stołowicze, Horodyszcze, Soczewka, Kroszyn, Odachowka, Czernichowo, Mysa, Jastrzębka — duae eccl., Łucko, Wiedźma, Narucewicze, Snów, Łysica, Dołmatow, Cyryn, Kołpienica, Połonka, Ostrowiec, Lipowo duae eccl., Żuchowicze maiores et minores, Łukowy Borek, Swierzeń duae eccl., Załuże, Horodzieja superior et inferior.

Ecclesiae gr. Uniti ritos in dioecesi Pinscensi, quae completabatur Pinscensem, Mozyriensem, Rzezczyciensem, Sluciensem et partem Kobrynensis districtus: Pińsk, Leszcz, Terebień, Morowin, Chojno, Łopatyń, Lemieszewicze, Welatycze, Ostrowiec, Żydcze, Pohost, Rzecza, Ostrowa, Żodkinie, Nimkowice, Wilczówka, Iwanczyce, Starokonie, Radczyce, Horodna, Przywitówka, Chrapiń, Kutań, Łoknica, Moroczna, Syncze, opp. Nobel 2, Newel, Sienniechowicze, Berezna, Terebczew, Smorodź, Cmień, Uzdybor, Struha, Buchliszcze, Matkowa, Kuchcze, Pożoch, Sutczé, Kochocka wola, Dubienice, Burzyń, Żeleznica, Czerniszcz, Pniowo, Bereznica, Uchryniscze, Bychów, Dorowek, Lubiaż 2, opp. Lubieszów 2, Dolsk, Mochrze,

Lachowicze, Potapowicze, Dostojew, Duboja, Brodnica, Miesiatycze, Kupiatycze, Pinkowicze, Ziabczyce, Stawek, Krzywczyce, Ochowo, Wyszkowicze, Otołoczyce, Parszewicze, Welaśnica, Porzecze, Łahiszyn, Starzyny, Ozarycze, Hlinna, Obrowo, Święta wola, Bobrowicze, Telehany, Wychowszcze, Kraje, Pohosć, Dobrostawka, Rozdziałowicze, Chotynicze, Dubnowicze, Porochońsk, Stoszna, Wylazy, Chorostów et Stolin.

Anno sequenti dioecesis nostra suppressa et Livoniansi dioecesi adiecta fuit... Vox in litvania audita est: dioecesis nostra deplorans pastorem neeatum, infantes oppressos et ignominiam suam. Facta est quasi vidua, domina gentium. Lacrimae eius in maxillis eius, quia vidit desolationem suam et futurum martyrium. Amici eius spreverunt eam; inimici iusultabant dicentes: haectine urbs fortitudinis! ubi nam fortes tui, decor et splendor tuus: ubi est Deus tuus! Opprimamus eam, quia arguebat vias nostras...

Ulterio anno sequenti.



# List Pasterski.

1) Ignacy Jakub Xsiaże Massalski z Bożey y stolicy apostolskiej łaski biskup wileński. Wszystkim wiernym Chrystusowym djecezji naszej wileńskiej pasterskie błogosławieństwo. Otrzymaliśmy temi czasy od powszechnego wiernych Chrystusowych Ojca y Pasterza szczęśliwie kościołem św. rządzącego Piusa VI list okolny, który wam, najmilsze w Chrystusie dzieci do wiadomości podajemy. Osnowa jego jest taka: Pius Papież VI. Wielebny bracie, zdrowie y apostolskie błogosławieństwo. Z miłością ojcowską, którą nie wszystkim wiernym Chrystusowym mamy to najbardziej zgodne być się zdaje, abyśmy względ na ich wygody y potrzeby doczesne mieli, przez któreby oni do starania się o duchowne czerstwienieyszemi stawać się mogli: oboje to bowiem tak stanowiono y układano być powinno, aby jedno drugiemu nie przeszkadzało; ale wzajemnym z obydwóch stron pomiarkowaniem, coraz bardziej się natężało. Przeto lubo apostolskiego urzędu Naszego troskliwość najwięcey się pomnożeniem czci Boskiej i zbawieniem dusz zatrudnia; znamy jednak to dobrze, iż wzmiankowanych rzeczy nie zaniedbując, w potrzebach doczesnych nie tylko przeszkody, jeżeli jakie są odwracać, ale też ile możności różnemi sposobami pomagać im możemy. Wiadomo jest iż Benedykt Papież XIV jeden z najmędrszych poprzedników naszych temi powodami pobudzony. przychyłając się do prośb niektórych królów y biskupów pozwolił, aby wierni miast i djecezji w niektóre dni święte zachowując post w wigilie tychże świąt nakazane y wysłuchawszy tylko w też dni święte Mszy św.,

aby ciż wierni Chrystusowi koło rzemiosł swoich robić i ręcznemi pracami, tak jak w dni powszednie zabawiać się mogli; lecz z tego pozwolenia takie potym wynikające, jakieśmy się dowiedzieli, postrzeżono skutki, iż jedni robotą swą zbyt zaprzętani przykazania słuchania Mszy św. zupełnie zaniedbywali, inni zaś pretext biorąc z obowiązku zostawionego poszczenia wigilii i słuchania Mszy św. w dni święte, żadną się pracą zatrudniać niechcąc próżnowaniem się bawili. Nieprzyzwoitości te znając najmilszy w Chrystusie syn nasz Najjaśniejszy Stanisław August któł polski z pobudek prawdziwej a niezmyślanej pobożności zapobiedz im teraz umyślił; przeto usilnie swoim y Najjaśniejszej rzeczypospolitey na ostatnim walnym seymie zgromadzonych stanów imieniem u nas dopraszał się, abyśmy tychże wiernych Chrystusowych od przykazania poszczenia y słuchania Mszy św. w dni te, w które się im pracować pozwala apostolską władzą i powagą uwolnili. My więc za sprawiedliwą rzecz sądząc, abyśmy się do żądania jego przychylił i ludu wiernego sumieniu dogodzili, tobie, wielébny bracie, zlecamy i nakazujemy, abyś w mieście twym djecezji twojej prawo to o świętach, które dojrzałą radą y po doskonałym rozmyśleniu się y wszystkich okoliczności przetrząśnieniu, wszystkim wiernym Chrystusowym obrądku łacińskiego w wspomnianym mieście y djecezji twej będącym powagą apostolską oznajmił y opowiedział; to jest: niech będą zachowane y święcone dni Zmartwychwstania Pańskiego, czyli Wielkieynocy z następującym t. j. poniedziałkiem, Zielonych świątek także z następującym dniem t. j. poniedziałkiem y inne w przeciągu roku niedziele, jako też Narodzenie Pana naszego Jezusa Chrystusa, Obrzezania, Trzech królów, wniebowstąpienia y Bożego Ciała; tudzież pięć dni uroczystych Najśw. Maryi P., t. j. Oczyszczenia czyli Gromniczney, Zwiastowania, Wniebowzięcia, Naro-

dzenia y Poczęcia. Prócz tego niech będą rachowane dni święte świętych apostołów Piotra i Pawła, Wszystkich świętykh, Św. Szczepana pierwszego męczennika y jednego tylko szczególniejszego patrona; lecz jeśliby się gdzie kilku patronów święta, równie uroczyste znalazły, trzeba, wielebny bracie, żebyś się pilnie wywiedział, który z wspomnianych uroczystych patronów w większej czci y poszanowaniu jest w tym mieście, miasteczku, lub wsi; i tego tylko patrona dzień święty za uroczysty wyznaczysz. W te tedy uroczyste dni święte podług dawney kościoła katolickiego ustawy. wierni Chrystusowi Mszy św. słuchać, od prac ręcznych wstrzymać y post w wigilie do nich, jeżeli je mają, zachować powinni są i obowiązani; w inne zaś święta nie tylko rzemiosłami i innemi ręcznymi pracami zatrudniać y zabawiać się pozwalamy; ale nadto tychże wiernych Chrystusowych od wszelkiego wigilii czyli postu w dni poprzedzające (byle ten z innych miar, lub z racyi wielkiego postu, lub suchych dni nie był nakazany) i słuchania Mszy św. w rzeczone dni i obowiązku uwalniami. Ponieważ jednak, lubo ludu wiernego sumieniu folgę czyniemy y tym, którzy w pocie czoła swojego na kawałek chleba zarabiają niedostatkowi niejako pomoc chcemy: jednakże czci świętych y zbawiennej wiernych Chrystusowych pokuty zmniejszyć bynajmniej nie myślimy; przeto, ażeby tychże świętych y świąt officia, czyli pacierze kapłańskie y Msze św., tak w czasie tych uchylonych teraz uroczystości, jako i wigilie ich jak dawniej odnawiane i odprawiane po wszystkich kościołach bywały, przykazujemy, aby też post św., który w rzeczone wigilje zachowany być miał na środy i piątki adwentowe był przeniesiony, nakazujemy y stanowimy. Nadto żeby nie tylko duchowni i możniejsi ludzie świeccy, którzy w dni nawet nie święte na Mszy św. y obrzędach kościelnych (czego usilnie żądamy) być

moga; ale też i ci, którzy rolnictwem zatrudnieni będąc w dni tylko święte do kościoła uczęszczają, św. Apostołów y Męczenników, których wyżej znieśliśmy, pamięć zachowali i szanowali; chcemy y przykazujemy, aby dnia 29 czerwca prócz osobliwszey św. Piotra i Pawła uroczystości, innych także apostołów y dnia 26 Grudnia prócz szczególney św. Szczepana uroczystości i innych świętych Męczenników, pamiątka była obchodzona. Przeto 29 Czerwca w kalendarzach kościelnych tak święta opisane być powinno: Św. Piotra y Pawła y pamiątka wszystkich apostołów y tak na pacierzach kapłańskich jako we Mszy św. dodano być powinno Commemoratio de communi apostolor. Dnia zaś 26 Grudnia tak niech będzie wpisano Święto św. Szczepana pierwszego męczennika y pamiątka wszystkich św. Męczenników, y tak w pacierzach kapłańskich jako we Mszy św. dodano być powinno: Commemoratio de communi plurimor. Martyrum. To my, wielobny bracie, mając wzgląd nie mniej na duchowny, jako y doczesny ludu tego pożytek ustanowić za rzecz potrzebną osądziliśmy ufając troskliwysci y pasterskiej czuynosci twojej, iż temu przez usilność y staranie zaradzisz, aby się nie zdało jako cześć Boska umniejszona była, lecz im mniejsza jest teraz ustanowiona dni świętych liczba tym większa niech będzie w umysłach wiernego ludu pobożność, gorliwość i nabożeństwo. Usilnie zatem żądamy u ciebie, wielobny bracie, w panu upominamy, aby się silnie starał o nauczanie ludu tobie powierzonego, co do sprawiedliwego y prawego dni świętych obchodzenia należy z jaką pokorą y gorącością ducha podczas Najśw. Ołtarza ofiary być przygutowanemi, z jaką usilnością uczęszczać na obrządki kościelne, kazania y nauki chrześcijańskie powinni, aby w te dni serca wiernych pijąństwem i obżarstwem obciążone nie były y światowemi nie zaprzętały się troskliwościami tudzież

o oddaleniu z publicznych miejsc wszelkich światowych, bezprawnych i mniej pobożnych widowisk, a przysposobienie takich, któreby do wzbudzenia nabożeństwa y pobożnych myśli pomocne być mogły, starać się jak najusilniej będziesz. Tego wszystkiego od znajomey nam dobrze pasterskiej twojej pilności zapewne się spodziewamy: mimo jakichkolwiek bądź apostołskich y uniwersalnych, lub prowincjonalnych, albo synodalnych zborów, generalnych lub partykularnych ustaw i rozrządzeń cokolwiek inaczej stanowiących. Dan w Rzymie u Ś. Piotra pod pierścieniem rybaka dnia 23 Maja 1775 papieżstwa naszego roku pierwszego“.

Widzicie w tym liście najmilsze dzieci, myśl y wolą powszechnego pasterza Kościoła św. y na wasze doczesne potrzeby czułego y o duchownych troskliwie zarządzającego. Do tego świątobliwego y oycowskiego zamysłu y my się nakłaniając list ten i zamknięte w nim rozrządzenia z należytym uszanowaniem przyjęliśmy y aby w djecezji naszej po wszystkich kościołach, tak świeckich, jako y zakonnych, wiernie wykonane było nakazujemy. Żebyście zaś zbytnemi powierzchownego nabożeństwa praktykami nie będąc roztargnieni, do prawdziwego y gruntownego większy pohop y sposobność mieli, mocą urzędu naszego y jako od stolicy świętej (ile tego potrzeba wyciąga) delegowani, następujące rozporządzenie czynimy i aby od wszystkich wiernych y Duchowieństwa, tak świeckiego jako i zakonnego, jakiegokolwiek reguły y instytucji po ogłoszeniu tego listu, wiernie wykonane były, przykazujemy:

Najprzód: zostawując bractwa po różnych kościołach świeckich y zakonnych założone w stanie niniejszym, w którym się znajdują zakazujemy publicznego dyscyplinowania się y ubierania się, jak mówią w kapy, tak w wielki post jako y we dni

uroczyste lub powszedne w kościołach, kaplicach i innych miejscach, gdzie wierni na nabożeństwo zgromadzać się zwykli, także podczas procesyj publicznych, niesporów, konduktów pogrzebowych, a tym więcej wtenczas, kiedy straszliwa tajemnicą Mszy św. sprawuje się, jako nieprzyzwoitego poszanowaniu miejscom świętym przeszkody czyniącego wstyd i ludzkości rażącego.

Powtóre: zabraniamy obojej płci osobom gromadnego pielgrzymowania, albo (jak je nazywają) kompanii z miast, miasteczek y wsi jednych do drugich z okazji odpustów, albo cudownych obrazów, jako podlegających wielu nieprzyzwoitościom, które świętości i religii naszej uwłaczają. Oznajmujemy to jednak wszystkim y pasterskim affektem upominamy, ażeby obrazy św. szanowali y odpustów na pomoc swoją zbawienną używali.

Po trzecie: nie naruszając odpustów od stolicy św. na oktawy, nowenny, septenny, quinquenny y tym podobne pozwolonych (byleby tylko te odpusty jako być powinno od stolicy naszej ordynaryjnej przyznane były), zakazujemy w dni pomienione, tak między oktawą infra octavam, jako i w same oktawy, nowenny, septenny, quinquenny y inne podobne wystawowania Najśw. Sakramentu y kazań do ludu; a to po wszystkich kościołach dyecezyi naszej, tak świeckich, jak y zakonnych, nawet i w samym naszym kościele katedralnym. Oktawa Bożego Ciała podług dawnego zwyczaju odprawiać się będzie.

Po czwarte: Ponieważ Ojciec św. pozwolił nam jednego z przedniejszych patronów królestwa wybrać y jego święto uroczyć obchodzić; więc my za takiego patrona obraliśmy św. Kazimierza, Królewicza Polskiego, y aby uroczystość jego w całej dyecezyi zachowana była przykazujemy.

Wy zaś, pracownicy pracy naszej w winnicy Chrystusowej, Kapłani mianowicie z urzędu swego o duszach staranie mający, bierzcie ztąd okazję do przekładania wiernym władzy kościoła Chrystusowego w naznaczaniu świąt, lub onychże zmniejszaniu y stanowieniu praw ściągających się do Religii y przyzwoitey Boskiemu Majestatowi uczciwości. Czyńcie pilną reflexyą na prawdziwego ducha kościoła Chrystusowego w ustanowieniu świąt, obrządków y nabożeństwa y onego wiernym ukazujcie, przykładajcie im y onych nauczajcie, na czym dni święte pożytecznie trawione być powinny. Odradzajcie od występków w takowe dni najczęstszych. Wznecajcie chęć do pożyteczney w dni powszednie pracy y usiłujcie zupełnie w tym przekonać wiernych, że jako pożyteczna praca jest źródłem uszczęśliwienia ich doczesnego, **tak ze względu na Boga** podjęta, jest sposobem skutecznym unormowania się rozlicznych występków, jedną z miłych Bogu ofiarą y drogą naybezpiecznieyszą do błogosławieństwa wiecznego. Tego zaś nauczywszy List niniejszy cały ludowi w niedzielę lub inne święta uroczyste na nabożeństwa zgromadzonemu z ambony głośno przeczytajcie y wolą oycy św. jako też y naszą tu wyrażoną ogłosicie y do naydoskonalszey wiadomości podajcie trzy razy przynajmniej lub więcej, jeżeli tego potrzeba, czytanie powtarzając w święta lub niedziele po sobie następujące. Żeby zaś rzecz jak naylepiey roaporządzona była chcemy, ażeby po całej deecezyi naszej jednegoż czasu zachowanie y pełnienie tego wszystkiego, co w niniejszym liście jest wyrażono, początek swój wzięło; dla tego czas, od którego takowe zachowywanie y pełnienie zacząć się ma, czyli termin exekucyi naznaczony święto blisko następujące Bożego Narodzenia, roku teraźniejszego, a tak święto św. Jana Apostoła

i Ewangelisty już nawet ani tego roku w całej Dyecezyi naszej święcone nie będzie. Po ogłoszeniu zaś z ambon kościelnych List ninieyszy niechay wszędzie do drzwi kościelnych przybity będzie etc.

Dan w pałacu naszym Werkowskim dnia 30 Sierpnia Roku 1775. Ignacy Jaknb Xsiaże Massalski biskup wileński.





# ODMIANY KSIĘŻYCA NA R. 1907

|                      | Styczeń.    | Luty.       | Marzec.     | Kwiecień.   |
|----------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
|                      | d. g. m.    | d. g. m.    | d. g. m.    | d. g. m.    |
| ● Nów. . . . .       | 1 8 27 r.   | —           | 1 8 35 r.   | —           |
| ) 1-sza kwadra. . .  | 8 11 12 r.  | 7 7 5 r.    | 9 3 40 n.   | 7 11 8 w.   |
| ☾ Pełnia. . . . .    | 16 4 15 d.  | 15 8 53 r.  | 16 10 15 w. | 15 8 35 r.  |
| ( Ostatnia kwadra    | 24 3 22 n.  | 22 11 12 r. | 23 5 51 d.  | 22 12 24 n. |
| ● Nów. . . . .       | 30 8 13 w.  | —           | 30 9 36 w.  | 29 11 30 r. |
|                      | Maj.        | Czerwiec.   | Lipiec.     | Sierpień.   |
|                      | d. g. m.    | d. g. m.    | d. g. m.    | d. g. m.    |
| ) 1-sza kwadra. . .  | 7 3 58 d.   | 6 5 25 n.   | 5 3 42 d.   | 3 11 36 w.  |
| ☾ Pełnia. . . . .    | 14 4 48 d.  | 12 11 57 w. | 12 7 00 r.  | 10 2 45 d.  |
| ( Ostatnia kwadra    | 21 7 50 r.  | 19 5 4 d.   | 19 4 56 n.  | 17 7 58 w.  |
| ● Nów. . . . .       | 29 2 20 n.  | 27 5 47 d.  | 27 9 07 r.  | 25 11 34 w. |
|                      | Wrzesień.   | Październ.  | Listopad.   | Grudzień.   |
|                      | d. g. m.    | d. g. m.    | d. g. m.    | d. g. m.    |
| ) 1-sza kwadra . . . | 2 6 10 r.   | 1 12 32 d.  | —           | —           |
| ☾ Pełnia. . . . .    | 9 12 04 n.  | 8 11 47 r.  | 7 2 35 n.   | 6 8 25 w.   |
| ( Ostatnia kwadra    | 16 2 07 d.  | 16 10 22 r. | 15 6 51 r.  | 15 1 41 n.  |
| ● Nów. . . . .       | 24 12 51 d. | 24 1 09 n.  | 22 12 53 d. | 22 12 14 n. |
| ) 1-sza kwadra. . .  | —           | 30 7 45 w.  | 29 4 46 n.  | 28 4 23 d.  |

# WSCHÓD I ZACHÓD SŁOŃCA W 1907 ROKU.

| Miesiąc i dzień |    | Wsch.<br>o godz. | Zach.<br>o godz. | Miesiąc i dzień |    | Wsch.<br>o godz. | Zach.<br>o godz. |
|-----------------|----|------------------|------------------|-----------------|----|------------------|------------------|
| Styczeń         | 1  | 8.08             | 4.11             | Lipiec          | 2  | 3.56             | 8.15             |
| "               | 8  | 8.01             | 4.22             | "               | 9  | 4.05             | 8.06             |
| "               | 15 | 7.52             | 4.35             | "               | 16 | 4.15             | 7.56             |
| "               | 22 | 7.41             | 4.48             | "               | 23 | 4.26             | 7.45             |
| "               | 29 | 7.28             | 5.01             | "               | 30 | 4.37             | 7.31             |
| Luty            | 5  | 7.14             | 5.15             | Sierpień        | 6  | 4.49             | 7.17             |
| "               | 12 | 7.00             | 5.28             | "               | 14 | 5.01             | 7.02             |
| "               | 19 | 6.44             | 5.41             | "               | 20 | 5.12             | 6.46             |
| "               | 26 | 6.28             | 5.54             | "               | 27 | 5.24             | 6.30             |
| Marzec          | 5  | 6.12             | 6.06             | Wrzesień        | 3  | 5.36             | 6.13             |
| "               | 12 | 5.55             | 6.18             | "               | 10 | 5.47             | 5.57             |
| "               | 19 | 5.39             | 6.31             | "               | 17 | 5.59             | 5.40             |
| "               | 26 | 5.22             | 6.43             | "               | 24 | 6.11             | 5.24             |
| Kwiecień        | 2  | 5.07             | 6.55             | Październik     | 1  | 6.24             | 5.08             |
| "               | 9  | 4.51             | 7.07             | "               | 8  | 6.36             | 4.53             |
| "               | 16 | 4.37             | 7.19             | "               | 15 | 6.49             | 4.38             |
| "               | 23 | 4.23             | 7.31             | "               | 22 | 7.02             | 4.25             |
| "               | 30 | 4.11             | 7.42             | "               | 29 | 7.15             | 4.12             |
| Maj             | 7  | 4.00             | 7.53             | Listopad        | 5  | 7.28             | 4.02             |
| "               | 14 | 3.51             | 8.03             | "               | 12 | 7.40             | 3.54             |
| "               | 21 | 3.45             | 8.12             | "               | 19 | 7.51             | 3.48             |
| "               | 28 | 3.40             | 8.18             | "               | 26 | 8.00             | 3.44             |
| Czerwiec        | 4  | 3.39             | 8.22             | Grudzień        | 3  | 8.07             | 3.44             |
| "               | 11 | 3.39             | 8.24             | "               | 10 | 8.12             | 4.46             |
| "               | 18 | 3.43             | 8.24             | "               | 17 | 8.14             | 3.51             |
| "               | 25 | 3.48             | 8.21             | "               | 25 | 8.12             | 4.10             |